

การแปลเรื่องข้างขึ้นในนิตยสารสารสาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2545

๒พ
พ 112 ก๒
2545
ด.๒

ISBN 974-04-2690-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การแปลเรื่องซ้ำกันในนิตยสารสรรสาระ

นายพงศกร บัวทอง

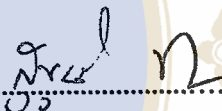
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สุจริตลักษณ์ ดีผดุง

Ph.D.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกุมมาวดี ชำหิรัญ

ศศ.บ., M.A.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข

ศศ.บ., M.A.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรภัทรณ์ วรรณดี

อ.บ., อ.ม.

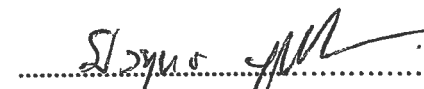
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์รัศมีดารา หุ่นสวัสดิ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขงยุทธ นุราสิทธิ์ ศศ.ม.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและ

วัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การแปลเรื่องข้ามชั้นในนิตยสารสรรสาระ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2545

.....

นายพงศกร บัวทอง
ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง
Ph.D.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

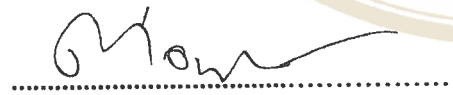
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข
ศศ.บ., M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกุมมาวดี ขำหิรัญ
ศศ.บ., M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ต่อพงษ์ แจ่มทวี
Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

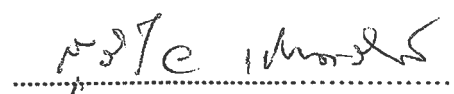
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวราภรณ์ วรรณดี
อ.บ., อ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์รัศมีดาร่า หุ่นสวัสดิ์ Ph.D.
คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.
ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์สุจริตลักษณ์ ดีผดุง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางการศึกษา ทั้งยังได้สละเวลาตรวจสอบแก้ไขผลการศึกษาในแต่ละลำดับมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชมาวดี ขำหิรัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรภรณ์ วรรณดี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและชี้แนะปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไข และกราบขอบพระคุณ อาจารย์ต่อพงศ์ แจ่มทวี ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ คุณสมถวิล จรรยาวงษ์ บรรณาธิการอำนวยการนิตยสารสรรสาระที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยศึกษาต้นฉบับภาษาอังกฤษและบทแปลเรื่องจำขันธ์ของนิตยสารสรรสาระ และขอกราบขอบพระคุณ คุณรักจิต รัตจุมพฏ ผู้แปล คุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ และ คุณเกียรติสุดา สุริยศ บรรณาธิการอาวุโส รวมทั้ง คุณจิตติมา สิริจระ บรรณาธิการประสานงาน ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและชี้แนะแนวทางการแปลเรื่องจำขันธ์จากภาษาอังกฤษ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุพการีทุกท่านที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมาจนกระทั่งจบการศึกษา

พงศกร บัวทอง

4136622 LCCD/M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา ; ศศ.ม.
(ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คำสำคัญ : เรื่องขำขัน / การแปล

พงศกร บัวทอง : การแปลเรื่องขำขันในนิตยสารสรสรสาระ (TRANSLATION OF JOKES IN THAI VERSION OF READER'S DIGEST) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุจริตลักษณ์ ดีผดุง Ph.D., สุขุมาวดี ขำศิริณู M.A., วชิราภรณ์ วรรณดี อ.ม., บุญจิรา ถึงสุข M.A. 196 หน้า. ISBN 974-04-2690-5

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องขำขันภาษาอังกฤษ ตลอดจนแนวทางการปรับบทแปลของนิตยสารสรสรสาระ โดยศึกษาจากเรื่องขำขันที่นิตยสารสรสรสาระได้แบ่งไว้ทั้งสิ้น 6 หัวข้อจากฉบับเดือนสิงหาคม 2543 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ได้แก่ 1) ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ 2) สารพัดสารพันวันทำงาน 3) หัวเราะคือยาวิเศษ 4) เรื่องแบบเฮฮา 5) ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย และ 6) โสเภณีคลิกลัก

จากการศึกษาแนวทางการแสดงอารมณ์ขันพบว่า มุขตลกในต้นฉบับเรื่องขำขันภาษาอังกฤษมีลักษณะเป็นการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนา ประกอบด้วย สร้างบทสนทนาที่ผิดจากความเป็นจริง ให้ข้อมูลมากหรือน้อยเกินไป เสนอประเด็นที่ไม่สอดคล้องกัน ตลอดจนเสนอประเด็นกำกวม

จากการศึกษาแนวทางการปรับบทแปลพบว่า ผู้แปลได้ปรับบททั้งระดับคำและระดับประโยคเพื่อแก้ไขข้อจำกัดที่พบในการแปล รวมทั้งปรับการเสนอมุขตลกให้สอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรมของผู้อ่าน

การเลือกแนวทางการถ่ายทอดความหมายที่เหมาะสม ตลอดจนความเข้าใจบริบททางภาษาและวัฒนธรรมของผู้แต่งมีผลต่อระดับความขำขันของบทแปล หากผู้แปลเห็นว่าไม่สามารถรักษาความหมายเดิมตามต้นฉบับ หรือเห็นว่าเมื่อแปลแล้วอาจไม่สามารถสื่ออารมณ์ขันได้ดีพอก็สามารถปรับบทเพื่อเน้นอารมณ์ขันของเรื่อง โดยไม่จำเป็นต้องรักษาความหมายตามต้นฉบับ

4136622 LCCD/M : MAJOR : LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT ; M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

KEY WORDS : JOKES / TRANSLATION

PONGSAKORN BUATHONG : TRANSLATION OF JOKES IN THAI VERSION OF READER'S DIGEST. THESIS ADVISORS : SUJARITLAK DEEPADUNG PhD., SUKHUMAVADEE KHAMHIRAN M.A., WACHIRAPORN WANDI M.A., BOONJIRA THUNGSUK M.A. 196 P. ISBN 974-04-2690-5

This thesis is a study on how humor is presented in English jokes and translation techniques in the Thai version of Reader's Digest. This study is based on 6 departments of jokes from the August issue of 2000 to the February issue of 2001: 1) Life is Like That 2) All in a Day's Work 3) Laughter, The Best Medicine 4) Humor in Uniform 5) Campus Comedy, and, 6) Virtual Hilarity.

According to the study, sense of humor in English is introduced through violations of conversational maxims: overexaggeration, too much or too little information, irrelevance and ambiguity.

It was found that the translator employs translation adjustments, both at the level of word and sentence, to solve difficulties that emerge in the translation process. Moreover, the adjustment technique is also used to make the sense of humor in the English version relevant in the Thai cultural context.

Sense of humor in the Thai version is directly dependent upon using appropriate translation methods and knowledge of the structure of the English version and its cultural context. Where the translator cannot maintain the meaning of the English or communicate the joke, he is able to employ adjustment techniques in order to highlight the sense of humor and modify the meaning of the joke.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
บทที่	
1. บทนำ.....	1-12
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	9
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	10
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
1.6 ข้อจำกัดในการทำวิจัย.....	11
2. การทบทวนวรรณกรรม.....	13-30
2.1 แนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนา.....	13
2.2 แนวคิดในการสร้างเรื่องจำขึ้น.....	15
2.3 ทฤษฎีการแปล.....	20
2.4 ข้อจำกัดในการแปลและแนวคิดในการแปลเรื่องจำขึ้น.....	23
2.5 แนวคิดในการปรับบทแปล.....	25
2.6 แนวคิดเรื่องลีลาภาษา.....	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	31-35
3.1 แหล่งข้อมูล.....	31
3.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	33
3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	33
3.4 แนวการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

4. การแสดงอารมณ์ขัน ในต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษ ที่ปรากฏในนิตยสารสรรสาระ.....	36-57
4.1 เกณฑ์ด้านคุณภาพ.....	37
4.1.1 เจตนาถ่าวเกินจริงหรือถ่าวให้ผิดจากความเป็นจริง	38
4.1.2 ถ่าวผิดจากความจริงโดยไม่ตั้งใจ.....	40
4.2 เกณฑ์ด้านปริมาณ.....	42
4.2.1 ให้ข้อมูลมากเกินความจำเป็น.....	42
4.2.2 ให้ข้อมูลไม่เพียงพอ.....	44
4.3 เกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่อง.....	47
4.4 เกณฑ์ด้านมารยาท.....	49
4.4.1 ใช้ประโยคสื่อความหมายกำกวม.....	50
4.4.2 พูคอ้อมประเด้น.....	52
4.4.3 พูคให้เข้าใจยากหรือไม่สามารถเข้าใจได้ในทันที...	54
5. แนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรม ที่พบจากนิตยสารสรรสาระ.....	58-96
5.1 การปรับบทระดับคำ.....	61
5.1.1 เดิมคำอธิบาย.....	61
5.1.2 แทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยค.....	66
5.1.3 ใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างขึ้น.....	67
5.1.4 เดิมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด.....	72
5.1.5 ตัดคำหรือสำนวน.....	74
5.1.6 ปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทย.....	78
5.2 การปรับบทระดับประโยค.....	81
5.2.1 ปรับการเรียงคำในประโยคใหม่.....	81
5.2.2 ปรับวลีเป็นประโยคและประโยคเป็นวลี.....	83
5.2.3 ปรับการใช้รูปประโยคกรรมวจาก.....	87
5.2.4 เพิ่มและละคำในประโยค.....	89

สารบัญ (ต่อ)

5.3 ข้อสังเกต.....	92
5.3.1 เพิ่มหรือลดน้ำเสียงของเรื่อง.....	93
5.3.2 เปลี่ยนความหมายของเรื่อง.....	95
6. สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	97-105
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	97
6.2 อภิปรายผล.....	102
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	190
Executive Summary.....	191

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ซาพียร์ (Sapir, 1982: 3-5) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมทางสังคมประการหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งเครื่องมือและพฤติกรรมในการถ่ายทอดความหมาย รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความหมายและมีความคิดแตกต่างไปตามกลุ่มสังคม นอกจากนี้ ภาษายังยังเปลี่ยนแปลงได้ (Dynamic) เนื่องจากเป็นสิ่งที่สมาชิกในกลุ่มใช้และแสดงออกต่อเนื่องกันมาโดยมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้ภาษาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางวัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิตโลกทัศน์ จารีตประเพณีตลอดจนวัฒนธรรมชุมชนอื่นๆ ของกลุ่มชนที่เป็นเจ้าของภาษานั้น

การเล่าเรื่องขำขันมีลักษณะเป็นการใช้ภาษาเพื่อสร้างความบันเทิงและสามารถพบได้ในทุกวัฒนธรรม ดังที่ฟรอยด์ (Freud, 1905 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริชูวงศ์, 2536: 16) ได้กล่าวอธิบายว่า การพูดตลกหรือนำเรื่องขำขันมาเล่าสู่กันฟังนั้นเกิดจากกลไกทางจิตอันเป็นไปเพื่อลดความตึงเครียดในระดับจิตใต้สำนึก ซึ่งโดยมากมักเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคลเอง เช่น ครอบครัวยุติธรรม ความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ตลอดจนความเก็บกดในประเด็นที่ถือว่าไม่สมควรแสดงออกในที่เปิดเผยต่างๆ (Taboo) เมื่อความเครียดก่อตัวเพิ่มขึ้นถึงจุดหนึ่ง บุคคลก็จะนำปัญหาซึ่งก่อให้เกิดความเครียดนั้นมาทำให้เป็นเรื่องตลกเพื่อผ่อนคลายความเครียดให้เบาบางลงโดยอาศัยการหัวเราะเป็นวิธีระบาย การใช้ภาษาเพื่อสร้างความบันเทิงจึงเท่ากับเป็นกลไกในการระบายความเครียดอันมีความจำเป็นอย่างที่จะขาดเสียไม่ได้ และกล่าวได้ว่าทุกคนต่างก็ใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในฐานะที่เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันไม่มากก็น้อย

อุบลรัตน์ ศิริชูวงศ์ (2536: 31-32) กล่าวว่า การใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันเป็นการเล่นกับความหมายที่มีรูปแบบแน่นอนตายตัวซึ่งสมาชิกของสังคมรับรู้และมีความเข้าใจรูปแบบนั้นร่วมกัน โดยการนำความหมายนั้นมาเสนอใหม่ในอีกทางหนึ่ง หรือนำมาเสนอให้แตกต่างจากรูปแบบที่สมาชิกในสังคมเคยชิน การประพุดตลกอกกฏเกณฑ์นี้เองจะเป็นสิ่งที่ทำให้คนรอบข้าง

เห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความซับซ้อนและเข้าใจว่าการนำเสนอโดยปฏิวัติรูปแบบเดิม รวมทั้งการหักมุมจบหลังจากที่ล่อให้คิดในอีกทางหนึ่งมาเสียตั้งแต่ต้นเป็นมุขตลก (punch-line) เช่น การกำหนดให้ตัวละครที่เป็นศาสตราจารย์ซึ่งมีที่ทำเป็นผู้คงแก่เรียนทำอะไรเป็นๆ เปลี่ยนบุคลิกของตัวละครซึ่งสังคมเชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้สูง มีความสุขุมรอบคอบแลดูภูมิฐานให้ขัดแย้งกับการแสดงออกที่กลายเป็นคนซุ่มซ่าม จี๋หลงขี้ลืม เป็นต้น ความไม่สอดคล้องกันระหว่างภาพลักษณ์ที่สังคมยึดถือกับสิ่งที่เห็นจริงนี้เป็นผลให้สมาชิกที่เป็นผู้รับสารมองว่าความขัดแย้งดังกล่าวเป็นมุขตลก และเกิดความรู้สึกขบขัน

การเสนอมุขตลกในเรื่องข้างต้นมักนำความคิดพลาดของตัวละครมาเป็นประเด็นของเรื่อง ดังที่บรรจง บรรจงจิตศิลป์ (2538: 139-141) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของมุขตลกหรือประเด็นในการสร้างความขัดแย้งระหว่างภาพลักษณ์กับพฤติกรรมของตัวละครไว้ว่า แก่นเรื่องของบทประพันธ์เชิงตลกขบขัน ทั้งที่เป็นนิยายและบทตลกมักกล่าวถึงความบกพร่อง ความไร้เดียงสาอ่อนประสพการณ์ ความคิดพลาดตามธรรมชาติของมนุษย์ ตลอดจนเรื่องต้องห้ามต่างๆ ตัวละครในเรื่องเป็นผลจากการที่ผู้เขียนเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของคนรอบข้าง โดยผู้เขียนจะหาจุดด้อยและศึกษาที่มาของพฤติกรรมนั้นๆ แล้วจึงนำมาตีแผ่เป็นบทประพันธ์ด้วยโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อนเพื่อให้ง่ายต่อการที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจได้ทันที

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้ภาษาสร้างอารมณ์ขันเป็นการนำภาพที่สมาชิกในสังคมมีความเชื่อหรือคุ้นเคยกันอย่างดีมาตีความในอีกทางหนึ่ง โดยจับประเด็นเอาจากความคิดพลาดตามธรรมชาติของมนุษย์มาล้อนั่นเอง

ม.ล.ต๋อย ชุมสาย (2515: 149-150) ได้กล่าวถึงต้นกำเนิดของการเล่าเรื่องข้างต้นในซีกโลกตะวันตกว่ามีที่มาตั้งแต่สมัยกรีก โดยเริ่มแรกมีลักษณะเป็นการขมขมร้องเพลงในวาระที่มีงานเทศกาลหรือสถานที่ที่มีคนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก เนื้อหาของเพลงมักเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ใช้ร้องเป็นทำนองล้อกันระหว่างชายหญิง เรียกกลุ่มนักร้องที่ร้องเพลงประเภทนี้ว่า โคมอส (Komos) กระทั่งเมื่อกรีกตกอยู่ใต้การปกครองของโรมัน นักแต่งบทละครอันได้แก่ พลาตัส (Plautus) และ เทอร์เรนซ์ (Terrence) ได้นำแบบอย่างการร้องเพลงดังกล่าวไปแต่งเป็นละครโดยลดทอนเนื้อหาส่วนที่พูดถึงเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้งลงและเพิ่มบทตลกอื่นๆ เข้าไป จนกระทั่งเมื่อเริ่มต้นคริสต์ศักราชก็แทบไม่มีเนื้อร้องส่วนที่กล่าวถึงเรื่องเพศเลย การร้องเพลงลักษณะดังกล่าวได้พัฒนาต่อมาเป็นหัตถ์นิยาย (Comedy) คือ เป็นละครเวทีที่มีลักษณะเป็นเรื่องตลกเบาสมองซึ่งมีเนื้อหาถ่าล้อเลียนสังคมหรือพฤติกรรมตามสมัยนิยมเป็นหลัก การเล่าเรื่องข้างต้นยังคงใช้บทละครเป็นสื่อเรื่อยมาจนถึงราว

ศตวรรษที่ 18 จึงได้มีการปรับละครเวทีเบาสวมองนี้ให้เป็นบทประพันธ์ร้อยแก้วที่มีเนื้อหาเชิงขบขัน และบทตลกขนาดสั้นที่มีความยาวเพียงไม่กี่บรรทัดเพื่อให้สะดวกต่อการอ่าน

เอนก นาวิกมูล (2534: 7-13) ได้รวบรวมเรื่องตลกขบขันที่บันทึกไว้ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ นับตั้งแต่เริ่มมีสื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย และพบหลักฐานว่าการตีพิมพ์เรื่องขำขันในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2408 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่สี่ โดยปรากฏในหนังสือพิมพ์บางกอกกรีตอร์เคอร์ของหมอบรัดเลย์ แต่หมอบรัดเลย์ก็นำเรื่องขำขันมาตีพิมพ์ไว้เพียงสองเรื่องเท่านั้น และผู้อ่านต้องพิจารณาเอาเองว่ามีเนื้อหาแตกต่างจากข่าวทั่วไปอื่นๆ อย่างไร หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏว่าหมอบรัดเลย์ได้นำเรื่องขำขันมาลงตีพิมพ์อีกเลย จนกระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หมอสมิทจึงได้นำเรื่องขำขันมาตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์สยามไสมยแต่ก็ตีพิมพ์ไว้เพียงสองเรื่อง โดยไม่ได้ตีพิมพ์เรื่องใดเพิ่มเติมเช่นเดียวกัน นอกเหนือจากหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนี้แล้วก็ยังมีหลักฐานปรากฏว่ามีการตีพิมพ์เรื่องขำขันในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ เอาไว้อีกด้วย อาทิ วชิรญาณวิเศษ จดหมายเหตุแสวงอรุณ บางกอกไทมส์ สำราญวิทยา เป็นต้น ซึ่งบางฉบับก็ออกโดยเจ้านายไทย แต่โดยรวมแล้วพบว่าเรื่องขำขันที่ตีพิมพ์ในสมัยนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องขำขันที่แปลหรือแปลงมาจากภาษาอังกฤษอีกทอดหนึ่งและตีพิมพ์ปนกับข่าวทั่วไป ผู้อ่านจึงต้องพิจารณาเองว่าเป็นเรื่องขำขันหรือไม่ นอกจากนี้ เรื่องขำขันที่นำมาลงในหนังสือพิมพ์ยังมีเพียงจำนวนน้อยเนื่องจากไม่ได้ลงตีพิมพ์ไว้เป็นคอลัมน์แยกจากข่าวประเภทอื่น

การแปลเรื่องขำขันเริ่มมีแพร่หลายมากขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากการแปลเริ่มกลายเป็นการแข่งขันประลองความรู้โดยมีสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสนาม ประกอบกับเรื่องขำขันเริ่มเป็นที่นิยมอ่านกันทั่วไปจึงทำให้มีการแปลเรื่องขำขันกันมากยิ่งขึ้นจนถึงกับต้องมีการตั้งคอลัมน์เรื่องชวนหัวสำหรับลงเรื่องขำขันขึ้น โดยเฉพาะ เรื่องขำขันที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีทั้งเรื่องขำขันที่แปลหรือแปลงมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ และที่ผู้อ่านชาวไทยเขียนขึ้นเองด้วยเหตุที่ในสมัยนั้นหนังสือพิมพ์เริ่มเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ผู้อ่านจึงส่งเรื่องขำขันมาร่วมสนุกด้วยอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม เอนก นาวิกมูลตั้งข้อสังเกตว่า ความละเอียดลึกซึ้งของมุขตลกในเรื่องขำขันที่แต่งโดยนักอ่านชาวไทยนั้นมักน้อยกว่าเรื่องขำขันที่แปลมาจากภาษาอังกฤษอีกทอดหนึ่ง

ปัจจุบันเรื่องขำขันแปลก็ยังคงได้รับความนิยมจากผู้อ่านอยู่เช่นเดิม โดยมักพบเรื่องขำขันอยู่เสมอตามหน้าหนังสือพิมพ์ตลอดจนนิตยสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคอลัมน์เรื่องขำขัน หรือเรื่องขำ

ชั้นขนาดสั้นแทรกอยู่ในมุกคอตมันน์อื่น นอกจากนี้ ยังพบอีกว่ามีการตีพิมพ์รวมเล่มบทแปลเรื่องจำ
ชั้นจากภาษาอังกฤษและภาษาอื่น

ปัญหาที่มักพบได้บ่อยจากการอ่านเรื่องจำชั้นแปลได้แก่ ผู้อ่านไม่เข้าใจความหมายหรือ
มุขตลกที่ผู้เขียนสื่อในเรื่อง หรืออ่านแล้วไม่เกิดความรู้สึกว่าเรื่องจำชั้นบทนั้นสื่ออารมณ์ขัน พัทธนี
สรรคบุรานุรักษ์ (2529: 128) ได้อธิบายปัญหานี้ว่า การไม่เข้าใจอารมณ์ขันของคนที่อยู่ในกลุ่มสังคม
อื่นเกิดจากความแตกต่างระหว่างภาษา วัฒนธรรม ระบบสังคม รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้เขียนและผู้อ่าน
โดยย่ำว่ายิ่งปัจจัยข้างต้นมีความแตกต่างกันมากเพียงใดก็ยิ่งมีผลทำให้ผู้อ่านซึ่งมีพื้นฐานมาจากกลุ่ม
สังคมอื่นทำความเข้าใจมุขตลกและประเด็นสำคัญของเรื่องได้ยากขึ้นเท่านั้น

จากข้อคิดเห็นดังกล่าว อาจพิจารณาได้ว่าเรื่องจำชั้นมีข้อจำกัดประการหนึ่ง กล่าวคือ
สามารถที่จะสื่ออารมณ์ขันได้ก็ต่อเมื่อใช้เล่าในวงสนทนาที่จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มคนที่เคยมี
ประสบการณ์เดียวกัน หรือร่วมกัน และมีความเข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ของกลุ่มหรือสังคม
ของตนในระดับที่ใกล้เคียงกันเท่านั้น ซึ่งเป็นอุปสรรคทำให้คนในกลุ่มหรือสังคมหนึ่งๆ
ทำความเข้าใจหรือรับรู้อารมณ์ขันของกลุ่มหรือสังคมที่นอกเหนือจากตนได้จำกัด และยังปรากฏว่า
มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มหรือสังคมที่ชัดเจนมากเท่าใด การทำความเข้าใจมุขตลกก็จะมี
อุปสรรคมากขึ้นเป็นลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่าง
กันมาก ทั้งในด้านตัวภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา จึงพบได้บ่อยครั้งว่าเรื่องจำชั้นที่เจ้าของ
ภาษาเห็นว่าตลกขบขันแต่ผู้อ่านชาวไทยที่อ่านจากบทแปลกลับไม่เข้าใจมุขตลกที่สื่อในเรื่องหรือไม่
สามารถรับรู้อารมณ์ขันได้เท่ากับผู้อ่านที่เป็นเจ้าของภาษาเอง ทั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าปัญหาการสื่อ
อารมณ์ขันดังกล่าวเกิดจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่

1.1.1 ปัจจัยด้านข้อจำกัดของตัวผู้อ่าน

ปัจจัยด้านข้อจำกัดของตัวผู้อ่านมีสาเหตุจากตัวผู้อ่าน หากว่าผู้อ่านไม่เข้าใจองค์ประกอบ
ทางสังคมของผู้เขียนดีพอ หรือมีการรับรู้และมีประสบการณ์ในระดับที่ต่างกับผู้เขียนมาก หรืออีก
นัยหนึ่งหากผู้อ่านไม่มีความพร้อมพอที่จะรับรู้อารมณ์ขันได้เต็มที่ก็จะไม่เข้าใจมุขตลกที่ผู้เขียนนำ
เสนอได้เลย ดังที่บรรจง บรรเจิดศิลป์ (2538: 142) กล่าวไว้ว่า เหตุที่ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อหาของเรื่องจำ

ขั้นหรือมุขตลกที่อารมณ์ขันได้ก็เนื่องจากทุกคนมีประสบการณ์จำกัด ไม่มีใครที่จะมีประสบการณ์ครบถ้วนด้วยตัวเองได้ทั้งหมด จึงเป็นผลให้ไม่รู้สึกรู้ว่าเรื่องซ้ำกันบางเรื่องตลก ทั้งที่คนรอบข้างต่างพากันหัวเราะ ซึ่งต้องถือว่าเป็นปัญหาของผู้อ่านเอง

1.1.2 ปัจจัยด้านข้อจำกัดของผู้แปล

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อความตลกขบขันของเรื่องซ้ำกันแปลได้แก่ตัวผู้แปลเอง ข้อจำกัดด้านตัวผู้แปลทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจหรือรับรู้อารมณ์ขันของเรื่องได้หรือรับรู้รสความขบขันได้แต่ก็อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าผู้อ่านจากต้นฉบับ ทั้งนี้ ในดา (1974 อ้างถึงโดย สัจฉริวี สายบัว, 2540) กล่าวว่า

“ผู้แปลที่มีความรู้ในเรื่องที่จะแปลอย่างเชี่ยวชาญนั้นมักจะคุ้นเคยต่อการคิดหรือมองเรื่องนั้นในแง่วิชาการเกินไป จึงไม่สามารถมองเรื่อง หรือพูดถึงเรื่องนี้ในระดับที่คนนอกวงการจะเข้าใจด้วยได้ หรือมีละตินนี้อาจเป็นไปได้ในทางตรงข้าม คือผู้แปลมีความกังวลว่า ผู้อ่านจะไม่เข้าใจคำอธิบายที่เป็นวิชาการที่ตนแปลมาจากต้นฉบับ จึงเพิ่มเติมความคิดอื่นๆ ลงไปด้วยหวังว่าจะทำให้บทแปลของตนกระจำใจง่ายขึ้น ผลก็คือได้งานแปลที่ผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับอย่างมากจนไม่อาจเรียกว่าเป็นงานแปลได้”

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยพิจารณาสาเหตุของข้อจำกัดด้านตัวผู้แปลที่ส่งผลกระทบต่อระดับการรับรู้อารมณ์ขันของผู้อ่านไว้ 2 ประการ ได้แก่

1.1.2.1 ความผิดพลาดในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการแปล

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการแปลที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านจะส่งผลกระทบต่อระดับความยากง่ายของภาษาในบทแปลเรื่องซ้ำกัน หากผู้แปลละเลยพิจารณาวัตถุประสงค์ในการแปล รวมทั้งละเลยการเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านและลักษณะงานเสียแล้ว ก็อาจเป็นผลให้ตัวภาษาที่ปรากฏในบทแปลมีความยากหรือซับซ้อนเกินกว่าที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจได้ในทันที หรือกระทั่งไม่ก่อให้เกิดความขบขันเลย

1.1.2.2 ความผิดพลาดในการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับ

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของความผิดพลาดอันเนื่องมาจากตัวผู้แปล คือ ผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยด้วยคำที่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถรักษาระดับอารมณ์ขันให้เท่ากับหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับได้ เรื่องซ้ำกันที่ตีบางเรื่องจึงกลายเป็นตลกผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องซ้ำกันที่สร้างมุขตลกจากการเล่นคำ หรือการนำประเด็นทางสังคม การเมืองหรือประเด็นใดๆ ที่รับรู้กันเฉพาะในกลุ่มสังคมของผู้เขียนมาล้อเลียน

แคทฟอร์ด (Catford, 1965: 93-103) อธิบายว่าปัญหาในการถ่ายทอดความหมายส่วนหนึ่งเกิดจาก “การแปลไม่ได้ (Untranslatibility)” คือ ไม่มีสถานการณ์ใดๆ ในภาษาแปลที่จะถ่ายทอดข้อความหรือความหมายของต้นฉบับได้อย่างเหมาะสม โดยแคทฟอร์ดได้จำแนกสาเหตุของ “การแปลไม่ได้” ไว้ 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่

- 1) การแปลไม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านภาษา (Linguistic Untranslatibility)
- 2) การแปลไม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านวัฒนธรรม (Cultural Untranslatibility)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดระดับความซ้ำกันของบทแปลเรื่องซ้ำกัน ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านประการหนึ่ง และความสามารถของผู้แปลอีกประการหนึ่ง โดยปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสิ่งที่ไม่สามารถกำหนดหรือควบคุมได้ แต่ความสามารถของผู้แปลน่าจะสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้ถ้าได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้อง

เนื่องจากการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับด้วยถ้อยคำในภาษาไทยโดยที่ยังสามารถรักษาระดับอารมณ์ขันของต้นฉบับเดิมไว้ได้อย่างครบถ้วน หรือใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุดเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและทำได้ยาก ประกอบกับงานวิจัยที่ศึกษาลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขัน และการแปลเรื่องซ้ำกันจากภาษาอังกฤษเป็นบทแปลภาษาไทยยังมีจำนวนน้อย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขัน ตลอดจนแนวทางในการปรับบทเพื่อสื่ออารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมในระดับที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้เลือกนิตยสารสรรสาระเป็นกรณีศึกษาเนื่องจากเห็นว่าบทแปลเรื่องจำขันที้ตีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระสื่ออารมณ์ขันได้ชัดเจน และมีจุดแนวของแนวทางการ คือ ใช้ภาษาสุภาพ ผู้อ่านสามารถอ่านกันได้อย่างทั่วถึงทั้งครอบครัว นอกจากนี้ นิตยสารสรรสาระยังจำแนกเนื้อหาของเรื่องเป็นหัวข้อต่างๆ ให้เห็นชัดเจนและตีพิมพ์เรื่องจำขันที้แปลอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่านิตยสารสรรสาระมีความเหมาะสมที่จะยกมาเป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการแปลเรื่องจำขันที้จากต้นฉบับภาษาอังกฤษโดยจะนำมาเทียบกับบทแปลที่ปรากฏในนิตยสารสรรสาระ เพื่อศึกษาลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับ แนวทางการแปลและการปรับบทแปลเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ขันและแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นข้อจำกัดในการแปลของนิตยสารสรรสาระ

ก่อนดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ผู้อ่านทั่วไปหรือแม้กระทั่งผู้อ่านที่เป็นสมาชิกของนิตยสารสรรสาระเองมักเข้าใจผิดว่าคอลัมน์ต่างๆ ที่ปรากฏในนิตยสารสรรสาระในแต่ละเดือนนั้นเป็นการแปลมาจากนิตยสาร Reader's Digest และมีข้อมูลเดียวกันทั้งหมด ความจริงแล้วเนื่องจากนิตยสารสรรสาระเป็นสาขาโดยสมบูรณ์ของนิตยสาร Reader's Digest นิตยสารสรรสาระจึงสามารถกำหนดรายละเอียดที่จะนำมาตีพิมพ์ในแต่ละเดือนด้วยตนเองได้ตามแต่เห็นสมควร เนื้อหาในนิตยสารสรรสาระจึงไม่ตรงกับเนื้อหาของนิตยสาร Reader's Digest ที่วางจำหน่ายในเดือนเดียวกันบางฉบับอาจตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของคนไทยผู้เป็นที่รู้จักกันดี หรือตีพิมพ์เรื่องจำขันที้ที่เป็นผลงานของผู้่านชาวไทยส่งเข้ามาร่วมสนุก เป็นต้น

เรื่องจำขันที้ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระทั้งหมดเป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่งมาทั้งสิ้น เนื้อเรื่องมีลักษณะเป็นการนำประสบการณ์ที่เห็นว่าตลกขบขันมาเล่าสู่กันฟังจากประสบการณ์ของผู้อ่านจากทั่วทุกมุมโลก สำนักงานใหญ่ Reader's Digest ในสหรัฐอเมริกาเป็นผู้คัดเลือกมาตีพิมพ์ รวมทั้งจัดส่งต้นฉบับบทความและเรื่องจำขันที้ภาษาอังกฤษให้แก่นิตยสารสรรสาระ ทั้งนี้ คุณจิตติมา สิริขจรบรรณาธิการประสานงานกล่าวในการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการว่า สำนักงานใหญ่ของ Reader's Digest ได้แต่งตั้งบุคลากรสำหรับคัดเลือกเรื่องจำขันที้โดยพิจารณาจากผู้มีความเชี่ยวชาญในการอ่านเรื่องจำขันที้ สามารถประเมินได้ว่าเรื่องใดน่าจะเป็นเรื่องแต่งหรือเรื่องเล่าจากประสบการณ์จริง

เมื่อได้รับต้นฉบับเรื่องจำขันที้แล้ว กองบรรณาธิการของนิตยสารสรรสาระจะนำมาแปลและทยอยตีพิมพ์ตามความเหมาะสม ซึ่งคุณเกียรติสุดา สุริยยศ บรรณาธิการอาวุโสได้ระบุในแบบ

สอบถามว่ากองบรรณาธิการจะพิจารณาเฉพาะเรื่องที่เราเห็นว่าน่าจะสื่ออารมณ์ขันในภาษาไทยได้ ส่วนเรื่องที่เราเห็นว่าไม่น่าจะสื่ออารมณ์ขันเมื่อแปลเป็นภาษาไทยได้ก็จะไม่นำมาแปล

แม้เรื่องขำขันเป็นคอลัมน์ประจำของนิตยสารสรรสาระ แต่ก็ไม่ได้กำหนดจำนวนหน้า หรือจำนวนหัวข้อเรื่องขำขันในแต่ละฉบับไว้เป็นที่แน่นอน จำนวนเรื่องขำขันที่ดีพิมพ์ในแต่ละฉบับมากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของกองบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระเป็นหลัก บทแปลเรื่องขำขันที่ดีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระจำแนกออกเป็นสองประเภทใหญ่ ได้แก่

1.1.3 บทแปลเรื่องขำขันจำแนกหัวข้อตามลักษณะเนื้อหา

บทแปลเรื่องขำขันประเภทนี้แบ่งเป็นหัวข้อ (Department) ตามลักษณะเนื้อหาของเรื่องอย่างชัดเจน เรื่องขำขันทุกหัวข้อเน้นว่าต้องเป็นเรื่องจริงเล่าจากประสบการณ์ตรงของผู้เขียน ยกเว้นหัวข้อ “หัวเราะคือยาวิเศษ (Laughter, the Best Medicine)” ซึ่งอนุโลมให้เป็นเรื่องแต่ง เรื่องขำขันที่จำแนกตามลักษณะหัวข้อนี้จะตีพิมพ์ในแต่ละเดือนครั้งละ 2-3 หัวข้อ โดยมากมีเนื้อที่หัวข้อละ 1-2 หน้า ได้แก่

1.3.1.1 ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ (Life's Like That) เล่าประสบการณ์แปลกๆ ที่ผู้เขียนพบในชีวิตประจำวัน มักกล่าวถึงความผิดพลาดของตน โดยสอดแทรกมุมมองและทัศนคติต่อการใช้ชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ ยังได้เน้นเป็นพิเศษว่าต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น

1.3.1.2 สารพัดสารพันวันทำงาน (All In A Day's Work) กล่าวถึงเรื่องตลกขบขันที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน มักเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในบริษัทหรือห้างร้านเป็นส่วนใหญ่

1.3.1.3 หัวเราะคือยาวิเศษ (Laughter, the Best Medicine) เป็นหัวข้อเดียวที่ไม่อ้างอิงจากประสบการณ์ตรง ผู้เขียนสามารถแต่งเรื่องสมมติได้ มุ่งสร้างอารมณ์ขันโดยเสนอประเด็นแปลกๆ ซึ่งบางประเด็นก็เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ หรือไม่น่าจะเกิดขึ้นได้จริง

1.3.1.4 เครื่องแบบเฮฮา (Humor In Uniform) กล่าวถึงเรื่องของคนในเครื่องแบบโดยเฉพาะทหาร และตำรวจ

1.3.1.5 ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย (Campus Comedy) เล่าเรื่องตลกขบขันที่พบจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาหรืออารมณ์ขันแปลกๆ ของผู้ที่ทำงานในมหาวิทยาลัย

1.3.1.6 ไฮเทคคลิกคัก (Virtual Hilarity) เป็นหัวข้อที่เพิ่มขึ้นมาใหม่เพื่อปรับเนื้อหาของนิตยสารให้ทันสมัย กล่าวถึงเรื่องขบขันในแวดวงเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ

1.1.4 บทแปลเรื่องขำขันไม่จำแนกหัวข้อ (Filler)

เป็นเรื่องขำขันเบ็ดเตล็ดขนาดสั้นทั่วไปไม่กำหนดหัวข้อเรื่องที่ชัดเจน นำมาตีพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการจัดหน้ากระดาษ โดยใช้เพื่อเติมเต็มที่ว่างของหน้ากระดาษหลังจบบทความหรือคอลัมน์ต่างๆ จำนวนเรื่องที่ตีพิมพ์ในแต่ละเดือนจึงขึ้นอยู่กับเนื้อที่หน้ากระดาษที่เหลือท้ายบทความ

ขั้นตอนในการแปลเรื่องขำขันของนิตยสารสรรสาระใช้การจ้างบุคคลภายนอกที่มีความสามารถ หรือเห็นว่ามีความเหมาะสมกับการแปลเรื่องขำขันบางประเภทโดยเฉพาะจากนั้นกองบรรณาธิการจะเป็นผู้ปรับแก้บทแปลเรื่องขำขันทั้งหมดอีกครั้งตามสมควร หรือจนกว่าจะลงความเห็นร่วมกันว่าบทแปลเรื่องล้ออารมณ์ขันได้ดีที่สุดแล้ว

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์จะแนวทางการแปลและการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาการแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องขำขันภาษาอังกฤษจากนิตยสารสรรสาระ

1.2.2 ศึกษาแนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมจากต้นฉบับเรื่องขำขันภาษาอังกฤษสู่บทแปลภาษาไทยที่มักพบในนิตยสารสรรสาระ

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายหลักในการนำเสนอแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษของนิตยสารสรรสาระซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา หรือมีความสนใจในการแปลเรื่องข้ามชั้นจากภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขในการแปลเรื่องข้ามชั้นจากภาษาอังกฤษ

1.3.2 นำเสนอแนวทางการปรับบทแปลในฐานะการถ่ายทอดอารมณ์ชั้นข้ามวัฒนธรรมให้มีความเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการแปลเรื่องข้ามชั้นจากนิตยสารสรรสาระครั้งนี้ได้ศึกษาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยทั้ง 6 หัวข้อ ได้แก่ 1) ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ 2) สารพัดสารพันวันทำงาน 3) หัวเราะคือยาวิเศษ 4) เครื่องแบบเฮฮา 5) ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย 6) ไฮเทคคลิกคัก โดยศึกษาตั้งแต่ฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2543 ถึงฉบับประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2544 รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 ฉบับ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะบทแปลเรื่องข้ามชั้นที่สามารถติดตามต้นฉบับได้ 120 เรื่องจากจำนวนเรื่องข้ามชั้นที่ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 141 เรื่องโดยประเด็นที่นำมาศึกษามีดังต่อไปนี้

1.4.1 การแสดงอารมณ์ชั้นของต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษ

1.4.2 การปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ชั้นข้ามวัฒนธรรมจากต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษสู่บทแปลภาษาไทย

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการแปลและการปรับบทแปลเรื่องข้ามชั้นจากภาษาอังกฤษของคุณรักจิต รัตจุมพฏแต่เพียงผู้เดียว เนื่องจากในระหว่างการเก็บข้อมูลพบว่าเรื่องข้ามชั้นที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระเป็นผลงานของนักแปลผู้นี้เสียเป็นส่วนใหญ่

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

ตัวอย่างเรื่องซ้ำซ้อนที่นำมาศึกษาในครั้งนี้จะนำมาจากหัวข้อเรื่องซ้ำซ้อนที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัยเท่านั้น จะไม่นำเรื่องซ้ำซ้อนเบ็ดเตล็ด (Filler) มาพิจารณา เนื่องจากการศึกษาเฉพาะตัวอย่างต้นฉบับเรื่องซ้ำซ้อนภาษาอังกฤษ และบทแปลภาษาไทยของเรื่องซ้ำซ้อนทั้งหมดหัวข้อนั้น สะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูลของกองบรรณาธิการของนิตยสารสรรสาระและตัวผู้วิจัยมากกว่า อีกทั้งผู้วิจัยพิจารณาว่าตัวอย่างต้นฉบับและบทแปล เรื่องซ้ำซ้อนทั้งหมดหัวข้อก็เพียงพอที่จะนำมาใช้ศึกษาแนวทางการแปลและการถ่ายทอดอารมณ์ขันของนิตยสารสรรสาระได้

เนื่องจากนิตยสารสรรสาระได้วางแนวทางการแปลเรื่องซ้ำซ้อน โดยเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ขันมากกว่าความถูกต้องตามต้นฉบับ เป็นผลให้พบบทแปลเรื่องซ้ำซ้อนบางเรื่องที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับต้นฉบับเสียทีเดียวนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาเฉพาะการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันและกลวิธีการถ่ายทอดอารมณ์ขัน โดยไม่พิจารณาถึงความถูกต้องตามต้นฉบับเรื่องซ้ำซ้อนภาษาอังกฤษ

ในการยกตัวอย่างเรื่องซ้ำซ้อนเพื่ออธิบายลักษณะการแสดงอารมณ์ขันและแนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างประกอบข้อละ 3 ตัวอย่าง หรือเท่าที่พบแต่ไม่เกิน 3 ตัวอย่างเนื่องจากพิจารณาว่าเป็นจำนวนเหมาะสมในการอธิบาย นอกจากนี้ การยกตัวอย่างประกอบยังได้ยกมาทั้งเรื่อง โดยเน้นข้อความในต้นฉบับและบทแปลที่ปรากฏลักษณะการแสดงอารมณ์ขัน ตลอดจนการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขัน

1.6 ข้อจำกัดในการทำวิจัย

ข้อจำกัดที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเรื่องซ้ำซ้อนเฉพาะที่สามารถติดตามต้นฉบับได้เท่านั้น เนื่องจากในช่วงที่ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการศึกษานั้น นิตยสารสรรสาระกำลังปรับปรุงองค์กรและการจัดการเอกสาร กองบรรณาธิการต้องทำลายเอกสารบางประเภทที่ใช้แล้วหรือเห็นว่าไม่มีความจำเป็น นอกจากนี้ บุคลากรผู้รับผิดชอบจัดเก็บต้นฉบับเรื่องซ้ำซ้อนยังมีอยู่ด้วยกันหลายท่านจึงไม่สะดวกต่อการติดตามเอกสารต้นฉบับ ทำให้มีต้นฉบับเรื่องซ้ำซ้อนภาษาอังกฤษขาดหายไป 21 เรื่องจากจำนวนเรื่องซ้ำซ้อนทั้งสิ้น 141 เรื่อง คงเหลือต้นฉบับเรื่องซ้ำซ้อนภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยทั้งสิ้น 120 เรื่อง

จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและผลตอบแบบสอบถามจาก กองบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องในการแปลเรื่องจำขันธ์ของนิตยสารสรรสาระ ได้แก่ คุณรักจิต รัตจุมพฏ ผู้แปลเรื่องจำขันธ์ คุณภาณุ นุชรรัตนพันธ์ และคุณเกียรติสุดา สรียยศ บรรณาธิการอาวุโส ตลอดจน คุณจิตติมา สิริขจร บรรณาธิการประสานงาน ผู้วิจัยไม่สามารถสัมภาษณ์คุณรักจิต รัตจุมพฏ รวมทั้ง คุณเกียรติสุดา สรียยศ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ข้อมูลที่ได้รับจึงมีแต่เพียงข้อมูลจากการตอบแบบ สอบถามเท่านั้น

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนา แนวคิดในการสร้างเรื่องข้ามชั้น ทฤษฎีการแปล แนวคิดเรื่องข้อจำกัดในการแปลและการแปลเรื่องข้ามชั้น แนวคิดเรื่องการปรับบทแปล และแนวคิดเรื่องลีลาภาษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle)

ไกรซ์ (Grice, 1975 อ้างถึงใน Lervinson, 1983: 100-118) นักทฤษฎีภาษาศาสตร์ได้เสนอ แนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle) ซึ่งกล่าวถึงวิธีการสื่อความหมายที่บุคคลใช้สื่อสารในสถานการณ์จริง ไกรซ์ได้สังเกตว่าคู่สนทนาจะร่วมกันกำหนดแนวทางการใช้ภาษาและเนื้อหาในบทสนทนาของแต่ละฝ่ายในระหว่างที่กำลังสนทนาโดยมีเป้าหมายเพื่อให้การสื่อสารครั้งนั้นประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ ไกรซ์ยังได้เสนอว่าการที่จะทำให้การสื่อสารดำเนินไปอย่างราบรื่นนั้น คู่สนทนาจำเป็นต้องปรับแนวทางการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์การใช้ภาษาขึ้นพื้นฐาน (Maxims of Conversation) 4 ประการ ประกอบด้วย

2.1.1 เกณฑ์ด้านคุณภาพ (Maxim of Quality) คู่สนทนาจะต้องพยายามสื่อสารด้วยบทสนทนาที่ตรงกับความ เป็นจริง ได้แก่

- 1) ไม่กล่าวสิ่งที่รู้อยู่แล้วว่าผิดจากความเป็นจริง
- 2) ไม่กล่าวสิ่งใดก็ตามที่ขาดหลักฐานรับรองที่ชัดเจน

2.1.2 เกณฑ์ด้านปริมาณ (Maxim of Quantity) คู่สนทนาจะต้องพยายามสื่อสารด้วยบทสนทนาให้สื่อข้อมูลให้สอดคล้องตามเป้าหมายในการสื่อสาร ข้อมูลในบทสนทนาจะต้องไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ได้แก่

- 1) กำหนดบทสนทนาให้สื่อข้อมูลเท่าที่จำเป็น
- 2) หลีกเลี่ยงการสื่อข้อมูลในบทสนทนาที่มากเกินไป

2.1.3 เกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่อง (Maxim of Relevance) คู่สนทนาทั้งสองฝ่ายจะต้องสนทนาด้วยประเด็นที่สอดคล้องและสัมพันธ์กันกับประเด็นในบทสนทนาของอีกฝ่าย

2.1.4 เกณฑ์ด้านมารยาท (Maxim of Manner) เกณฑ์ด้านพฤติกรรมมีเป้าหมายเพื่อลดพฤติกรรมสื่อสารที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในการถอดความหมายของสารระหว่างคู่สนทนาทั้งสองฝ่าย ได้แก่

- 1) หลีกเลี่ยงบทสนทนาที่ทำความเข้าใจยาก
- 2) หลีกเลี่ยงบทสนทนาที่กำกวม
- 3) กำหนดบทสนทนาให้กระชับ
- 4) กำหนดการนำเสนอข้อมูลให้เป็นไปตามลำดับ

ไกรซึกกล่าวว่า หากคู่สนทนาสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาข้างต้นได้โดยตลอดก็จะทำให้การสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ไกรซึกยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่าไม่มีผู้ใดที่จะสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ทุกครั้ง นอกจากนี้ การสื่อสารที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์การสื่อสารข้างต้นที่ปรากฏในสถานการณ์ส่วนใหญ่กลับส่งผลให้ผู้รับสารคิดว่าผู้ส่งสารสื่อความหมายแฝงอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไกรซึกมีความเห็นว่าการสนทนาโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารจะทำให้ตัวสารกลายเป็นการพูดประชดประชัน (Irony) และการพูดตลก (Humor)

ชัลวาตอเร อัดดาร์โด (Attardo, 1993: 537-558) ได้นำแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซึกมาอธิบายการใช้ภาษาในการเล่าเรื่องซ้ำกัน โดยได้กล่าวว่า การใช้ภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ขันเป็นการเล่นกับตัวภาษาในลักษณะหนึ่ง บทสนทนานั้นมักไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาของไกรซึกข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อพร้อมกัน การไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การสื่อสารข้างต้นกลับเป็นผลให้บทสนทนานั้นเกิดความหมายแฝง หรือสื่อความหมายใหม่ในอีกทางหนึ่งที่คู่สนทนาไม่คาดคิด และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้สึกขบขัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่องความร่วมมือในการสนทนาของไกรษมาอธิบายลักษณะการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษโดยจะจำแนกตัวอย่างเรื่องจำขันนี้ตามลักษณะการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาทั้ง 4 ข้อ

อนึ่ง อาจพบว่าลักษณะการแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับเรื่องจำขันบางตัวอย่างที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารของไกรษหลายข้อพร้อมกัน ในกรณีนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะพิจารณาจากแนวทางการการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารข้อที่เห็นชัดเจนที่สุด

2.2 แนวคิดในการสร้างเรื่องจำขัน

ปีเตอร์ ฟาร์บ (Farb, 1974: 123-25) กล่าวว่า การเล่าเรื่องจำขันเป็นการเล่นตลกกับโลกสมมติที่ทุกคน “ต้องทำ” และ “เคยทำ” มาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น โดยประเด็นที่เอามานำเสนอก็อาจเป็นได้ทั้งประสบการณ์จริงของผู้ใกล้ชิด ตัวผู้เล่าเรื่องเอง หรือเป็นเรื่องแต่งขึ้น ซึ่งเรื่องจำขันประเด็นหลังนี้ ฟาร์บพิจารณาว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับการ โทกหนเนื่องจากเป็นการ “เล่าเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นจริง” หากแต่เป็นการ โทกหนที่มีเจตนาเพื่อสร้างความบันเทิง ไม่ก่อความเดือดร้อนหรือส่งผลร้ายต่อผู้ฟังหรือผู้อ่าน

ม.ล.ต้อย ชุมสาย (2512: 152-156) ได้กล่าวถึงการสร้างเรื่องจำขัน หรือที่ท่านเรียกว่า “บทสรวล” ไว้ว่าผู้แต่งจะต้องค่อยๆ สร้างอารมณ์ขันให้เกิดขึ้นในตัวผู้อ่านทีละน้อย ซึ่งอาจจะได้รับความรู้สึกขบขันของผู้อ่านด้วยการเลือกใช้ถ้อยคำหรือโครงสร้างเรื่อง จากนั้นจึงค่อยเปิดเผยประเด็นหรือมุขตลกในประโยคสุดท้ายของเรื่อง โดยในการอธิบายแนวทางการสร้างเรื่องจำขันนั้น ม.ล.ต้อย ใช้วิธียกตัวอย่างเรื่องจำขันประกอบดังนี้

1) เปลี่ยนทิศทางไปอย่างกระทันหัน

ชายคนหนึ่งหน้าตาไม่สบายเลย มาปรับทุกข์กับเพื่อน: “เมียกันทะเลาะกับกัน. แกโกรธใหญ่. บอกว่าจะไม่พูดกับกัน 30 วัน.”

เพื่อน: “ไอ้โฮ ถ้าฉันแกก็กำลังมีความสุขแล้วซี. ขอแสดงความยินดีด้วยนะ”

ชายคนนั้น: “สุขกะผีอะไรกัน ; วันนี้เป็นวันสุดท้าย.”

2) ให้ผู้อ่านคิดถึงสิ่งปกปิดที่คนสนใจอยู่แล้ว

พี่ชายอายุ 17 พาน้องสาวอายุ 15 ไปปีนเขาเล่นกับเพื่อนๆ ผู้ชาย สองพี่น้องออกจากบ้านไปไม่ทัน 15 นาที น้องสาวก็เดินห้างกลับบ้าน แม่จึงถามว่า “อ้าว ไม่ไปกันหรือ”

สาวอายุ 15: “ไม่ไปละจ๊ะ เพื่อนๆพี่ถูกลูกหนู

แม่: “เขาทำยังไง”

สาวอายุ 15: “เขาพูดกับพี่ว่า พี่พาน้องชายตัวผอมๆ มาด้วยอย่างนี้จะปีนเขาไหวหรือ

3) เล่าเรื่องเกินความจริงที่เป็นไปได้ (possible) แต่ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ (improbable)

ในสมัยโบราณพรานใช้ปืนแก๊ป ซึ่งต้องอัดดินดำเข้าไปก่อนทางปากกระบอกแล้วกระทุ้งให้แน่น. ชายคนหนึ่งออกไปล่าหมีที่ขั้วโลกเหนือ, เผอิญเขาทำลูกปืนตกหายหมดเหลือแต่ดินปืน. ทันใดนั้นเขาก็เจอหมีใหญ่เข้าตัวหนึ่ง, กำลังเดินมุ่งหน้าเข้ามาทางเขา. เขากลัวมาก, เหงื่อแตกเป็นเม็ดๆ. แต่อากาศหนาวมาก, เม็ดเหงื่อก็เลยแข็ง. เขาจึงกวาดเม็ดเหงื่อออกมาจากหน้าผากเอามาทำเป็นลูกปืน. ยัดเข้าไปในกระบอกปืนแล้วก็ยิงหมี. เม็ดเหงื่อได้รับความร้อนจึงกลายเป็นน้ำพุ่งจี้ตออกมาจากกระบอกปืนเป็นสาย. สายน้ำกระทบความเย็นจัดก็กลับแข็งขึ้นมาอีก, เป็นสายแหลมยาวเหมือนลูกธนู; จึงเจาะเข้าไปในหัวหมีซึ่งอ่อน ธนูน้ำแข็งก็กลับละลายเป็นน้ำอีก, หมีก็เลยตายเพราะน้ำท่วมมันสมอง.

4) ตีความประสบการณ์ผิด

ชาวฝรั่งเศสคนหนึ่งไปเที่ยวสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก และพักตามโรงแรมหลายแห่ง. เมื่อกลับถึงบ้านเพื่อนๆ จึงถามว่า, “เป็นไงบ้างอเมริกา สนุกไหม”

ชาวฝรั่งเศส: “สนุกซิ, เสียอย่างเดียวถูกลูกให้ตื่นแต่เช้าทุกวัน.”

เพื่อน: “เขาเคาะประตูหรือว่าเขาปลุกทางโทรศัพท์.”

ชาวฝรั่งเศส: “เปล่า, เขาเอาป้ายติดไว้ที่ประตูห้อง เขียนไว้ตัวเบ้อเรื่อว่า 7 UP.”

5) เหน็บแนมเพราะไม่ถูกเส้นกัน

เวนเดิล ฟิลลิปส์ เป็นนักแสดงปาฐกถาที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง ในสมัยที่ยังมีทาสในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการพูดเกี่ยวกับการให้เลิกทาส. วันหนึ่งเขาขึ้นรถไฟจากทางใต้ของสหรัฐฯ เพื่อจะไปบรรยายเรื่องการเลิกทาสในมลรัฐโอไฮโอ. รถไฟหยุดที่เมืองหนึ่งในมลรัฐเคนตักกี. พระนิายคาทอลิกหลายรูปขึ้นมานบนรถไฟ. พระองค์หนึ่งจำเวนเดิล ฟิลลิปส์ได้, จึงเข้าไปถาม, “คุณคือ เวนเดิล ฟิลลิปส์ ใช่ไหม?”

ฟิลลิปส์: “ใช่ครับ.”

พระ: “คุณจะไปบรรยายเรื่องการเลิกทาสใช่ไหม?”

ฟิลลิปส์: “ใช่ครับ, ผมเป็นพวกอยากให้เลิกทาส.”

พระ: “ถ้าฉันคุณลงบรรยายเสียที่เคนตักกีดีกว่า, ทาสเยอะ.”

ฟิลลิปส์: “พระคุณเจ้าเป็นพระ แล้วเทศน์โปรดคนให้พ้นไปจากนรกอเวจีใช่ไหมครับ.”

พระ: “ใช่แล้ว.”

ฟิลลิปส์: “ถ้าฉันลงไปเทศน์ในนรกไม่ดีกว่าหรือครับ.”

6) เล่าเรื่องเหลวไหล

เด็กกลุ่มหนึ่งวิ่งเล่นอยู่ในทุ่งหญ้า. เจอะควายตายตัวหนึ่ง แต่กระดุกกระดิกได้; บางทีก็เขยิบตัวลอยไปหน่อยหนึ่งได้. จึงเดินเข้าไปตะลึงควาย. อีแร้งที่อยู่ในห้องควายก็บินพรูออกมา. พวกเด็กๆ จึงได้ความคิดที่จะชี้ควายเหาะกัน; จึงทิ้งควายไว้แล้วอยู่โคนต้นไม้, ห่างควายตายออกมา. อีแร้งหลายสิบตัวก็บินกลับมาแล้วมุดกันควายเข้าไปกินไส้พุง. พวกเด็กๆ ก็พากันวิ่งไปที่ควายตายอย่างรวดเร็ว, แล้วเอากระดาษหนังสือพิมพ์จุกกันควายไว้, แล้วขึ้นชี้ควายและเอาไม้ตีห้องควาย. อีแร้งตกใจก็บินกันอูตลุดอยู่ในห้องควาย. ควายก็ลอยขึ้นและเคลื่อนที่ไป. เด็กๆ สนุกสนานกันใหญ่. เด็กคนหนึ่งเกิดปวดท้องอีขึ้นมา จึงอี แล้วดึงกระดาษที่จุกกันควายออกมาเช็ดกัน. อีแร้งก็เลยบินพรูออกมาจากห้องควาย. ควายก็หล่นตู่บลลงมายังพื้นดิน. เด็กๆ ก็เลยบาดเจ็บกันคนละนิดคนละหน่อย.

7) ลวงให้คิด

ถาม: “อะไรเอ่ยที่ใช้นั่งได้, ใช้หัวผมได้, และใช้แปร่งฟันได้.”

คนถูกถามคิดเท่าไรก็คิดไม่ออกจึงยอมแพ้

คนถาม: “ก็เก้าอี้, หวี, และแปรงสีฟันนะซี.”

8) ใช้คำที่มีเสียงคล้ายๆ กันแต่มีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง

- เขาเข้าไปในป่าเพื่อหาที่สงบนั่งคำถัน
- อนิจจังย่อมไม่เที่ยง เว้นแต่จะเลย 11 น. ไป 60 นาทีพอดี (ฮิวเมอริสต์)

9) สัณฐานไร้สารูป (Incongruous Percept)

ทหารเวียดนามใต้ 3 คนจับเชลยเวียดกงได้ 1 คน จึงเอาไปคุมไว้ในคุกเชลยที่สร้างขึ้นไว้ชั่วคราว และทหาร 3 คนนั้นเกิดเหงาหงอยจึงชวนเชลยเวียดกงเล่นไพ่กัน. เชลยโกง, และทหาร 3 คนนั้นจับได้ จึงตวาดว่า, “เล่น โกงยังงี้เดี๋ยวไล่ออกจากคุกเสียเลย”

10) ตรรกวิจรรย์ผิดๆ

ชายคนหนึ่งเข้าไปในบาร์แห่งหนึ่ง แล้วสั่งเหล้าอินมา 1 ถ้วย. พอบ้อยเอามาให้. เขาก็บอกว่าขอเปลี่ยนอินเป็นวิสกีโซดาแทนได้ไหม. บ้อยบอกว่าได้เพราะราคาเท่ากัน. บ้อยจึงเอาเหล้าอินกลับคืนไป แล้วเอาวิสกีโซดามาให้แทน. ชายคนนั้นก็ดื่มวิสกีโซดาหมดรวดเดียว แล้วก็ตั้งท่าจะเดินออกจากบาร์ไป. บ้อยจึงรีบเดินตามไปแล้วพูดว่า “คุณยังไม่ได้ชำระค่าวิสกี.”

ชายคนนั้นตอบว่า: “ก็ฉันเอาอินแลกกับวิสกีแล้วไง.”

บ้อย: “ถ้ายังงั้นก็ชำระค่าอินซิครับ.”

ชายคนนั้น: “ชำระทำไม, ก็ฉันไม่ได้กินอินของแกนี่”

11) ล้อสังคม

เหตุเกิดในฮอลลีวู้ด เด็กสองคนทะเลาะกัน

แจ็ก: “เอาพ่อแกมาต่อยกกับพ่อฉันไม่ล่ะ.”

จอห์น: “ปีนี้พ่อฉันสู้อพ่อแกไม่ได้, รอปีหน้าก่อนซี.”

แจ็ก: “ปีหน้าพ่อแกจะโตขึ้นอีก, หรือว่าจะขอเวลาให้พ่อแกไปหัดมวยเสียก่อน
ยังงั้นเหอ.”

จอห์น: “เปล่า, ปีนหน้าฉันอาจได้พอใหม่ก็ได้.”

12) ความคิดไร้สสารรูป (Incongruous Thought)

เมื่อโคลัมบัสเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสำรวจดินแดนต่างๆ นั้น ก็จะต้องเขียนรายงานถวายสมเด็จพระนางเจ้าอิศชาเบลลา, พระราชินีนาถแห่งประเทศสเปน. เมื่อจะแปลรายงานเป็นภาษาไทยนั้นก็ต้องใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง. คำว่า “ข้าพเจ้า” จะต้องใช้ว่า “ข้าพระพุทธเจ้า” แต่ทั้งโคลัมบัสและพระนางอิศชาเบลลาต่างก็เป็นคริสต์ศาสนิกชน ฮิวเมอริสต์จะแปลคำ I เป็นข้าพระพุทธเจ้าก็ผิดความจริง, จึงต้องแปลเป็น “ข้าพระไครสต์เจ้า” ตลอดไป.

13) เรื่องสัปดน

สามีภรรยาคนหนึ่งพาลูกอายุ 5 ขวบไปอาบน้ำแดดที่สนามหญ้าแดดด้วยกันเป็นครั้งแรก. เมื่อได้เปลื้องเสื้อผ้าออกหมดแล้ว ก็พาลูกเดินเตร็ดเตร่เพื่อไปหาที่สงบ; ลูกจึงถามว่า “พ่อๆ ทำไมบางคนอายนั้นเล็ก บางคนอายนั้นใหญ่” พ่อไม่รู้จะตอบว่าอย่างไร จึงพูดไปว่า “เขายังงี้ก็แล้วกันลูก, คนไหนอายนั้นเล็กก็เป็นคนโง่ คนไหนใหญ่ก็เป็นคนฉลาด” แล้วพ่อแม่ลูกก็เดินแยกกันไป. อีกประมาณชั่วโมงต่อมา ลูกก็เดินกลับมาหาพ่อซึ่งนอนอาบแดดอยู่ริมสระน้ำ พ่อจึงถามว่า “แม่ไปไหนล่ะ”

ลูก “อยู่กับคนโง่ๆ คนหนึ่งจ๊ะ แต่เขากำลังค่อยๆ ฉลาดขึ้นแล้วจ๊ะ.”

ม.ล.ศุ่ยตั้งข้อสังเกตว่า ประเด็นที่มักนำมาใช้เป็นแก่นของเรื่องซ้ำกันมักได้แก่ ความคิดพลาด ความอ่อนหัด ความโง่เขลา ตลอดจนการกระทำที่ไร้สาระของมนุษย์เอง ผู้เขียนจะนำเสนอแง่มุมดังกล่าวโดยสวมบทบาทเป็นผู้คอยสังเกตและศึกษาข้อบกพร่องต่างๆ จากนั้นจึงถ่ายทอดออกมาในลักษณะของการเสียดสีประชดประชันอีกทอดหนึ่ง

จากประเด็นที่ ม.ล.ศุ่ย ได้เสนอไว้แล้วข้างต้นอาจสังเกตได้ว่า การสร้างเรื่องซ้ำกันเป็นการเล่นกับตัวภาษาโดยนิยมใช้วิธีการพูดโกหก ซึ่งเมื่อผู้เล่าได้แสดงเจตนาไว้ชัดเจนว่าเป็นการพูดโกหก ในลักษณะใดและเพื่ออะไรแล้ว ผู้ฟังหรือผู้อ่านก็พร้อมที่จะยอมรับคำโกหกนั้นเพื่อประโยชน์ในด้านการสร้างความบันเทิง

2.3 ทฤษฎีการแปล

การแปลเป็นการสื่อสารในลักษณะหนึ่งโดยมีตัวผู้แปลเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความหมายระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร และโดยส่วนใหญ่มักเป็นที่เข้าใจกันว่าการแปลเป็นการสื่อสารระหว่างภาษาที่ต่างกันสองภาษา ทั้งนี้ นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการแปลไว้ต่างๆ เช่น

ไนดา (Nida, 1964 อ้างถึงในพรพิมล เสนะวงศ์, 2527: 4) กล่าวว่า

“สิ่งใดก็ตามที่สามารถกล่าวได้ในภาษาหนึ่งสามารถที่จะนำมากล่าวในอีกภาษาหนึ่งได้โดยมีความถูกต้องพอสมควร ทั้งนี้ อาศัยการเทียบเคียงด้วยคำที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้และนำองค์ประกอบของสารมาเรียบเรียงใหม่ในบริบทของอีกภาษาหนึ่ง”

แคทฟอร์ด (1975: 20) ได้กล่าวถึงการแปลไว้ว่า

“เป็นการแทนที่คำในภาษาหนึ่ง (ภาษาต้นฉบับ) ด้วยคำที่มีความหมายเทียบเคียงได้ในอีกภาษาหนึ่ง (ภาษาเป้าหมาย)”

จากคำนิยามข้างต้นกล่าวได้ว่าการแปลเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมโดยอาศัยกระบวนการเทียบเคียงความหมายระหว่างคำในภาษาต้นฉบับและคำในภาษาแปล โดยนำความหมายของข้อความในต้นฉบับมาเรียบเรียงใหม่ พร้อมกับปรับรูปแบบการถ่ายทอดให้สอดคล้องกับระบบภาษา ตลอดจนบริบททางวัฒนธรรมต่างๆ ในภาษาเป้าหมาย ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาวิธีการแปลเรื่องจำขัน โดยเลือกกำหนดวิธีการแปลตามที่ไนดา (1964: 165-75) จำแนกไว้เป็นสองวิธีคือ

2.3.1 การแปลแบบตรงตัว (Formal Equivalence)

เป็นวิธีการแปลที่เน้นตัวสารเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคำและรูปแบบในการนำเสนอวิธีการแปลลักษณะนี้พยายามที่จะรักษาองค์ประกอบด้านความหมายและรูปแบบในบทแปล

ให้มีความสอดคล้องตามต้นฉบับมากที่สุด โดยพยายามรักษาเนื้อหาของต้นฉบับตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด คือ คำ ไปจนถึงหน่วยที่ใหญ่ขึ้น ได้แก่ การจัดเรียงกลุ่มคำเป็นประโยค การจัดเรียงกลุ่มประโยค ตลอดจนการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ตามลำดับ ทั้งนี้ การแปลแบบตรงตัวให้ความสำคัญกับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่

2.3.1.1 หน่วยไวยากรณ์ ผู้แปลจะต้องพยายามแทนหน่วยไวยากรณ์ต้นฉบับด้วยหน่วยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ในภาษาแปล เช่น แทนคำนามด้วยคำนาม หรือแทนคำกริยาด้วยคำกริยาที่มีความหมายเทียบเคียงได้ในบทแปล รวมทั้งรักษารูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของวลีหรือประโยคในภาษาต้นฉบับไว้ตามเดิม

2.3.1.2 รูปแบบการใช้คำ ผู้แปลจะต้องรักษารูปแบบการใช้คำของต้นฉบับไว้เช่นเดิมเพื่อให้บทแปลสามารถแสดงวัตถุประสงค์หรือวิธีการในการสื่อความหมายเฉพาะอย่างได้อย่างหนึ่งของผู้เขียนได้

2.3.1.3 ความหมายตามบริบทในต้นฉบับ ผู้แปลจะต้องถ่ายทอดความหมายจากบริบทต้นฉบับโดยอาศัยการปรับบทให้น้อยที่สุด พิจารณาว่าวัฒนธรรมในภาษาต้นฉบับส่งผลต่อการสื่อความหมายของตัวเนื้อความ การปรับบทแปลด้วยวิธีต่างๆ เป็นการตัดทอนความหมายที่แท้จริงของต้นฉบับผู้แปลจึงต้องแปลเนื้อความนั้นตามวัฒนธรรมของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านจากฉบับแปลสามารถรับรู้ความหมายของตัวสารได้อย่างครบถ้วน

2.3.2 การแปลแบบเอาความ (Dynamic Equivalence)

เป็นวิธีการแปลที่เน้นผลที่ผู้อ่านจะได้รับจากบทแปลเป็นหลัก ซึ่งการแปลโดยวิธีนี้จะคำนึงถึงการสื่อความหมายในบริบทของผู้อ่านเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายถึงผู้อ่านโดยชัดเจนที่สุดเพื่อลดปัญหาความสับสนหรือการเข้าใจผิดเนื้อเรื่องผิด ถือว่าการรักษารูปแบบการนำเสนอความคิดให้ถูกต้องตามต้นฉบับไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่สุดในการแปล ผู้แปลจึงสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอได้หากเห็นว่าทำให้บทแปลมีความสละสลวยเป็นธรรมชาติตามบริบทของภาษาแปล และถูกต้องใกล้เคียงกับต้นฉบับโดยพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ ประกอบด้วย

2.3.2.1 รูปแบบและหน้าที่ของคำเทียบเคียง ภาษาแปลอาจไม่มีหน่วยภาษา หรือสถานการณ์ที่มีความหมายอ้างอิงอย่างเดียวกันกับต้นฉบับ แต่ก็อาจมีหน่วยภาษาหรือสถานการณ์อื่นที่สามารถนำมาสื่อความหมายแทนได้

2.3.2.2 หน่วยภาษาที่สามารถตัดทอนได้และหน่วยภาษาที่ต้องคงไว้ หน่วยภาษาที่ไม่สามารถตัดทอนได้มักเป็นปัจจัยที่แสดงเอกลักษณ์ของภาษานั้นๆ และเป็นประเด็นสำคัญของเนื้อความ ปัญหาที่พบจากการแปลเนื้อหาที่ไม่สามารถตัดทอนมักได้แก่ การที่ผู้แปลจำเป็นต้องตีความต้นฉบับเนื่องจากไม่ได้ระบุเนื้อความไว้โดยละเอียด คำกวมและไม่สามารถใช้ในภาษาแปล

ปัญหาจากการไม่สามารถตัดทอนส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อความต้นฉบับ เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้บทแปลไม่สามารถเทียบเคียงกับต้นฉบับได้สมบูรณ์ กระนั้น ปัญหานี้ไม่ซับซ้อนเท่ากับการแปลหน่วยภาษาที่สามารถตัดทอนได้เนื่องจากผู้แปลต้องคอยระวังการใช้ลีลาภาษา รวมทั้งต้องทำความเข้าใจเจตนาของผู้แต่งและลักษณะภาษาของบทแปล โดยเฉพาะ

2.3.2.3 ระดับการถ่ายทอดความหมาย หมายถึงความแตกต่างระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาแปลซึ่งมีผลต่อระดับความสามารถถ่ายโอนและถอดรหัสความหมายตัวสารต้นฉบับไม่ว่าจะเป็นในด้าน โครงสร้างหรือคำศัพท์ให้เข้าได้กับอีกวัฒนธรรมภาษาหนึ่ง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิธีการแปลทั้ง 2 วิธีทั้งวิธีการแปลแบบตรงตัว (Formal Equivalence) และวิธีการแปลแบบเอาความ (Dynamic Equivalence) ต่างก็มีจุดประสงค์ในการแปลต่างกัน วิธีแรกมุ่งในด้านการรักษาความหมายและรูปแบบให้เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ในขณะที่วิธีหลังมุ่งผลตอบสนองต่อตัวผู้อ่านเป็นหลัก นักทฤษฎีภาษาศาสตร์หลายท่านพิจารณาว่าในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถจำแนกวิธีการแปลออกเป็น 2 ขั้วได้อย่างชัดเจน ในการแปลจริงจึงมีแต่การแปลที่ “ค่อนข้าง” ไปในด้านใดด้านหนึ่งตามจุดประสงค์เบื้องต้นในการแปล นอกจากนี้ ไม่ว่าผู้แปลจะใช้วิธีการแปลลักษณะใดก็ไม่สามารถที่จะสร้างบทแปลที่สมบูรณ์โดยแท้จริงได้ (Nida, 1964: 156)

2.4 ข้อจำกัดในการแปลและแนวคิดในการแปลเรื่องข้ามัน

เบลลอค (Belloc, 1931 อ้างถึงโดย Eugene A. Nida, 1964: 159) กล่าวว่า ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมเป็นอุปสรรคสำคัญที่ปรากฏเป็นปกติในกระบวนการแปลข้ามภาษาซึ่งเป็นผลให้ “ไม่มีบทแปลใดที่จะเทียบเคียงกับต้นฉบับได้โดยไม่ผิดเพี้ยน” นักแปลจึงทำได้ดีที่สุดในเพียงแค่หาวิธีการที่จะถ่ายทอดความหมายให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

แคทฟอร์ด (Catford, 1975: 93-101) ให้คำอธิบายสาเหตุที่ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับเป็นภาษาแปลว่า เกิดจากความแตกต่างระหว่างตัวภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาซึ่งก่อให้เกิด “การแปลไม่ได้ (Untranslatibility)” กล่าวคือ ไม่มีสถานการณ์ใดในภาษาแปลที่จะถ่ายทอดข้อความหรือความหมายของต้นฉบับได้เหมาะสม เป็นผลให้ความหมายของต้นฉบับถูกลดทอนลง พร้อมกันนี้ แคทฟอร์ดยังได้จำแนก “การแปลไม่ได้” ไว้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.4.1 การแปลไม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านตัวภาษา (Linguistic Untranslatibility)

การแปลไม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านตัวภาษาเกิดจากความแตกต่างของตัวภาษาระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาแปลโดยสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ประการที่หนึ่งได้แก่ ความแตกต่างด้านระบบโครงสร้างไวยากรณ์และระบบเสียงซึ่งมีผลต่อการสื่อความหมาย ประการที่สองได้แก่ ขอบเขตความหมายของตัวคำศัพท์ ซึ่งในข้อนี้มักเข้าใจผิดว่าเป็นปัญหาเนื่องจากเห็นว่า “คำๆ หนึ่งมีความหมายหลายประการ” หากแต่แท้ที่จริงนั้นเกิดจากปัญหาในการพิจารณาให้ชัดเจนว่า “คำศัพท์หนึ่งๆ กินความกว้างเพียงใด” ความแตกต่างระหว่างปัจจัยทั้งสองประการนี้ส่งผลให้เกิดความกำกวมในการพิจารณาตัวภาษา และทำให้ไม่มีคำใดในภาษาแปลที่จะนำมาเทียบเคียงกับคำในภาษาต้นฉบับได้อย่างเหมาะสม

2.4.2 การแปลไม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านวัฒนธรรม (Cultural Untranslatibility)

การแปลไม่ได้จากข้อจำกัดด้านวัฒนธรรมเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม โลกทัศน์ ระหว่างผู้เขียนที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้อ่านฉบับ

แปลซึ่งอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรมและตัวภาษาแตกต่างกันออกไป และจากความแตกต่างในข้อนี้เอง ทำให้ไม่มีสถานการณ์ใดในภาษาแปลที่จะนำคำในภาษาต้นฉบับซึ่งกล่าวถึงสิ่งที่เป็นวัฒนธรรม เฉพาะกลุ่มมาถ่ายทอดให้เหมาะสมได้ ปัญหาการถ่ายทอดความหมายในข้อนี้เกิดจากความแตกต่าง ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำกับสถานการณ์ ดังนั้นจึงทำให้คำที่แม้จะกล่าวถึงสิ่ง เดียวกันทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาแปลอาจมีความหมายและหน้าที่แตกต่างกันตามแต่บริบทใน การสนทนา

โปโปวิก (Popovic, 1976 อ้างถึงโดย Susan Bassnett-McGuire, 1980: 34) ได้กล่าวถึง การแปลไม่ได้อันเป็นผลจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามแนวคิดของแคทฟอร์ดไว้ว่า เป็น สถานการณ์ที่ไม่สามารถสื่อความหมาย (ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับความหมายคำในบริบทเดิม) ด้วยคำที่มีความหมายเทียบเคียงได้ในบทแปล โดยได้อธิบายเพิ่มเติมว่าคำที่มักก่อให้เกิดการแปลไม่ ได้ประเภทที่สองนี้มักเป็นคำที่แฝงนัยทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่รู้จักเฉพาะเจ้าของภาษา ผู้ที่ อยู่นอกกลุ่มจะทำความเข้าใจตามได้ยาก

แนวคิดเรื่องการแปลไม่ได้ที่แคทฟอร์ดได้เสนอไว้ได้รับการยอมรับว่าปัญหาที่พบเป็น ปกติวิสัยในการแปลข้ามภาษา และมักนำมาใช้เพื่ออธิบายสาเหตุของความคลาดเคลื่อนในการแปล อยู่เนื่องๆ โดยเฉพาะในการแปลงานที่เน้นการนำเสนออารมณ์และอารมณ์ เช่น งานวรรณกรรม หรือกวีนิพนธ์ ซึ่งในข้อนี้ผู้วิจัยพิจารณาว่าน่าจะหมายรวมไปถึงเรื่องจำขันด้วยเช่นกันเนื่องจากเรื่อง จำขันก็เป็นบทประพันธ์ที่มุ่งสร้างอารมณ์ความบันเทิง และกระตุ้นอารมณ์ขันของผู้อ่าน ความแตกต่างระหว่างระบบไวยากรณ์และความหมายของคำศัพท์จึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ บทแปลมีความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านรูปแบบการนำเสนอ จนถึงกับ มีผู้ยอมรับและสนับสนุนในข้อที่ว่า “ความน่าเกลียดอันเนื่องมาจากข้อจำกัดในการแปล” ของบท แปลนั้นเป็นลักษณะอันเป็นธรรมชาติในการถ่ายทอดความหมายข้ามวัฒนธรรมภาษา

นักทฤษฎีภาษาศาสตร์และนักทฤษฎีการแปลที่สนับสนุนแนวทางการแปลแบบอิงความ หมายซึ่งไม่ได้ยึดความถูกต้องตามต้นฉบับเป็นหลักเสียทีเดียวได้ตั้งข้อสังเกตถึงระดับความรุนแรง ของปัญหาการแปลไม่ได้ที่มีผลต่อกระบวนการถ่ายทอดความหมาย โดยนักทฤษฎีกลุ่มนี้พิจารณาว่า ภาษาเป็นเพียงพาหะ (Medium) ที่ใช้ในการสื่อความหมาย เมื่อตัดประเด็นเรื่องความเท่าเทียมในด้าน รูปแบบการสื่อความหมายไปเสีย และมุ่งในการทำความเข้าใจกับแก่นของตัวสารที่ต้องการนำเสนอ ให้ลึกซึ้งเพื่อสื่อความหมายที่แท้จริงที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ รวมทั้งสร้างผลกระทบต่อตัวผู้อ่านอัน

จะได้รับจากการอ่านฉบับแปลให้ได้ใกล้เคียงกับการอ่านจากต้นฉบับ ผู้แปลก็จะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาใดก็ได้ทั้งสิ้น การแปลไม่ได้จึงไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแปลเรื่องจำขันธ์ล้มเหลว หรือทำให้อรรถรสและอารมณ์ขันลดลงแต่อย่างใด ในอีกทางหนึ่งยังมีข้อดีช่วยให้นักแปลตระหนักถึงวิธีการสื่อความหมายของแต่ละภาษา ไม่ให้ภาษาต้นฉบับเข้ามามีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดความหมายด้วยภาษาแปลมากจนเกินไป

ซูซาน แบสเนท-แมคไกวร์ (Bassnett-McGuire, 1980: 22) ได้เสนอแนวทางการแปลเรื่องจำขันธ์ในกรณีที่ผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดข้อความต้นฉบับให้เป็นบทแปลที่เหมาะสมเนื่องจากประสบการณ์แปลไม่ได้ (Untranslatability) ไว้ดังนี้

- 1) ยอมรับการแปลไม่ได้ (Untranslatability) ของวลีภาษาต้นฉบับในภาษาเป้าหมายที่ระดับโครงสร้างภาษา
- 2) ยอมรับว่าไม่มีสถานการณ์ที่คล้ายคลึงในภาษาเป้าหมาย
- 3) พิจารณาคำในภาษาเป้าหมายโดยคำนึงถึงการวางตัว (Presentation), เพศของผู้พูด, ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และเนื้อหาของต้นฉบับ
- 4) พิจารณาความหมายของวลีในบริบทเฉพาะ
- 5) แทนรหัสของภาษาต้นฉบับด้วยรหัสที่มีระบบอ้างอิง (ระบบของตัวเนื้อความและระบบทางวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานของเรื่อง) ที่เหมือนกันในภาษาเป้าหมาย

พร้อมกันนี้ ซูซาน แบสเนท-แมคไกวร์ ยังได้เสนอว่าเมื่อผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อความต้นฉบับในบทแปลด้วยคำที่มีความหมายเทียบเคียงและใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมได้ ผู้แปลจำเป็นต้องพิจารณาคำในภาษาต้นฉบับกับคำ หรือวลีในภาษาแปลที่พอจะมีความหมายใกล้เคียงกัน จากนั้นให้พิจารณาบริบทในการใช้คำหรือวลีดังกล่าวของต้นฉบับและเทียบเคียงด้วยคำในภาษาแปลที่สามารถใช้กับบริบทดังกล่าวได้เหมาะสม หรือใกล้เคียงกับความหมายเดิมมากที่สุด

2.5 แนวคิดในการปรับบทแปล

เดเลีย ไชโร (Chairo, 1992: 22) กล่าวถึงการแปลเรื่องจำขันธ์ไว้ว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอในการแปลเรื่องจำขันธ์ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างตัวภาษา ตลอดจนความแตกต่างระหว่าง

บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ยิ่งมีความแตกต่างระหว่างตัวภาษาและวัฒนธรรมมากเท่าใด การถ่ายทอดเรื่องจำขั้้นจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาเป้าหมายก็ยิ่งยากขึ้นเท่านั้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช้ การปรับบทเข้าช่วยในการแปล โดยจะต้องระลึกไว้เสมอว่าการแปลเรื่องจำขั้้นมีจุดมุ่ง หมายในการสร้างความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นหลัก ความถูกต้องตามต้นฉบับเป็นเรื่องรอง การใช้ภาษา ในบทแปลจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้อ่าน ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน (World Knowledge) รวมทั้งความรู้ที่คาดว่าผู้อ่านมีร่วมกับผู้เขียน (Shared Knowledge)

พัชนี ศรีศศุภานุรักษ์ (2529: 128-130) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์กว้างๆ ในการแปล เรื่องจำขั้้นไว้ว่า

“ก่อนที่จะลงมือแปล ผู้แปลจะต้องอ่านเรื่องให้เข้าใจดีและจับประเด็น หรือมุขตลกให้ได้เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยพิจารณาการใช้ภาษาที่ปรากฏในเรื่องจำขั้้น นั้นๆ เพราะการใช้ภาษาจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านทราบพื้นฐานของตัวละคร ตลอดจน ระดับความสัมพันธ์ของตัวละครในเรื่องซึ่งผู้แปลต้องถ่ายทอดลักษณะและลีลาของ ภาษาให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับที่สุด”

เนื่องจากความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมเป็นปัญหาที่ผู้แปลจะพบอยู่เสมอ สัจฉริ สายบัว (2540: 63) จึงเสนอว่า ผู้แปลต้องปรับบทแปลบ้างเพื่อให้บทแปลนั้นสามารถสื่อ ความหมายในบริบทของผู้อ่านได้ดีที่สุด อีกทั้งสร้างผลตอบแทนในตัวผู้อ่านที่อ่านจากบทแปลได้ ใกล้เคียงกับผู้อ่านจากต้นฉบับได้มากที่สุดด้วย โดยสัจฉริ สายบัวได้กำหนดเงื่อนไขในการปรับบท แปลไว้ต่อไปนี้

2.5.1 ควรปรับบทแปลก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นเพื่อจะทำได้เข้าใจง่ายขึ้น

เป็นการปรับบทแปลโดยคำนึงถึงผู้อ่านเป็นหลักเพื่อให้บทแปลนั้นง่ายต่อการทำความเข้าใจ รวมทั้งเพื่อให้มีความสละสลวย เป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับบริบทของผู้อ่าน อย่างไรก็ตาม ควรปรับบทเฉพาะเนื้อหาส่วนที่จำเป็นเท่านั้น ผู้แปลไม่ควรปรับบทตามใจชอบหรือเพราะเห็นว่า ท่วงทำนองการเขียนหรือลักษณะภาษาของเนื้อความต้นฉบับไม่ดี

2.5.2 การปรับบทแปลควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและประเภทของงานเขียนที่นำมาแปล

ผู้แปลต้องระลึกไว้เสมอว่าการนำเสนอความหมายให้เทียบเคียงกับต้นฉบับเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการแปล ในกรณีที่ต้องเลือกระหว่างการรักษารูปแบบกับความหมาย ผู้แปลก็อาจต้อง

ปรับรูปแบบการนำเสนอบ้างเพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด

สัจฉวี สายบัว (2540: 64-75) เสนอว่า การปรับบทสามารถกระทำได้ 3 ระดับ ได้แก่

2.5.2.1 การปรับระดับคำ เป็นการปรับคำ สำนวน หรือโวหารต่างๆ ในต้นฉบับซึ่งไม่มีคำที่มีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งเดียวกันในภาษาแปล โดยมีวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) เติมคำอธิบาย อาจขยายในเนื้อความโดยเพิ่มข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำที่เป็นปัญหาหรือเติมคำขยายต่างๆ หรืออาจขยายความเป็นเชิงอรรถแยกต่างหาก

2) ใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เป็นการขยายความ โดยบรรยายลักษณะหรือคุณสมบัติของคำที่เป็นปัญหา

3) ใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงความหมายที่เจาะจงกว่า ใช้คำที่มีความหมายครอบคลุมกว้างแทนการเทียบเคียงด้วยคำที่มีความหมายเฉพาะ

4) เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ เป็นการใช้คำ สำนวน หรือวลีเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค

5) ไม่แปลคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา เว้นเนื้อหาบางส่วนซึ่งไม่ใช่ส่วนสำคัญในต้นฉบับ ซึ่งแม้จะทำให้ความหมายขาดหายไปบ้างแต่ก็ไม่ทำให้สาระสำคัญบกพร่องไปมากนัก แต่ข้อความที่ตัดออกต้องเป็นข้อความสั้นๆ หรือเป็นเพียงใจความย่อยของต้นฉบับเท่านั้น

2.5.2.2 การปรับระดับโครงสร้าง เป็นการปรับในระดับโครงสร้างภาษาเพื่อให้รูปแบบการถ่ายทอดความหมายสอดคล้องกับบริบทและโครงสร้างของภาษาแปล ได้แก่

1) การปรับระดับเสียง เป็นการแทนที่เสียงของต้นฉบับด้วยอักขระในภาษาแปล (ถ่ายตัวอักษร) ใช้เพื่อถ่ายทอดชื่อ หรือยืมคำในต้นฉบับมาใช้ทับศัพท์

2) ระดับโครงสร้างคำ เป็นการปรับหน้าที่และองค์ประกอบของคำในต้นฉบับให้สอดคล้องกับไวยากรณ์ของภาษาแปล

3) การปรับระดับประโยค เป็นการปรับโครงสร้างของประโยค ได้แก่

(1) ปรับวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค และลำดับการเสนอกลุ่ม

ความคิด

(2) เปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค

(3) ปรับการใช้รูปปฏิเสธ

(4) ปรับรูปประโยคแบบกรตุจาก (active voice) และกรรม

วาก (passive voice)

(5) เพิ่มและละคำในประโยค

2.5.2.3 ปรับโครงสร้างที่สูงกว่าระดับประโยค เป็นการปรับท่วงทำนอง

การเขียน (Style) และลำดับการเรียงประโยคในต้นฉบับ มักใช้กับเนื้อความที่เกี่ยวข้องกัน การปรับระดับนี้จะกระทำได้ดีต่อเมื่อผู้แปลได้พิจารณาแล้วว่าโครงสร้างและลำดับการเรียงประโยคเป็นเพียงวิธีการนำเสนอ ไม่ใช่เป็นส่วนรายละเอียดสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์หลักในการศึกษาวิธีการแปลและการปรับบทในฐานะการถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรม ไม่มีเป้าหมายในการเปรียบเทียบการสื่อความหมายของต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษกับบทแปล นอกจากนี้เรื่องข้ามชั้นแต่ละเรื่องมักเป็นเรื่องข้ามชั้นขนาดสั้น หรือมีความยาวของเรื่องไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า จะศึกษาแนวทางการปรับบทในระดับคำและระดับ โครงสร้าง และจะศึกษาการปรับบทระดับ โครงสร้างเฉพาะการปรับบทระดับประโยคเท่านั้น

2.6 แนวคิดเรื่องลีลาภาษา

เจนเท โสล์มส์ (1992: 1) กล่าวว่า ภาษามีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสังคมอย่างแยกกันไม่ออก ดังนั้น ลักษณะภาษาพูดของแต่ละบุคคลจึงมีหน้าที่และวิธีการสื่อความหมาย หรือนัยทางสังคมที่แปรเปลี่ยนไปตามบริบทสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับประเด็นที่พูดถึง กาลเทศะ และความสัมพันธ์

ระหว่างคู่สนทนา นอกจากนี้ รูปแบบและวิธีการใช้ภาษายังสามารถสะท้อนให้เห็นภูมิหลังทางสังคมของตัวบุคคลได้อีกทางหนึ่ง โดยสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อระดับภาษาได้ดังนี้

- 1) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา
- 2) สถานะทางสังคมของคู่สนทนา
- 3) ระดับความเป็นทางการของบริบทในการสนทนา

วัจนลีลาของแต่ละภาษาอาจแบ่งโดยรวมได้เป็น 2 ระดับ คือ วัจนลีลาแบบเป็นทางการ (ภาษาระดับสูง) และวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ (ภาษาระดับต่ำ) วัจนลีลาแบบเป็นทางการมีรูปแบบการใช้ภาษาที่เน้นความถูกต้อง ผู้ใช้ภาษาต้องมีความระมัดระวังสูง มักใช้ในบริบทที่เน้นความจริงจัง ซึ่งตรงข้ามกับวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการที่มักใช้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ค่อนข้างสนิทสนม หรือพูดคุยในสถานการณ์ หรือด้วยประเด็นที่ไม่เคร่งเครียด

จากเดิมที่มีการจำแนกระดับวัจนลีลาไว้เพียง 2 ระดับ มาร์ติน โจนส์ (Joos, 1961) อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสิน, 2533: 145) ได้จำแนกระดับความสุภาพของภาษาเพิ่มเติมเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 1) **วัจนลีลาแบบตายตัว (Frozen)** วัจนลีลาในระดับนี้มีความสุภาพสูงที่สุด ใช้ในบริบทที่จริงจังหรือเคร่งเครียดซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีบทบาทน้อย เช่น งานพิธี และการพูดในที่สาธารณะ เน้นความถูกต้องและระดับความสุภาพของภาษา ใช้ภาษาอสังการ ถ้อยคำหรูหรา มักมีรูปแบบที่แน่นอน

- 2) **วัจนลีลาแบบทางการ (Formal)** เป็นรูปแบบภาษาที่ใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการแต่มีความสำคัญรองจากวัจนลีลาแบบตายตัว มีความพิถีพิถันในการเลือกคำและการผูกประโยคพอสมควร ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์เฉพาะในสาขาวิชาซึ่งผู้ที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงนั้นจะไม่เข้าใจ

- 3) **วัจนลีลาแบบปรึกษาหารือ (Consultative)** เป็นวัจนลีลาที่มีความสุภาพในระดับกลาง มักใช้ในการติดต่อธุรกิจ ใช้คำศัพท์ทั่วไปและมีโครงสร้างภาษาหลวมๆ ผู้ฟังสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการโต้ตอบสื่อสารกับผู้พูด ต่างกับวัจนลีลาแบบตายตัวและแบบเป็นทางการที่แยกผู้พูดออกจากผู้ฟังเด็ดขาด

4) วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง (Causal) ใช้ในบริบทที่คู่สนทนามีความสัมพันธ์คุ้นเคยกันดี ประเด็นสนทนามักเป็นหัวข้อเบาๆ คู่สนทนาต่างปล่อยวางและยืดหยุ่นเรื่องความถูกต้องของการใช้ภาษา รูปแบบไวยากรณ์ไม่ซับซ้อน การสื่อสารเป็นไปโดยธรรมชาติ

5) วัจนลีลาแบบสนิทสนม (Intimate) เป็นวัจนลีลาที่มีความสุภาพน้อยที่สุด และใช้เฉพาะเมื่อคู่สนทนามีความสัมพันธ์กันมาก สื่อความหมายด้วยถ้อยคำสั้นๆ เฉพาะคำสำคัญ หรือคำที่ตัดทอนไม่ได้ ใช้ศัพท์แสดงมาก ส่วนหนึ่งเป็นคำไม่สุภาพ มีการละคำพูดไว้ในฐานที่เข้าใจและการใช้อวัจนภาษาประกอบในการสื่อสาร

หลังจากที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษารั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวถึงระเบียบและวิธีดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 จากนั้นจะวิเคราะห์รายละเอียดลักษณะการแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระตามแนวคิดของไกรซ์ในบทที่ 4 และแนวทางการปรับบทแปลเรื่องจำขันของนิตยสารสรรสาระในบทที่ 5 ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับเรื่องคำฉันท์ภาษาอังกฤษ และแนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทย อนึ่ง ผู้วิจัยใช้บทแปลเรื่องคำฉันท์ภาษาไทยเทียบกับต้นฉบับภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการชี้ให้เห็นแนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของนิตยสารสรรสาระ ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีข้อเสียของบทแปลเรื่องคำฉันท์ภาษาไทยแต่อย่างใด

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะรายกรณีจากนิตยสารสรรสาระ ผู้วิจัยเน้นศึกษาจากเอกสาร โดยใช้ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์กองบรรณาธิการของนิตยสารสรรสาระประกอบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ข้อมูลเอกสารและข้อมูลจากบุคคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการการแปลเรื่องคำฉันท์ของนิตยสารสรรสาระ

3.1.1 ข้อมูลเอกสาร

เอกสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ต้นฉบับเรื่องคำฉันท์ภาษาอังกฤษ และบทแปล เรื่องคำฉันท์ภาษาไทย

3.1.1.1 ต้นฉบับเรื่องจำขันธ์

ต้นฉบับเรื่องจำขันธ์ที่นำมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ เป็นเรื่องจำขันธ์ภาษาอังกฤษจากบริษัทรีดเคอร์ส ไคเจสท์ (อเมริกา) จำกัด โดยมีกองบรรณาธิการของบริษัท รีดเคอร์สไคเจสท์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นผู้พิจารณาเลือกมาแปลดั่งที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 สามารถจำแนกตามลักษณะของเรื่อง ได้ทั้งสิ้นหกหัวข้อ

3.1.1.2 บทแปลเรื่องจำขันธ์

บทแปลเรื่องจำขันธ์ที่นำมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาเป็นเรื่องจำขันธ์แปลจากต้นฉบับเรื่องจำขันธ์ภาษาอังกฤษซึ่งกองบรรณาธิการของบริษัทรีดเคอร์ส ไคเจสท์ (ประเทศไทย) จำกัดเป็นผู้คัดเลือกมาแปล จำแนกตามลักษณะของเรื่อง ได้เป็นหกหัวข้อตามต้นฉบับ

3.1.2 ข้อมูลจากบุคคลากร

บุคคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการการแปลเรื่องจำขันธ์จากภาษาอังกฤษ และการปรับปรุงแก้ไขบทแปลในขั้นตอนต่างๆ ประกอบด้วยนักแปลและกองบรรณาธิการของนิตยสารสรรสาระ

3.1.2.1 นักแปล ได้แก่

บุคคลภายนอกซึ่งบริษัท รีดเคอร์ส ไคเจสท์ (ประเทศไทย) มอบหมายให้แปลเรื่องจำขันธ์จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความสามารถ หรือประสบการณ์เหมาะสมกับการแปลเรื่องจำขันธ์บางประเภท โดยในการศึกษาคั้งนี้จะเลือกศึกษาแนวทางการแปลของคุณรักจิต รัตจุมพฏ แต่เพียงผู้เดียว เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คุณจิตติมา สิริจรบรรณาธิการประสานงานระบุว่า บทแปลเรื่องจำขันธ์ที่ตีพิมพ์ในระหว่างที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาส่วนใหญ่แล้วเป็นผลงานของคุณรักจิต รัตจุมพฏ

3.1.2.2 กองบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระ ได้แก่

กองบรรณาธิการของบริษัท ริดเดอร์ส ไตเจสต์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งรับผิดชอบการตรวจทานแก้ไข และปรับปรุงบทแปลเรื่องจำขັນ ได้แก่ คุณจิตติมา สิริขจร บรรณาธิการประสานงาน คุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ และคุณเกียรติสุดา สุริยยศ บรรณาธิการอาวุโส

3.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารต้นฉบับและบทแปลเรื่องจำขັນ นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์ตัวบุคคล ประกอบด้วย นักแปลและกองบรรณาธิการของ บริษัท ริดเดอร์ส ไตเจสต์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยอาศัยแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อธิบายโดยข้อความที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) รายละเอียดส่วนตัว: ชื่อ การศึกษา อายุ อาชีพ/ ตำแหน่ง
- 2) หน้าที่รับผิดชอบในกระบวนการแปลเรื่องจำขັນ
- 3) ประเภทของเรื่องจำขັນที่มีความถนัด
- 4) กลวิธีการแปล การเลือกใช้วิธีการแปล
- 5) ปัญหาที่พบในการแปลเรื่องจำขັນจากภาษาอังกฤษและแนวทางแก้ไข
- 6) แนวทางการปรับบทเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรม
- 7) การประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของตนประกอบในการแปล
- 8) ข้อเสนอแนะในการแปลเรื่องจำขັນจากภาษาอังกฤษ

เหตุที่ผู้วิจัยขอทราบระดับการศึกษา อายุ อาชีพ หรือตำแหน่ง ตลอดจนประเภทของเรื่องจำขັນที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความถนัดเนื่องจากต้องการศึกษาแนวทางการแปลและการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้อ่าน ทั้งนี้ คุณจิตติมาตั้งข้อสังเกตว่าคุณรักจิตมีแนวการแปลและการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับตลาด ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะคุณรักจิตยังมีอายุไม่มากนัก

3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยัง บริษัท ริดเดอร์ส ไคเจสท์ (ประเทศไทย) จำกัด กำหนดวันเวลาเข้ารับเอกสารต้นฉบับและบทแปลเรื่องจำขันธ์ รวมทั้งเข้าสัมภาษณ์กองบรรณาธิการ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2543 จนถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2543 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นหกเดือน

3.3.2 สัมภาษณ์นักแปลและกองบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต้นฉบับและบทแปลเรื่องจำขันธ์ โดยแบ่งข้อมูลเอกสารเป็น

3.3.2.1 ต้นฉบับเรื่องจำขันธ์ภาษาอังกฤษ

3.2.2.2 บทแปลเรื่องจำขันธ์ จำนวนบทแปลเรื่องจำขันธ์ที่ตีพิมพ์ในแต่ละเดือน จัดเก็บโดยจำแนกตามลักษณะของเรื่องตามตารางที่ 1 สรุปจำนวนบทแปลเรื่องจำขันธ์ โดยแนวตั้ง แสดงฉบับที่ตีพิมพ์เรื่องจำขันธ์ และแนวนอนแสดงประเภทของเรื่องจำขันธ์

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนบทแปลเรื่องจำขันธ์

	ชีวิตก็เป็น อย่างนี้	หัวเราะคือ ยิวพิเศษ	สารพัดสารพัน วันทำงาน	เครื่องแบบ เฮฮา	ตลกในรั้ว มหาวิทยาลัย	ไฮเทค คลิกคัก	รวม
สิงหาคม	8	8	1	3	-	-	20
กันยายน	4	7	4	-	-	-	15
ตุลาคม	4	7	5	-	-	-	16
พฤศจิกายน	-	7	8	7	-	-	22
ธันวาคม	-	9	-	-	4	4	17
มกราคม	-	8	8	-	-	3	19
กุมภาพันธ์	2	9	-	-	-	-	11
รวม	18	55	26	10	4	7	120

3.4 แนวการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ศึกษาลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขันต่างจากต้นฉบับเรื่องข้ามภาษาอังกฤษตามแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ (Grice, 1975 อ้างถึงใน Lervinson, 1983) และแนวทางการสร้างเรื่องข้ามของม.ล.ต๋อย ชุมสาย (2512)

3.4.2 ศึกษาทฤษฎีการแปลตามทัศนะของยูจีน ไนดา (Nida, 1964) แนวคิดเรื่องข้อจำกัดในการแปลของแคทฟอร์ด (Catford, 1975) และแนวทางการแปลเรื่องข้ามของซูซาน เบสเน็ตต์-แมคไกวร์ (Bassnett-McGuire, 1980)

3.4.3 ศึกษาและแนวคิดในการปรับบทแปลของ สัจฉริวี สายบัว (2540) และแนวคิดในการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมของเคเล็ช ไชโร (Chairo, 1992)

3.4.4 ศึกษาระดับวิจารณ์ลีลาตามทัศนะของมาร์ติน โจส (Joos, 1961 อ้างถึงในอมรา ประสิทธิ์รัฐสิน, 2533)

จากนั้นบันทึกแนวทางการปรับบทที่พบ โดยจำแนกตามลักษณะการปรับบทแต่ละข้อ ในตารางที่ 2 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับคำ (ดูบทที่ 6) และตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับประโยค (ดูบทที่ 6)

นอกจากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้อ้างอิงข้างต้น ผู้วิจัยยังได้นำข้อคิดเห็นในการแปลเรื่องข้ามจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของบุคคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการแปลและปรับบทแปลเรื่องข้ามของนิคยสารสรรสาระมาเป็นข้อสังเกตในการวิเคราะห์แนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขันเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง

บทที่ 4

ลักษณะการแสดงอารมณ์ขัน ในต้นฉบับนิยายสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ

การเล่าเรื่องขำขันเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มนุษย์ใช้สร้างความสนุกสนานและตอบสนองความต้องการทางจิตเพื่อการระบายความเครียด ความหวาดกลัววิตกกังวล แสดงความเป็นมิตร และในบางสถานการณ์ก็อาจเป็นการแสดงความก้าวร้าวในอีกลักษณะหนึ่ง

ภาษาแสดงอารมณ์ขันมีลักษณะเป็นการเล่นกับตัวภาษาทั้งด้านความหมาย และรูปแบบในการนำเสนอ โดยภาษาแสดงอารมณ์ขันนั้นมุ่งนำเสนอสาระให้ผิดไปจากแบบแผนที่คนในกลุ่มสังคมเคยชินหรือรับรู้และมีความเข้าใจร่วมกัน ทั้งนี้ ลักษณะเด่นของภาษาแสดงอารมณ์ขัน หรือมุขตลกในเรื่องขำขัน โดยทั่วไปมักปรากฏในรูปของการนำความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งมาบิดเบือนหรือลดทอนคุณค่าความสำคัญของสิ่งที่กล่าวถึง นอกจากนี้ ประเด็นที่เป็นเรื่องขำขันและรูปแบบวิธีการนำเสนออารมณ์ขันของแต่ละกลุ่มสังคมจะแตกต่างกันไปตามปัจจัยหลายประการ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ข้อใหญ่ ได้แก่

- 1) ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ เช่น โลกทัศน์ ประเพณี ระดับการศึกษา.
- และ 2) ภาษาหรือคำที่สื่อความหมายเฉพาะที่ใช้กันในกลุ่มสังคม ทั้งในระดับกลุ่มย่อยจนถึงกลุ่มที่มีขนาดใหญ่กว่า เช่น ชุมชน หรือประเทศ

ความแตกต่างระหว่างกลุ่มสังคมเป็นปัญหาสำคัญในการทำความเข้าใจอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรม กล่าวคือ การทำความเข้าใจเรื่องขำขันระหว่างกลุ่มสังคมที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจะกระทำได้ง่ายกว่าระหว่างกลุ่มที่มีแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดทั้งด้านวัฒนธรรมและตัวภาษา ยิ่งมีความแตกต่างระหว่างกันมากเท่าใด การทำความเข้าใจอารมณ์ขันระหว่างกลุ่มสังคมก็ยิ่งกระทำได้ยากขึ้นเท่านั้น

จากแนวคิดเรื่องปัญหาในการทำความเข้าใจเรื่องข้ามชั้นข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหานี้ อาจแก้ไขได้ด้วยการศึกษาลักษณะการแสดงอารมณ์ขันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งน่าจะช่วยให้ผู้แปลเข้าใจประเด็นและมุขตลกสื่ออารมณ์ขัน ลักษณะการแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับ ตลอดจนสามารถเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ขันจากต้นฉบับในบทแปลได้อย่างเหมาะสม ในบทนี้จึงเป็นการเสนอลักษณะการแสดงอารมณ์ขันของภาษาอังกฤษตามแนวคิดเรื่องเกณฑ์การสนทนาของกริซโดยได้ใช้บทแปลภาษาไทยเป็นส่วนประกอบเพื่อแสดงความหมายของต้นฉบับ

กริซ (Grice, 1975 อ้างถึงใน Lervinson, 1983: 100-118) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การที่จะทำให้การสื่อสารดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จด้วยดีนั้น คู่สนทนาจำเป็นต้องใช้ภาษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์การใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่

- 1) เกณฑ์ด้านคุณภาพ (Maxim of Quality)
- 2) เกณฑ์ด้านปริมาณ (Maxim of Quantity)
- 3) เกณฑ์ด้านความเกี่ยวข้อง (Maxim of Relevance)
- 4) เกณฑ์ด้านมารยาท (Maxim of Manner)

กริซ (Grice, 1989 อ้างถึงใน Attardo, 1993: 541) กล่าวว่า การสื่อสารที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์การสื่อสารข้างต้นที่ปรากฏในสถานการณ์ส่วนใหญ่กลับส่งผลให้ผู้รับสารคิดว่าผู้ส่งสารสื่อความหมายแฝงอย่างใดอย่างหนึ่งนอกเหนือจากความหมายระดับพื้นผิวของตัวสาร ซึ่งตามความเห็นของกริซการสนทนาโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารมักจะทำให้ตัวสารสื่อถ้อยคำและกลายเป็นการพูดประชดประชัน (Irony) หรือการพูดตลก (Humour)

การศึกษาแนวทางการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในบทนี้จะศึกษาจากต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษ โดยแยกพิจารณาตามเกณฑ์การใช้ภาษาแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

4.1 เกณฑ์ด้านคุณภาพ (Maxim of Quality)

บทแปลเรื่องข้ามชั้นที่น่าเสนอสาระสำคัญโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพมีลักษณะเป็นการนำข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งมาเสนอใหม่โดยทำให้เห็นเป็นเรื่องล้อเล่น จากตัวอย่างเรื่องข้ามชั้นของนิยายสารสรรสาระพบว่า ลักษณะการแสดงอารมณ์ขันที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพ

มักปรากฏในลักษณะการเจตนากล่าวเกินจริง หรือนำข้อมูลมาบิดเบือนให้ผิดจากความเป็นจริง รวมทั้งการกล่าวผิดจากความเป็นจริงเนื่องจากตัวละครขาดหลักฐานรองรับบทสนทนาที่ชัดเจน หรือไม่รู้จักจริงในหัวข้อสนทนา

จากการศึกษาต้นฉบับพบว่า ผู้เขียนมักเริ่มดำเนินเรื่องโดยปูพื้นสถานการณ์และข้อมูลโดยคร่าวของเรื่องให้ผู้อ่านทราบเสียก่อน จากนั้นจึงนำเสนอบทสนทนาของตัวละครในประโยคสุดท้ายที่เป็นการกล่าวผิดไปจากความรู้และความเข้าใจในระดับทั่วไปซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องตีความมากนัก

4.1.1 เจตนากล่าวเกินจริงหรือกล่าวให้ผิดจากความเป็นจริง

ลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขันที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพโดยเจตนากล่าวเกินจริงหรือกล่าวผิดจากความจริงมักพบได้บ่อยครั้งในเรื่องจำขั้วหัวข้อ “หัวเราะคือยาวิเศษ” เนื่องจากเป็นหัวข้อเดียวที่นิยายสารสารระอนุ โลมให้ว่าไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่ผู้แต่งพบจากประสบการณ์ตรง จะผูกเรื่องให้เกินจริงเท่าใดก็ได้เพียงแต่ต้องสื่ออารมณ์ขันให้ได้เท่านั้น

ตัวอย่างที่ 1

Visiting Australia, a Texas rancher strikes up a conversation with a local man who raises cattle. The Texan brags that his spread is far larger than the Australian's, and his cattle are twice the size of the ones raised down under. Then the Texan sees a herd of kangaroos in the distance. "What are those?" he asks.

The Aussie says, "Don't you have grasshoppers in Texas?"

เจ้าของฟาร์มจากรัฐเท็กซัสไปที่เยวออสเตรเลีย เห็นเจ้าของฟาร์มชาวออสเตรเลียขวนคูดโคบาลจากแคนไกลข่มวว่าฟาร์มของเขาพื้นที่กว้างใหญ่กว่า ปศุสัตว์ก็มากกว่าถึงสองเท่า ทันใดนั้นก็เหลือบไปเห็นจิงโจ้ฝูงหนึ่งกระโดดโหยงๆ อยู่ลิบๆ “นั่นตัวอะไร” โคบาลจากเท็กซัสถาม
ชาวออสเตรเลียตอบว่า “ตักแตนไถ ที่เท็กซัสไม่มีเธอ”

สรรสาระ 2543; 11: 63

ตัวอย่างที่ 2

Frequently traveling for work. I usually stay in a bed and breakfast rather than a hotel. When I arrived at one place on the west coast of Florida, I still had on my prescription sunglasses as I entered the foyer.

I didn't see the step down into the reception area and lost my footing, colliding with a nearby piano. As I pushed myself up from the keyboard, the proprietor remarked, "I see you play the piano about as well as I do!"

เวลาเดินทาง ดิฉันชอบพักในโรงแรมเล็กๆ เป็นกันเองซึ่งมีอาหารเช้าพร้อม ครั้งหนึ่ง ดิฉันไปทำธุระที่ฟลอริดา และเลือกที่พักขนาดกระทัดรัดแบบที่ชอบ

ฉันเดินวางเท้าเข้าไปในโรงแรมทั้งที่ยังสวมแว่นกันแดด และไม่ทันสังเกตว่าพื้นลดระดับลงไปหนึ่งชั้น ผลคือหัวคะมาและเซไปชนเปียโนที่ตั้งอยู่ข้างๆ ดิฉันต้องเกาะคีย์บอร์ดไว้เพื่อพยุงตัวลุกขึ้น เจ้าของที่พักกล่าวว่า "ฝีมือเปียโนของคุณดีไม่แพ้ผมเลยนะครับ"

สรรสาระ 2543; 11: 104

ตัวอย่างที่ 3

I placed my items on the conveyor belt at the checkout counter of the grocery store: broccoli, cauliflower, a vegetable dip, along with a six-pack of beer and a bottle of wine. Since I looked every bit of my 32 years, I thanked the cashier for the compliment when she asked for my ID.

The woman behind me, who obviously had kids at home since her cart was full of sugar-coated cereal, said to the cashier, "Any guy old enough to buy broccoli and cauliflower by himself is old enough to buy beer."

ผมวางข้าวของที่ต้องการซื้อลงบนเคาน์เตอร์จ่ายเงินในร้าน ประกอบด้วยบร็อกโคลี ดอกกะหล่ำ น้ำสลัด เบียร์หกกระป๋อง และไวน์หนึ่งขวด พนักงานขอคุ้บัตรประจำตัว ผมอดป्ली้มไม่ได้ทั้งที่รู้ตัวดีว่าหน้าตากับอายุก็พอๆ กันคือ 32 ปี จึงรีบกล่าวขอบคุณ

ผู้หญิงข้างหลังซึ่งแต่งงานมีลูกแล้วแน่ๆ เพราะซื้อธัญพืชเคลือบน้ำตาลเป็นกรุสบอกพนักงานว่า "ผู้ชายคนไหนที่รู้จักซื้อบร็อกโคลีกับดอกกะหล่ำไว้กินเองก็แสดงว่าโตพอจะซื้อเบียร์ดื่มได้แล้ว"

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างเรื่องจำขันต้นฉบับทั้งสามเรื่องใช้วิธีการแสดงอารมณ์ขันด้วยวิธีการกล่าวเกินจริง โดยในตัวอย่างที่ 1 ผู้เขียนใช้วิธีการเทียบขนาดจริงไว้กับตึกแดนซึ่งมีขนาดร่างกายแตกต่างกันมาก ในตัวอย่างที่ 2 ผู้เขียนใช้วิธีการการกล่าวชมฝีมือการเล่นเปียโนทั้งที่ในความจริงตัวละครในเรื่องจำเป็นต้องเกาะลิ้มเปียโนเพื่อพยุงตัวจนทำให้เกิดเสียงดัง ไม่ได้ตั้งใจที่จะเล่นเปียโนแต่อย่างใด และในตัวอย่างที่ 3 ผู้เขียนประเมินวุฒิภาวะที่เหมาะสมในการดื่มเบียร์ของผู้ชายจากการที่รู้จักเลือกซื้ออาหารไว้กินเอง ผิดจากที่กำหนดทั่วไปที่สามารถดื่มปกติได้หากบรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย การกล่าวผิดจากความจริงในตัวอย่างเรื่องจำขันทั้ง 3 เรื่องข้างต้นทำให้บทสนทนามีลักษณะเป็นการกล่าวเสียดสี โดยสามารถเห็นได้ชัดในประโยคสุดท้ายของแต่ละตัวอย่าง

4.1.2 กล่าวผิดจากความจริงโดยไม่ตั้งใจ

การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพ กล่าวผิดจากความจริงโดยไม่ตั้งใจสามารถพบได้ในเรื่องจำขันทุกๆ หัวข้อ จึงมีทั้งที่เป็นเรื่องจริงจากประสบการณ์ตรงและเรื่องแต่ง โดยมากมักเน้นนำเสนอความไม่รู้จริง หรือความผิดพลาดของตัวละครเป็นประเด็นจำขัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

A tourist travelling through rural Canada came across a man chopping a huge pile of wood outside his cabin. When asked why, the man said, “You see that Indian up there on the hill? He’s sending smoke-signals warning of a hard winter.”

Climbing up the hill the tourist asked the Indian, “How do you know we are in for a hard winter?”

“You see that white man at the bottom of the hill?” replied the Indian. “He’s chopping up plenty of logs ready for it.”

ขณะนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านชนบทในแคนาดา ก็เห็นชายชราคนหนึ่งผ่าฟืนกองท่วมหัวอยู่นอกกระท่อม เมื่อเข้าไปถามว่าจะเอาฟืนไปทำอะไรมาขาย แกก็ตอบว่า “พวกอินเดียนแดงบนเขาส่งสัญญาณควันบอกว่าปีนี้อากาศจะหนาวสาหัส”

เมื่อปีนขึ้นไปถึงยอดเขา นักท่องเที่ยวก็พบอินเดียนแดงจึงถามให้หายข้องใจว่า “ท่านรู้ได้อย่างไรว่าปีนี้อากาศจะหนาวกว่าปกติ”

“ก็เจ้าคนขาวที่เชิงเขาน่ะสิ” อินเดียนแดงตอบ “มันลุกขึ้นผ่าฟืนเตรียมไว้เต็มที่”

ตัวอย่างที่ 5

I entered military service in 1959. During Weapons Instruction the instructor asked, “The enemy is 400 yards away, your rifle has a range of 200 yards. What do you do?”

“Shoot twice, sergeant,” came the unthinking answer from the back of the room.

ผมเข้ารับราชการทหารเมื่อปี 2502 ระหว่างการฝึกเกี่ยวกับอาวุธต่างๆ ครูฝึกถามว่า

“ข้าศึกอยู่ห่างออกไป 400 หลา ถ้าปืนเล็กยาวของพวกคุณยิงได้ไกล 200 หลา คุณจะต้อง

ทำอะไร?”

มีเสียงตอบมาจากด้านหลังว่า “ยิงซ้ำสองครั้งครับ จำ”

สรรสาระ 2543; 11: 129

ตัวอย่างที่ 6

My kids love going to the Web, and they keep track of their passwords by writing them on Post-it notes. I noticed their Disney password was “MickeyMinnieGoofyPluto” and asked why it was so long.

“Because,” my son explained, “they say it has to have at least four characters.”

ลูกๆ ดิฉันชอบเข้าไปท่องเว็บไซต์และใช้วิธีจดรหัสผ่านใส่กระดาษโน้ตแปะไว้ มีรหัสผ่านของดิฉันอยู่ด้วยคือ “MickeyMinnieGoofyPluto” (มิกกีมินนี่กูฟีพลูโต) ดิฉันอดสงสัยไม่ได้ จึงถามลูกว่าทำไมยาวจัง

“เพราะเขาบอกว่าต้องมีสี่ตัวขึ้นไป” ลูกชายตอบ

สรรสาระ 2544; 1: 125

ในการแสดงอารมณ์ขันด้วยการกล่าวผิดความจริงโดยไม่ตั้งใจ พบว่าจุดที่ชี้ให้เห็นการพูดผิดจากความจริงมักปรากฏในประโยคสุดท้ายของแต่ละตัวอย่าง ดังเช่นตัวอย่างที่ 4 ซึ่งผู้เขียนหักมุมจบด้วยประโยคที่ค้านกับสิ่งที่ผู้เขียนได้ปูพื้นให้ผู้อ่านก่อนหน้านี้ ตัวอย่างที่ 5 ผลการคำนวณระยะของพลทหารผิดจากความรู้ทางคณิตศาสตร์ระดับเบื้องต้น และในตัวอย่างที่ 6 ตัวละครเด็กสับสนกับความหมายของคำว่า “characters” (ตัว) ในต้นฉบับจึงทำให้ไม่สามารถจำแนกได้ชัดเจนระหว่าง “ตัวอักษร” และ “ตัวการ์ตูน” จึงอาจสรุปได้ว่าการกล่าวผิดจากความจริงในข้อนี้เกิดขึ้นจากความไม่รู้หรือไร้เดียงสาของตัวละคร จึงไม่มีลักษณะเป็นการกล่าวพูดเสียดสีฝ่ายตรงข้ามแต่อย่างใด

4.2 เกณฑ์ด้านปริมาณ (Maxim of Quantity)

การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านปริมาณตามทฤษฎีของไกรซ์ ได้แก่ การสร้างบทสนทนาที่มีความยาวไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในบริบท ทำให้ตัวบทสนทนาสื่อความหมายมากหรือน้อยจนเกินไป มุขตลกแสดงอารมณ์ขันของตัวละครที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านปริมาณที่พบจากต้นฉบับเรื่องจำขันของนิยายสารสารระจึงปรากฏเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลが多เกินความจำเป็น และการให้ข้อมูลเพียงส่วนเดียว หรือไม่เพียงพอ จนเป็นผลให้การสื่อสารในบริบทของเรื่องเกิดความคลาดเคลื่อน

4.2.1 ให้ข้อมูลมากเกินไป

การกล่าวโดยให้ข้อมูลมากเกินไป หรือมากเกินไปจากปกติมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนเกณฑ์ด้านปริมาณ ซึ่งในข้อนี้นอกจากจะก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อความหมายแล้วยังสามารถแสดงเจตนาที่แท้จริงของผู้พูด โดยผ่านความหมายซ้อนที่เกิดจากการให้ข้อมูลมากเกินไป หรือมากเกินไปจากปกติได้

ตัวอย่างที่ 7

I'm a captain with a major airline, and I routinely monitor the flight attendants' announcements while taxiing to the gate. Impatient passengers often stand up and attempt to dash forward before we arrive. Once, instead of the usual terse voice reminding people to remain in their seats, I heard the attendant declare, "In the history of our airline, no passenger has ever beaten the aircraft to the gate. So, ladies and gentlemen, please remain seated."

ผมเป็นนักบินประจำสายการบินใหญ่ และมีหน้าที่อย่างหนึ่งคือควบคุมดูแลการประกาศของพนักงานต้อนรับขณะเครื่องบินเข้าเทียบประตู ผู้โดยสารใจร้อนมักจะยืนขึ้นและรีบไปที่ประตูก่อนเครื่องจะจอดสนิท

ครั้งหนึ่ง แทนที่จะประกาศให้นั่งรัดเข็มขัดอยู่กับที่ด้วยน้ำเสียงห้วนๆ เช่นเคย พนักงานคนหนึ่งประกาศว่า "ตั้งแต่ก่อตั้งสายการบินแห่งนี้มา ยังไม่เคยมีผู้โดยสารคนใดสามารถวิ่งไปถึงประตูก่อนเครื่องบินเข้าเทียบได้เลย เพราะฉะนั้น ขอความกรุณาท่านผู้โดยสาร โปรดนั่งรัดเข็มขัดอยู่กับที่จนกว่าสัญญาณรัดเข็มขัดจะดับ"

ตัวอย่างที่ 8

Soon after graduating from collage, I took a job as a home health worker in the rural foothills of North Carolina. One day I asked a client for directions to my next patient's home. A family member told me to travel down Old Route 6 until I saw a dog and a red truck. He then instructed me to turn at the next right.

“But what if the dog and the truck aren't there?” I asked.

“You still turn right,” he replied.

หลังเรียนจบมหาวิทยาลัย ดิฉันทำงานเป็นพนักงานดูแลผู้ป่วยตามบ้านในแถบชนบท วันหนึ่งขณะถามทางไปบ้านคนไข้รายถัดไปจากคนไข้อีกคน เขาบอกว่าให้ไปเรื่อยๆ ตามถนน หมายเลขหก จนเห็นสุนัขตัวหนึ่งกับรถกระบะสีแดง ให้เตรียมเลี้ยวขวาแยกต่อไป

“แต่ถ้าไม่มีหมากับรถกระบะจอดอยู่ล่ะ จะให้ทำยังไง” ดิฉันถาม

“ก็ยังคงเลี้ยวขวาวอยู่ดีครับ” เขาตอบ

สรุสาระ 2543; 11: 104-5

ตัวอย่างที่ 9

Our brigade was on a field training exercise at CFB Petawawa, Ontario, when the commander and some headquarters staff left by helicopter to visit the artillery. On the way, they spotted a moose. When they returned to headquarters, one of the officers mentioned the sighting to the chief of the staff, an avid hunter. “Was it male or female?” he asked.

“I don't know,” the officer replied. “We flew over it, not under it.”

กองพลของเรากำลังฝึกภาคสนามตอนที่ผู้บัญชาการกับคณะนายทหารฝ่ายอำนวยการ เดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปตรวจเยี่ยมหน่วยปืนใหญ่สนาม ทุกคนบนเครื่องเห็นกวางมูสตัวหนึ่ง พอเสร็จงานตรวจเยี่ยม นายทหารฝ่ายอำนวยการรายงานสิ่งที่พบกับเสนานิการกรมซึ่งรักการล่าสัตว์ เป็นชีวิตจิตใจ เสนานิการรับถามว่า “ตัวผู้หรือตัวเมีย”

ทหารผู้นั้นรายงานว่า “ไม่ทราบครับ เรามบินอยู่เหนือกวาง ไม่ได้บินลอดใต้มันนี่ครับ”

สรุสาระ 2543; 11: 130

จากตัวอย่างที่ 7 ถึง 9 จะเห็นได้ว่าบทสนทนาที่ได้เน้นไว้ในแต่ละเรื่องสื่อความหมายเกินกว่าที่จำเป็นทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร ทำให้บทสนทนาสื่อความหมายซ้อนซึ่งผู้อ่านอาจต้องตีความเจตนาของตัวละครใหม่

จากตัวอย่างที่ 7 คำประกาศเตือนของแอร์โฮสเตสเท่าที่จำเป็นอาจตัดทอนให้เหลือเพียง “Ladies and gentlemen, please remain seated.” แต่จากตัวอย่างบทสนทนาในเรื่องอาจตีความไปได้ว่าแอร์โฮสเตสเอื้อมระอาทับพฤติกรรมของผู้โดยสาร และที่พูดเท่าความถึงประวัติของสนามบินนั้นก็เพื่อเป็นการกล่าวประชดพฤติกรรมของผู้โดยสาร เช่นเดียวกับในตัวอย่างที่สามที่อาจตัดทอนคำตอบของนายทหารในเรื่องให้เหลือเพียง “I don’t know, sir.” ซึ่งการบอกข้อมูลว่าบินอยู่เหนือกวางซึ่งเป็นความจริงที่รู้กันดีอยู่แล้วและไม่จำเป็นต้องพูดอีก ในตัวอย่างที่ 8 อาจย่อคำพูดของตัวละครที่เป็นชาวบ้านให้เหลือเพียง “Travel down Old Route 6 and turn at the next right.” โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวถึง “a dog and a red truck” แต่อย่างไร

4.2.2 ให้ข้อมูลไม่เพียงพอ

จากการศึกษาตัวอย่างเรื่องข้างต้นจากนิยายสารนิพนธ์พบว่า การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านปริมาณโดยการให้ข้อมูลไม่เพียงพอสามารถนำไปสู่ประเด็นที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง นอกจากนี้ ยังพบว่าสามารถก่อให้เกิดความหมายซ้อนซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านต้องใช้เวลาในการตีความ เนื่องจากไม่ได้เสนอประเด็นของเรื่องในลักษณะเสียดสีดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 4.1.1 และ 4.1.2 ข้างต้น

ตัวอย่างที่ 10

“When I press my forehead with my finger, it really hurts,” a patient complained to his doctor.

“And when I do the same to my cheek, it’s also painful. Even if I press on my stomach, I suffer. What can it be?”

Stumped, the physician sent a patient to a specialist.

The man returned to his doctor the following week. “What did the specialist say?” the doctor asked.

“I have a broken finger.”

“พอเอานี้วักคหน้าผาก ผมเจ็บมาก” คนไข้รำพันกับหมอ “กดที่แก้มก็เจ็บเหมือนกัน แม้แต่กดที่ท้องก็ยังเจ็บเหลือเกิน ผมเป็นโรคอะไรครับหมอ”

หมอผู้งงวยส่งคนไข้รายนี้ไปพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

สัปดาห์ต่อมา เมื่อคนไข้กลับมาหาหมอกคนเดิม หมอถามเขาว่า “ผู้เชี่ยวชาญบอกคุณว่าไงบ้าง”

“เขาบอกว่านี่ผมหักครับ”

สรรสาระ 2543; 9: 68

ตัวอย่างที่ 11

Two widows in Florida are curious about the new condo resident: a quiet, nice-looking gentleman. One of the women says to the other, “Go find out a little about him. He looks so unhappy.” Later the woman walks up to the newcomer at the pool and asks why he looks so sad.

“I just spent 20 years in prison,” the man replies.

“What for?” asks the woman.

“For strangling my third wife.”

“Oh, dear,” she says. “What happened to your second wife?”

“I shot her.”

“And your first?”

“We had a fight and she fell off a ten-story building.

“The woman then looks over to her friends and calls out, “Yoo-hoo! I’ve got good news. He’s single.”

หญิงม่ายสองคนในรัฐฟลอริดาใคร่รู้เรื่องของชายหน้าตาดีท่าทางเจิบๆ ซึ่งเพิ่งย้ายเข้าไปอยู่ที่คอนโดแห่งใหม่ ม่ายคนหนึ่งบอกเพื่อนว่า “เธอไปสืบเรื่องเขาให้หน่อยสิ ท่าทางดูเหมือนไม่ค่อยมีความสุขเลย” หญิงม่ายอีกคนจึงเดินไปหาชายคนนั้นที่สระว่ายน้ำ แล้วถามว่าทำไมเขาจึงดูเศร้าสร้อยเช่นนี้

“ผมเพิ่งออกจากคุกหลังติดอยู่ 20 ปี” เขาตอบ

“ทำอะไรผิดหรือคะ” หญิงผู้นั้นถาม

“ผมบีบคอภรรยาคนที่สามตาย”

“ตายจริง แล้วเกิดอะไรขึ้นกับภรรยาคนที่สองคะ” หญิงม่ายถามต่อ

“ผมยิงเธอ”

“แล้วภรรยาคนแรกล่ะ”

“เราทะเลาะกัน แล้วเธอก็ตกตึกสิบชั้น”

หญิงม่ายหันกลับไปมองเพื่อนแล้วตะโกนบอกว่า “นี่เธอ ฉันมีข่าวดีจะบอก เขายังเป็น

โสด”

สรรสาระ 2543; 11: 69

ตัวอย่างที่ 12

One afternoon, a young man who was an avid golfer had a few hours to spare. He figured that if he played quickly, he could squeeze in nine holes before heading home. Just as he was about to tee-off, an elderly gentleman shuffled onto the tee and asked if he could accompany him as he, too, was playing alone. The young man agreed and to his surprise, the elderly man played quickly.

Finally they reached the ninth fairway and the young man had a tough shot – there was a large pine tree directly between his ball and the green. The young man was considering how to hit the shot, when the other man said, “When I was your age, I’d hit the ball right over that tree.”

Accepting the challenge, the younger man swung hard and hit the ball smack into the top of the tree trunk. It thudded back on the ground not far from where it originally lay.

“Of course,” the elderly man continued, “when I was your age, that pine tree was only a meter tall.”

บ่ายวันหนึ่ง นักกอล์ฟหนุ่มผู้หลงใหลในกีฬาประเภทนี้ตั้งใจออกรอบทั้งที่มีเวลาเพียงสองถึงสามชั่วโมง แต่เขาคิดว่าถ้าเล่นให้เร็วหน่อยก็อาจตีได้เก้าหลุมก่อนถึงเวลากลับบ้าน ขณะจะเริ่มเล่น ชายสูงวัยคนหนึ่งเข้ามาขอร่วมก๊วนด้วยเพราะมีคนเดียวเหมือนกัน ทั้งสองตีมาถึงหลุมที่เก้า ชายหนุ่มต้องตีลูกที่ยากมากเพราะมีต้นสนใหญ่ขวางทางลูกกอล์ฟอยู่ทำให้เขาต้องคิดหนัก ชายสูงอายุกล่าวขึ้นมาลอยๆ ว่า “สมัยผมอายุเท่าคุณ ผมตีลูกข้ามต้นสนไปเลย”

ประหนึ่งเป็นคำท้าทาย ชายหนุ่มตัดสินใจหวดลูกกระให้ข้ามต้นสนใหญ่ แต่ลูกกอล์ฟไปชนยอดสนตกลงมาไม่ห่างจากจุดเดิมนัก แล้วเขาก็ได้ยินชายชราพูดต่อว่า “สมัยผมอายุเท่าคุณ สนต้นนี้สูงแค่เมตรเดียวเอง”

สรธรรมะ 2543; 12: 64

การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนจากตัวอย่างเรื่องข้างหน้าที่ 10 ถึง 12 เป็นผลให้การสื่อความหมายในตัวอย่างเรื่องข้างต้นเกิดความคลาดเคลื่อนจนตัวละครตีความหมายในการสนทนาผิดพลาด โดยในตัวอย่างที่ 10 ผู้ป่วยไม่ได้บอกหมอให้ชัดเจนว่าวัยอะส่วนใดที่เจ็บจึงทำให้หมอไม่สามารถวินิจฉัยอาการได้ ตัวละครหญิงมายในตัวอย่างที่ 11 บอกเพียงแต่ว่าผู้ชายคนดังกล่าวเป็นโสด แต่ไม่ได้บอกว่าเป็นผู้มีประวัติอาชญากรและเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ซึ่งในกรณีนี้อาจทำให้ผู้อ่านคิดต่อไปได้ว่าตัวละครในเรื่องต้องการให้เพื่อนของตนเสียชีวิต และในตัวอย่างที่ 12 การเล่าประสบการณ์ไม่ครบทำให้นักกอล์ฟคิดว่าเพื่อนร่วมก๊วนมีเจตนาท้าทาย ทั้งที่ความจริงแล้วอาจเป็นการกล่าวลอยๆ

4.3 เกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่อง (Maxim of Relevance)

ความเกี่ยวเนื่องในที่นี้หมายถึง ความสอดคล้องของประเด็นสนทนาระหว่างตัวละครแต่ละตัว ตัวละครในเรื่องจะต้องสนทนาด้วยประเด็นเดียวกัน หรือพูดถึงหรือมีหัวข้อเป็นเรื่องเดียวกัน มุขตลกแสดงอารมณ์ขันที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่องจึงมีลักษณะเป็นการสร้างภาวะความขัดแย้งในบทสนทนาระหว่างตัวละครตัวแรกและตัวละครที่สอง ซึ่งตัวละครที่สองจะได้ตอบหรือตอบสนองต่อบทสนทนาของตัวละครที่หนึ่งเพียงบางส่วน ด้วยประเด็นใหม่ที่ต่างจากเดิม

ถึงแม้ประเด็นที่สร้างขึ้นใหม่นั้นจะมีความหมายพื้นผิวที่ดูแตกต่างกันจนเหมือนเป็นคนละเรื่อง แต่ก็ยังสามารถที่จะนำมาใช้ตอบโต้บทสนทนาของตัวละครที่หนึ่งและทำให้การสนทนานั้นสมบูรณ์ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากบทสนทนาของตัวละครที่สองสื่อความหมายแฝงที่แสดงจุดประสงค์ที่แท้จริงของตัวละครที่สอง ซึ่งถึงแม้จะไม่ใช่ความหมายที่ตัวละครแรกต้องการ แต่แท้จริงแล้วกลับสอดคล้องกับบริบทและประเด็นสนทนาของตัวละครแรกในทางใดทางหนึ่ง

ในการสร้างบทสนทนาที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่องนั้น พบว่าผู้เขียนใช้วิธีการหักมุมให้บทสนทนาของตัวละครสองตัวกล่าวถึงประเด็นที่ต่างกันแบบคนละทิศละทาง โดยมักกำหนดให้ตัวละครที่หนึ่งกล่าวถึงประเด็นใดประเด็นหนึ่งขึ้นมาก่อน จากนั้นจึงนำเสนอบทสนทนาของตัวละครที่สองซึ่งมีความหมายขัดแย้งกับบทสนทนาของตัวละครที่หนึ่ง ทำให้บทสนทนาผิดไปจากที่ผู้อ่านคาดไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

A customer at Green's gourmet grocery marveled at the proprietor's quick wit and intelligence: "Tell me, Green, what makes you so smart?"

"I wouldn't share my secret with just anyone," Green replied, lowering his voice so the other shoppers wouldn't overhear. "But since you're such a good and faithful customer, I'll let you in on it. It's fish heads. Eat enough of them and you'll be absolutely brilliant."

"Really? Do you sell them hear?"

"Sure. Only \$4 apiece," Green said. The customer bought three, but returned a week later complaining that the fish heads were disgusting and he wasn't any smarter.

“You didn’t eat enough,” Green explained. So the customer bought 20 more fish heads. Two weeks later he returned and said angrily, “Hey, Green. You’re selling me fish heads for \$4 each— I can buy a whole fish for \$2. You’re ripping me off.”

“See!” Green said. “You’ve gotten much smarter already!”

ลูกค้าร้านขายเนื้อสัตว์ขึ้นชมว่านายกรีนเจ้าของร้านเป็นคนปัญญาดี ปฏิภาณเฉียบแหลม จึงกล่าวว่า “ถามจริงๆ เกิด ทำไมนายจึงฉลาดนัก”

“ถ้าไม่ใช่ลูกค้าประจำอย่างคุณผมไม่ยอมบอกหรอกนะ กินหัวปลาสิครับ กินเยอะๆ แล้วจะยิ่งฉลาด”

“งั้นหรือ แล้วร้านนายมีหัวปลาหรือเปล่าล่ะ”

“มีสิครับ จิ้นละสี่เหรียญ” ลูกค้าซื้อไปสามจิ้น สัปดาห์ต่อมาเขาก็กลับมาหากรีน บ่นว่า หัวปลารสชาติไม่ได้ความเลย แกรมตัวเองยังไม่ฉลาดขึ้นสักนิด

“คุณยังกินไม่พอครับ” กรีนอธิบาย ลูกค้าซื้อไปอีก 20 จิ้น สองสัปดาห์ถัดมา ลูกค้ากลับมาที่ร้าน คราวนี้เขาโกรธมาก ต่อว่านายกรีนทันที “กรีน นายหลอกฉัน มีอย่างรี ขายหัวปลาให้จิ้นละสี่เหรียญ ปกติปลาตัวละสองเหรียญเท่านั้น โกงกันชัดๆ”

“นี่ไง คุณฉลาดขึ้นแล้วเห็นๆ”

สรรสาระ 2543; 10: 77

ตัวอย่างที่ 14

While making rounds, a doctor points out an X-ray to a group of interns. “As you can see,” she says, “the patient limps because his left fibula and tibia are radically arched. Michael, what would you do in a case like this?”

“Well,” ponders the intern, “I suppose I’d limp too.”

ขณะออกตรวจคนไข้ อาจารย์แพทย์ชี้ให้หมอฝึกหัดดูแผ่นฟิล์มเอกซเรย์ “ทุกคนคงเห็นนะครับว่าคนไข้รายนี้เดินกะเผลกเพราะกระดูกน่องกับกระดูกแข้งซ้ายโค้งงอผิดปกติ ไม่เกิดในกรณีอย่างนี้ คุณจะทำยังไง”

“ก็คงจะเดินกะเผลกเหมือนกันครับ” หมอฝึกหัดตอบอย่างครุ่นคิด

สรรสาระ 2543; 11: 64

ตัวอย่างที่ 15

Both my fiancé and I are in our 40s. I thought it was both amusing and touching when he assumed the classic position to propose me—down on one bended knee.

“Are you serious?” I asked, laughing.

“Of course I’m serious,” he said. “I’m on my bad knee.”

ดิฉันกับคู่หมั้นอายุ 40 เศษๆ เท่ากัน เขาคุกเข่าข้างหนึ่งเพื่อขอแต่งงาน ดิฉันว่ามันตลก แต่ก็โรแมนติกน่าดู

“พูดจริงหรือคะ” ดิฉันถามกลัวหัวเราะ

“จริงสิ นี่ลงทุนคุกเข่าข้างที่เจ็บด้วยนะ”

สรรสาระ 2543; 8: 126

หากพิจารณาเฉพาะความหมายระดับพื้นผิวในประโยคสนทนาจากตัวอย่างเรื่องข้างต้น ทั้งสามเรื่อง จะเห็นได้ว่าตัวละครที่สองตอบคำถามของตัวละครแรกในลักษณะที่พูดกันคนละเรื่อง แต่หากพิจารณาที่ความหมายระดับลึก จะเห็นได้ว่าประโยคสนทนาของตัวละครที่สองสามารถตอบสนองต่อประโยคสนทนาของตัวละครแรก โดยมีจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งชัดเจน

ดังในตัวอย่างที่ 13 คำตอบของพ่อค้าปลามีลักษณะเป็นการเบี่ยงประเด็นเพื่อชี้ให้เห็นว่า ในที่สุดแล้วลูกค้าก็สามารถที่จะฉลาดขึ้นได้ แม้จะไม่ใช่เพราะการรับประทานหัวปลาก็ตาม กรณีนี้เป็นเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 15 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าดิฉันมีความจริงใจที่จะขอแต่งงานถึงขนาดยอมใช้เข่าข้างที่เจ็บรับน้ำหนักตัว แต่นอกเหนือจากการเจตนาพูดคนละประเด็นแล้ว ยังพบว่าตัวอย่างการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่องอันเป็นผลมาจากความผิดพลาดในการตีความหมายสารในประโยคสนทนา ดังในตัวอย่างที่ 14 ซึ่งคำตอบของตัวละครนักเรียนแพทย์เป็นการตอบ “ผิดคำถาม” เนื่องจากแปลความหมายของคำถามผิด

4.4 เกณฑ์ด้านมารยาท (Maxim of Manner)

“มารยาท” ตามทัศนะของไกรซ์ หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและส่งผลกระทบต่อกระบวนการถ่ายทอดและแปลความหมายจากตัวสาร มุขตลกแสดงอารมณ์ขันที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านมารยาทของไกรซ์ที่พบจากตัวอย่างเรื่องข้างต้นของนิตยสารสรรสาระมี

ลักษณะเป็นการกำหนดบทสนทนาของตัวละครให้มีนัยกำกวม กล่าวอ้อมประเด็น เนื่องจากสับสนเข้าใจยาก ตลอดจนนำเสนอข้อมูลโดยไม่สอดคล้องกับลำดับเหตุการณ์

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการ ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารด้านมารยาทมีผลให้บทสนทนาของตัวละครสื่ออ้อมได้ชัดเจนกว่าการ ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสื่อสารข้ออื่นๆ โดยพบจากตัวอย่างเรื่องจำขันของนิยายสารสาธิตว่าวิธีการที่ผู้เขียนใช้สร้างมุขตลกโดยไม่เป็นไปตามเกณฑ์ด้านมารยาทมีด้วยกันสามประการ ได้แก่ สร้างบทสนทนาที่มีความหมายกำกวมหรือมีนัยสองแง่สองง่าม การกล่าวอ้อมประเด็น และการเสนอความหมายให้เข้าใจยาก

4.4.1 ใช้ประโยคสื่อความหมายกำกวม

การ ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านมารยาทโดยใช้ประโยคที่สื่อความหมายกำกวมมีจุดเด่นที่เป็นสาเหตุทำให้ตัวละครในเรื่องแปลความหมายของตัวบทสนทนา และเจตนาของตัวละครที่สื่อผ่านประโยคนั้นๆ ไปในอีกทิศทางหนึ่งซึ่งมักมีความหมายตรงกันข้ามหรือคาดไม่ถึงอยู่เสมอ

ตัวอย่างที่ 16

“What’s taking so long?” shouted an exasperated golfer as he waited for his partner to line up his tee shot.

“My wife is watching me from the clubhouse,” explained the other man. “This needs to be a perfect shot.”

“Forget it,” said the golfer. “You’ll never hit her from down here.”

“เมื่อไรจะตีซะที” นักกอล์ฟถามเพื่อนร่วมก๊วนด้วยความจู้จี้เมื่อรอนานมาก

“เมียฉันยืนมองอยู่บนคลับเฮาส์” เพื่อนอธิบาย “มันจะตีพลาดไม่ได้เด็ดขาด”

“เลิกคิดเถอะ” นักกอล์ฟคนแรกบอกเพื่อน “ตีแรงแค่ไหน ลูกก็ไม่โดนเมียนายหรอก”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 17

Giving a sermon one Sunday, I heard two teenage girls in the back giggling and disturbing people.

I interrupted my sermon and announce sternly, “There are two of you here who have not heard a word I’ve said.” That quieted them down.

When the service was over, I went to greet people at the front door. Three adults apologized for going to sleep in church, promising it would never happen again.

วันอาทิตย์หนึ่ง ขณะเทศน์ เด็กสาววัยรุ่นสองคนที่นั่งอยู่ด้านหลังคุยหัวเราะกึกกักกันไม่หยุด ส่งเสียงรบกวนคนรอบข้างเป็นอย่างมาก

ผมหยุดเทศน์กลางคันและพูดให้ได้ายว่า “มีคนสองคนไม่ได้ฟังพ่อพูดเลยแม้แต่คำเดียว” ได้ผลครับ ทุกคนในห้องเงียบกริบ

พอเทศน์เสร็จ ผมก็ลงไปพักทบทวนธรรม มีผู้ใหญ่สามคนเดินตรงมากล่าวคำขอโทษที่เสียงมารยาทนอนหลับในโบสถ์ และสัญญาว่าจะไม่ทำอย่างนั้นอีกเด็ดขาด

สรรสาระ 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 18

Recently I read an ad for a popular shampoo that said “Dare to do new things in the shower,” I thought it would be cute to put this suggestion on the inside of the shower door that evening for my husband, Garry.

While he was in the bathroom, I waited for his reaction, When he finally came out, Garry handed me the note and declared, “Okay, I cleaned the shower walls like you wanted.”

เมื่อเร็วๆ นี้ ยาสระผมยี่ห้อดังโฆษณาว่า “กล้าทำสิ่งใหม่ๆ ในห้องน้ำ” คิดฉันจึงคิดจะใช้เป็นคำเชิญชวนติดตรงประตูด้านในของห้องน้ำเพื่อให้แกรีสามีสุดที่รักได้อ่าน

ฉันรอรูปลักษณ์ของเขาขณะเข้าไปอาบน้ำ พอออกมา แกร์ส่งกระดาษคำขวัญให้ฉันและโอ้อวว่า “เอาละ ผมล้างฝาผนังห้องน้ำตามที่บอกแล้ว”

สรรสาระ 2543; 9: 129

คู่สื่อสารจะต้องกำหนดประโยชน์สนทนาของตนให้สื่อความหมายไปในทางใดทางหนึ่งให้เห็นชัดเพื่อเลี่ยงความกำกวม การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านมารยาทในด้านการสื่อความหมายกำกวมจึงมีลักษณะเป็นการสร้างประโยชน์สนทนาที่ไม่สามารถระบุหรือชี้เฉพาะโดยชัดเจน ความหมายของประโยชน์สนทนาสามารถแปรไปตามการตีความของผู้รับในแต่ละบริบท โดยในการจะทำความเข้าใจมุขตลกที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาซึ่งใช้วิธีการสื่อความหมายกำกวมนั้น ผู้อ่าน

และผู้แปลจะต้องแยกแยะความแตกต่างระหว่างความหมายพื้นผิวและความหมายซ้อนให้ได้ชัดเจน เพื่อพิจารณาว่าข้อใดที่เป็นความหมายแท้จริงที่ผู้เขียนต้องการเสนอ และเป็นมุกตลกของเรื่อง

ดังในตัวอย่างที่ 16 และ 17 ตัวละครสื่อความหมายด้วยรูปประโยคที่กำกวม หรือสามารถตีความได้เป็นสองทางโดยไม่ได้ตั้งใจ การกล่าวประกาศของตัวละครในตัวอย่างที่หนึ่ง (This needs to be a perfect shot) ทำให้ผู้ฟังตีความเจตนาของตัวละครไปในทางลบ เนื่องจากในขณะนั้นตัวละครอารมณ์เสีย เช่นเดียวกับกับการกล่าวคำหยาบคายในที่สาธารณะโดยไม่ระบุตัวบุคคลโดยชัดเจนในตัวอย่างที่สอง (There are two of you here who have not heard a word I've said) ซึ่งทำให้ผู้ฟังตีความตัวบุรุษที่สามที่บาทหลวงกล่าวถึงผิด และในตัวอย่างที่ 18 ตัวสามีตีความ “คำเชิญชวน” ที่สื่อนัยทางเพศของฝ่ายภรรยาผิด กลับนึกไปว่าภรรยาอยากกล่าวคำหยาบคายที่ไม่เคยช่วยล้างห้องน้ำ

4.4.2 พุดอ้อมประเด็น

ไกรซ์ (Grice, 1989 อ้างถึงใน Attardo, 1993: 542) เสนอว่าการที่จะปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาด้านมารยาทในข้อนี้ คู่สื่อสารจะต้องสนทนาด้วยประโยคที่รัดกุมตรงประเด็น การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาข้อนี้จึงมีลักษณะเป็นการกล่าวโดยอ้อม ไม่เข้าประเด็นที่ต้องการทันที

ตัวอย่างที่ 19

Lou had a miserable cold and went to see his doctor who prescribed some pills. They didn't help. On lou's next visit the doctor gave him shot, but that didn't do any good either. On his third visit told Lou to go home, take a hot bath, open the window and stand there naked and soaking wet.

“But doc,” Lou protested, “I'll get pneumonia!”

“Pneumonia,” the doc replied, “I can cure.”

ลูเป็นหวัดอาการหนักมาก จึงไปพบแพทย์เพื่อขอยา กินยาแล้วอาการไม่ดีขึ้น วันรุ่งขึ้นหมอจึงฉีดยาให้ อาการก็ยังไม่ดีขึ้น เมื่อพบแพทย์ครั้งที่สาม หมอสั่งให้ลูกลับบ้าน ไปอาบน้ำแล้วยืนเปลือยตากพัดลมทั้งที่ตัวเปียๆ

“อย่างนี้ผมก็เป็นปอดบวมสิครับ” ลูเถียง

“ถ้าเป็นปอดบวมนะหมอรักษาได้” หมอตอบ

ตัวอย่างที่ 20

A handsome man accidentally bumped into a woman on the street.

"I'm so sorry," he apologized.

"That's quite all right," the woman replied. "You know," she added with a smile, "you look just like my fifth husband."

"Wow," said the man. "How many times have you been married?"

"Four."

หนุ่มรูปงามเดินชนสาวกระดิ่งจางนไฟบนถนน

"ขอโทษครับ" เขากล่าว

"ไม่เป็นไรค่ะ" เจ้าหล่อนบอกเสียงอ่อนหวาน "คุณรู้ไหม" หล่อนพูดพร้อมส่งยิ้ม
กรั้มกรั้ม "หน้าตาคุณเหมือนสามีคนที่ห้าของฉันเลย"

"ว้าว" หนุ่มรูปหล่ออุทาน "แล้วคุณมีสามีมาแล้วทั้งหมดกี่คนครับ"

"สี่คนค่ะ"

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 21

Two friends meet in the street:

"What's wrong, Roland?"

"I found two 100 franc notes in the bus."

"And you're not happy about it?"

"Actually, someone else saw them at the same time, so I had to share them."

"A hundred francs each. That's not bad!"

"No it's not, but when I got home, I realized it was me who lost the 200 francs in the first place!"

เพื่อนสองคนพบกันที่ถนนสายหนึ่ง

"มีอะไรหรือเปล่า โรแลนด์"

"ฉันเจอเงิน 100 ฟรังก์สองใบบนรถเมล์"

"แล้วไม่ดีใจหรือ"

"จริงๆแล้วมีคนอื่นเห็นเงินนั้นพร้อมกับฉัน ก็เลยต้องแบ่งกัน"

"คนละ 100 ฟรังก์ก็ไม่เลวนะ"

“ไม่ใช่อย่างนั้นสิ พอถึงบ้าน ฉันถึงนึกได้ว่าฉันเป็นคนทำเงินหล่นบนรถเมล์ 200 ฟรังก์”

สรรสาระ 2544; 2: 79

ตัวอย่างที่ 19 ตัวละครกล่าวอ้อมประเด้นโดยไม่ยอมสรุปในบทสนทนาให้ชัดเจนว่าไม่สามารถวินิจฉัยสาเหตุของโรคได้ และเสนอให้ผู้ป่วยทำสิ่งที่เสี่ยงต่อการเจ็บไข้ได้ป่วยเพื่อที่จะได้รักษาตามที่ตัวเองถนัด ตัวละครหญิงในตัวอย่างที่ 20 ไม่บอกคำเชิญชวนในทันทีว่าตนต้องการให้ฝ่ายชายมีสัมพันธ์ด้วย หากแต่ใช้การตั้งประเด้นให้ฝ่ายชายสนใจและถามด้วยตนเอง และในตัวอย่างที่ 21 ตัวละครไม่บอกในทันทีว่าตนทำเงินหายแต่กลับค่อยๆ บอกทีละขั้นว่าเจอเงินบนรถแล้วจึงมารู้ภายหลังว่านั่นเป็นเงินของตน

ตัวอย่างประโยคสนทนาจากตัวอย่างเรื่องข้างหน้าที่ 19 ถึง 21 ล้วนสร้างมุขตลกโดยอาศัยการไม่พูดเข้าประเด้น ดังจะเห็นได้ว่าตัวละครไม่ได้สื่อประเด้นที่ต้องการนำเสนอโดยทันทีแต่กลับกล่าวอ้อมไปมา เป็นผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร และความคลาดเคลื่อนนั้นเป็นประเด้นข้างต้นสำคัญในเรื่อง

4.4.3 พுகให้เข้าใจยากหรือไม่สามารถเข้าใจได้ในทันที

ไกรสรเสนอว่าการจะปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาด้านมารยาทในข้อที่สี่นี้ คู่สื่อสารจะต้องกำหนดให้บทสนทนาของตนสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถสื่อความได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาขบคิด การไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาในข้อนี้จึงเน้นไปที่การใช้วิธีสร้างความซับซ้อนในประโยคสนทนาโดยนำเสนอความคิดสองประการที่ต่างก็ขัดแย้งซึ่งกันและกัน และนำไปสู่การตั้งคำถามว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

ตัวอย่างที่ 22

A private eye is rendering accounts with a client, “As per instructions, I’ve been following your husband since last night. First he bought gifts, then he went to a restaurant, after that he showed up at a bar, later on at a disco and, finally, at a hotel.”

“That creep! And what do you suppose he was doing in all those places?”

“I’m not sure, ma’am, but I think he was following you!”

นักสืบเอกชนกำลังรายงานผลการสืบสวนให้ลูกค้าฟัง “ตามคำสั่งของคุณ ผมตามสามีคุณไปเมื่อคืนตอนหัวค่ำ เขาซื้อของขวัญขึ้นหนึ่งแล้วไปกินอาหารที่ภัตตาคาร เสร็จแล้วไปดื่มที่บาร์ สักครู่ก็ไปเดินรำในดิสโกเทก สุดท้ายก็เข้าโรงแรม”

“เลวมาก คุณคิดว่าเขาไปทำอะไรในสถานที่อย่างนั้น”

“ผมก็ไม่แน่ใจนะครับคุณนาย แต่คิดว่าเขาคงสะกดรอยตามคุณอยู่”

สรรสาระ 2544; 2: 79

ตัวอย่างที่ 23

A highway was built through our community. The noise was unbearable, especially at our Little League field, where we couldn't hear coaches or umpires. Some people in town suggested building sound barriers, so the highway department scheduled a public hearing.

I represented the Little League and stood up to give my presentation. I outlined how the noise affected our games, and ended by telling officials the only time it was quiet enough to play ball was between 4 p.m. and 6 p.m.

One official eyed me skeptically and asked, “I don't understand. Traffic is the heaviest between four and six.”

“You're right,” I replied. “That's when it isn't moving.”

มีทางหลวงตัดผ่านชุมชนของเรา การจราจรส่งเสียงหนวกหูมากเหลือรับ โดยเฉพาะบริเวณ สนามกีฬา พวกเราแทบไม่ได้ยินเสียงครูฝึกหรือกรรมการเลย ชาวบ้านเสนอให้สร้างแนวกันเสียงกรมทางหลวงจึงจัดประชาพิจารณ์ขึ้น

ผมเป็นตัวแทนของสนามฯ ลุกขึ้นอธิบายว่าเสียงมีผลต่อเกมการแข่งขันของเราและกล่าวถึง ที่ย่ำว่าเสียงจะเงียบลงบ้างก็ช่วงเวลา 16.00น. ถึง 18.00น. เท่านั้น

เจ้าหน้าที่ของกรมฯมองผมอย่างสงสัยและถามว่า “ผมไม่เข้าใจ ช่วงนั้นการจราจรคับคั่งที่สุดไม่ใช่หรือ”

“ถูกต้องครับ” ผมตอบ “ก็ตอนนั้นรถติดจนขยับไม่ได้นี่ครับ”

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 24

I grew up in the Midwest, and very unsure of myself when I went to take the road test for my driver's license. The examiner was a woman who said nothing to me the entire time, except for giving terse instructions to turn left, right and parallel park.

When we turned to the parking lot she looked at me. "I'm going to give you your license," she said. "But don't ever ask to borrow my car."

ดิฉันสอบใบขับขี่อย่างกล้าๆกลัวๆ ผู้ทดสอบเป็นผู้หญิง เธอไม่ปรียากพูดอะไรเลยนอกจากบอกให้เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา และถอยหลังเข้าจอดเท่านั้น

พอกลับมาที่จุดเริ่มต้น เธอจ้องหน้าดิฉันแล้วพูดว่า "ดิฉันให้คุณผ่าน แต่อย่ามียืมรถดิฉันไปขับเป็นอันขาด"

สรรสาระ 2543; 8: 127

จากตัวอย่างที่ 22 ผู้แต่งชี้ให้เห็นผู้อ่านคิดว่าตัวสามีนอกใจภรรยา และภรรยาต้องการพิสูจน์จึงจ้างนักสืบให้ติดตามความเคลื่อนไหว แต่ผู้แต่งกลับให้รายละเอียดต่อในประโยคสุดท้ายว่าที่จริงแล้วสามีนับเป็นผู้ติดตามความเคลื่อนไหวของภรรยา ทำให้คิดต่อได้ว่าตัวภรรยาต่างหากที่เป็นฝ่ายนอกใจ ในตัวอย่างที่ 23 ผู้แต่งเสนอข้อมูลที่ค้านกับความรู้ทั่วไปของผู้อ่านซึ่งทำให้เกิดความสงสัยว่าเหตุใดช่วงที่การจราจรน่าจะคับคั่งที่สุดกลับเป็นช่วงที่มีเสียงรบกวนจากท้องถนนน้อยที่สุดก่อนที่จะเฉลยในตอนหลังว่าเป็นเพราะเหตุใด และในตัวอย่างที่ 24 ผู้แต่งเสนอความคิดที่ขัดแย้งในประโยคเดียวกัน ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าหากว่าขับรถจริงๆ เหตุใดผู้ทดสอบจึงยื่นกรานไม่ยอมให้ยืมรถของตน "เด็ดขาด" ทำให้คิดต่อได้ว่าแท้จริงแล้วผู้หญิงคนนั้นขับรถเก่งมาก และไม่น่าจะสอบใบขับขี่ผ่านด้วยซ้ำหากผู้ทดสอบไม่ยอมอ่อนข้อให้

จากตัวอย่างต้นฉบับเรื่องข้ามันภาษาอังกฤษและบทแปลข้างต้น ผู้แปลพิจารณาลักษณะภาษาแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับเรื่องข้ามันภาษาอังกฤษโดยอาศัยแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ได้ โดยจากการวิเคราะห์หลักภาษาที่ปรากฏในเรื่องข้ามันแต่ละตัวอย่างตามเกณฑ์การสนทนาของไกรซ์พบว่า ผู้แต่งมักกำหนดให้บทสนทนาของตัวละครในเรื่องข้ามันไม่เป็นไปตามเกณฑ์การสนทนาของไกรซ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกัน จำแนกได้ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างบทสนทนาที่ขัดแย้งกับความเป็นจริงโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพ
- 2) สร้างบทสนทนาที่ให้ข้อมูลมากหรือน้อยเกินความจำเป็นในบริบทโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านปริมาณ
- 3) สร้างบทสนทนาโดยใช้ประเด็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่อง
- 4) สร้างบทสนทนาที่มีความหมายกำกวม เยิ่นเย้อ ตลอดจนเข้าใจยากโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านมารยาท

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ลักษณะการแสดงอารมณ์ขันในบทนี้จะช่วยให้ผู้แปลมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างมุขตลกของต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้ผู้แปลมีความเข้าใจลักษณะภาษา ตลอดจนแนวทางการนำเสนอประเด็นของเรื่องจำขัน ซึ่งก็จะสามารถช่วยให้ผู้แปลพิจารณาเลือกวิธีการแปล ตลอดจนการถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ขันสู่บทแปลได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

บทที่ 5

การปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ขัน
ข้ามวัฒนธรรมที่พบจากนิยายสารสารสาระ

จากรายละเอียดในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้เสนอธรรมชาติและจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องขำขันไว้แล้ว โดยได้สรุปว่า เรื่องขำขันเป็นบทประพันธ์ที่มีจุดประสงค์ในการสร้างความบันเทิง โดยการเร้าอารมณ์ขันให้เกิดขึ้นในตัวผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถระบุได้โดยทันทีว่าบทประพันธ์นั้นเป็นเรื่องตลกหรืออารมณ์ขัน ด้วยเหตุนี้เรื่องขำขันจึงถือเป็นวรรณกรรมเฉพาะทางสาขาหนึ่ง

เนื่องจากจุดประสงค์สำคัญของเรื่องขำขันคือการสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้อ่าน การแปลเรื่องขำขันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทยนอกจากจะต้องลดความบกพร่องในกระบวนการแปลให้น้อยที่สุดแล้ว บทแปลยังต้องสื่ออารมณ์ขันได้ที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด โดยคุณรักชิต รัตจุมพัญ ผู้แปลเรื่องขำขันของนิยายสารสารสาระได้ลำดับแนวทางการแปลเรื่องขำขันไว้ในแบบสอบถาม รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

- 1) อ่านเรื่องให้เข้าใจและพยายามจินตนาการสถานการณ์ตามที่บรรยายไว้
- 2) เปิดพจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจแน่ชัด ขณะเดียวกันหากมีสำนวนใดเวบเข้ามาในสมองก็บันทึกไว้ชิ้นหนึ่งก่อน
- 3) ลงมือแปลโดยพยายามรักษาอารมณ์ขันไว้อย่างครบถ้วนและอาจเพิ่มเติมบ้างเล็กน้อยหากจำเป็น
- 4) ตรวจสอบต้นฉบับก่อนส่ง

นอกจากนี้คุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ บรรณาธิการอาวุโสของนิยายสารสารสาระยังได้แสดงข้อคิดเห็นในแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องขำขันจากภาษาอังกฤษซึ่งผู้วิจัยจัดทำขึ้นว่า

“ประการแรก การแปลเรื่องข้ามชั้นจะต้องแปลให้อ่านแล้วเข้าใจในระดับใกล้เคียงกับต้นฉบับจึงจะถือว่าใช้ได้ ดังนั้น ในบรรดาหลัก 3 ประการของการแปล ได้แก่ ความถูกต้อง ผลต่อผู้อ่าน และลีลานั้น ต้องจัดให้ผลต่อผู้อ่านมีความสำคัญอันดับแรก รองลงมาคือลีลาและความถูกต้องตามลำดับ

อนึ่ง ด้านลีลาต้องศึกษาจากแนวทางการเขียนเรื่องข้ามชั้นในภาษาไทยดูเป็นตัวอย่างประกอบด้วย เนื่องจากเรื่องข้ามชั้นควรอ่านรื่นและเป็นภาษาไทยที่สุด ส่วนความถูกต้องนั้นบางครั้งก็อาจจะเลยตัดแปลงบ้างเพื่อให้ ‘มุขตลก’ ทำงานได้”

จากข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นจากต้นฉบับภาษาอังกฤษซึ่งได้จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและการออกแบบสอบถาม คุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์อธิบายว่าผลกระทบต่อตัวผู้อ่าน หมายถึง ระดับของอารมณ์ขันและความสนุกสนานที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านบทแปลเรื่องข้ามชั้น ลีลา หมายถึง ความเทียบเคียงด้านน้ำเสียงและลีลาภาษาของตัวละครที่ปรากฏในต้นฉบับและบทแปล นอกจากนี้ ยังรวมถึงการเลือกใช้ถ้อยคำให้สอดคล้องกับพื้นฐานของตัวละครในเรื่อง และความถูกต้องตามต้นฉบับ หมายถึง ความถูกต้องของความหมายระหว่างต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทย

จากมุมมองของคุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ เรื่องข้ามชั้นถือเป็นบทประพันธ์ที่มุ่งให้ความบันเทิง สารสำคัญของตัวเรื่องอยู่ที่การสร้างอารมณ์ขัน ดังนั้น แม้บทแปลจะสามารถรักษาความหมายตามต้นฉบับไว้ได้ดีเพียงใดก็ตาม หากบทแปลนั้นไม่สามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกขำก็ถือว่าไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการสร้างความสนุกสนานให้เกิดแก่ตัวผู้อ่าน

คุณรักจิต รัตจุมพญ และกองบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแปลเรื่องข้ามชั้นไว้ว่า หากผู้แปลสามารถถ่ายทอดโดยเก็บเนื้อความตามต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วน โดยที่ยังสามารถสื่ออารมณ์ขันได้ดีก็ถือว่าผู้แปลทำหน้าที่ได้ดี แต่หากพิจารณาแล้วว่าการแปลตามต้นฉบับน่าจะเป็นผลทำให้รรถรสความขบขันที่ผู้อ่านจะได้รับลดน้อยลง ผู้แปลก็สามารถปรับรูปแบบการนำเสนอและเนื้อความในบทแปลได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้บทแปลนั้นยังคงความตลกขบขันได้

จากข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องซ้ำของนิยายสารสารสาระข้างต้นจะเห็นได้ว่านิยายสารสารสาระให้ความสำคัญกับอารมณ์ขันที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านบทแปลเป็นสำคัญ โดยพิจารณาว่าความถูกต้องตามต้นฉบับเป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในลำดับท้ายสุด ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าแนวทางการแปลเรื่องซ้ำของนิยายสารสารสารถือว่าเป็นวิธีการแปลที่มีลักษณะเป็นการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว

สัญญาวิ สายบัว (2536: 63) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการปรับบทแปลโดยอ้างถึงความแตกต่างอันเป็นธรรมชาติระหว่างสองภาษาไว้ว่า ภาษาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้น ภาษาแต่ละภาษาจึงมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละกลุ่มสังคม โดยมีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อระดับความแตกต่าง อาทิ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ทักษะคิด ความเชื่อ และการมองเห็นสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมตนต่างกัน การถอดความหมายของสารต้นฉบับเป็นภาษาที่ต่างออกไปภาษาใดภาษาหนึ่งจึงจำเป็นต้องมีการปรับระเบียบวิธีการสื่อความบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการแปลแบบตรงตัวหรือการแปลแบบเอาความก็ตามเพื่อที่จะสร้างผลตอบสนองในตัวผู้รับสารได้ดีที่สุด โดยสัญญาวิ สายบัวได้พิจารณาว่าการปรับบทสามารถกระทำได้สองระดับ ประกอบด้วย

- 1) การปรับบทระดับคำ ได้แก่ การปรับการถ่ายทอดความหมายคำ สำนวน หรือโวหารในต้นฉบับให้มีความสอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรมของผู้อ่านบทแปล
- 2) การปรับระดับโครงสร้าง ได้แก่ การปรับการถ่ายทอดเสียง โครงสร้างคำ โครงสร้างประโยค ตลอดจนการเรียงลำดับกลุ่มประโยคในต้นฉบับเพื่อให้มีความสอดคล้องกับไวยากรณ์ของบทแปล

เนื่องจากเอกสารต้นฉบับเรื่องซ้ำภาษาอังกฤษและบทแปลเรื่องซ้ำภาษาไทยของนิยายสารสารสาระซึ่งนำมาอ้างอิงเป็นตัวอย่างในการศึกษานี้มีขนาดสั้น จึงไม่สามารถที่จะศึกษาการปรับบทระดับโครงสร้างในแง่ของการจัดเรียงลำดับของกลุ่มประโยค นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการปรับบทระดับโครงสร้างในแง่ของการปรับเสียง และการปรับโครงสร้างคำไม่สัมพันธ์กับการศึกษาแนวทางการปรับบทในกระบวนการแปลเรื่องซ้ำของนิยายสารสารสาระซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาการปรับบทระดับโครงสร้างเฉพาะในแง่ของการปรับโครงสร้างประโยคแต่เพียงประการเดียว

5.1 การปรับบทระดับคำ

สัญญาวิ สายบัว (2536:63) ได้กล่าวถึงการปรับบทระดับคำว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งแก้ ปัญหาการไม่สามารถหาคำเทียบเคียงกับคำในต้นฉบับอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางสังคมและ วัฒนธรรมด้วยการปรับความหมายคำที่เป็นปัญหาให้สอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรม ของผู้อ่าน โดยสัญญาวิ สายบัวเสนอว่าผู้แปลสามารถปรับบทระดับคำได้โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่

- 1) เติมคำอธิบาย
- 2) แทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยค
- 3) ใช้คำอธิบายที่มีความหมายกว้างขึ้น
- 4) เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด
- 5) ตัดคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 การเติมคำอธิบาย

นอกจากผู้แปลจะใช้การเติมคำอธิบายเมื่อคำที่เป็นปัญหาในต้นฉบับไม่สามารถหาคำ เทียบเคียงในภาษาไทยได้แล้ว ยังพบอีกว่าผู้แปลใช้การเติมคำอธิบายเพื่อขยายความในกรณี que เห็นว่า คำดังกล่าวเป็นคำที่มักใช้กันในกลุ่มอาชีพเฉพาะ ซึ่งผู้อ่านอาจต้องมีความรู้พื้นฐานมาพอสมควรจึง จะสามารถทำความเข้าใจตามได้ ในที่นี้สามารถจำแนกการเติมคำอธิบายแยกออกเป็น 2 ลักษณะ

5.1.1.1 เติมคำนาม เป็นการเติมคำนามเพื่อบอกประเภทของคำที่กล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 25

When a certain couple went to bed after watching “Who wants to be a Millionaire” on TV, the husband was in an amorous mood. He asked his wife if she wanted to do something about it. She said no. “Is that your final answer?” he asked.

“Yes.”

“Well, then,” the husband replied, “I think I’d like to call a friend.”

หลังดูรายการเกมเศรษฐีจบ สามีภรรยาที่เข้านอน สามีเกิดอารมณ์รักใคร่จึงถามภรรยาว่า อยากจะทำอะไรสักหน้อยก่อนนอนไหม เธอตอบว่าไม่ “นี่เป็นคำตอบสุดท้ายใช่ไหม” สามีถาม

“ใช่ค่ะ” เธอยืนยัน

“ถ้าฉัน ผมขอใช้ตัวช่วยนะ” สามีตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 76

ตัวอย่างที่ 26

Our brigade was on a field training exercise at CFB Petawawa, Ontario, when the commander and some headquarters staff left by helicopter to visit the artillery. On the way, they spotted a moose. When they returned to headquarters, one of the officers mentioned the sighting to the chief of the staff, an avid hunter. “Was it male or female?” he asked.

“I don’t know,” the officer replied. “We flew over it, not under it.”

กองพลของเรากำลังฝึกภาคสนามตอนที่ผู้บัญชาการกับคณะนายทหารฝ่ายอำนวยการเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปตรวจเยี่ยมหน่วยปืนใหญ่สนาม ทุกคนบนเครื่องเห็นกวางมูสตัวหนึ่ง พอเสร็จงานตรวจเยี่ยม นายทหารฝ่ายอำนวยการรายงานสิ่งที่พบกับเสนารธิการกรมซึ่งรักการล่าสัตว์ เป็นชีวิตจิตใจ เสนารธิการรีบถามว่า “ตัวผู้หรือตัวเมีย”

ทหารผู้นั้นรายงานว่า “ไม่ทราบครับ เราบินอยู่เหนือกวาง ไม่ได้บินลอดใต้มันนี่ครับ”

สรรสาระ 2543; 11: 130

ตัวอย่างที่ 27

The manager of a megastore came to check on his new salesman. “How many customers did you serve today?” the manager asked.

“One,” replied the new guy.

“Only one?” said the boss. “How much was the sale?”

The salesman answered, “\$58,334.”

Flabbergasted, the manager asked him to explain. “First I sold a man a fishhook,” the salesman said. “Then I sold him a rod and reel. Then I asked him where he was planning to fish, and he said down the coast. So I suggested he’d need a boat—he bought that 20-foot runabout. When he said his Volkswagen might not be able to pull it, I took him to the automotive department and sold him a big SUV.”

The amazed boss asked, “You sold all that to a guy who came in for a fishhook?”

“No,” the new salesman replied. “He actually came in for a bottle of aspirin for his wife’s migraine. I told him, ‘Your weekend’s short. You should probably go fishing.’”

ผู้จัดการห้างใหญ่ไปตรวจสอบการทำงานของพนักงานขายคนใหม่ “วันนี้เรามีลูกค้ากี่คน” ผู้จัดการถาม

“คนเดียวครับ” พนักงานใหม่ตอบ

“คนเดียวเองเหรอ แล้วยอดขายล่ะ”

พนักงานขายตอบว่า “58,334 เหรียญครับ”

ผู้จัดการตะลึงงันแล้วบอกให้เขาอธิบาย

“ที่แรกผมขายเบ็ดตกปลาหนึ่งตัวให้ลูกค้า” พนักงานขายเล่า “แล้วก็ขายคันเบ็ดกับรอกให้ พอผมถามว่าคิดจะไปตกปลาที่ไหน ลูกค้าบอกว่าจะไปทะเล ผมเลยแนะนำว่าควรจะต้องใช้เรือ เขาก็เลยซื้อเรือยนต์ขนาดหกเมตรไป แต่บอกว่ารถโฟล์คของเขาคงลากเรือไม่ไหว ผมก็พาเขาไปที่แผนกรถยนต์แล้วขายรถขับเคลื่อนสี่ล้อให้เขาหนึ่งคัน”

○ เจ้านายถามด้วยความประหลาดใจว่า “เธอขายของทั้งหมดนี้ให้คนที่เข้ามาซื้อเบ็ดตกคนเดียววันหรือ”

“ไม่ใช่ครับ” พนักงานตอบ “จริงๆ แล้ว เขาเข้ามาซื้อแอสไพรินให้ภรรยากินแก้ปวดหัวเรื้อรัง ผมเลยบอกเขาว่า ‘สุดสัปดาห์นี้คุณคงหมดสนุกแล้วล่ะ น่าจะลองไปตกปลาดูนะ’ ”

สรรสาระ 2543; 9: 68-9

จากตัวอย่างที่ 25 ผู้แปลถ่ายทอดชื่อรายการ “Who wants to be a Millionaire” ด้วยชื่อรายการโทรทัศน์ไทยที่มีรูปแบบเดียวกัน และเพิ่มคำนาม “รายการ” ขยายหน้าชื่อ แต่ในความเห็นของผู้วิจัย ชื่อ “เกมเศรษฐี” ในบทแปลอาจไม่จำเป็นต้องใช้คำนามขยายเนื่องจากรายการดังกล่าวเป็นรายการที่รู้จักคืออยู่แล้ว นอกจากนี้ การย่อให้เหลือชื่อรายการแต่เพียงอย่างเดียวก็น่าจะช่วยให้ภาษาในบทแปลดูเป็นกันเองมากขึ้น

การเติมคำนามยังใช้เพื่ออธิบายคำในต้นฉบับซึ่งไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้ในฉบับแปล จากตัวอย่างที่ 26 ผู้แปลปรับบทโดยเพิ่มคำนาม “กวาง” บอกประเภทของ moose ให้ผู้อ่านพอจะมองเห็นภาพของคำที่กล่าวถึง ตามทัศนนะของผู้วิจัยเห็นว่าการปรับบทวิธีนี้มักพบโดยทั่วไปไม่เฉพาะแต่บทแปลเรื่องจำขัน และเป็นวิธีที่จำเป็นต้องทำเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อความหมายของต้นฉบับ

การปรับบทโดยการเติมคำยังใช้เพื่ออธิบายความหมายคำที่อาจเป็นปัญหาเนื่องจากผู้อ่านไม่มีความรู้ในคำที่กล่าวถึง จากตัวอย่างที่ 27 ผู้แปลเพิ่มคำนาม “รถ” ให้ผู้อ่านทราบประเภทของ “Volkswagen” และ “SUV” ทั้งนี้ มีข้อนำสังเกตบางประการว่าผู้แปลได้ยืมชื่อ Volkswagen ให้เหลือเพียง “รถโฟล์ค” ซึ่งเป็นคำเรียกยี่ห้อรถดังกล่าวที่ใช้กันทั่วไป

ผู้วิจัยเห็นว่าการปรับบทโดยเติมคำนามบอกประเภทของคำในต้นฉบับอาจไม่จำเป็นในกรณีที่คำในบทแปลที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นคำที่ผู้อ่านในวงกว้างรู้จักกันดี แต่หากเป็นคำที่ไม่มีคำเทียบเคียงในภาษาไทย หรือเป็นคำที่รู้จักเฉพาะในวงจำกัดสมควรที่จะเติมคำนามขยาย เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อระดับความเข้าใจเรื่องของผู้อ่าน

5.1.1.2 เติมข้อความอธิบายโดยย่อ เป็นวิธีการปรับบทเพื่อขยายความหมายคำโดยการเพิ่มคำอธิบายขนาดสั้นแทรกไว้ก่อนหรือหลังคำแปลของคำที่เป็นปัญหาในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 28

Every morning a man passed by a house and saw a woman hitting her husband over the head with a French loaf. One day, though, he saw the woman was using fruitcake instead of bread, he was curious and knocked on the door of the house.

“Don’t you usually beat your husband with a French loaf?” he asked the woman when she answered the door.

“Yes,” she replied. “But it’s his birthday today.”

ทุกเช้า คนที่เดินผ่านบ้านหลังนี้จะเห็นภรรยาใช้ขนมปังยาวแบบฝรั่งเศสทุบศีรษะสามีอยู่เป็นประจำ แต่ต่อมาวันหนึ่ง ภรรยาเปลี่ยนมาใช้เค้กผลไม้แทนขนมปัง มีคนสงสัยเข้าไปเคาะประตูถามว่า

“ทุกวันใช้ขนมปังฟาดหัวสามีไม่ใช่หรือ” คนที่สงสัยถาม

“ใช่แล้ว” ภรรยาจอมโหดตอบ “แต่วันนี้วันเกิดเขา”

ตัวอย่างที่ 29

My kids love going to the Web, and they keep track of their passwords by writing them on Post-it notes. I noticed their Disney password was “MickeyMinnieGoofyPluto” and asked why it was so long.

“Because,” my son explained, “they say it has to have at least four characters.”

ลูกๆ ดิฉันชอบเข้าไปท่องเว็บไซต์และใช้วิธีจดรหัสผ่านใส่กระดาษโน้ตแปะไว้ มีรหัสผ่านของดิฉันอยู่ด้วยคือ “MickeyMinnieGoofyPluto” (มิกกีมินนี่กูฟีพลูโต) ดิฉันอดสงสัยไม่ได้ จึงถามลูกว่าทำไมยาวจัง

“เพราะเขาบอกว่าต้องมีสี่ตัวขึ้นไป” ลูกชายตอบ

สรรสาระ 2544; 1: 125

ตัวอย่างที่ 30

When I signed up with an Internet provider, I was asked to select a password, but every word I picked had already been chosen by someone else. After nearly 30 minutes of frustration, I typed, “I give up.”

My provider’s reply: “Password already in use.”

ตอนสมัครใช้อินเทอร์เน็ต ทางบริษัทผู้ให้บริการบอกให้เลือกรหัสผ่าน แต่ทุกคำที่ดิฉันเลือกไปซ้ำหมด หลังพยายามอยู่ครึ่งชั่วโมงดิฉันก็หมดความอดทน จึงพิมพ์ไปว่า “I give up” ซึ่งหมายความว่าพอกันที

แต่คำตอบที่ได้รับก็คือ “รหัสซ้ำ”

สรรสาระ 2544; 1: 125

วิธีการปรับบทโดยการขยายความด้วยข้อความขนาดสั้นก่อนหรือหลังคำที่เป็นปัญหามักพบในกรณีที่ผู้อ่านจำเป็นต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ในการตีความหมายคำในต้นฉบับ จากตัวอย่างที่ 28 ผู้แปลถ่ายทอด “French loaf” เป็น “ขนมปังยาวแบบฝรั่งเศส” เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนึกภาพลักษณะของขนมปังได้ชัดเจน

นอกจากนี้ การเติมคำอธิบายยังใช้ในกรณีที่ผู้แปลพิจารณาว่าจำเป็นต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านในการทำความเข้าใจคำในต้นฉบับเช่นเดียวกับการเติมคำนาม จากตัวอย่างที่ 29 ผู้อ่านที่ไม่มีความถนัดด้านภาษาอังกฤษอาจไม่สังเกตว่ารหัสผ่านที่กล่าวถึงในเรื่องเป็นการนำชื่อตัวการ์ตูนดังของดิสนีย์ 4 ตัวมาเรียงต่อกัน ผู้แปลจึงขยายความด้วยการแปลชื่อตัวการ์ตูนดังกล่าวใส่ไว้ในวง

เล็บเช่นเดียวกับ “I give up” ในตัวอย่างที่ 30 ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับสำนวนภาษาอังกฤษเพื่อทำความเข้าใจคำหรือข้อความที่เป็นมุขตลกของเรื่อง

ในข้อนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การเติมคำอธิบายโดยใช้วงเล็บดูไม่สะดวกเท่าการเติมข้อความซึ่งสามารถผูกให้เป็นประโยคที่สววยงามได้ โดยในตัวอย่างที่ 29 ผู้วิจัยเห็นว่า อาจถ่ายทอดชื่อตัวละครเป็นภาษาไทยโดยไม่ต้องคงคำในต้นฉบับไว้ เนื่องจากต้นฉบับเสนอมุขตลกโดยเล่นกับความหมายของ “character” ไม่ได้เล่นกับชื่อตัวละคร นอกจากนี้ ผู้อ่านกลุ่มที่ติดตามนิยายสารสารสาระก็น่าจะเป็นกลุ่มที่เคยชมการ์ตูนดิสนีย์มาบ้าง ถึงแม้แปลชื่อเป็นภาษาไทยก็ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ขันที่ผู้อ่านจะได้รับ

5.1.2 แทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยค

เป็นการแก้ปัญหาคำที่ไม่มีคำเทียบเคียงโดยขยายความหรือแทนคำที่เป็นปัญหาซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งคำที่ไม่ปรากฏคำเทียบเคียงในบริบทของภาษาแปล หรือเป็นคำที่ผู้แปลเห็นว่าเมื่อแปลให้ตรงตามต้นฉบับในลักษณะคำต่อคำแล้วอาจไม่สื่ออารมณ์ขันได้ดีเท่าที่ควร

ตัวอย่างที่ 31

Alice and Ted went snowboarding, and Ted brought along a quart-size thermos. Alice had never seen one, and asked what it was.

“It’s a thermos,” replied Ted. “The guy at the store told me it’s used for keeping hot things hot and cold things cold.”

“Sounds great,” said Alice. “What do you have in it?”

“Three coffees and a Popsicle.”

อะลิสกับเท็ดไปเล่นกระดานเลื่อนบนหิมะ เท็ดเอากระติกขนาดหนึ่งลิตรไปด้วย อะลิสไม่เคยเห็นกระติกแบบนี้มาก่อนจึงถามว่ามันคืออะไร

“กระติกไงล่ะ” เท็ดบอก “คนขายบอกว่า ใช้เก็บของร้อนให้ร้อนและเก็บของเย็นให้เย็น”

“เข้าทำได้นี้ แล้วคุณเอาอะไรใส่ไว้ล่ะ” อะลิสถาม

“กาแฟสามถ้วยกับไอศกรีมหวานเย็นหนึ่งแท่ง”

ตัวอย่างที่ 32

As an area manager for a major weight-loss company, I drive a company car. Both sides of the vehicle carry the company's name and toll-free number in large print. I was pumping gas when a woman came up to me, looking astonished. "Wow!" she exclaimed. "How much weight did you to lose to get *that*?"

รถประจำตำแหน่งที่ดิฉันในฐานะผู้จัดการบริษัทลดน้ำหนัก มีข้อความโฆษณาชื่อ บริษัทพร้อมเบอร์โทรฯ ติดอยู่ทั้งสองข้าง วันหนึ่งขณะเติมน้ำมัน ผู้หญิงคนหนึ่งเดินตรงมาหาดิฉัน และอุทานด้วยสีหน้าประหลาดใจว่า "โอ้โฮ ต้องลดกี่กิโลฯ คะเขาถึงแจกรถให้"

สรรสาระ 2543; 11: 105

การปรับบทระดับคำที่พบจากตัวอย่างที่ 31 เป็นการนำวลีมาใช้แก้ปัญหาการไม่สามารถแปล "snowboarding" ในต้นฉบับเนื่องจากเป็นคำดังกล่าวไม่สามารถหาคำเทียบเคียงในบริบทภาษาไทย ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้ตั้งข้อสังเกตว่าอาจแทน "snowboarding" ด้วยคำอื่นได้อีกเนื่องจากเคยพบตัวอย่างการถ่ายทอดคำ "snowboarding" ว่า "กระดานหิมะ"

ในตัวอย่างที่ 32 เป็นการปรับโดยขยายความหมายของ "that" ในต้นฉบับให้เป็นประโยค ทั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับบทในตัวอย่างนี้น่าจะมีวัตถุประสงค์ให้บทแปลดู สละสลวยมากกว่าที่จะแก้ไขการไม่มีคำเทียบเคียง เนื่องจากอาจแทนคำต้นฉบับด้วย "รถ" เพียงคำเดียวก็ได้

5.1.3 ใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างขึ้น

การปรับบทด้วยคำที่มีความหมายกว้างขึ้นมีจุดประสงค์เพื่ออธิบายคำที่เป็นปัญหาในต้นฉบับด้วยคำที่มีความหมายใกล้เคียง หรือมีความหมายครอบคลุมซึ่งผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายกว่า จากการศึกษาพบว่าผู้แปลมักอาศัยการปรับบทลักษณะนี้เมื่อพบคำที่อ้างถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องจึงจะสามารถทำความเข้าใจความหมายและมุขตลกของเรื่อง

ตัวอย่างที่ 33

Suffering with a herniated disk in his back, my husband told his cousin that a well-respected doctor was treating him. His cousin asked the name of the doctor, and on hearing it, he replied, "I never heard of him—that's good sign."

The cousin is a medical-malpractice attorney.

สามีดิฉันหลังยกต้องไปพบแพทย์ เขาเล่าให้ญาติฟังว่าหมอผู้รักษาทำทางนำเชื้อคือญาติชักว่าหมอชื่ออะไร พอทราบก็บอกว่า “ไม่เคยได้ยินชื่อนี้เลย ดีแล้วละ”

ญาติคนนี้มีอาชีพเป็นอัยการผู้เชี่ยวชาญด้านคดีแพทย์ประพฤตินิติวิชาชีพ

สรุประ 2543; 9: 129

ตัวอย่างที่ 34

When I managed a chemical plant, I instituted a rule that there would be no playing games on our computers. So I wouldn't be a hypocrite, I had an information technologist get rid of the games on my laptop. Therefore I was surprised to find my grandson playing solitaire on it one weekend. I asked if he had loaded the game. “No,” he answered, “it was already there. It was just hidden—taken off the main menu.”

On Monday I chided our information technologist for not getting rid of the game. “But,” he explained, “I thought I just had to keep it away from *you*—not from a nine-year-old!”

เมื่อครั้งเป็นผู้จัดการโรงงานเคมีภัณฑ์ ผมออกกฎหมายห้ามพนักงานใช้คอมพิวเตอร์ของบริษัทเล่นเกม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกน้อง ผมจึงบอกให้เจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ลบเกมทั้งหลายออกจากคอมพิวเตอร์กระเป๋าคอมพิวเตอร์ของผม แต่แล้ววันอาทิตย์หนึ่งก็ต้องประหลาดใจที่เห็นหลานชายนั่งเล่นเกมถอดไฟอยู่หน้าจอ ผมถามว่าแอบใส่ไว้ตั้งแต่เมื่อไร “เปล่าครับ มันมีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้อยู่ในเมนูหลัก” หลานตอบ

พอวันจันทร์ ผมจึงตำหนิเจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ และได้รับคำอธิบายว่า “ผมคิดว่าแค่เก็บเกมให้พ้นหูพ้นตาคุณก็พอ แต่ไม่ได้ตั้งใจจะเก็บให้พ้นมือเด็กเก๋ๆ”

สรุประ 2543; 12: 137

ตัวอย่างที่ 35

What if people bought cars the way they buy computers. A conversation on GM's helpline might sound something like this:

Helpline: “How can I help you?”

Customer: “I got in my car and closed the door, and nothing happened.”

Helpline: “Did you turn the key in the ignition?”

Customer: “What's an ignition?”

Helpline: “It’s a starter motor that draws current from your battery and turns over the engine.”

Customer: “Motor? Battery? Why do I have to know all these technical terms just to use my car?”

โลกจะเป็นอย่างไรถ้าเราใช้รถเหมือนอย่างที่ใช้คอมพิวเตอร์ทุกวันนี้ บทสนทนาระหว่างลูกค้ากับพนักงานประจำศูนย์ลูกค้าเงินอาจเป็นเช่นนี้

พนักงาน “มีอะไรให้รับใช้ครับ”

ลูกค้า “ผมขึ้นรถแล้วปิดประตู แต่ไม่เห็นเครื่องติดเลย”

พนักงาน “คุณ ไขกุญแจสตาร์ทเครื่องหรือยังครับ”

ลูกค้า “กุญแจสตาร์ทคืออะไร”

พนักงาน “จุดที่เครื่องยนต์จะเริ่มดูดกระแสไฟฟ้าจากแบตเตอรี่มาทำให้เครื่องยนต์เริ่มทำงาน”

ลูกค้า “เครื่องยนต์เอ๊ย แบตเตอรี่เอ๊ย แค่ว่าขั้วรถก็ต้องรู้จักศัพท์เทคนิคพวกนี้ด้วยหรอ”

สรุสาระ 2544; 1: 125

วิธีการปรับบทด้วยวิธีการกล่าว โดยรวมมักใช้กับคำในภาษาต้นฉบับที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านจะได้รับ โดยลดความหมายของคำที่เป็นปัญหาให้เหลือเพียงลักษณะเด่นอย่างใดอย่างหนึ่งที่คาดว่าผู้อ่านจากฉบับแปลสามารถทำความเข้าใจได้ ดังในตัวอย่างที่ 33 ผู้แปลลดระดับความเป็นทางการของ “herniated disk” ซึ่งเป็นศัพท์ที่ใช้ในทางการแพทย์ให้เหลือเพียง “หลังขอก” ซึ่งเป็นคำที่มีระดับความสุภาพเป็นทางการน้อยกว่า และผู้อ่านทั่วไปน่าจะเข้าใจได้ง่ายกว่า นอกจากนี้ ผู้แปลยังได้ถ่ายทอด “medical-malpractice attorney” โดยการอธิบายคุณสมบัติให้เห็นชัดในตัวอย่างนี้ผู้วิจัยเห็นพ้องกับผู้แปลที่ใช้ “หลังขอก” และ “อัยการผู้เชี่ยวชาญด้านคดีแพทย์ประพฤตินิติวิชาชีพ” เนื่องจากได้ความหมายที่ใกล้เคียงและไม่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ขันของเรื่อง

ในตัวอย่างที่ 34 ผู้แปลไม่ได้ถ่ายทอดชื่อเกม “solitaire” ตามต้นฉบับ หากแต่ถ่ายทอดจากจุดเด่นอันได้แก่รูปแบบวิธีการเล่นเป็น “เกมถอดไพ่” แทน ซึ่งน่าจะเข้าใจกันในวงกว้างได้แม้ในกลุ่มผู้อ่านที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่รู้จักเกมดังกล่าว เช่นเดียวกับในตัวอย่างที่ 35 ซึ่งผู้แปลได้ถ่ายทอด “GM’s helpline” ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีอยู่ในบริบทภาษาไทยโดยพิจารณาจากลักษณะเด่น อันได้แก่ การเป็นศูนย์ให้บริการตอบข้อซักถามเกี่ยวกับรถยนต์แทน

นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้แปลมักใช้การกล่าวโดยรวมเมื่อต้องแปลชื่อสถานที่ โดยเฉพาะชื่อรัฐ หรือเมือง เช่น

ตัวอย่างที่ 36

My daughter and her husband were with us on vacation in Las Vegas, staying in a posh new hotel. As we were lounging by the pool, my son-in-law, whose company builds home in the Phoenix area, used his cell phone to try to reach his salesman.

After several unsuccessful attempts, he called his office. “Tell me something,” we heard him said. “Am I the only one working today?”

ลูกสาวกับลูกเขยพาพ่อกับแม่ไปเที่ยวลาสเวกัส เราเข้าพักในโรงแรมหรูหรากลางวันก็นั่งเล่นริมสระน้ำ ลูกเขยซึ่งบริษัทกำลังก่อสร้างบ้านอยู่ในเมืองใกล้ๆ พยายามกดโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อติดต่อพนักงานขายแต่ต่อไม่ติดเสียที ในที่สุดก็ต้องโทรฯ เข้าบริษัท “อะไรกัน” เราได้ยินเขาเอ็ดลูกน้อง “วันนี้ทั้งบริษัทมีผมทำงานอยู่คนเดียวใช่ไหม”

สารสาละ 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 37

Soon after graduating from college, I took a job as a home health worker in the rural foothills of North Carolina. One day I asked a client for directions to my next patient’s home. A family member told me to travel down Old Route 6 until I saw a dog and a red truck. He then instructed me to turn at the next right.

“But what if the dog and the truck aren’t there?” I asked.

“You still turn right,” he replied.

หลังเรียนจบมหาวิทยาลัย ดิฉันทำงานเป็นพนักงานดูแลผู้ป่วยตามบ้านในแถบชนบทวันหนึ่งขณะถามทางไปบ้านคนไข้รายถัดไปจากคนไข้อีกคน เขาบอกว่าให้ไปเรื่อยๆ ตามถนนหมายเลขหก จนเห็นสุนัขตัวหนึ่งกับรถกระบะสีแดง ให้เตรียมเลี้ยวขวาแยกต่อไป

“แต่ถ้าไม่มีหมากับรถกระบะจอดอยู่ละ จะให้ทำยังไง” ดิฉันถาม

“ก็ยังคงเลี้ยวขวาอยู่ดีครับ” เขาตอบ

สารสาละ 2543; 11: 104-5

ตัวอย่างที่ 38

A highway was built through our community. The noise was unbearable, especially at our Little League field, where we couldn't hear coaches or umpires. Some people in town suggested building sound barriers, so the highway department scheduled a public hearing.

I represented the Little League and stood up to give my presentation. I outlined how the noise affected our games, and ended by telling officials the only time it was quiet enough to play ball was between 4 p.m. and 6 p.m.

One official eyed me skeptically and asked, "I don't understand. Traffic is the heaviest between four and six."

"You're right," I replied. "That's when it isn't moving."

มีทางหลวงตัดผ่านชุมชนของเรา การจราจรส่งเสียงหนวกหูมากเหลือรับ โดยเฉพาะบริเวณ สนามกีฬา พวกเราแทบไม่ได้ยินเสียงครูฝึกหรือกรรมการเลย ชาวบ้านเสนอให้สร้างแนวกันเสียงกรมทางหลวงจึงจัดประชาพิจารณ์ขึ้น

ผมเป็นตัวแทนของสนามฯ ลูกขึ้นอธิบายว่าเสียงมีผลต่อเกมการแข่งขันของเราและกล่าวถึงทำยว่าเสียงจะเงียบลงบ้างก็ช่วงเวลา 16.00น. ถึง 18.00น. เท่านั้น

เจ้าหน้าที่ของกรมฯมองผมอย่างสงสัยและถามว่า "ผมไม่เข้าใจ ช่วงนั้นการจราจรคับคั่งที่สุดไม่ใช่หรือ"

"ถูกต้องครับ" ผมตอบ "ก็ตอนนั้นรถติดจนขยับไม่ได้นี่ครับ"

สรรสาระ 2543; 8: 126

ผู้แปลใช้วิธีการปรับบทโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างและสามารถครอบคลุมลักษณะเด่นอย่างใดอย่างหนึ่งของเมือง รัฐ และสถานที่แต่ละแห่งที่อ้างถึงในต้นฉบับ ดังตัวอย่างที่ 36 ผู้แปลแทน "Phoenix area" ด้วย "เมืองไกล์ๆ" ต่างจาก "ลาสเวกัส" ที่ยังคงชื่อเมืองไว้เช่นเดิม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้แปลพิจารณาว่า "ลาสเวกัส" เป็นเมืองที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงติดหู ผู้อ่านส่วนใหญ่น่าจะรู้จัก ในขณะที่ "Phoenix area" อาจไม่ใช่เมืองที่ผู้อ่านคุ้นเคย จึงปรับโดยยกลักษณะเด่นว่าเป็นเมืองที่อยู่ไกล์แทน

นอกจากนี้ ยังพบการปรับบทโดยพิจารณาจากเนื้อความประกอบดังตัวอย่างที่ 37 ผู้แปลละชื่อรัฐ North Carolina ไว้แต่ถ่ายทอดเป็น "แถบชนบท" แทน โดยอาจเป็นไปได้ว่าผู้แปลพิจารณา

จาก “rural foothills” ซึ่งบ่งบอกว่าเป็นพื้นที่ห่างไกลและกันดาร และตัวอย่างที่ 38 ซึ่งผู้แปลไม่ถ่ายทอดชื่อของสถานที่ แต่ถ่ายทอดประเภทของสถานที่เป็น “สนามกีฬา”

จากตัวอย่างบทแปลทั้ง 3 เรื่องจะเห็นได้ว่าการปรับการถ่ายทอดชื่อโดยเสนอลักษณะเด่นของสถานที่ที่ต้นฉบับกล่าวถึงทำให้เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้อ่านที่ไม่รู้จักก็อ่านได้โดยไม่ต้องพะวงกับชื่อสถานที่ แต่หากพิจารณาว่าสถานที่ใดที่ผู้อ่านน่าจะเคยได้ยินมาบ้างก็สามารถถ่ายทอดชื่อสถานที่ได้ตามต้นฉบับ เพราะนอกจากจะช่วยให้เนื้อความสมบูรณ์ขึ้นแล้ว ยังช่วยให้ผู้อ่านที่รู้จักสถานที่นั้นสามารถนึกภาพตามได้ง่าย

จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ คุณจิตติมา สิริจิจร บรรณาธิการประสานงาน เปิดเผยว่าที่ผ่านมามีผู้อ่านบางกลุ่มเขียนจดหมายเสนอแนะว่า บทแปลเรื่องจำขันที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสารสาธิตมักเป็นเรื่องที่มาจากสหรัฐอเมริกาโดยสังเกตจากชื่อเมืองหรือรัฐในบทแปล ซึ่งเมื่อพบมากเข้าก็ทำให้รู้สึกเหมือนอ่านเรื่องซ้ำกัน ทางนิตยสารสารสาธิตเองก็เห็นว่าข้อเสนอแนะของนักอ่านกลุ่มนี้มีเหตุผลและกำลังหาทางแก้ไข ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับการถ่ายทอดชื่อสถานที่ที่ใช้คำที่มีความหมายกว้างขึ้นเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยลบ “ที่มา” ของเรื่องได้อีกประการหนึ่ง

5.1.4 เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด

การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดเป็นการแสดงต่อเนื่องและความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นของแต่ละประโยคให้เห็นชัดเจนขึ้น โดยจะพบในกรณีที่ข้อความต้นฉบับไม่มีคำที่ทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นของแต่ละประโยคโดยชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 39

Donna was celebrating her 40th birthday, and friends planned a surprise party at a restaurant. They picked up Donna and, as a practical joke, told her they were taking her to a male strip show. When they arrived at the restaurant, they made sure she was the first to walk in. Two seconds later she ran out.

“What’s wrong?” asked one of her friends.

“I can’t do it,” Donna said. “My mother is in there!”

คอนนากลองอายุครบรอบ 40 ปี โดยเพื่อนๆ จัดงานเลี้ยงให้ประหลาดใจที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง พอรับคอนนมาแล้ว เพื่อนก็ใช้อุบายที่ขึ้นชื่อคือแกล้งบอกว่าจะพาไปดูระบำผู้ชายเปลื้องผ้าเมื่อถึงร้านอาหาร เพื่อนก็ทิ้งผลึกทั้งคืนให้เจ้าของวันเกิดเดินนำเข้าไปก่อน ชั่วพริบตา คอนนาก็หันหลังวิ่งออกมาหน้าตาตื่น

“เป็นอะไร ไปล่ะ” เพื่อนคนหนึ่งถาม

“ไม่ดูแล้ว แม่ฉันอยู่ในนั้นด้วย” คอนนาร้องเสียงหลง

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 40

Assistant: “Mr. Mayor, here is the list of people who are dissatisfied with your government.”

Mayor: “Is it in alphabetical order?”

Assistant: “Yes, sir. It is the town’s telephone directory.”

ผู้ช่วย “ท่านนายกเทศมนตรีครับ รายชื่อคนที่ไม่พอใจการทำงานของท่านอยู่นี้แล้วครับ”

นายกเทศมนตรี “เรียงตามลำดับอักษรหรือเปล่า”

ผู้ช่วย “ครับท่าน เพราะลอกมาจากสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ทั้งหมดเลย”

สรรสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 41

An acquaintance of mine had a small leak under her kitchen sink. Begin a creative type, she came up with a novel solution. She pulled out a super-absorbent diaper and wrapped it around the pipe. Her gimmick worked like a charm, but the diaper had to be changed twice a day.

A few days later the woman got a call from a plumber. “Yes, I would like to talk with you,” she told him, “but would you mind waiting a minute while I change the diaper on my kitchen drain?”

After a long silence, the plumber asked if he could call back later. He never did.

ท่อน้ำอ่างล้างจานในห้องครัวของเพื่อนคนหนึ่งเกิดรั่ว เจ้าของเป็นคนช่างคิดจึงเอาผ้าอ้อมชนิดซึมซับพิเศษมาห่อท่อไว้ กลเม็ดนี้เด็ดขาดเหมือนเล่นกล เสียอย่างเดียว ต้องเปลื้องผ้าอ้อมวันละสองผืน

ไม่กี่วันต่อมา ช่างประปาก็โทรฯ ไปหาแม่บ้านเจ้าปัญญา “ใช้ค่ะ ดิฉันมีเรื่องจะพูดกับคุณ แต่ช่วยถือสายรอสักครู่นะคะ ขอตัวไปเปลี่ยนผ้าอ้อมให้ท่อน้ำในครัวก่อน”

ช่างเจียบไปอีดีใจ ก่อนออกตัวว่าวันหน้าจะโทรฯ มาใหม่ แต่ไม่เคยโทรฯ มาอีกเลย

สรสาระ 2543; 8: 126

การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดเป็นวิธีการปรับบทเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นในแต่ละข้อความ โดยผู้แปลได้เติมคำเชื่อมระหว่างข้อความให้บทสนทนามีความสละสลวย แม้ว่าต้นฉบับจะไม่ได้ระบุไว้ก็ตาม ดังตัวอย่างที่ 39 เป็นการเติมตัวเชื่อมเพื่อเป็นการอธิบาย “อุบายที่ขึ้นชื่อ” ซึ่งในต้นฉบับใช้วิธีการชี้หน้าด้วยโครงสร้างทางไวยากรณ์ (They picked up Donna and, as a practical joke, told her they were taking her to a male strip show.) ตัวอย่างที่ 40 เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของประโยคตอบรับ “Yes, sir.” และ “It is the town’s telephone directory.” ซึ่งเป็นประโยคที่ชี้แจงเหตุผล และตัวอย่างที่ 41 เป็นการเติมคำเชื่อมเพื่อแสดงความขัดแย้งระหว่าง “After a long silence, the plumber asked if he could call back later.” และ “He never did.” ให้เห็นชัดเจน

การปรับบทระดับคำโดยเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดมีจุดประสงค์เพื่อให้เนื้อหาของบทแปลดูสละสลวย ผู้แปลสามารถเลือกใช้ตัวเชื่อมได้โดยตามความเห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากหน้าที่ของคำว่าเป็นการแสดงผล อธิบาย หรือแสดงความขัดแย้ง เป็นต้น

5.1.5 ตัดคำหรือสำนวน

การปรับบทด้วยการตัดคำหรือสำนวนเป็นการแปลโดยตัดหรือละไม่กล่าวถึงคำที่เป็นปัญหาในต้นฉบับ ซึ่งหากแปลให้ครบถ้วนตามต้นฉบับก็อาจเป็นการลดระดับอารมณ์ขันที่คาดว่าผู้อ่านจะได้รับให้น้อยลง สามารถจำแนกลักษณะการตัดคำหรือสำนวนเป็น 2 วิธี ได้แก่

5.1.5.1 ตัดคำที่ไม่มีความหมายสำคัญในประโยค เป็นการตัดคำหรือสำนวนที่ไม่มีบทบาทหรือมีนัยสำคัญต่อประเด็นของเรื่องจำขึ้น หากไม่แปลคำดังกล่าวก็ไม่มีผลกระทบต่อความหมายหลักหรืออรรถรสของเรื่องเท่าใดนัก

ตัวอย่างที่ 42

Often on overseas flights, I see passengers sleep through the entire trip. On one flight from Rome to Atlanta, the meal was postponed because the plane hit some turbulence. When the attendants were finally able to resume service, I noticed that one sleeping passenger had scribbled a note on his cocktail napkin and attached it to a button on his shirt. The note read: “Will wake for food.”

ผู้โดยสารที่ขยับบินเส้นทางไกลๆ มักหลับยาวตลอดการเดินทาง ครั้งหนึ่งระหว่างบินจากกรุงโรมไปเมืองแอตแลนตา สภาพอากาศแปรปรวนจนทำให้ต้องเลื่อนการบริการอาหารออกไป พอพนักงานต้อนรับกลับมาปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ผมเห็นผู้โดยสารคนหนึ่งเขียนโน้ตขยุกขยิกก๊ัดไว้ที่อกเสื้อ ว่า “ถึงเวลากินแล้วปลุกด้วยนะครับ”

สรรสาระ 2544; 8: 126

ตัวอย่างที่ 43

As an area manager for a major weight-loss company, I drive a company car. Both sides of the vehicle carry the company’s name and toll-free number in large print. I was pumping gas when a woman came up to me, looking astonished. “Wow!” she exclaimed. “How much weight did you lose to get that?”

รถประจำตำแหน่งที่ดิฉันในฐานะผู้จัดการบริษัทลดน้ำหนัก มีข้อความโฆษณาของบริษัทพร้อมเบอร์โทรฯ ติดอยู่ทั้งสองข้าง วันหนึ่งขณะเติมน้ำมัน ผู้หญิงคนหนึ่งเดินตรงมาหาดิฉันและอุทานด้วยสีหน้าประหลาดใจว่า “โอ้โฮ ต้องลดกกี่โลฯ ค่ะเขาถึงแจกรถให้”

สรรสาระ 2543; 11: 105

ตัวอย่างที่ 44

Recently I read an ad for a popular shampoo that said “Dare to do new things in the shower,” I thought it would be cute to put this suggestion on the inside of the shower door that evening for my husband, Garry.

While he was in the bathroom, I waited for his reaction. When he finally came out, Garry handed me the note and declared, “Okay, I cleaned the shower walls like you wanted.”

เมื่อเร็วๆนี้ ยาสระผมยี่ห้อดังโฆษณาว่า “กล้าทำสิ่งใหม่ๆในห้องน้ำ” ดิฉันจึงคิดจะใช้เป็นคำเชิญชวนติดตรงประตูด้านในของห้องน้ำเพื่อให้เกร็ดสามีสูดที่รักได้อ่าน

ดิฉันรอดูปฏิกิริยาของเขาขณะเข้าไปอาบน้ำ พอออกมา แกรี่ส่งกระดาษคำขวัญให้ดิฉัน และโอ้ว่า “เอาละ ผมล้างฝ่าผั่งห้องน้ำตามที่บอกแล้ว”

สรรสาระ 2543; 9: 129

จากตัวอย่างเรื่องข้างต้นทั้ง 3 เรื่องข้างต้น จะสังเกตได้ว่าคำในต้นฉบับซึ่งผู้แปลละไว้ นั้นทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในประโยค หรือเป็นคำที่ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการนำเสนอประเด็นของเรื่อง จากตัวอย่างที่ 42 ผู้แปลได้ตัด “I see” “sleeping” “cocktail napkin” และ “button” ตัวอย่างที่ 42 ผู้แปลได้ตัด “area” “major” “toll-free” และ “large print” และตัวอย่างที่ 43 ตัด “I read” “that evening” และ “finally” คำในต้นฉบับข้างต้นทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในประโยค ไม่ใช่คำที่มีผลต่อความหมายโดยรวมของเรื่อง การที่ผู้แปลตัดคำในต้นฉบับบางคำออกจึงไม่ส่งผลกระทบต่อความหรือประเด็นของเรื่องมากนัก แต่ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้บทแปลมีความกระชับมากขึ้น

จากที่กองบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระเสนอว่าจุดประสงค์สำคัญการแปลเรื่องข้างต้นคือการถ่ายทอดอารมณ์ขันให้ถึงผู้อ่าน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการตัดคำที่ไม่จำเป็นออกบางคำเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยให้บทแปลกระชับ ผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาในการแกะอารมณ์ขันของเรื่อง นอกจากนี้ ยังช่วยให้เนื้อเรื่องสั้นลงทำให้สามารถตีพิมพ์บทแปลได้หลายเรื่อง

5.1.5.2 ตัดคำที่มีความหมายซ้ำ เป็นวิธีการปรับบทโดยละคำหรือข้อความเดิม รวมทั้งคำหรือข้อความที่มีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งเดียวกันซึ่งเคยกล่าวถึงมาแล้วครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 45

Both my fiancé and I are in our 40s. I thought it was both amusing and touching when he assumed the classic position to propose me—down on one bended knee.

“Are you serious?” I asked, laughing.

“Of course I’m serious,” he said. “I’m on my bad knee.”

ดิฉันกับคู่หมั้นอายุ 40 เศษๆ เท่ากัน เขาถูกเข้าข้างหนึ่งเพื่อขอแต่งงาน ดิฉันว่ามันตลก แต่ก็โรแมนติกว่าดู

“พูดจริงหรือคะ” ดิฉันถามก๊วหัวเราะ

“จริงสิ นี่ลงทุนคุณเข้าข้างที่เจ็บด้วยนะ”

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 46

All soldiers assigned to the 6th Infantry Division at Fort Greely, Alaska attend the week-long Arctic Light Infantry Training Course. As the survival instructor, I start my class by passing out baked grubs to demonstrate that even bugs can be eaten in an emergency. I noticed one of the soldiers placing her baked grub in her pocket. After class, I called her over and demanded to know why she hadn't eaten her grub as everyone else had. She replied, "I'm saving it for an emergency, like you taught us."

ทหารที่ถูกส่งไปประจำการที่กรมทหารราบที่ 6 ประจำฟอร์ตกรีลี รัฐอะแลสกา จะต้องเข้ารับการฝึกหลักสูตรทหารราบอาวุธเบาประจำภาคพื้นอาร์คติก ซึ่งใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ ผมในฐานะครูฝึกเริ่มสอนวิชาดำรงชีพด้วยการแจกจ่ายหนอนและแมลงอบแห้งเพื่อสาธิตว่า ในยามคับขันเราสามารถกินแมลงประทังชีวิตได้ ผมเห็นทหารหญิงคนหนึ่งเก็บหนอนที่ได้รับแจกไว้ในกระเป๋า พอหมดชั่วโมงสอน ผมจึงเรียกมาแล้วคาดคั้นด้วยความอยากรู้ว่า ทำไมเธอจึงไม่ยอมกินหนอนเหมือนคนอื่นๆ แล้วก็ได้รับคำตอบว่า “หนูเก็บไว้ในยามคับขันจริงๆ อย่างที่ครูสอนไว้ค่ะ”

สรสาระ 2543; 8: 102

ในตัวอย่างที่ 45 ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้แปลละ “the classic position” โดยอาจเป็นเพราะ “down on one bended knee” ซึ่งแสดงลักษณะท่าทางที่ฝ่ายชายมักใช้ประกอบคำขอแต่งงานเป็นข้อความที่มีความหมายถึงสิ่งเดียวกัน แต่เนื่องจากการย่อเข้าเพื่อขอแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นที่นิยมกระทำต่อเนื่องกันมานานจนยอมรับเป็น “ทำบังคับ” ในบริบทสังคมไทย การตัดคำดังกล่าวออกจึงช่วยกันไม่ให้ผู้แปลตั้งคำถามระหว่างการอ่านว่า “the classic position” นั้นเป็นเช่นไร

ในตัวอย่างที่ 46 ผู้แปลไม่ได้ละคำในต้นฉบับ แต่ใช้วิธีการละคำโดยตัดความหมายบางส่วนในบทแปล ทำให้ “หนอนและแมลง” ที่ผู้แปลนำมาใช้เทียบเคียง “grub” ในต้นฉบับลดเหลือเพียง “หนอน” เมื่อต้องใช้เทียบเคียงคำในต้นฉบับเป็นครั้งที่สอง ในข้อนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าอาจแปล “grub” เป็น “หนอน” ได้ตั้งแต่ต้นเรื่อง เนื่องจากเห็นว่า “หนอนและแมลงอบแห้ง” นั้นมีความหมายตรงตามต้นฉบับแต่ดูยาวเกินไป

มีข้อสังเกตว่าวิธีการปรับบทในข้อนี้พ้องกับแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นที่คุณเกียรติสุดา สุริยศ บรรณาธิการเสนอไว้ว่า ผู้แปลสามารถตัดข้อความบางส่วนที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรมซึ่งผู้อ่านชาวไทยอาจไม่เข้าใจออกได้

นอกเหนือจากการปรับระดับคำตามแนวทางของ สัตยวี สายบัว ทั้ง 5 ข้อดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยพบว่านิคยสารสาระยังมีแนวทางการปรับระดับคำเพิ่มเติมจากที่สัตยวี สายบัวได้เสนอไว้ ได้แก่

5.1.6 ปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทย

เป็นการปรับคำในต้นฉบับด้วยคำที่พิจารณาว่าน่าจะสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมการใช้ภาษาตลอดจนบริบททางสังคมของผู้อ่านมากกว่า โดยไม่จำเป็นว่าคำที่นำมาใช้จะต้องมีความหมายเทียบเคียงกันต้นฉบับแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 47

George dies and goes to hell. He notices one sign that says “Capitalist Hell,” and another that says

“Socialist Hell.” There’s a long line of souls waiting for socialist hell, but no one waiting to get into capitalist hell. George asked the guard, “What do they do to you in socialist hell?”

“They boil you in oil, whip you and then put you on the rack,” says the guard.

“And what do they do to you in capitalist hell?” George asks.

“Same thing,” replies the guard.

“Then why is everybody in line for socialist hell?”

“Because in socialist hell,” the guard explains, “they’re always out of oil, whips and racks.”

เมื่อจอร์จเสียชีวิตและต้องตกนรกก็พบว่ามีย้ายบอกนรกขุมต่างๆ ย้ายแรกข้อความว่า “นรกทุนนิยม” ส่วนย้ายอีกอันบอกให้รู้ว่าเป็น “นรกสังคมนิยม” จอร์จเห็นว่ามิวิญญาณขึ้นต่อแถว ยาวเหยียดหน้าย้ายอันที่สองแต่ไม่มีใครอยู่หน้าย้ายแรกเลย จึงถามยวมทูตว่า “ลงนรกสังคมนิยมแล้วจะโดนอะไรบ้างครับท่าน”

“เจ้าต้องลงกระทะทองแดง ปั่นต้นจิ้ง แล้วถูกอีกปากเหล็กจิกตี” ยมทูตตอบ

“แล้วในนรกทูนนิยมน่ะครับ” จอร์จอยากรู้

“เหมือนกันทุกอย่าง” ยมทูตบอก

“ถ้างั้น ทำไมใครๆ ถึงรอเข้านรกสังคมนิยมนักน่ะ”

“ก็เพราะในนรกขุมนี้ กระทะทองแดง ต้นจิ้ง หรือกาปากเหล็กมักจะขาดแคลนเสมอ”

ยมทูตเฉลย

สรรพสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 48

“I think my wife’s going deaf,” Joe told their doctor.

“Try to test her hearing at home and let me know how severe her problem is before you bring her in for treatment,” the doctor said.

So that evening, when his wife was preparing dinner, Joe stood 15 feet behind her and said, “What’s for dinner, honey?” No response. He moved to ten feet behind her and asked again.

No response. Then he stood five feet in back of her and tried again but still got no answer.

Finally, he stood directly behind her and asked, “Honey, what’s for supper?”

She turned around. “For the fourth time—I said chicken!”

“สงสัยภรรยาผมจะหูตึงครับ” โจบอกหมอ

“กลับไปบ้าน ลองทดสอบการได้ยินของภรรยาเนะครับ แล้วมาบอกอาการหมอ จากนั้นค่อยคุยเรื่องขั้นตอนการรักษา” หมอบอก

เย็นวันนั้น ภรรยาของโจกำลังทำกับข้าว โจยืนข้างหลังเธอห่างออกไปห้าก้าว แล้วพูดว่า “วันนี้มีอะไรกินจ๊ะ” ไม่มีคำตอบ โจจึงขยับเข้าไปเป็นสี่ก้าวแล้วถามซ้ำ ไม่มีคำตอบ โจขยับเข้าไปเป็นสามก้าวแล้วถามอีก ก็ยังไม่มีคำตอบ

โจยืนข้างหลังภรรยาแล้วถาม “ที่รัก วันนี้มีอะไรกินจ๊ะ”

เธอหันมาตอบว่า “ฉันบอกเป็นหนที่สี่แล้วนะว่าวันนี้มีไก่”

ตัวอย่างที่ 49

For their first anniversary, a man buys his young wife a cell phone. She is thrilled and listens eagerly as he explains all its features. The next day she is out shopping when the phone rings.

“Hi, honey,” her husband says. “How do you like your new phone?”

“Oh, I just love it!” she gushes. “It’s so cute and small—and your voice sounds so clear. But there’s just one thing I don’t understand.”

“What’s that?”

“How did you know I was at Wal-Mart?”

สามีซื้อโทรศัพท์ที่เคลื่อนที่ให้ภรรยาสาวเป็นของขวัญครบรอบวันแต่งงาน เธอดีใจมาก ตั้งใจฟังสามีอธิบายวิธีใช้โดยละเอียด วันรุ่งขึ้น ขณะเดินช้อปปิ้ง โทรศัพท์เครื่องใหม่ก็ดังขึ้น

“สวัสดีจ๊ะ ชอบโทรศัพท์เครื่องใหม่ไหม” สามีถาม

“ชอบมากค่ะ เครื่องเล็กสวยน่ารัก เสียงคุณก็ชัดแจ๋ว แต่ฉันสงสัยอยู่อย่าง”

“อะไรเหรอจ๊ะ”

“คุณรู้ได้ยังไงว่าฉันอยู่ที่ร้านบูตส์”

สรรสาระ 2544; 1: 46

การปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทยเป็นการปรับบทระดับคำเพื่อแก้ปัญหาการไม่มีคำที่เทียบเคียงได้กับต้นฉบับอีกลักษณะหนึ่ง โดยคำที่นำมาใช้นักเป็นคำที่ผู้อ่านรู้จักดี หรือใช้กันอยู่ทั่วไป จากตัวอย่างที่ 49 ซึ่งผู้แปลปรับเปลี่ยนชื่อร้าน “Wal-Mart” ด้วย “ร้านบูตส์” ซึ่งไม่ใช่ร้านเดียวกันตลอดจนมีสินค้าต่างกัน ผู้วิจัยพิจารณาว่าอาจเป็นเพราะร้าน Wal-Mart ยังไม่ได้เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทย ผู้อ่านบางกลุ่มอาจไม่รู้จัก ผู้แปลจึงเลือกใช้ “ร้านบูตส์” ซึ่งเป็นร้านที่ดำเนินกิจการในประเทศไทยแล้วและเห็นว่าผู้อ่านน่าจะคุ้นเคยมากกว่า อย่างไรก็ตาม คำที่ผู้แปลเลือกมาใช้ก็อาจไม่ช่วยแก้ปัญหาการไม่มีคำเทียบเคียงหากผู้อ่านไม่รู้จัก “ร้านบูตส์” ผู้วิจัยจึงเสนอว่า อาจแปลชื่อร้านด้วยคำที่มีความหมายกว้างขึ้น โดยพิจารณาจากลักษณะร้านเป็น “ร้านสะดวกซื้อ”

การปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทยยังใช้กรณีที่ต้องถ่ายทอดคำต้นฉบับที่มีรายละเอียดปลีกย่อยต่างกัน ดังตัวอย่างที่ 47 ผู้แปลปรับรายละเอียดวิธีการทรมานคนบาปในคติตะวันตก ได้แก่ “boil you in oil, whip you and then put you on the rack” ให้สอดคล้องตามคติของคนไทยเป็น “ลงกระทะทองแดง ปั่นต้นจิว แล้วถูกอิกปากเหล็กจิกดี” และตัวอย่างที่ 48 ซึ่งผู้แปลปรับการใช้มาตราวัดระยะทางจาก “feet” โดยใช้ “ก้าว” ซึ่งเป็นมาตราวัดระยะทางตามแบบไทยพื้นบ้าน

ผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับบทวิธีนี้มุ่งลดความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทั้งจากการแปลไม่ได้เนื่องจากไม่มีคำเทียบเคียง หรือมีคำเทียบเคียงแต่เป็นคำที่ไม่นิยมใช้ นอกจากนี้ การแทนคำในต้นฉบับด้วยคำที่พิจารณาว่าผู้อ่านน่าจะคุ้นเคยมากกว่าก็ไม่จำเป็นต้องรักษาความหมายตามต้นฉบับ

5.2 การปรับบทระดับประโยค

สัญญาวิ สายบัว (2536:72) กล่าวว่า การปรับบทในระดับประโยคมีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างไวยากรณ์ของต้นฉบับให้สอดคล้องกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาแปล โดยเฉพาะเมื่อโครงสร้างประโยคในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยในบริบทของผู้อ่าน และอาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจประเด็นของเรื่อง นอกจากนี้ การปรับบทระดับประโยคยังมีจุดประสงค์เพื่อให้เนื้อความในบทแปลเป็นภาษาแปลที่สละสลวย ทั้งนี้ สัญญาวิ สายบัว เสนอว่าการปรับบทระดับประโยคสามารถกระทำได้โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่

- 1) ปรับการเรียงคำในประโยคใหม่
- 2) ปรับวลีเป็นประโยคและประโยคเป็นวลี
- 3) ปรับการใช้รูปประโยคกรรมจาก
- 4) ปรับการใช้ประโยคปฏิเสธ
- 5) เพิ่มหรือลดคำในประโยค โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ปรับการเรียงคำในประโยคใหม่

เป็นการปรับระเบียบวิธีการจัดเรียงลำดับคำในประโยค ทั้งภาคประธาน กริยา ภาคขยายกรรมในฉบับแปลเสียใหม่ให้เป็นไปตามระบบไวยากรณ์ภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 50

My 21-year-old daughter, Jamie, landed an internship with a prestigious engineering firm in the city. I was proud, but worried about her finding a place to park on her first day, so I asked her to call when she got settled. “Mom, I can’t do that,” she said. “I don’t even know if I’ll have my own desk, let alone be able to phone.”

“Nonsense,” I replied. “You’re a capable young professional in a very demanding field. You’ll have to speak up and take charge. Just march up to your boss and tell him you have to call your mother.”

เจมี ลูกสาววัย 21 ได้ฝึกงานที่บริษัทวิศวกรรมชื่อดังประจำเมือง ดิฉันภูมิใจมากแต่ก็รู้สึกเป็นห่วงกลัวลูกจะหาที่จอดรถไม่ได้เมื่อไปทำงานวันแรก จึงบอกให้ลูกโทรฯมาส่งข่าวทันทีที่เข้าทำงานเรียบร้อยแล้ว “หนูโทรฯ ไม่ได้หรอกคะแม่” ลูกบอก “ขนาดโต๊ะทำงานยังไม่รู้ว่าจะได้หรือเปล่า เรื่องโทรศัพท์ที่ไม่ต้องพูดถึง”

“เหลวไหล” ดิฉันดู “ลูกเป็นบุคลากรมืออาชีพในสาขาที่ขาดแคลน ลูกจะยอมไม่ได้ต้องเดินไปบอกเจ้านายว่าต้องโทรฯ กลับมารายงานตัวกับแม่ เข้าใจไหม”

สรรสาระ 2544; 1: 99-100

ตัวอย่างที่ 51

Our black Labrador, Ralph, was being trained by my husband, Bob, to retrieve ducks. Bob accomplished this by tying duck feathers to the sticks he threw into the water and having Ralph retrieve them. Finally they were ready for the first hunt. They were gone all day.

When they arrived home, I asked how Ralph had performed. Bob sheepishly admitted that while he had to retrieve the ducks, Ralph had brought back every stick in the water.

บ็อบสามีฉันพยายามฝึกให้รัลฟสุนัขสีดำพันธุ์ลาบราดอร์ล่านกเป็ดน้ำ การฝึกดำเนินไปได้ด้วยดี โดยบ็อบโยนกิ่งไม้ที่พันด้วยขนเป็ดลงไปใต้น้ำแล้วสั่งให้รัลฟไปเก็บ ในที่สุดก็จบหลักสูตรและพร้อมปฏิบัติจริง บ็อบกับเจ้ารัลฟหายไปทั้งวัน ตกเย็นกลับมา ฉันก็ถามว่าเจ้ารัลฟทำหน้าที่ดีแค่ไหน บ็อบพูดอ่อยๆ ว่าพอสั่งให้ไปคาบนกเป็ดน้ำมา เจ้ารัลฟก็ไปคาบกิ่งไม้ใต้น้ำมาให้ทุกกิ่งเลย

สรรสาระ 2543; 8: 127

ตัวอย่างที่ 52

There was a long-standing practice at our hospital in Virginia that physicians with a rank of major or above did not have to rotate through nighttime emergency-room duty. A new commanding officer, however, issued an order that all physicians, regardless of rank must take ER call.

On his first night of emergency-room duty, our pathologist, a major, had to see a colonel's wife who was complaining of abdominal pain. "I'll try to evaluate you as best as I can," he said after introducing himself. "But I must inform you that you are the first living patient I've seen in fifteen years."

โรงพยาบาลที่พวกเราทำงานในรัฐเวอร์จิเนียมีธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมานาน คือแพทย์ตั้งแต่พันตรีขึ้นไปไม่ต้องอยู่เวรแผนกฉุกเฉินตอนกลางคืน แต่ผู้บังคับบัญชาที่เพิ่งย้ายมาสั่งการให้แพทย์ทุกคนไม่ว่ายศระดับใด ต้องสลับกันเข้าเวรในแผนกฉุกเฉิน

คืนแรกที่นักพยาธิวิทยาพันตรีนายหนึ่งเข้าเวรฉุกเฉิน เขาต้องตรวจภรรยาของนายทหารยศพันเอกซึ่งมีอาการปวดท้อง "หมอจะพยายามวินิจฉัยโรคให้ใกล้เคียงความจริงที่สุด" หมอบอกหลังกล่าวแนะนำตัว "แต่ต้องขอบอกตามตรงนะครับว่า คุณเป็นคนไข้ที่ยังมีลมหายใจคนแรกที่ผมได้มีโอกาสตรวจในรอบ 15 ปี"

สรรสาระ 2543; 8: 102

ประโยคที่ได้เน้นไว้ในบทแปลเรื่องข้างต้นข้างต้นได้แสดงตัวอย่างการเรียงคำในต้นฉบับให้สอดคล้องกับโครงสร้างภาษาไทย จากตัวอย่างที่ 50 และ 51 ผู้แปลได้ปรับการเรียงคำแสดงภาคขยายในต้นฉบับจาก "ลูกสาววัย 21 ปีของเราเจมี" เป็น "เจมีลูกสาววัย 21" และ "สุนัขพันธ์ลาบราดอร์สีดำของเราราล์ฟถูกฝึกโดยสามีของฉันบ็อบ" เป็น "บ็อบสามีฉันพยายามฝึกให้ราล์ฟสุนัขสีดำพันธ์ลาบราดอร์" รวมทั้งยังได้ละการแสดงความเป็นเจ้าของในต้นฉบับทั้ง 2 เรื่อง ตัวอย่างที่ 52 จาก "มีธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมานานในโรงพยาบาลที่พวกเราทำงานในรัฐเวอร์จิเนีย" เป็น "โรงพยาบาลที่พวกเราทำงานในรัฐเวอร์จิเนียมีธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมานาน"

ผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับการเรียงคำในประโยคใหม่เป็นวิธีพื้นฐานที่ใช้ในบทประพันธ์หลายประเภทรวมทั้งเรื่องข้างต้นแปล เนื่องจากการปรับการเรียงคำในประโยคใหม่ช่วยให้บทแปลดูสละสลวยน่าอ่าน ช่วยให้ผู้แปลจับประเด็นของเรื่องได้ง่าย

5.2.2 ปรับวลีเป็นประโยคและประโยคเป็นวลี

วิธีการปรับบททั้งสองวิธีนี้จำแนกได้เป็น การปรับวลีในต้นฉบับโดยขยายให้มีความสมบูรณ์เป็นประโยคในบทแปล และปรับประโยคในต้นฉบับโดยย่อหรือลดองค์ประกอบของประโยคให้เหลือเป็นวลีในบทแปล

5.2.2.1 ปรับวลีเป็นประโยค ปรับบทโดยนำวลีต้นฉบับมาขยายให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ในฉบับแปล

ตัวอย่างที่ 53

After weeks of getting cold shoulder from his wife, the unhappy husband finally confronted her: “Admit it, Linda. The only reason you married me is because my grandfather left me \$10 million.”

“Don’t be ridiculous,” she replied. “I don’t care who left it to you.”

ภรรยาอนมาหลายวันแล้ว ในที่สุดสามีก็ตัดสินใจพูดกับเธอตรงๆ ว่า

“ยอมรับมาเถอะลินดา เธอแต่งงานกับฉันด้วยเหตุผลอย่างเดียวยคือปู่ของฉันทิ้งมรดกไว้ให้ สิบล้านเหรียญใช่ไหม”

“อย่าบ้าไปหน่อยเลย” ภรรยาตอบ “มรดกของใครไม่สำคัญหรอก ขอให้ทิ้งไว้ให้เธอก็แล้วกัน”

สรรสาระ 2543; 11: 63

ตัวอย่างที่ 54

Visiting Australia, a Texas rancher strikes up a conversation with a local man who raises cattle. The Texan brags that his spread is far larger than the Australian’s, and his cattle are twice the size of the ones raised down under. Then the Texan sees a herd of kangaroos in the distance. “What are those?” he asks.

The Aussie says, “Don’t you have grasshoppers in Texas?”

เจ้าของฟาร์มจากรัฐเทกซัสไปเที่ยวออสเตรเลีย เห็นเจ้าของฟาร์มชาวออสเตรเลียขวนคุย โทบาลจากแดนไกลชมว่าฟาร์มของเขาพื้นที่กว้างใหญ่กว่า ปศุสัตว์ก็มากกว่าถึงสองเท่า ทันใดนั้นก็เหลือบไปเห็นจิงโจ้ฝูงหนึ่งกระโดดโหยงๆ อยู่ลิบๆ “นั่นตัวอะไร” โทบาลจากเทกซัสถาม

ชาวออสเตรเลียตอบว่า “ตึกแดนไจ ที่เทกซัสไม่มีเหรอ”

สรรสาระ 2543; 11: 63

ตัวอย่างที่ 55

One morning Gloria's neighbor noticed that she had made several trips out to her curbside mailbox, even though the mail usually comes in the late afternoon.

When Gloria headed for her mailbox yet again, the neighbor asked, "Expecting a special delivery?"

"No," Gloria replied. "My computer keeps telling me I've got mail."

เช้าวันหนึ่ง เพื่อนบ้านของกลอเรียสังเกตเห็นเธอเดินไปที่ตู้รับจดหมายหน้าบ้านอยู่หลายเที่ยวทั้งที่โดยปกติบุรุษไปรษณีย์จะนำส่งจดหมายในช่วงบ่าย

พอกลอเรียเดินไปที่ตู้รับจดหมายอีกเพื่อนบ้านก็ถามว่า "คุณคอยจดหมายพิเศษอยู่หรือ"

"เปล่า" กลอเรียตอบ "ก็เห็นคอมพิวเตอร์คอยบอกอยู่เรื่อยว่ามีจดหมายมา"

สรรสาระ 2543; 12: 125

การปรับบทโดยนำวลีในต้นฉบับมาขยายเป็นประโยคมักใช้วิธีการเติมภาคประธานซึ่งโครงสร้างภาษาต้นฉบับสามารถละไว้ได้ เช่น ปรับ "Visiting Australia" เป็น "เจ้าของฟาร์มจากรัฐเทกซัสไปเที่ยวออสเตรเลีย" ในตัวอย่างที่ 54 และ "Expecting a special delivery?" เป็น "คุณคอยจดหมายพิเศษอยู่หรือ" ในตัวอย่างที่ 55 นอกจากนี้ ยังพบการปรับวลีเป็นประโยคโดยนำมากล่าวใหม่โดยเปลี่ยนภาคประธานของประโยคดังที่พบจาก "After weeks of getting cold shoulder from his wife" ในตัวอย่างที่ 53 ซึ่งผู้แปลได้นำวลีข้างต้นมากล่าวใหม่โดยยก "ภรรยา" เป็นภาคประธานแทน

จากการศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การปรับวลีให้เป็นประโยคมักนำมาใช้เพื่อแก้ไขความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา

5.2.2.2 ปรับประโยคเป็นวลี เป็นวิธีการปรับบทโดยละส่วนประกอบบางส่วนของข้อประโยคต้นฉบับเมื่อพิจารณาว่าไม่จำเป็นต้องถ่ายทอดข้อความนั้นในบทแปลให้สมบูรณ์เป็นประโยค

ตัวอย่างที่ 56

Stopping at a restroom at the University of Wisconsin-Madison, I paused to read the graffiti. One item, written in very small letters, was positioned far forward on the left wall in a stall.

When I leaned forward, I could just make it out. It read “You are now at a 45-degree angle.”

ผมเข้าไปทำธุระในห้องน้ำของมหาวิทยาลัย เห็นข้อความตามฝาผนังก็อดสนใจไม่ได้ มีตัวหนังสือกลุ่มหนึ่งตัวเล็กมากอยู่บนผนังด้านซ้ายเหนืออ่างล้างมือ ผมจึงต้องชะโงกหน้าเข้าไปดูชัดๆ ใจความว่า “ขณะนี้ร่างของคุณทำมุม 45 องศากับพื้นห้องน้ำ”

ตัวอย่างที่ 57

The building-supply outlet where I work caters a lot of military personnel. One time an Army officer asked about purchasing some replacement elements for electric ranges. He was very specific in describing the wattage, and then he bought almost our entire stock. Since he had piqued my curiosity, I asked him why he was buying so many.

“Target practice,” he responded. “They’re for heat seeking missiles.”

ร้านขายอุปกรณ์ที่ฉันทำงานอยู่มีลูกค้าหลายคนเป็นทหาร ครั้งหนึ่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรมาขอซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับแผงไฟฟ้า โดยเจาะจงว่าต้องการขนาดโวลต์สูงๆ เป็นพิเศษและซื้อไปเกือบหมดสต็อก ฉันสงสัยมากจึงเอ่ยปากถามว่าทำไมถึงซื้อไปมากขนาดนั้น

“เอาไปเป็นเป้าซ้อมยิงสำหรับจรวดแสวงวิถีด้วยความร้อน” เขาบอก

สรรสาระ 2543; 11: 104

การปรับบทโดยลดรูปประโยคต้นฉบับให้เป็นวลีมักพบเมื่อผู้แปลต้องการเพิ่มความเชื่อมโยงของประโยคให้เป็นข้อความเดียวกัน จากตัวอย่างที่ 56 และ 57 ผู้แปลลดรูปประโยคต้นฉบับให้เป็นวลีโดยการละภาคประธานของประโยคในบทแปล ซึ่งหากแปลตามรูปประโยคต้นฉบับอาจได้บทแปลว่า “ผมเข้าไปทำธุระในห้องน้ำของมหาวิทยาลัย ผมหยุดอ่านข้อความตามฝาผนัง” (Stopping at a restroom at the University of Wisconsin-Madison, I paused to read the graffiti.) และ “ครั้งหนึ่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรมาขอซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับแผงไฟฟ้า นายทหารผู้นั้นเจาะจงว่าต้องการขนาดโวลต์สูงๆ เป็นพิเศษ” (One time an Army officer asked about purchasing some replacement elements for electric ranges. He was very specific in describing the wattage)

จากการศึกษา ผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับบทโดยปรับประโยคเป็นวลีมีจุดประสงค์หลักในการปรับให้บทแปลสละสลวย ไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา เช่นเดียวกับการปรับวลีเป็นประโยคข้างต้น

5.2.3 ปรับการใช้รูปประโยคกรรมวาจก

รูปประโยคกรรมวาจกไม่เป็นที่นิยมใช้ในบริบทภาษาไทยที่คุ้นเคยกับการสื่อความด้วยรูปกรรตุวาจกมากกว่า ในกรณีที่ต้องใช้รูปกรรตุวาจกนั้นก็มักนำมาใช้เพื่อสื่อความหมายในทางลบเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น ถูกตี ถูกตำ ถูกรังแก นอกจากนี้ การแสดงประโยคกรรมวาจกในบทแปลด้วย “ถูก” ก็ยังมีลักษณะเป็นการกล่าวด้วยไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ การแก้ไขรูปประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับให้อยู่ในรูปของประโยคกรรตุวาจกจึงเป็นการปรับเพื่อลดร่องรอยของโครงสร้างภาษาอังกฤษ รวมทั้งช่วยให้ประโยคมีลักษณะเป็นภาษาไทยมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 58

A drummer was tired of being told that ‘anyone can play the drums’ and decided to take up some real instruments.

Walking into a music shop, he said to the assistant, “I’ll take that red trumpet over there and the accordion in the corner.”

“Okay,” replied the confused assistant. “You can have the fire extinguisher, but the radiator’s got to stay.”

มือกลองคนหนึ่งเกิดเบื่อที่มีคนพูดว่า “ใครๆ ก็ตีกลองได้” จึงตัดสินใจว่าจะต้องหัดเล่นเครื่องดนตรีที่ยากขึ้น

เขาเดินเข้าไปในร้านขายเครื่องดนตรีแล้วบอกพนักงานว่า “เอาทรัมเปตสีแดงนั้นกับแอกคอร์ดียนตรงมุมโน้น”

“ได้ครับ” พนักงานรับคำอย่างงงๆ “เครื่องดับเพลิงพอขายได้ แต่เครื่องทำความร้อนคงถอดให้ไม่ได้หรอกครับ”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 59

Hired by a bank as a personal trainer, I was supposed to make fitness a part of the workday routine. During one session, I told my students to lean against the bank lobby’s walls and instructed them on how to stretch their hamstrings. A short time later I was shocked when several policemen stormed through the doors. A passer-by had seen the people facing the wall and assumed I was robbing the bank.

ธนาคารแห่งหนึ่งจ้างดิฉันเป็นครูฝึกประจำ หน้าที่หลักคือสนับสนุนให้พนักงานมีโอกาสออกกำลังกายทุกวันทำงาน วันหนึ่ง ระหว่างที่บอกให้พนักงานยืนหันหน้าชิดผนังห้องโถงในธนาคารเพื่อสอนวิธียืดกล้ามเนื้อเบื้องต้นขาด้านหลัง ครู่ต่อมา ดิฉันก็ตกใจแทบเป็นลมเมื่อเห็นตำรวจกรูกันเข้าทางประตู เพราะมีคนเห็นดิฉันสั่งให้พนักงานยืนพิงฝา จึงเข้าใจว่าเกิดการปล้นธนาคารขึ้น

สรรสาระ 2543; 10: 149

ตัวอย่างที่ 60

During a routine companywide drug screening, a co-worker was sent into the bathroom with a plastic cup, while the attendant dutifully stood guard outside. She waited patiently for several minutes, until she knocked on the door.

“Are you all right in there?”

From within, a timid voice responded, “Don’t I at least get a magazine or something?”

“No,” said the nurse, without blinking. “It’s not that kind of test.”

ในการตรวจหาสารเสพติดของพนักงานซึ่งบริษัทของผมต้องทำประจำ เพื่อนพนักงานจะเข้าไปในห้องน้ำพร้อมถ้วยพลาสติกเพื่อตรวจปัสสาวะ ขณะที่พยาบาลสาวยืนเฝ้าประตูอยู่ด้านนอก

เธอรออยู่หลายนาที เวลาล่วงเลยไปมากจึงเคาะประตูเรียก

“เป็นอะไรหรือเปล่าคะคุณ”

คนในห้องส่งเสียงถามอย่างอายๆ ว่า “ขอนิคยสารผมสักเล่มได้ไหมครับ”

“ไม่ได้” พยาบาลตอบอย่างรวดเร็ว “ขอแค่ปัสสาวะนะคุณ”

สรรสาระ 2543; 11: 105

จากตัวอย่างเรื่องข้างต้นทั้ง 3 เรื่องข้างต้น ผู้แปลได้ปรับการใช้ประโยคกรรมจากในต้นฉบับด้วยประโยคกรรตุจากในบทแปลเพื่อลดความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา ตลอดจนปรับให้บทแปลเป็นภาษาไทยที่สละสลวย โดยสังเกตการปรับเพื่อลดความแตกต่างระหว่างภาษาได้จาก “A drummer was tired of being told” ในตัวอย่างที่ 58 และ “Hired by a bank as a personal trainer, I was supposed to...” จากตัวอย่างที่ 59 ผู้แปลได้ปรับการเล่าเรื่องด้วยประโยคกรรมจากซึ่งไม่ใช้กัน โครงสร้างภาษาไทยให้อยู่ในรูปกรรตุจากเป็น “มีกอลองคนหนึ่งเกิดเมื่อที่มีคนพูด...” และ “ธนาคารแห่งหนึ่งจ้างดิฉันเป็นครูฝึกประจำ หน้าที่หลักคือ...” ตามลำดับ

นอกจากการปรับรูปประโยคกรรมวาจกเพื่อลดความขัดแย้งด้านโครงสร้างภาษาข้างต้น ยังพบการปรับรูปประโยคกรรมวาจกเพื่อเหตุผลด้านความสละสลวยดังที่พบใน “a co-worker was sent into the bathroom” จากตัวอย่างที่ 60 ซึ่งหากไม่ปรับบทอาจได้บทแปลว่า “เพื่อนพนักงานถูกส่งเข้าไปในห้องน้ำ”

จากตัวอย่างที่ 60 มีข้อน่าสังเกตเพิ่มเติมว่าผู้แปลได้ใช้ “จะ” ทั้งที่ต้นฉบับชี้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต ในข้อนี้ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นการบอกเล่าเรื่องในลักษณะการใช้ภาษาพูดซึ่งผู้พูดไม่ต้องเคร่งครัดกับความถูกต้องตามไวยากรณ์ นอกจากนี้ บทแปลเรื่องข้างต้นยังไม่สื่อนัยทางเพศเช่นเดียวกับต้นฉบับ โดยอาจเป็นเพราะผู้แปลจำเป็นต้องไม่ถ่ายทอด “Don’t I at least get a magazine or something?” ตามต้นฉบับเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อผู้อ่านที่ยังอยู่ในวัยเด็ก

5.2.4 เพิ่มและละคำในประโยค

การปรับบทโดยวิธีการเพิ่มและละคำในการปรับบทระดับประโยคนี้ต่างไปจากการเดิมคำและข้อความขนาดสั้นเพื่อการอธิบาย ตลอดจนการละคำขยายหรือคำซ้ำดังที่ได้กล่าวไว้ใน การปรับบทระดับคำข้างต้น การปรับบทโดยเพิ่มและละคำในประโยคมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างภาษาระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย ซึ่งผู้แปลต้องปรับให้เนื้อความที่จะถ่ายทอดสอดคล้องกับโครงสร้างภาษาแปลที่ถูกต้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 61

A convict proposes the following to his lawyer: “If I get five years in prison I’ll pay you a thousand bucks; three years, I’ll pay you two thousand, and if I only get one year, three thousand.”

After the trial, the lawyer tells the client: “I got you one year, so you owe me three thousand dollars. And listen, we got really lucky! They almost acquitted you!”

จำเลยในคดีหนึ่งยื่นข้อเสนอให้ทนายของเขา “ถ้าผมต้องติดคุกห้าปี ผมจ่ายให้คุณ 1,000 เหรียญ แต่ถ้าเหลือสามปีจะเพิ่มให้เป็น 2,000 เหรียญ แล้วถ้าคุณทำให้เหลือโทษจำคุกเพียงปีเดียว ผมจะให้คุณ 3,000 เหรียญเลย

หลังจากนายพยายามทำตามที่ถูกความต้องการแล้วก็มีรายงานผลทันที “คุณต้องจ่ายผม 3,000 เหรียญแล้วละ ผมทำให้คุณติดคุกแค่ปีเดียว โโชคดียิ่งๆ ตอนแรกลูกขุนตัดสินใจจะยกฟ้องคุณด้วยซ้ำ”

สรรสาระ 2544; 1: 46

ตัวอย่างที่ 62

A desperate voice calls the police by phone: “Help, come quickly! A cat has just entered my house!”

“A cat? Don’t be afraid. There’s not need to worry about a cat.”

“Please! It’s a tragedy!”

“To whom am I speaking?”

“It’s the parrot!”

ตำรวจได้รับโทรศัพท์ฉุกเฉิน เสียงตระหนกตกใจดังมาตามสายว่า “ช่วยด้วย รีบมาที่นี่ด่วน แมวกำลังจะเข้าบ้านฉัน”

“แมวเหรอ ไม่ต้องกลัว ไม่เห็นมีอะไรน่าวิตกเลย”

“ได้โปรดเถอะ นี่เป็นเรื่องความเป็นความตายเชียวนะ”

“ขอโทษครับ ผมกำลังพูดอยู่กับใครไม่ทราบ”

“นกแก้วครับผม”

สรรสาระ 2544; 1: 47

ตัวอย่างที่ 63

While making rounds, a doctor points out an X-ray to a group of interns. “As you can see,” she says, “the patient limps because his left fibula and tibia are radically arched. Michael, what would you do in a case like this?”

“Well,” ponders the intern, “I suppose I’d limp too.”

ขณะออกตรวจคนไข้ อาจารย์แพทย์ชี้ให้หมอฝึกหัดดูแผ่นฟิล์มเอกซเรย์ “ทุกคนคงเห็นนะครับว่าคนไข้รายนี้เดินกะเผลกเพราะกระดูกน่องกับกระดูกแข้งซ้ายโค้งงอผิดปกติ ไม่คิดในกรณีอย่างนี้ คุณจะทำยังไง”

“ก็คงจะเดินกะเผลกเหมือนกันครับ” หมอฝึกหัดตอบอย่างครุ่นคิด

สรรสาระ 2543; 11: 64

การปรับบทด้วยการเติมหรือละคำในประโยคเป็นวิธีการแก้ไขความแตกต่างระหว่างโครงสร้างภาษาของต้นฉบับและบทแปล จาก "...and if I only get one year, three thousand." ในตัวอย่างที่ 61 ผู้แปลได้เติม "ผมจะให้คุณ" ซึ่งเป็นภาคประธานและกริยาซึ่งสามารถละได้ตามไวยากรณ์ต้นฉบับ นอกจากนี้ ยังพบการละคำต้นฉบับเพื่อปรับเนื้อความให้สอดคล้องกับไวยากรณ์ภาษาไทยใน "It's the parrot!" จากตัวอย่างที่ 62 และ "I suppose" ในตัวอย่างที่ 63 ซึ่งผู้แปลได้ละคำในต้นฉบับไว้เนื่องจากลักษณะการแสดงภาคประธานดังกล่าวไม่ใช่ในไวยากรณ์ภาษาไทย

จากตัวอย่างการเติมคำที่พบจากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าผู้แปลสามารถเลือกคำที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาคความแตกต่างทางโครงสร้างภาษาได้ตามความเหมาะสม ในขณะที่การลดคำนั้น ผู้แปลจำเป็นต้องตัดเฉพาะคำที่ไม่นิยมใช้ หรือใช้ผิดจากโครงสร้างภาษาไทย

จากตัวอย่างต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษและบทแปลภาษาไทยที่ยกมาอย่างไว้ทั้งหมด สามารถสรุปจำแนกวิธีการปรับบททั้งระดับคำและระดับประโยคที่พบจากการศึกษาแนวทางการปรับบทถ่ายถอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมจากนิยายสารสารสาระ ตลอดจนจุดประสงค์ของการปรับบทแต่ละระดับได้ดังต่อไปนี้

1 การปรับบทระดับคำ แก้ปัญหาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมทั้งการไม่มีคำเทียบเคียงและการกล่าวถึงประเด็นเฉพาะที่ผู้อ่านบางกลุ่มอาจไม่เข้าใจ ได้แก่

- 1) การเติมคำอธิบาย แบ่งเป็น การเติมคำนาม และการเติมข้อความขนาดสั้น
- 2) การแทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยค
- 3) ใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างขึ้น
- 4) เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด
- 5) ตัดคำหรือสำนวน ได้แก่ การตัดคำที่ไม่มีมีความหมายสำคัญ หรือมีความ

หมายซ้ำ

- 6) ปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทย

2 การปรับบทระดับประโยค แก้ปัญหาความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา ได้แก่

- 1) ปรับการเรียงคำในประโยคใหม่

- 2) ปรับวลีเป็นประโยคและประโยคเป็นวลี
- 3) ปรับการใช้รูปประโยคกรรมวาจก
- 4) เพิ่มหรือลดคำในประโยค

ตามที่คณะของสัญญาวิ สายบัว (2540: 63) การปรับบทเป็นกระบวนการที่ช่วยปรับการรูปแบบและการเสนอความหมายของบทแปลให้มีความสละสลวยเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับบริบททางภาษาและวัฒนธรรมของผู้อ่าน ช่วยแก้ปัญหาการไม่เข้าใจความหมายของบทแปลโดยเฉพาะในกรณีที่ต้นฉบับเสนอประเด็นที่ผู้อ่านไม่ทราบหรือไม่คุ้นเคย ช่วยให้บทแปลอ่านเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ สัญญาวิ สายบัวยังได้เสนอว่าการปรับบทแปลเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาที่พบในการแปลโดยที่ช่วยให้ผู้แปลยังสามารถรักษาจุดประสงค์ของต้นฉบับเดิมเอาไว้ได้ เนื่องจากการปรับบทแปลเป็นวิธีแก้ปัญหาที่มุ่งรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับ ตลอดจนผลที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านบทแปลเป็นสำคัญ

จากตัวอย่างต้นฉบับเรื่องข้าจันและบทแปลภาษาไทยที่นำมาประกอบในบทนี้ พบว่าผู้แปลได้ใช้ปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับประโยคเพื่อแก้ปัญหาที่พบในการแปล รวมทั้งภาวะการแปลไม่ได้ตามทฤษฎีของแคทพอร์ดดังที่ได้อ้างไว้ในบทที่ 2 จึงสรุปได้ว่า การปรับบทเป็นวิธีการที่จำเป็นและมีความสำคัญในการแปลเรื่องข้าจันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยสามารถนำมาใช้เพื่อลดความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษา หรือบริบทระหว่างต้นฉบับและบทแปล รวมทั้งยังเป็นวิธีการที่นำมาใช้เพื่อรักษาจุดประสงค์ของผู้แต่งในการนำเสนอความบันเทิง ทำให้บทแปลยังคงสามารถสื่อความขบขันได้เช่นเดียวกับในต้นฉบับ

5.3 ข้อสังเกต

จากการศึกษาแนวทางการปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ชั้นของนิยายสารสารสาระครั้งนี้ยังพบลักษณะการปรับบทที่มีผลต่อการสื่ออารมณ์ชั้นซึ่งอยู่นอกเหนือจากเกณฑ์การปรับบทแปลตามของสัญญาวิ สายบัวซึ่งมุ่งแก้ปัญหาการแปลไม่ได้เนื่องจากความแตกต่างระหว่างโครงสร้างภาษาและวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับบทที่พบเพิ่มเติมต่อไปนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับการสื่ออารมณ์ชั้นเป็นหลัก

5.3.1 เพิ่มหรือลดน้ำเสียงของเรื่อง

เป็นการเพิ่มคำหรือข้อความให้บทสนทนาดูมีสีสันมากขึ้นในกรณีที่เราเห็นว่าความหมายในบทสนทนาดูเรียบง่ายเกินไป รวมทั้งการปรับลดความรุนแรงของความหมายคำที่อาจทำให้บทแปลดูเคร่งเครียดโดยเสนอความหมายคำต้นฉบับใหม่ในเชิงบวก

ตัวอย่างที่ 64

The phone rings at the synagogue office. "Hello, is this Rabbi Schwartz?" the caller asks.

"It is."

"This is the Internal Revenue Service. We wonder if you can help us."

"I'll try."

"Do you know a Herman Cohen?"

"I do."

"Is this man a member of your congregation?"

"He is."

"Did he donate \$10,000?"

"He will."

โทรศัพท์ดังที่สำนักงานสุเหร่ายิว "สวัสดีครับ แรบไบชวาทซ์ใช่ไหมครับ" เสียงในสาย
ถาม

"ใช่"

"ผมโทรฯมาจากกรมสรรพากร กรุณาตอบคำถามสักสองสามข้อได้ไหมครับ"

"ได้สิ"

"ท่านรู้จักเฮอว์มาน โคเฮนไหมครับ"

"รู้จัก"

"เขามาที่สุเหร่าของท่านเป็นประจำใช่ไหม"

"ใช่"

"เขาเคยบริจาค 10,000 เหรียญให้สุเหร่าหรือเปล่า"

"ไม่เคย แต่เฮอว์มานจะต้องบริจาคแน่ ไม่เชื่อคอยดู"

ตัวอย่างที่ 65

My husband was bending over to tie my three-year-old's shoes. That's when I noticed my son, Ben, staring at my husband's head. He gently touched the slightly thinning spot of hair and said in a concerned voice, "Daddy, You have a hole in your head. Does it hurt?"

After a pause, I heard my husband's murmured replied: "Not physically."

สามีดิฉันก้มลงผูกเนคไทให้เบน ลูกชายวัยสามขวบ ดิฉันเห็นเบนจ้องศรีษะพ่อไม่วางตา แยกเอื้อมมือไปลูบรอยไข่ดาวกลางกระหม่อม แล้วพูดด้วยน้ำเสียงห่วงใยว่า "พ่อครับ หัวพ่อเป็นแผล เบื่อเริ่มเลย เจ็บมากไหมครับ"

เขาเงยบไปอืดใจก่อนตอบว่า "เจ็บตัวไม่เท่าไรหรือลูก แต่เจ็บใจมากกว่า"

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 66

When I managed a chemical plant, I instituted a rule that there would be no playing games on our computers. So I wouldn't be a hypocrite, I had an information technologist get rid of the games on my laptop. Therefore I was surprised to find my grandson playing solitaire on it one weekend. I asked if he had loaded the game. "No," he answered, "it was already there. It was just hidden—taken off the main menu."

On Monday I chided our information technologist for not getting rid of the game. "But," he explained, "I thought I just had to keep it away from *you*—not from a nine-year-old!"

เมื่อครั้งเป็นผู้จัดการโรงงานเคมีภัณฑ์ ผมออกกฎห้ามพนักงานใช้คอมพิวเตอร์ของบริษัทเล่นเกม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกน้อง ผมจึงบอกให้เจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ลบเกมทั้งหลายออกจากคอมพิวเตอร์กระเป๋าทิ้งของผม แต่แล้ววันอาทิตย์หนึ่งก็ต้องประหลาดใจที่เห็นหลานชายนั่งเล่นเกมถอดไปอยู่หน้าจอ ผมถามว่าแอบใส่ไว้ตั้งแต่เมื่อไร "เปล่าครับ มันมีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้อยู่ในเมนูหลัก" หลานตอบ

พอวันจันทร์ ผมจึงตำหนิเจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ และได้รับคำอธิบายว่า "ผมคิดว่าแค่เก็บเกมให้พ้นหูพ้นตาคุณก็พอ แต่ไม่ได้ตั้งใจจะเก็บให้พ้นมือเด็กเก้าขวบ"

สรรสาระ 2543; 12: 137

จากตัวอย่างที่ 64 และ 65 ผู้แปลได้เพิ่มข้อความในบทแปลเพิ่มเติมจากต้นฉบับ ทำให้ "He will" และ "Not physically" มีความหมายเกินไปจากต้นฉบับและส่งผลให้น้ำเสียงของตัวละคร

ฟังดูรุนแรงขึ้น ในขณะที่จากตัวอย่างที่ 66 ผู้แปลได้ปรับความหมายของ “hypocrite” ซึ่งโดยปกติมีความหมายเชิงลบ ใช้อธิบายลักษณะของคนหน้าไหว้หลังหลอก แต่ในบทแปลกลับถ่ายทอดเป็น “ตัวอย่างที่ดีให้ลูกน้อง” ซึ่งมีความหมายเชิงบวกแทน

จากการศึกษาตัวอย่างเรื่องข้างต้นของนิตยสารสรรสาระพบว่า การปรับน้ำเสียงด้วยการเปลี่ยนความหมายของเรื่องเป็นวิธีปรับบทที่สามารถพบได้บ่อยในบทแปลเรื่องข้างต้นของนิตยสารสรรสาระ โดยผู้วิจัยเห็นว่าการเพิ่มหรือลดน้ำเสียงมีผลต่อระดับความรุนแรงของเนื้อหาโดยตรง เรื่องข้างต้นที่พิจารณาว่ามีความหมายที่ดูเครียด หรือฟังดูจริงจังเกินไปจนอาจส่งผลกระทบต่ออารมณ์ขันของเรื่องก็อาจปรับความหมายใหม่ให้เบาสมองขึ้น ในขณะที่เรื่องข้างต้นที่มีเนื้อความฟังดูธรรมดาเกินไปก็อาจปรับความหมายให้ฟังดูแรงกว่าเดิมเพื่อสื่ออารมณ์ขันให้เห็นชัดเจน

เนื่องจากผู้วิจัยพบตัวอย่างบทแปลเรื่องข้างต้นของนิตยสารสรรสาระที่ใช้วิธีการปรับน้ำเสียงของเรื่องค่อนข้างมาก ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการปรับน้ำเสียงของเรื่องอาจเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ปรับการสื่ออารมณ์ขันในการแปลเรื่องข้างต้นจากภาษาอังกฤษได้แม้จะทำให้เนื้อความในบทแปลไม่ตรงตามต้นฉบับทุกประการก็ตาม

5.3.2 เปลี่ยนความหมายเรื่อง

เป็นการถ่ายทอดความหมายเป็นบทแปลโดยเสนอความหมายใหม่ที่ผิดไปจากต้นฉบับหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่าความหมายที่เสนอใหม่นั้นต่างจากการปรับบทด้วยคำที่มีความหมายกว้างขึ้น เนื่องจากการกล่าวด้วยคำที่มีความหมายกว้างขึ้นเป็นการปรับบทเพื่อแก้ปัญหาคำเฉพาะศัพท์เฉพาะทางหรือคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมของผู้อ่าน แต่จากตัวอย่างที่พบการเปลี่ยนความหมายของเรื่อง ผู้วิจัยไม่พบว่าคำที่ผู้แปลเปลี่ยนความหมายเป็นศัพท์เฉพาะทางหรือพบเฉพาะในวัฒนธรรมของผู้แต่งแต่อย่างใด นอกจากนี้ ยังพบว่าการปรับบทในข้อนี้ขัดแย้งกับเกณฑ์การปรับบทแปลที่สัญญาวิ สายบัว (2540: 63) เสนอว่าผู้แปลควรรักษาความหมายเดิมตามต้นฉบับให้มากที่สุด

ตัวอย่างที่ 67

A naval captain my husband knows was on his way to an official function in full dress uniform and stopped into a fast-food restaurant for breakfast. When he got out his wallet to pay, he was told, “That’s okay. We don’t charge coach drivers.”

สามีดิลันซึ่งเป็นนายทหารยศนาวาเอกแต่งตัวเต็มยศจะไปร่วมงานพิธี ระหว่างทางเกิดหิวจึงจอดรถแวะกินมื้อเช้าที่ร้านอาหารจานด่วน ขณะควักกระเป๋าสตางค์มาจ่ายพนักงานเก็บเงินก็บอกสามีดิลันว่า “ไม่เป็นไร เราไม่คิดเงินค่าอาหารกับคนขับรถโดยสารหรอก”

สรรสาระ 2543; 8: 103

ตัวอย่างที่ 68

The newly hired musician was having trouble keeping the beat with the rest of the cruise ship's orchestra. Finally the captain threatened, "Either you learn to keep time or I'll throw you over board. It's up to you: sync or swim."

บนเรือสำราญ นักร้องหน้าใหม่จำเนื้อเพลงไม่ค่อยได้และเกิดปัญหากับวงดนตรีจนกัปตันต้องเรียกมาคุย “ถ้าขืนยังร้องแบบนี้ ผมจะจับคุณโยนลงทะเล จากนั้น ถ้ายังอยากดำน้ำต่อก็เชิญตามสบาย”

สรรสาระ 2543; 10: 76

จากตัวอย่างที่ 67 “A naval captain my husband knows” น่าจะมีความหมายว่า “นายทหารยศนาวาเอกคนหนึ่งที่มีรู้จัก” และตัวอย่างที่ 68 “keeping the beat” น่าจะมีความหมายว่า “ร้องเพลงให้ลงจังหวะ” ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่บทแปลมีความหมายผิดไปจากต้นฉบับนี้ไม่น่าจะเป็นผลมาจากความบกพร่องในการแปลเนื่องจากได้ทราบจากคุณจิตติมา สิริจร บรรณาธิการประสานงานว่า กองบรรณาธิการจะร่วมกันตรวจทานบทแปลหลายครั้งจนกว่าจะเห็นว่าสื่ออารมณ์ขันได้ดีที่สุดแล้ว ดังนั้น การถ่ายทอดความหมายที่ต่างออกไปจากต้นฉบับในที่นี้จึงน่าจะเกิดจากการจงใจแปลผิดความหมายเพื่อปรับเนื้อหาให้กระชับหรือเข้าใจง่ายขึ้นที่ คุณภาณุ นุชรรัตนพันธุ์ บรรณาธิการอาวุโสเสนอว่าในการแปลเรื่องข้ามวัฒนธรรมจากภาษาอังกฤษนั้น การสื่ออารมณ์ขันมีความสำคัญกว่าการรักษาความหมายให้ถูกต้องตามต้นฉบับ

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาแนวทางการปรับบทแปลเรื่องข้ามชั้นของนิตยสารสรรสาระครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษจากนิตยสารสรรสาระ ตลอดจนศึกษาแนวทางการปรับบทแปลเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ขันข้ามวัฒนธรรมจากต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษสู่บทแปลภาษาไทยของนิตยสารสรรสาระ โดยสรุปพบว่าผลการศึกษาล้วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่อ้างถึง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1.1 ลักษณะการแสดงอารมณ์ขันในต้นฉบับนิตยสารสรรสาระภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยพิจารณาภาษาแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นภาษาอังกฤษตามแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ (1975 อ้างถึงโดย Lervinson, 1983: 100-118) โดยสามารถจำแนกลักษณะบทสนทนาสื่ออารมณ์ขันในต้นฉบับได้ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างบทสนทนาที่ขัดแย้งกับความเป็นจริงโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านคุณภาพ
- 2) สร้างบทสนทนาที่ให้ข้อมูลมากหรือน้อยเกินความจำเป็นโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านปริมาณ
- 3) สร้างบทสนทนาโดยใช้ประเด็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความเกี่ยวเนื่อง
- 4) สร้างบทสนทนาที่มีความหมายกำกวมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็นและเข้าใจยาก โดยไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านมารยาท

อนึ่ง ในเกณฑ์ด้านมารยาทนั้นไม่พบการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาโดยสร้างความขัดแย้งในการลำดับเหตุการณ์ของเรื่องดังที่ไกรซ์ได้เสนอไว้แต่อย่างใด

6.1.3 การปรับบทถ่ายทอดอารมณ์ชั้นข้ามวัฒนธรรมจากต้นฉบับเรื่องข้ามภาษา อังกฤษสู่บทแปลภาษาไทยของนิตยสารสรรสาระ

จากการศึกษาแนวทางการแปลเรื่องข้ามภาษาของนิตยสารสรรสาระพบว่า นิตยสารสรรสาระมีแนวทางการแปลเรื่องข้ามภาษาที่ค่อนข้างไปในลักษณะการแปลแบบเอาความโดยอาศัยวิธีการปรับบทต่างๆ ช่วยแก้ปัญหาในการแปล ทั้งนี้ คุณรักจิต รัตจุมพฏ ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมุขตลกของผู้แต่งและผู้อ่านมีมุมมองที่ต่างกัน ด้วยเหตุนี้ หากแปลออกมาเป็นบทแปลภาษาไทยแล้วจะไม่เข้าใจอนุโลมให้ผู้แปลสามารถดัดแปลงเนื้อความได้บ้างตามแต่เหมาะสม

จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า นิตยสารสรรสาระมีแนวคิดในการแปลเรื่องข้ามภาษาโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อตัวผู้อ่าน หรือความสนุกสนานและอารมณ์ชั้นที่ผู้อ่านจะได้รับเป็นอันดับแรก ลำดับต่อมา ได้แก่ ถิ่นภาษาหรือการถ่ายทอดน้ำเสียงของตัวละครให้เหมาะสม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าบทแปลมีระดับวจนลีลาแบบเป็นกันเอง (Casual) ตามที่คุณรักจิต รัตจุมพฏ ผู้แปลเสนอว่าภาษาแสดงอารมณ์ชั้นควรจะกระชับ รัดกุม ไม่ต้องเป็นทางการมากนัก และลำดับสุดท้ายจึงได้แก่ความถูกต้องตามต้นฉบับ

จากการศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อกระบวนการแปลเรื่องข้ามภาษาของนิตยสารสรรสาระตามแนวคิดของแคทฟอร์ด (Catford, 1965: 93-101) พบว่าปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการแปลที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) ความแตกต่างระหว่างโครงสร้างภาษาอังกฤษและภาษาไทย ได้แก่ ต้นฉบับเสนอความหมายของเรื่องโดยอาศัยการเล่นกับ โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ
- 2) ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างผู้แต่งและผู้อ่าน ได้แก่ ต้นฉบับได้กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีความเกี่ยวข้องในบริบทของผู้อ่าน เสนอประเด็นหรือมุขตลกที่มีลักษณะเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ในประเด็นหรือมุขตลกที่ต้นฉบับกล่าวถึงจะสามารถทำความเข้าใจตามได้

ปัญหาทั้งสองประการส่งผลให้ผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายคำ หรือประเด็นตามที่ต้นฉบับได้เสนอไว้ และจำเป็นต้องแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างโครงสร้างภาษาและวัฒนธรรมโดยอาศัยกระบวนการปรับบทแปลเข้าช่วย ซึ่งเมื่อพิจารณาตามแนวคิดเรื่องการปรับบทแปล

ของสัญญาวิ สายบัว (2540: 64-75) พบว่า ผู้แปลได้ปรับบทแปลทั้งระดับคำและระดับประโยค โดยการปรับบทในระดับคำที่พบมีดังต่อไปนี้

- 1) เติมคำอธิบาย ได้แก่ การเติมคำนาม และการเติมข้อความอธิบายโดยย่อ
- 2) แทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยค
- 3) ใช้คำอ้างอิงที่มีความหมายกว้างขึ้น
- 4) เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด
- 5) ตัดคำหรือสำนวน ได้แก่ คำที่ไม่มีความหมายสำคัญ หรือมีความหมายซ้ำ

นอกจากนี้ ยังพบตัวอย่างการปรับบทระดับคำเพิ่มเติมจากที่ สัญญาวิ สายบัว เสนอไว้อีกข้อหนึ่ง ได้แก่

- 6) ปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทย

นอกจากการปรับบทระดับคำแล้ว ยังพบว่าผู้แปลยังได้ปรับบทในระดับประโยคเพื่อแก้ปัญหาคำขัดแย้งระหว่างโครงสร้างภาษาอังกฤษและภาษาไทย โดยการปรับบทระดับประโยคตามเกณฑ์ของสัญญาวิ สายบัวที่พบจากการศึกษามีดังต่อไปนี้

- 1) ปรับการเรียงคำในประโยคใหม่
- 2) ปรับวลีเป็นประโยคและประโยคเป็นวลี
- 3) ปรับการใช้รูปประโยคกรรมวาจก
- 4) เพิ่มหรือลดคำในประโยค

ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการปรับบทที่พบจากบทแปลเรื่องจำขันของนิยายสารสารสาระไว้ในตารางที่ 2 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับคำ และตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับประโยค โดยแนวตั้งแสดงวิธีการปรับบทแต่ละลักษณะ และแนวนอนแสดงประเภทของเรื่องจำขันตามที่นิยายสารสารสาระได้จำแนกไว้ การบันทึกการปรับบทแปลที่พบได้บันทึกจากลำดับของตัวอย่างที่พบโดยใช้หมายเลขลำดับตัวอย่างตามที่อ้างอิงไว้ในภาคผนวก ข. ตัวอย่างต้นฉบับเรื่องจำขันภาษาอังกฤษและบทแปลของนิยายสารสารสาระประจำฉบับเดือนสิงหาคม 2543 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2544

อนึ่ง เนื่องจากพบว่าบทแปลเรื่องจำขึ้นแต่ละตัวอย่างใช้การปรับบททั้งระดับคำและระดับประโยคหลายลักษณะรวมกัน ผู้วิจัยจึงไม่สามารถเปรียบเทียบอัตราส่วนการปรับบทที่พบเป็นจำนวนร้อยละแต่ได้เสนอเป็นข้อมูลดิบตามจำนวนครั้งที่พบ โดยหมายเลขในช่องการปรับบทแทนลำดับตัวอย่าง และหมายเลขในช่องรวมแทนจำนวนครั้งที่พบการปรับบทแต่ละลักษณะ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับคำ

	ชีวิตก็เป็น อย่างนี้	หัวเราะคือ ยววิเศษ	สารพัด สารพัน วันทำงาน	เครื่องแบบ เฮฮา	ตลกในรั้ว มหาวิทยาลัย	ไฮเทค คลิกคลิก	รวม
เติมคำนาม/ คำอธิบาย		11,13,16		7		4,5	6
แทนคำด้วย วลี/ประโยค		11,20,29					3
ใช้คำความ หมายกว้าง		4,27	7,11,12			5,6	7
เติมตัวเชื่อม	1,13	1,4,5,19,28,38					8
ตัดคำ/ สำนวน	1,2,3,4,5,6,7, 8,9,10,11,12, 13,14,15,16, 17,18	1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11,12,13, 14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23, 24,26,31,32,34, 35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44, 45,46,47,48,49, 50,51,52,53,54, 55	1,2,3,4,5,6, 10,11,12,13, 14,15,16,17, 18,19,20,21, 23,24,25,26	1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	1,2,3,4	1,2,3,4,5, 6,7	118
ใช้คำที่ เหมาะกับ บริบทไทย		8,13,39,41					4

จากการศึกษาพบว่า การตัดคำหรือสำนวนเป็นวิธีการปรับบทระดับคำที่พบในบทแปล เรื่องข้างขึ้นเกือบทุกเรื่องถึง 118 ตัวอย่าง โดยมากมักพบว่าเป็นการตัดคำที่ไม่มี ความหมายสำคัญ ในขณะที่การแทนคำที่เป็นปัญหาด้วยวลีหรือประโยคเป็นวิธีการปรับบทที่พบได้น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวทางการปรับบทระดับประโยค

	ชีวิตก็เป็น อย่างนี้	หัวเราะคือ ยาวิเศษ	สารพัดสารพัน วันทำงาน	เครื่องแบบ เฮฮา	ตกลงในรั้ว มหาวิทยาลัย	ไฮเทค คลิกคลิก	รวม
เรียงคำใน ประโยคใหม่	2,4,5,6,7,8,9, 11,12,13,14, 17,18	2,3,6,7,9, 10,12,13, 15,19,20, 21,25,26, 27,28,30, 33,34,38, 39,40,41, 42,44,45, 47,54,55	2,3,4,5,6,10,12, 15,19,20,22,23, 24,25	1,2,3,5,6,8, 9,10	1	1,3,6	68
ปรับวลีเป็น ประโยค/ ประโยคเป็น วลี	1,16	1,3,4,8,9, 11,13,22, 23,24,25, 27,29,35, 36,46	2,3,4,7,8,9,11, 14	1,4,6	1,2,4	2,7	34
ปรับการใช้ รูปกรรมาจก	3	30	8,9,17	1		2,4	8
เพิ่ม/ลดคำ	1,9,14,15	1,5,13,15, 16,17,25, 30,32,33, 35,36,41, 43,45,41, 46,47,48, 49,50,52, 53	1,12,24,26		3,4	5	40

จากการศึกษาพบว่าวิธีการปรับบทระดับประโยคที่พบบ่อยที่สุดจากตัวอย่างบทแปลเรื่องข้ามขั้นของนิยายสารธรรมสาระ ได้แก่ การเรียงคำในประโยคใหม่ ในขณะที่วิธีการปรับบทระดับประโยคที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ การปรับการใช้รูปประโยคกรรมจาก

6.2 อภิปรายผล

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นการศึกษาโดยมุ่งไปที่การทำตามเข้าใจประเด็นและวิธีการสร้างอารมณ์ขันเป็นอันดับแรกโดยพิจารณาว่าการเข้าใจประเด็นของเรื่อง และวิธีการที่ผู้แต่งนำมาสร้างเป็นมุขตลกจะเป็นประโยชน์ต่อการแปลและการปรับบทแปลในลำดับต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาภาษาแสดงอารมณ์ขันของต้นฉบับเรื่องข้ามขั้นภาษาอังกฤษตามแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาทั้ง 4 ข้อของไกรซ์ตามที่ ซัลวาตอเร อัตตาร์โด (Attardo, 1991: 537-558) เสนอว่าแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายภาษาแสดงอารมณ์ขันได้ ซึ่งจากการศึกษารั้งนี้พบว่า ภาษาแสดงอารมณ์ขันที่ปรากฏในเรื่องข้ามขั้นนั้นเป็นผลมาจากการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ข้อใดข้อหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การพิจารณาว่าตัวอย่างเรื่องข้ามขั้นเสนอมุขตลกโดยการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ข้อใดนั้นไม่สามารถระบุได้โดยชัดเจน เนื่องจากมักพบตัวอย่างเรื่องข้ามขั้นที่ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์มากกว่าหนึ่งข้อ การระบุลักษณะการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากข้อที่เห็นชัดที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยไม่พบว่าแนวคิดเรื่องเกณฑ์ความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์สัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องการปรับบทแปล จากการศึกษานี้ไม่สามารถระบุได้ว่าเมื่อพบการแสดงอารมณ์ขันโดยการไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์การสนทนาข้อใดข้อหนึ่งแล้ว ผู้แปลควรปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับประโยคด้วยวิธีการใด

จากการศึกษาประเด็นของตัวอย่างเรื่องข้ามขั้นพบว่า การเล่าเรื่องข้ามขั้นมักกล่าวถึงความบกพร่อง และความผิดพลาดของตัวละคร โดยผู้เขียนมีลักษณะเป็นผู้สังเกตการณ์และนำเรื่องที่มาเล่าให้ฟังอีกทอดหนึ่ง ผลการศึกษาที่พบนี้สอดคล้องกับแนวทางการสร้างเรื่องข้ามขั้นตามแนวคิดของ ม.ล.ตุ้ย หุมนสาย ซึ่งชี้ว่าเรื่องข้ามขั้นมีลักษณะเป็นการนำข้อบกพร่อง ความผิดพลาด ตลอดจนการกระทำที่ไร้สาระต่างๆ ของตัวละครมาเล่าให้ฟังใหม่

จากการศึกษากลวิธีการแปลเรื่องซ้ำซ้อนของนิยายสารสรรสาระโดยวิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการออกแบบแบบสอบถามจากบุคคลากรของนิยายสารสรรสาระที่รับผิดชอบการแปลเรื่องซ้ำซ้อนโดยตรง ได้แก่ คุณรักจิต รัตจุมพฏ ผู้แปลเรื่องซ้ำซ้อน และกองบรรณาธิการซึ่งมีหน้าที่ตรวจทานและปรับปรุงบทแปลเรื่องซ้ำซ้อนทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ คุณจิตติมา สิริจิร บรรณาธิการประสานงาน คุณภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ และคุณเกียรติสุดา สุริยศ บรรณาธิการอาวุโส พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระดับการสื่ออารมณ์ขันของบทแปล ได้แก่ ปัญหาที่พบจากการแปล และการเลือกแนวทางการแปลที่เหมาะสม

การที่นิยายสารสรรสาระพิจารณาว่าเรื่องซ้ำซ้อนที่ดีจะต้องสามารถสร้างความบันเทิงให้แก่อ่าน โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องมีความสมมูลเทียบเคียงได้กับต้นฉบับเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับทฤษฎีการแปลแบบเอาความ (Dynamic Equivalence) ตามทัศนะของไนดา (1964 อ้างถึงโดยพรพิมล เสนะวงศ์, 2527: 4) ซึ่งเน้นผลที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านบทแปลเป็นหลัก

จากการศึกษาตัวอย่างบทแปลเรื่องซ้ำซ้อนพบว่าแนวทางการแปลของนิยายสารสรรสาระเน้นความสนุกสนานที่ผู้อ่านจะได้รับเป็นอันดับแรก ในขณะที่ความถูกต้องตามต้นฉบับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งหากเทียบกับต้นฉบับภาษาอังกฤษจะพบว่าตัวอย่างบทแปลเรื่องซ้ำซ้อนเกือบทั้งหมดมักคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับไม่มากก็น้อยทั้งในด้านรูปแบบและความหมายของเรื่อง แต่บทแปลส่วนใหญ่ก็สามารถสื่ออารมณ์ขันได้แม้มุขตลกของเรื่องจะมีลักษณะเป็น “ตลกฝรั่ง” ก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นตามนิยายสารสรรสาระว่าประเด็นสำคัญในการแปลเรื่องซ้ำซ้อน ไม่ใช่การสื่อความหมายของเรื่องให้ตรงตามต้นฉบับ แต่อยู่ที่การสื่ออารมณ์ขันของเรื่องในระดับที่ใกล้เคียงกับที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านต้นฉบับ

จากการศึกษายังพบด้วยว่า ผู้แปลได้แก้อปัญหาการแปลไม่ได้ทั้งจากตัวภาษาและวัฒนธรรมโดยอาศัยการปรับบทแปลทั้งระดับคำและระดับประโยคตามแนวคิดเรื่องการปรับบทแปลของสัญฉวี สายบัว (2540: 64-75) ช่วยในการถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ขันของต้นฉบับ แต่ในแง่ของการปรับบทระดับคำนั้นผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเพิ่มวิธีการปรับอีกข้อหนึ่งจากที่สัญฉวี สายบัวได้เสนอไว้เพียง 5 ข้อ โดยวิธีการปรับบทระดับคำที่ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรเพิ่มเติม ได้แก่ “การปรับใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทภาษาไทย” เนื่องจากในการศึกษาคั้งนี้พบตัวอย่างบทแปลเรื่องซ้ำซ้อนที่ผู้แปลได้ปรับการเสนอความหมายของคำในต้นฉบับใหม่ด้วยคำที่ผู้อ่านน่าจะมีความคุ้นเคยมากกว่าโดยไม่จำเป็นที่จะต้องมีความหมายเทียบเคียงกับคำเดิมคำในต้นฉบับ

ในการศึกษาการปรับบทระดับโครงสร้างผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะการปรับบทระดับประโยคด้วยสาเหตุดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น แนวทางการปรับบทระดับประโยคที่พบจากบทแปลเรื่องจำขันของนิยายสารธรรมสารสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ สัตยฉวี สายบัว ได้เสนอไว้ทุกข้อยกเว้นการปรับรูปประโยคปฏิเสธซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโครงสร้างภาษาไทยบังคับว่าผู้แปลจะต้องถ่ายทอดความหมายอย่างไรอยู่แล้ว การปรับรูปประโยคปฏิเสธจึงไม่น่าจะสัมพันธ์กับการสื่ออารมณ์ขัน

จากการศึกษาพบว่า การปรับบทระดับคำโดยการตัดคำหรือสำนวน และการปรับบทระดับประโยคโดยการปรับการเรียงคำในประโยคใหม่เป็นวิธีการที่พบบ่อยที่สุด จึงอาจเป็นไปได้ว่าวิธีการปรับบททั้งสองวิธีข้างต้นเป็นวิธีการปรับบทที่ขาดไม่ได้ในการแปลเรื่องจำขันจากภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าวิธีการปรับบทแปลที่ สัตยฉวี สายบัว เสนอไว้ อาจไม่ครอบคลุมวิธีการสื่ออารมณ์ขันทั้งหมดในบทแปลเรื่องจำขันของนิยายสารธรรมสาร ทั้งนี้ เนื่องจากพบตัวอย่างบทแปลเรื่องจำขันที่มีลักษณะเป็นการแปลผิดความหมาย รวมทั้งเพิ่มเติมคำหรือข้อความเพื่อปรับระดับน้ำเสียงของเรื่องให้รุนแรงขึ้นหรือเบาลง โดยผู้วิจัยพิจารณาว่าการปรับความหมายของเรื่องในลักษณะนี้ไม่ได้มุ่งแก้ปัญหาการแปลไม่ได้ หากแต่มีจุดประสงค์เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ขันในบทแปลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การศึกษาจากแนวคิดเรื่องการปรับบทแปลของ สัตยฉวี สายบัว แต่ผู้เดียวจึงอาจไม่เพียงพอที่จะอธิบายแนวทางการปรับบทแปลเรื่องจำขันจากภาษาอังกฤษได้ทั้งหมด

โดยรวมกล่าวได้ว่าแนวคิดเรื่องการปรับบทแปลสามารถนำมาใช้แก้ไขข้อจำกัดในการแปล ทำให้บทแปลอ่านเข้าใจง่ายและเป็นภาษาไทยที่สละสลวย รวมทั้งปรับวิธีการนำเสนอมุขตลกของเรื่องให้สามารถสื่ออารมณ์ขันแก่ผู้อ่านฉบับแปลในระดับที่ใกล้เคียงกับการอ่านต้นฉบับ

6.3 ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะแนวทางการปรับบทแปลซึ่งถือว่าเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการแปลเรื่องจำขันจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของนิยายสารธรรมสาร จึงน่าที่จะมีการศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลเรื่องจำขันอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ผู้สนใจสามารถศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการแปลเรื่องจำขันของนิยายสารธรรมสาร ทั้งกลวิธีการแปลและการปรับบท

ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอว่าควรที่จะมีการสัมภาษณ์ผู้แปลเรื่องข้ามอย่างละเอียดเนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามอาจไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้วิเคราะห์กลวิธีการแปล นอกจากนี้ การตีความกลวิธีการแปลและการปรับบทผ่านบทแปลเรื่องข้ามยังอาจคลาดเคลื่อนไปจากเหตุผลที่ผู้แปลได้พิจารณาไว้ การให้ผู้แปลได้แจกแจงกลวิธีการแปลและการปรับบทด้วยตัวเอง จึงน่าจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำกว่า

การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากนิตยสารสรรสาระแต่เพียงฉบับเดียว ในขณะที่ปัจจุบันมีนิตยสารและนิตยสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่นอีกจำนวนมากที่ตีพิมพ์เรื่องข้ามแปลจากภาษาอังกฤษเป็นประจำ นอกจากนี้ การที่นิตยสารสรรสาระได้วางตัวเป็นสื่อที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนอ่านได้ถ้วนหน้า เป็นผลให้นิตยสารสรรสาระมีนโยบายเน้นการใช้ภาษาสุภาพ ไม่ใช่ภาษาโลดโผน และหลีกเลี่ยงที่จะตีพิมพ์เรื่องข้ามที่พิจารณาว่ามีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านที่อยู่ในวัยเด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอว่าสมควรที่จะมีการศึกษาแนวทางการแปลเรื่องข้ามจากนิตยสารและสิ่งพิมพ์อื่น ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้ได้แนวทางการแปลเรื่องข้าม โดยเฉพาะเรื่องที่มีประเด็นนอกเหนือจากที่ตีพิมพ์ในนิตยสารสรรสาระ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาการแปลเรื่องข้ามจากภาษาอังกฤษต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เชวง จันทรเขตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ค้อย ชุมสาย, ม.ล.. (2512) วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บรรจง บรรเจิดศิลป์. (2538). วรรณวิจารณ์. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พรพิมล เสนะวงศ์. (2527). พื้นฐานของการแปล. นครปฐม: ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชนีศรี สรรคบุรานุรักษ์. (2529). การแปลอังกฤษเป็นไทย. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2543). Reader's digest สารสาระ (8), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2543). Reader's digest สารสาระ (9), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2543). Reader's digest สารสาระ (10), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2543). Reader's digest สารสาระ (11), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2543). Reader's digest สารสาระ (12), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2544). Reader's digest สารสาระ (1), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สมถวิล จรรยาพงษ์ (บรรณาธิการ) (2544). Reader's digest สารสาระ (2), กรุงเทพฯ:
บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- สัญญาวี สายบัว.(2540) หลักการแปล, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุชุมาวดี จำหรีญ. (2541). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา วทสพ503 ภาษาเพื่อการสื่อสารใน
วิชาชีพ. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

- หอมหวล ชื่นจิตร. (2527) การแปล: อาชีพสู่ปวงชน. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2533) ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2536) อารมณ์ขันในสื่อมวลชน. กรุงเทพฯ: เอช ที พี เพรส.
- เอนก นาวิกมูล. (2534) ชวนหัวยุคคุณหลวง. กรุงเทพฯ: แสงแดด.

ภาษาอังกฤษ

- Attardo, Salvatore. (1993). Violation of Conversational Maxims and Cooperation: The Case of Jokes. *Journal of Pragmatics*, 19, 537-558.
- Bassnett-McGuire, Susan. (1980). Translation Studies. London: Methuen.
- Chairo, Delia. (1992). The Language of Jokes. London: Routledge.
- Catford, J.C. (1975). A Linguistic Theory of Translation. (4th edition). London: Oxford University Press.
- Farb, Peter. (1974). Word Play: What Happens When People Talk. Great Britain: Jonathan Cape Limited.
- Fishman, Joshua A. (1971). Advance in Sociology of Language. Hague: Mouton & Co.
- Holmes, Janet (1992). An Introduction to Sociolinguistics. New York: Longman Publishing.
- Levinson, Stephen C. (1983). Pragmatics. New York: Cambridge University Press.
- Nida, Eugene A. (1964). Toward a Science of Translation. Netherlands: Leiden.
- Sapir, Edward. (1982). Language: An Introduction to the System of Speech. London: Granada Publishing Limited.
- Stopen, Timothy & M. Williams, Joseph. (1981). Style and Variables in English. Massachusetts: Winthrop Publishers, Inc.

ภาคผนวก ก.

ประวัตินิตยสารสรรสาระโดยสังเขป

นิตยสารสรรสาระในประเทศไทยเป็นสมาชิกใหม่ของนิตยสาร ริคเตอร์ส ไคเจสท์ ถือเป็นฉบับที่ 48 และภาษาที่ 19 และนิตยสารสรรสาระก็ประสบความสำเร็จอย่างสูง ได้รับการยอมรับจากนักอ่านไทยจำนวนมาก ทั้งจากผู้ที่ติดตามอ่านริคเตอร์ส ไคเจสท์ฉบับภาษาอื่นๆ มาก่อนรวมทั้งสมาชิกใหม่ที่ชื่นชอบในนิตยสาร

ย้อนกลับไปเมื่อกลางปี พ.ศ. 2537 บริษัท ริคเตอร์ส ไคเจสท์ ได้ติดต่อคุณสมถวิล จรรยา วงษ์ซึ่งในขณะนั้นทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการนิตยสารลลนาและมีประสบการณ์การทำงานด้านหนังสือพิมพ์กับหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่นมา 20 ปี ต่อมาภายหลังคุณสมถวิลก็ได้เข้ารับการอบรมการเป็นบรรณาธิการนิตยสารสรรสาระ โดยได้เดินทางไปอบรมทั้งที่ บริษัท ริคเตอร์ส ไคเจสท์ สำนักงานใหญ่ที่นิวยอร์ก และสำนักงานประจำภูมิภาคเอเชียที่ฮ่องกง

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2539 นิตยสารสรรสาระออกฉบับทดลอง (Zero issue) เพื่อแจกจ่ายให้ผู้สนใจและบริษัทต่างๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการลงโฆษณาโดยไม่ได้วางจำหน่ายและก็ได้ฤกษ์วางแผงฉบับแรกเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2539

สาเหตุที่ บริษัท ริคเตอร์ส ไคเจสท์ เลือกประเทศไทยเป็นตลาดรายใหม่สำหรับนิตยสารนี้ก็เพราะว่าในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการวางแผนการลงทุนขยายตลาดในทวีปเอเชียภายหลังจากที่เปิดสำนักงานที่ฮ่องกงมาได้กว่า 30 ปี จึงได้มีการสำรวจตลาดในประเทศแถบภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ประจวบกับเศรษฐกิจในประเทศไทยกำลังเฟื่องฟู มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและมีอัตราการอ่านของคนไทยสูง ดังนั้นเอง ประเทศไทยจึงได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกใหม่ของนิตยสาร ริคเตอร์ส ไคเจสท์

ในระยะเวลา 2 ปีแรก นิติสารสรรสาระพิมพ์ที่ประเทศฮ่องกง เนื่องจากค่าพิมพ์ถูกกว่า เพราะพิมพ์ร่วมกับฉบับภาษาอังกฤษและภาษาจีน การพิมพ์นิติสารไทยในต่างประเทศเช่นนี้ถือเป็นเรื่องใหม่ของนิติสารไทยทำให้ได้รับการวิจารณ์ต่างๆ เช่น ทำให้เงินของประเทศรั่วไหล โรงพิมพ์ไทยไม่มีคุณภาพหรืออย่างไร และจะสามารถทำงานได้ทันเวลาได้อย่างไรเนื่องจากต้องเสียเวลาขนส่ง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามที่จะพิมพ์นิติสารสรรสาระในประเทศไทยซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารของฮ่องกงมาตรวจสอบรวมทั้งได้ติดต่อเจรจากับโรงพิมพ์ศิริวัฒนา ให้พัฒนาระบบการพิมพ์ขึ้นและมีความพิถีพิถันในการพิมพ์ จนในที่สุดก็เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ริคเคอร์ส ไคเจสท์ และตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา นิติสารสรรสาระก็พิมพ์ในประเทศไทยโดยโรงพิมพ์ ศิริวัฒนา

สำหรับชื่อนิติสาร “สรรสาระ” ตั้งโดยคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทางบริษัท ริคเคอร์ส ไคเจสท์ สำนักงานฮ่องกงส่งมาให้แปลไว้ภายหลังจากตัดสินใจเลือกประเทศไทยเป็นตลาดลงทุนแห่งใหม่ โดยนิติสารสรรสาระเป็นนิติสารที่บริษัท ริคเคอร์ส ไคเจสท์ ลงทุนเต็มตัวเป็นสาขาสมบูรณ์แบบซึ่งต่างจากนิติสารฉบับอื่นที่ใช้การซื้อลิขสิทธิ์มาจากนิติสารริคเคอร์ส ไคเจสท์ อีกทอดหนึ่ง

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างต้นฉบับเรื่องข่าวชั้นภาษาอังกฤษและบทแปลของนิยายสารสารสาระ
ประจำฉบับเดือนสิงหาคม 2543 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2544

ในการรวบรวมตัวอย่างต้นฉบับและบทแปลเรื่องข่าวชั้นของนิยายสารสารสาระในครั้งนี ผู้วิจัยได้ลำดับเรื่องข่าวชั้นตามหัวข้อที่นิยายสารสารสาระได้จำแนกไว้เป็นหลัก หนึ่ง ผู้วิจัยได้รวบรวมเฉพาะเรื่องข่าวชั้นที่ได้รับต้นฉบับภาษาอังกฤษเท่านั้น

1 หัวเราะคือยาวิเศษ

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องข่าวชั้นหัวข้อ “หัวเราะคือยาวิเศษ” มีทั้งสิ้น 55 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

A tourist travelling through rural Canada came across a man chopping a huge pile of wood outside his cabin. When asked why, the man said, “You see that Indian up there on the hill? He’s sending smoke-signals warning of a hard winter.”

Climbing up the hill the tourist asked the Indian, “How do you know we are in for a hard winter?”

“You see that white man at the bottom of the hill?” replied the Indian. “He’s chopping up plenty of logs ready for it.”

ขณะนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านชนบทในแคนาดา ก็เห็นชายชราคนหนึ่งผ่าฟืนกองท่วมหัวอยู่นอกกระท่อม เมื่อเข้าไปถามว่าจะเอาฟืนไปทำอะไรมากมาย เขาก็ตอบว่า “พวกอินเดียนแดงบนเขาส่งสัญญาณควันบอกว่าปีนี้อากาศจะหนาวสาหัส”

เมื่อปีนขึ้นไปถึงยอดเขา นักท่องเที่ยวก็พบอินเดียนแดงจึงถามให้หายข้องใจว่า “ท่านรู้ได้อย่างไรว่าปีนี้อากาศจะหนาวกว่าปกติ”

“ก็เจ้าคนขาวที่เชิงเขาน่ะสิ” อินเดียนแดงตอบ “มันลุกขึ้นผ่าฟืนเตรียมไว้เต็มที”

ตัวอย่างที่ 2

My university has forbidden the use of cellular phones during lectures and has introduced harsh penalties for offenders. One day during a lecture by the Associate Dean, a phone rang. We glanced at each other, searching for the owner. To our amusement, it turned out to be the Associate Dean's phone

มหาวิทยาลัยห้ามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างมีการบรรยาย พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษรุนแรง วันหนึ่ง ขณะผู้ช่วยคณะบดีกำลังบรรยายอยู่ เสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น นักศึกษามองหน้ากัน เลิกเล็ก ไครบังอาจทำทนายกฐเหล็กของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าเจ้าของโทรศัพท์ไม่ใช่ใครที่ไหนผู้ช่วยคณะบดีนั่นเอง

สรุสาระ 2543; 8: 69

ตัวอย่างที่ 3

At the airport, the woman tells her husband: "I know, we missed the plane. But it was just a matter of seconds, dear. And if you had not kept hurrying me all the time, we would have arrived later and would not have to wait so long for the next flight!"

ภรรยาบอกสามีที่สนามบินว่า "ฉันรู้ว่าเราตกเครื่องบินแค่ไม่กี่วินาที แต่ถ้าคุณไม่เร่งฉันจนหายใจแทบไม่ทัน เราก็คงมาช้าหน่อยและไม่ต้องรอเที่ยวต่อไปนานขนาดนี้"

สรุสาระ 2543; 8: 69

ตัวอย่างที่ 4

Four members of the clergy had a theological argument, with the three male ministers siding against the female minister. The woman prayed, "Lord, I know I'm right. Please send us a divine sign to prove it" A big storm cloud materialized, and there was a clap of thunder. "See, said the woman. "It's a sign from above." The three clergymen disagreed, saying thunder is a common phenomenon.

"Dear Lord," the woman prayed, "I need a bigger sign." The woman said. This time, a bolt of lightning slammed into a tree. "See! I told you I was right," the woman said. But the men insisted nothing had happened that couldn't be explained by natural causes.

"Help me, Lord," the woman implored. And a deep voice came from the heavens: "SSSHHHEEE'S RRRRIIGGHHHTTT!"

The woman turned to the three clergy men and asked, "Well?"

"So, okay," they said. "Now it's three against two."

นักบวชสี่คนมีความเห็นไม่ลงรอยกันเรื่องเทววิทยา นักบวชชายสามคนไม่เห็นด้วยกับนักบวชหญิง ฝ่ายเสียงข้างน้อยจึงสวดมนต์ "ข้าแต่พระเจ้าผู้เป็นเจ้า ข้ารู้ว่าเป็นฝ่ายถูก สวรรค์โปรดส่งสัญญาณมาพิสูจน์ด้วยเถิด" เมฆตั้งเค้าในบัดดลและฟ้าร้องก็ก้องทันที "เห็นไหม สวรรค์ส่งสัญญาณมาแล้ว" นักบวชหญิงอ้าง นักบวชชายส่ายหน้า แย้งว่าฟ้าร้องเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ

"ข้าแต่พระเจ้าผู้เป็นเจ้า ขอสัญญาณชัดๆ กว่านี้อีกสักทีเถิด" คราวนี้ ฟ้าผ่าต้นไม้ดังเปรี้ยง "เห็นริยัง ข้าบอกแล้วว่าเป็นฝ่ายถูก" แต่นักบวชชายยืนยันกระต่ายขาเดียวว่าทุกอย่างเกิดขึ้นตามธรรมชาติ "ข้าแต่พระเจ้าผู้เป็นเจ้า โปรดช่วยด้วยเถิด" นักบวชหญิงกราบกราน ทันใดนั้นก็มီးเสียงก้องวานก้องมาจากท้องฟ้า "หล่อนพุดคดตลกกกก"

นักบวชหญิงหันหน้ามาแล้วถามว่า "ว่าไงล่ะคราวนี้"

"ไม่ว่าไร แต่สองเสียงก็แพ้พวกเราสามเสียงอยู่ดี" พวกเขาบอก

สรรสาระ 2543; 8: 69-70

ตัวอย่างที่ 5

Assistant: "Mr. Mayor, here is the list of people who are dissatisfied with your government."

Mayor: "Is it in alphabetical order?"

Assistant: "Yes, sir. It is the town's telephone directory."

ผู้ช่วย "ท่านนายกเทศมนตรีครับ รายชื่อคนที่ไม่พอใจการทำงานของท่านอยู่นี้แล้วครับ"

นายกเทศมนตรี "เรียงตามลำดับอักษรหรือเปล่า"

ผู้ช่วย "ครับท่าน เพราะลอกมาจากสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ทั้งเล่มเลย"

สรรสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 6

On the advice of his ear, nose and throat specialist, an elderly man who had gone totally deaf bought one of the latest-model hearing-aids. Sometime later, He went back to see the specialist.

"How's the apparatus working?" the specialist inquires.

"It's marvelous!" the man replies. "I can hear again, as if I was 20 years-old."

“Your children must be happy!”

“In fact, I haven’t told them yet. Ever since I’ve been able to hear their conversations without them realizing, I’ve already changed my will five times!”

คนไข้ชายหูหนวกวัยไม่ไถ่ฝั่งซื่อเครื่องช่วยฟังรุ่นล่าสุดตามคำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหู คอ จมูก ต่อมาไม่นาน เขาก็กลับไปพบหมออีก

“เครื่องช่วยฟังเป็นไงบ้าง” หมอถาม

“วิเศษมาก ได้ยินชัดแจ๋วเหมือนคนอายุสัก 20 เลขครับ” คนไข้ตอบ

“ลูกๆ คุณคงดีใจมากสิครับ”

“ผมยังไม่ได้ออกเลขครับ ตั้งแต่หูใช้การได้ดีนี้ ผมต้องเปลี่ยนข้อความในพินัยกรรมถึงห้าครั้งแล้ว”

สรรสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 7

“What do we call plants that reproduce asexually?” my biology teacher asked during a lesson on plant reproduction.

“Sad?” suggested a voice from the back of the class.

“พืชที่แพร่พันธุ์โดยไม่อาศัยเพศเรียกว่าอะไร” อาจารย์ชีววิทยานักศึกษา

“เสียดชาติเกิด” เสียงจากหลังห้องเสนอ

สรรสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 8

George dies and goes to hell. He notices one sign that says “Capitalist Hell,” and another that says “Socialist Hell.” There’s a long line of souls waiting for socialist hell, but no one waiting to get into capitalist hell. George asked the guard, “What do they do to you in socialist hell?”

“They boil you in oil, whip you and then put you on the rack,” says the guard.

“And what do they do to you in capitalist hell?” George asks.

“Same thing,” replies the guard.

“Then why is everybody in line for socialist hell?”

“Because in socialist hell,” the guard explains, “they’re always out of oil, whips and racks.”

เมื่อจอร์จเสียชีวิตและต้องตกนรกก็พบว่า มีป้ายบอกนรกขุมต่างๆ ป้ายแรกข้อความว่า “นรกทุนิยม” ส่วนป้ายอีกอันบอกให้รู้ว่าเป็น “นรกสังคมนิยม” จอร์จเห็นว่ามิวิญญาณยืนต่อแถว ยาวเหยียดหน้าป้ายอันที่สองแต่ไม่มีใครอยู่หน้าป้ายแรกเลย จึงถามขมขู่ว่า “ลงนรกสังคมนิยมแล้ว จะโดนอะไรบ้างครับท่าน”

“เจ้าต้องลงกระทะทองแดง ปีนต้นจิว แล้วถูกอึกปากเหล็กจิกตี” ขมขู่ตอบ

“แล้วในนรกทุนิยมล่ะครับ” จอร์จอยากรู้

“เหมือนกันทุกอย่าง” ขมขู่ตอบ

“ถ้าฉัน ทำไมใครๆ ถึงรอเข้านรกสังคมนิยมกันนักล่ะ”

“ก็เพราะในนรกขุมนี้ กระทะทองแดง ต้นจิว หรืออึกปากเหล็กมักจะขาดแคลนเสมอ”

ขมขู่เฉลย

สรุสาระ 2543; 8: 70

ตัวอย่างที่ 9

Clementine is driving home one night when her car is hit by a bad hailstorm, leaving hundreds of dents. The next day she goes to a body shop for a repair estimate. The repairman winks at his buddy and tells Clementine that if she blows into the tailpipe really hard, the dents will just popout.

After she arrives home, she blows with all her might into the exhaust pipe. Her roommate asks what she’s doing. Clementine explains the repairman’s tip. “But it doesn’t work,” she says, pausing to catch her breath.

“Duh!” replies her friend. “You have to roll up the windows first!”

คืนหนึ่ง ขณะที่คลีเมนไทน์ขับรถกลับบ้าน พายุลูกเห็บตกกระหน่ำจนรถบุบเป็นรอยนับร้อยแห่ง เมื่อไปให้อู่ติราคาค่าซ่อม ช่างคนหนึ่งแอบขยิบตากับเพื่อนแล้วบอกเธอว่าแค่เป่าท่อไอเสียแรงๆ เดี่ยวรอยบุบก็พองขึ้นมาเรียบได้เหมือนเดิม

พอลงถึงบ้าน เธอก็เป่าลมเข้าไปในท่อไอเสียสุดแรงเกิด เพื่อนร่วมห้องถามว่ากำลังทำอะไร คลีเมนไทน์เล่าเรื่องที่ช่างแนะนำก่อนบ่นเสียงหอบว่า “แต่ไม่เห็นได้ผล”

“โธ่เอ๊ย” เพื่อนท้วง “เธอต้องหมุนกระจกรถขึ้นให้หมดก่อนสิ”

สรุสาระ 2543; 9: 68

ตัวอย่างที่ 10

“When I press my forehead with my finger, it really hurts,” a patient complained to his doctor. “And when I do the same to my cheek, it’s also painful. Even if I press on my stomach, I suffer. What can it be?”

Stumped, the physician sent a patient to a specialist.

The man returned to his doctor the following week. “What did the specialist say?” the doctor asked.

“I have a broken finger.”

“พอเอานิ้วกดหน้าผาก ผมเจ็บมาก” คนไข้รำพันกับหมอ “กดที่แก้มก็เจ็บเหมือนกัน แม้แต่กดที่ท้องก็ยังเจ็บเหลือเกิน ผมเป็นโรคอะไรครับหมอ”

หมอผู้งงงวยส่งคนไข้รายนี้ไปพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

สัปดาห์ต่อมา เมื่อคนไข้กลับมาหาหมอกคนเดิม หมอถามเขาว่า “ผู้เชี่ยวชาญบอกคุณว่าไงบ้าง”

“เขาบอกว่านิ้วผมหักครับ”

สรรพสาร 2543; 9: 68

ตัวอย่างที่ 11

Alice and Ted went snowboarding, and Ted brought along a quart-size thermos. Alice had never seen one, and asked what it was.

“It’s a thermos,” replied Ted. “The guy at the store told me it’s used for keeping hot things hot and cold things cold.”

“Sounds great,” said Alice. “What do you have in it?”

“Three coffees and a Popsicle.”

อะลิสกับเท็ดไปเล่นกระดานเลื่อนบนหิมะ เท็ดเอากระติกขนาดหนึ่งลิตรไปด้วย อะลิสไม่เคยเห็นกระติกแบบนี้มาก่อนจึงถามว่ามันคืออะไร

“กระติกไงล่ะ” เท็ดบอก “คนขายบอกว่า ใส่น้ำร้อนให้ร้อนและเก็บของเย็นให้เย็น”

“เข้าทำดีนี่ แล้วคุณเอาอะไรใส่ไว้ล่ะ” อะลิสถาม

“กาแฟสามถ้วยกับไอศกรีมหวานเย็นหนึ่งแท่ง”

สรรพสาร 2543; 9: 68

ตัวอย่างที่ 12

Three men were discussing their wives. “My wife tells me I’m so distinguished,” said the first, “that I look like an ambassador.”

“Well,” replied the second. “My wife tells me I’m so intelligent—I’m the best-read man she has ever met.”

“My wife’s proud of me too,” said the third. “Every time the deliveryman comes to the door, she announces, ‘My husband’s home! My husband’s home!’”

ชายสามคนคุยกันเรื่องภรรยาของตน

“ภรรยาผมบอกว่า ‘ผมสง่างามราวกับท่านทูต’” ชายคนแรกบอก

ชายคนที่สองคุยบ้าง “ภรรยาผมชมว่า ผมปราดเปรื่องมากและเป็นคนคงแก่เรียนที่สุดที่เธอเคยพบ”

“ภรรยาภูมิใจในตัวผมเหมือนกันนะ” ชายคนที่สามบอก “ทุกครั้งที่มียกส่งของมาที่ประตูบ้าน เธอจะตะโกนว่า ‘สามีฉันอยู่บ้าน สามีฉันอยู่บ้าน’ ”

สรรสาระ 2543; 9: 68

ตัวอย่างที่ 13

The manager of a megastore came to check on his new salesman. “How many customers did you serve today?” the manager asked.

“One,” replied the new guy.

“Only one?” said the boss. “How much was the sale?”

The salesman answered, “\$58,334.”

Flabbergasted, the manager asked him to explain. “First I sold a man a fishhook,” the salesman said. “Then I sold him a rod and reel. Then I asked him where he was planning to fish, and he said down the coast. So I suggested he’d need a boat—he bought that 20-foot runabout. When he said his Volkswagen might not be able to pull it, I took him to the automotive department and sold him a big SUV.”

The amazed boss asked, “You sold all that to a guy who came in for a fishhook?”

“No,” the new salesman replied. “He actually came in for a bottle of aspirin for his wife’s migraine. I told him, ‘Your weekend’s short. You should probably go fishing.’”

ผู้จัดการห้างใหญ่ไปตรวจสอบการทำงานของพนักงานชายคนใหม่ “วันนี้เรามีลูกค้าที่
คน” ผู้จัดการถาม

“คนเดียวครับ” พนักงานใหม่ตอบ

“คนเดียวเองหรือ แล้วยอดขายล่ะ”

พนักงานชายตอบว่า “58,334 เหรียญครับ”

ผู้จัดการตะลึงงันแล้วบอกให้เขาอธิบาย

“ที่แรกผมขายเบ็ดตกปลาหนึ่งตัวให้ลูกค้า” พนักงานชายเล่า “แล้วก็ขายคันเบ็ดกับรอกให้ พอผมถามว่าคิดจะไปตกปลาที่ไหน ลูกค้าบอกว่าจะไปทะเล ผมเลยแนะนำว่าควรจะต้องใช้เรือ เขาก็เลยซื้อเรือยนต์ขนาดหกเมตรไป แต่บอกว่ารอกโพล์ของเขาคงลากเรือไม่ไหว ผมก็พาเขาไปที่แผนกรถยนต์แล้วขายรถขับเคลื่อนสี่ล้อให้เขาหนึ่งคัน”

เจ้านายถามด้วยความประหลาดใจว่า “เธอขายของทั้งหมดนี้ให้คนที่เข้ามาซื้อเบ็ดตัวเดียววันหรือ”

“ไม่ใช่ครับ” พนักงานตอบ “จริงๆ แล้ว เขาเข้ามาซื้อแอสฟิรินให้ภรรยากินแก้ปวดหัวเรื้อรัง ผมเลยบอกเขาว่า ‘สุดสัปดาห์นี้คุณคงหมดสนุกแล้วละ น่าจะลองไปตกปลาดูนะ’ ”

สรสาระ 2543; 9: 68-9

ตัวอย่างที่ 14

A flight attendant approached a gentleman who was protesting rather loudly. “I want to complain about this airline,” he grumbled. “Every time I fly, I get the same seat. I can’t see the in-flight movie, and there are no window blinds, so I can’t sleep.”

“Aw, Captain,” the flight attendant replied. “Just shut up and land the plane.”

พนักงานบริการบนเครื่องบินเดินไปหาชายซึ่งกำลังส่งเสียงประท้วงเอะอะ “ผมอยากร้องทุกข์เรื่องสายการบินนี้” เขากราดเกรี้ยว “ทุกครั้งที่ขึ้นบิน ผมจะได้ที่นั่งที่เดิม ไม่ได้ดูหนังที่ฉายระหว่างเที่ยวบิน แลมนหน้าต่างยังไม่มีม่านบังอีก ผมก็เลยหลับไม่ได้”

“กัปตันคะ” พนักงานบริการตอบ “หยุดบ่นแล้วนำเครื่องลงจอดเถอะค่ะ”

สรสาระ 2543; 9: 69

ตัวอย่างที่ 15

Two widows in Florida are curious about the new condo resident : a quiet, nice-looking gentleman. One of the women says to the other, “Go find out a little about him. He looks so unhappy.” Later the woman walks up to the newcomer at the pool and asks why he looks so sad.

“I just spent 20 years in prison,” the man replies.

“What for?” asks the woman.

“For strangling my third wife.”

“Oh, dear,” she says. “What happened to your second wife?”

“I shot her.”

“And your first?”

“We had a fight and she fell off a ten-story building.

“The woman then looks over to her friends and calls out, “Yoo-hoo! I’ve got good news. He’s single.”

หญิงม่ายสองคนในรัฐฟลอริดาใคร่รู้เรื่องของชายหน้าตาดีท่าทางเงิบๆ ซึ่งเพิ่งย้ายเข้าไปอยู่ที่คอนโดแห่งใหม่ ม่ายคนหนึ่งบอกเพื่อนว่า “เธอ ไปสืบเรื่องเขาให้หน่อยสิ ท่าทางดูเหมือนไม่ค่อยมีความสุขเลย” หญิงม่ายอีกคนจึงเดินไปหาชายคนนั้นที่สระว่ายน้ำ แล้วถามว่าทำไมเขาจึงดูเศร้าสร้อยเช่นนี้

“ผมเพิ่งออกจากคุกหลังติดอยู่ 20 ปี” เขาตอบ

“ทำอะไรผิดหรือคะ” หญิงผู้นั้นถาม

“ผมบีบคอภรรยาคนที่สามตาย”

“ตายจริง แล้วเกิดอะไรขึ้นกับภรรยาคนที่สองคะ” หญิงม่ายถามต่อ

“ผมยิงเธอ”

“แล้วภรรยาคนแรกล่ะ”

“เราทะเลาะกัน แล้วเธอก็ตกตึกสิบชั้น”

หญิงม่ายหันกลับไปมองเพื่อนแล้วตะโกนบอกว่า “นี่เธอ ฉันมีข่าวดีจะบอก เขายังเป็นโสด”

ตัวอย่างที่ 16

When a certain couple went to bed after watching “Who wants to be a Millionaire” on TV, the husband was in an amorous mood. He asked his wife if she wanted to do something about it. She said no. “Is that your final answer?” he asked.

“Yes.”

“Well, then,” the husband replied, “I think I’d like to call a friend.”

หลังดูรายการเกมเศรษฐีจบ สามีภรรยาที่เข้านอน สามีเกิดอารมณ์รักใคร่จึงถามภรรยาว่า
อยากจะทำอะไรสักหน่อยก่อนนอนไหม เธอตอบว่าไม่ “นี่เป็นคำตอบสุดท้ายใช่ไหม” สามีถาม

“ใช่ค่ะ” เธอยืนยัน

“ถ้าฉัน ผมขอใช้ตัวช่วยนะ” สามีตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 76

ตัวอย่างที่ 17

Lou had a miserable cold and went to see his doctor who prescribed some pills. They didn’t help. On Lou’s next visit the doctor gave him shot, but that didn’t do any good either. On his third visit told Lou to go home, take a hot bath, open the window and stand there naked and soaking wet.

“But doc,” Lou protested, “I’ll get pneumonia!”

“Pneumonia,” the doc replied, “I can cure.”

ลูเป็นหวัดอาการหนักมาก จึงไปพบแพทย์เพื่อขอยา กินยาแล้วอาการไม่ดีขึ้น วันรุ่งขึ้น
หมอจึงฉีดยาให้ อาการก็ยังไม่ดีขึ้น เมื่อพบแพทย์ครั้งที่สาม หมอสั่งให้ลูกลับบ้านไปอาบน้ำแล้วยืน
เปลือยตากพัดลมทั้งที่ตัวเปียกๆ “อย่างนี้ผมก็เป็นปอดบวมสิครับ” ลูเถียง

“ถ้าเป็นปอดบวมนะหมอรักษาได้” หมอตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 76

ตัวอย่างที่ 18

Two eggs, a bagel and a sausage walk into a bar. “Bartender, my friends and I would like a cold one”, says one of the eggs.

“Sorry”, the barman replies. “We don’t serve breakfast.”

ใจดาว ขนมหึงหึง และใส่กรอกเดินเข้าบาร์ “นี่บาร์เทนเดอร์ ขอเบียร์เย็นๆ ให้พวกที่
หน้อยสิ” ใจดาวสั่ง

“ต้องขอโทษด้วยครับ ร้านเราไม่เสิร์ฟอาหารเช้า” บาร์เทนเดอร์ตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 76

ตัวอย่างที่ 19

The newly hired musician was having trouble keeping the beat with the rest of the cruise ship’s orchestra. Finally the captain threatened, “Either you learn to keep time or I’ll throw you over board. It’s up to you:sync or swim.”

บนเรือสำราญ นักร้องหน้าใหม่จำเนื้อเพลงไม่ค่อยได้และเกิดปัญหากับวงดนตรีจน
กัปตันต้องเรียกมาคุย “ถ้าขึ้นยังร้องแบบนี้ ผมจะจับคุณโยนลงทะเล จากนั้น ถ้ายังอยากดำเนินต่อก็
เจริญตามสบาย”

สรรสาระ 2543; 10: 76

ตัวอย่างที่ 20

On the last day of school, the children brought gifts for the teacher. The florist’s son brought the teacher a bouquet. The candy-store owner’s daughter handed the teacher a pretty box of candy.

Then the liquor-store owner’s son brought up a big, heavy box. The teacher lifted it up and noticed that it was leaking a little bit. She touched a drop of the liquid with her finger and tasted it.

“Is it wine?” she guessed.

“No,” the boy replied.

She tasted another drop and asked, “Champagne?”

“No,” said the little boy.

“I give up,” she said. “What is it?”

“A puppy!”

ในวันสุดท้ายของภาคเรียน นักเรียนต่างนำของขวัญมาให้ครูประจำชั้น ลูกเจ้าของร้าน
ขายดอกไม้ไม่นำช่อดอกไม้มา ลูกเจ้าของร้านขนมนำขนมหวานมาให้กล่องหนึ่ง

ส่วนลูกเจ้าของร้านเหล้านำกล่องใบโตหนักอึ้งมา ครูดองยกกล่องและเห็นว่ามีน้ำซิมที่
 ขอบกล่องเป็นดวงๆ จึงเอานิ้วแตะแล้วซิมดู “นี่ไวน์หรือจ๊ะหนุ” ครูดามเด็ก
 ครูดิมอีกหนแล้วถามต่อ “หรือว่าแชมเปญ”
 “ไม่ใช่ครับ” เด็กตอบ
 “ครูดอมแล้ว บ้านหนุเอาอะไรมาให้ครูดะ”
 “ลูกหมาครับ”

สรรสาระ 2543; 10: 76-7

ตัวอย่างที่ 21

Dave and Sue were listening to the Minneapolis weather report at breakfast. The announcer said, “There will be three to five inches of snow today, and a snow emergency has been declared. You must park your cars on the odd-numbered side of the street.” Dave got up from the breakfast table and went out to move their car.

Two days later they herd another radio report: “There will be two to four inches of snow today. You must park on the even-numbered side of the street.” Dave grumbled and went out to move their car.

Three days later the weatherman announced, “There will be ten to 12 inches of snow today and you must park...” Just then the power went out and they didn’t get the rest of the instructions. “Jeez,” said Dave, “what am I going to do now?”

“Aw, Dave,” Sue replied, “just leave the car in the garage.”

บ้านของเคฟกับซุอยู่ในเมืองหนาวจัด ทั้งสองฟังวิทยุพยากรณ์อากาศประกาศว่า “วันนี้หิมะจะตกสูงห้านิ้ว ทางกรมประกาศเตรียมรับมือพร้อมออกคำสั่งให้ประชาชนจอดรถได้เฉพาะฟากถนนที่อนุญาตให้จอดวันนี้” เคฟวางมือจากอาหารเช้าแล้วรีบไปเลื่อนรถ

สองวันต่อมา ทั้งสองได้ยินประกาศอีก “วันนี้ หิมะตกสูงสี่นิ้ว ทางกรมประกาศเตรียมรับมือพร้อมออกคำสั่งให้ประชาชนจอดรถได้เฉพาะฟากถนนที่อนุญาตให้จอดในวันคู่” เคฟบ่นเป็นหมิวินฝรั่ง แต่ออกไปเลื่อนรถโดยดี

สามวันถัดมา มีประกาศ “วันนี้ หิมะตก 12 นิ้ว ทางกรมออกคำสั่งให้ประชาชน...” ทันใดนั้น ไฟก็ดับ ไม่ทันที่ทั้งสองจะได้ฟังคำสั่งของทางการให้ครบถ้วน “แล้วเราจะทำยังไงต่อดีล่ะ” เคฟถาม

“ก็จ้อครดไว้ในโรงรถอย่างเดิมแหละค่ะ” ชูตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 77

ตัวอย่างที่ 22

A customer at Green's gourmet grocery marveled at the proprietor's quick wit and intelligence: "Tell me, Green, what makes you so smart?"

"I wouldn't share my secret with just anyone," Green replied, lowering his voice so the other shoppers wouldn't overhear. "But since you're such a good and faithful customer, I'll let you in on it. It's fish heads. Eat enough of them and you'll be absolutely brilliant."

"Really? Do you sell them hear?"

"Sure. Only \$4 apiece," Green said. The customer bought three, but returned a week later complaining that the fish heads were disgusting and he wasn't any smarter.

"You didn't eat enough," Green explained. So the customer bought 20 more fish heads. Two weeks later he returned and said angrily, "Hey, Green. You're selling me fish heads for \$4 each—I can buy a whole fish for \$2. You're ripping me off."

"See!" Green said. "You've gotten much smarter already!"

ลูกค้าร้านขายเนื้อสัตว์ชั้นชมนานายกรีนเจ้าของร้านเป็นคนปัญญาดี ปฏิภาณเฉียบแหลม จึงกล่าวว่า “ถามจริงๆ เกิด ทำไมนายจึงฉลาดนัก”

“ถ้าไม่ใช่ลูกค้าประจำอย่างคุณผมไม่ยอมบอกหรอกนะ กินหัวปลาสิครับ กินเยอะๆ แล้วจะยิ่งฉลาด”

“จั้นเหรอ แล้วร้านนายมีหัวปลาหรือเปล่านั้น”

“มีสิครับ จั้นละสี่เหรียญ” ลูกค้าซื้อไปสามจั้น สัปดาห์ต่อมาเขาก็กลับมาหากรีน บ่นว่า หัวปลารสชาติไม่ได้ความเลย แถมตัวเองยังไม่ฉลาดขึ้นสักนิด

“คุณยังกินไม่พอรึ” กรีนอธิบาย ลูกค้าซื้อไปอีก 20 จั้น สองสัปดาห์ถัดมา ลูกค้ากลับมาที่ร้าน คราวนี้เขาโกรธมาก ต่อว่านายกรีนทันที “กรีน นายหลอกฉัน มีอย่างรึ ขายหัวปลาให้จั้นละสี่เหรียญ ปกติปลาตัวละสองเหรียญเท่านั้น โกงกันชัดๆ ”

“นี่ไง คุณฉลาดขึ้นแล้วเห็นๆ ”

สรรสาระ 2543; 10: 77

ตัวอย่างที่ 23

After weeks of getting cold shoulder from his wife, the unhappy husband finally confronted her: "Admit it, Linda. The only reason you married me is because my grandfather left me \$10 million."

"Don't be ridiculous," she replied. "I don't care who left it to you."

ภรรยาอนมาหลายวันแล้ว ในที่สุดสามีก็ตัดสินใจพูดกับเธอตรงๆ ว่า

"ยอมรับมาเถอะลินดา เธอแต่งงานกับฉันด้วยเหตุผลอย่างเดียวกันคือปู่ของฉันทิ้งมรดกไว้ให้สิบล้านเหรียญซะใหม่"

"อย่าบ้าไปหน่อยเลย" ภรรยาตอบ "มรดกของใครไม่สำคัญหรอก ขอให้ทิ้งไว้ให้เธอก็แล้วกัน"

สรรสาระ 2543; 11: 63

ตัวอย่างที่ 24

Visiting Australia, a Texas rancher strikes up a conversation with a local man who raises cattle. The Texan brags that his spread is far larger than the Australian's, and his cattle are twice the size of the ones raised down under. Then the Texan sees a herd of kangaroos in the distance. "What are those?" he asks.

The Aussie says, "Don't you have grasshoppers in Texas?"

เจ้าของฟาร์มจากรัฐเท็กซัสไปเที่ยวออสเตรเลีย เห็นเจ้าของฟาร์มชาวออสซี่ก็ชวนคุย โทบาลจากแดนไกลชมว่าฟาร์มของเขาพื้นที่กว้างใหญ่กว่า ปศุสัตว์ก็มากกว่าถึงสองเท่า ทันใดนั้นก็เหลือบไปเห็นจิงโจ้ฝูงหนึ่งกระโดดโหยงๆ อยู่ลิบๆ "นั่นตัวอะไร" โทบาลจากเท็กซัสถาม

ชาวออสซี่ตอบว่า "ตึกแดนใจ ที่เท็กซัสไม่มีเธอ"

สรรสาระ 2543; 11: 63

ตัวอย่างที่ 25

An Asteroid hits the speaker platform at a Seattle Conference center, and Al Gore, George W. Bush and Bill Gates all arrive in heaven at the same time. They are greeted by the Almighty, who is sitting on his golden throne. First, The Lord speaks to Gore, asking what he believes in.

"I believe in the Internet and a clean environment," Gore replies

“Very good,” the Almighty says. “Come sit near me.” Then he asks George W. Bush the same question.

“I believe in cutting taxes and taking good care of the military,” Bush replies.

“Excellent,” says the Almighty. “Come sit near me.” Then he asks Bill Gates what he believes.

“I believe,” Gates replies, “you’re sitting in my chair.”

จู่ๆ ดาวหางก็พุ่งใส่เวทีอภิปราย อัล กอร์, จอร์จ ดับเบิลยู. บุช และบิล เกตส์ซึ่งอยู่บนเวที เลยถึงขนาดขึ้นสวรรค์ไปพร้อมกัน โดยมีพระเจ้าซึ่งนั่งบนบัลลังก์ทองรอรับอยู่ ท่านถามกอร์เป็นคน แรกว่าเขาเชื่อในสิ่งใด

“ผมเชื่อในอินเทอร์เน็ตและสิ่งแวดลอมที่สะอาด” กอร์ตอบ

“ดีมาก มานั่งข้างๆ ข้า” พระเจ้าพูดแล้วหันไปถามจอร์จ บุชด้วยคำถามเดียวกัน

“ผมเชื่อในการลดภาษีและกองทัพที่แข็งแกร่ง” บุชตอบ

“เยี่ยมมาก มานั่งข้างๆ ข้า” พระเจ้าบอก แล้วหันไปถามบิล เกตส์ว่าเชื่อในสิ่งใด

“ผมเชื่อว่า” บิล เกตส์ตอบ “ท่านกำลังนั่งอยู่ในเก้าอี้ของผม”

ธรรมสาระ 2543; 11: 63-4

ตัวอย่างที่ 26

Two crews of astronauts, one of them Soviet and the other American, landed on the Moon. The Americans collected some rocks sample, while the Soviets started to paint the surface of the moon red. The Americans reported this to NASA ground control, but were told to let the Russians proceed.

Two days later the American astronauts reported back again: “The Russians have painted the entire surface of the moon red and have departed.”

“Good,” NASA replied. “Write on it, in huge white letters: ‘Coca-Cola’.”

นักบินอวกาศจากสหรัฐฯ กับโซเวียตนำยานลงจอดบนดวงจันทร์พร้อมกัน ทีมอเมริกัน รีบเก็บตัวอย่างหินขณะที่ทีมโซเวียตลงมือทาสีพื้นผิวดวงจันทร์ให้เป็นสีแดง ชาวอเมริกันรายงาน กลับไปที่องค์การนาซาทันที และได้รับคำสั่งให้ปล่อยชาวโซเวียตทำงานของเขาต่อไป

สองวันต่อมา นักบินของสหรัฐฯ รายงานกลับไปอีกครั้งว่า “พวกรัสเซียทาสีดวงจันทร์ เป็นสีแดงเรียบร้อยก็บินกลับไปเลย”

“ดีแล้ว” เจ้าหน้าที่นาซาบอก “เอาสีขาวไปเขียนหนังสือตัวโตๆ ว่า ‘โคคา-โคลา’ ”

สรรสาระ 2543; 11: 64

ตัวอย่างที่ 27

While making rounds, a doctor points out an X ray to a group of interns. “As you can see,” she says, “the patient limps because his left fibula and tibia are radically arched. Michael, what would you do in a case like this?”

“Well,” ponders the intern, “I suppose I’d limp too.”

ขณะออกตรวจคนไข้ อาจารย์แพทย์ชี้ให้หมอฝึกหัดดูแผ่นฟิล์มเอกซเรย์ “ทุกคนคงเห็นนะครับว่าคนไข้รายนี้เดินกะเผลกเพราะกระดูกน่องกับกระดูกแข้งซ้ายโค้งงอผิดปกติ ไมเคิล ในกรณีอย่างนี้ คุณจะทำยังไง”

“ก็คงจะเดินกะเผลกเหมือนกันครับ” หมอฝึกหัดตอบอย่างครุ่นคิด

สรรสาระ 2543; 11: 64

ตัวอย่างที่ 28

A man crashed his car into a pole in a remote country area. Walking miles to the nearest village for help, he finally spotted a telephone booth. When he found the line was dead, he kicked the kiosk angrily.

“Don’t blame the phone,” said a local passerby. “Apparently some idiot crashed into a telegraph pole and bought all the lines down..”

ชายนักซิ่งขับรถชนเสาข้างทางในชนบทห่างไกลผู้คน เขาต้องเดินหลายกิโลเมตรเพื่อขอความช่วยเหลือจากคนในหมู่บ้านใกล้เคียง ในที่สุดก็เห็นตู้โทรศัพท์ แต่โทรศัพท์ที่ใช้การไม่ได้ เขาจึงเตะตู้เต็มแรงเพื่อระบายโทสะ

“อย่าไปเตะมันเลยคุณ” คนเดินผ่านมาบอก “มีไอ้บ้าที่ไหนก็ไม่รู้ ขับรถชนเสาโทรเลขหักเลยทำให้สายโทรศัพท์พลอยเสียไปด้วย”

สรรสาระ 2543; 11: 64

ตัวอย่างที่ 29

Every morning a man passed by a house and saw a woman hitting her husband over the head with a French loaf. One day, though, he saw the woman was using fruitcake instead of bread, he was curious and knocked on the door of the house.

“Don’t you usually beat your husband with a French loaf?” he asked the woman when she answered the door.

“Yes,” she replied. “But it’s his birthday today.”

ทุกเช้า คนที่เดินผ่านบ้านหลังนี้ จะเห็นภรรยาใช้ขนมปังยาวแบบฝรั่งเศสทุบศรีษะสามี อยู่เป็นประจำ แต่ต่อมามีวันหนึ่ง ภรรยาเปลี่ยนมาใช้เค้กผลไม้แทนขนมปัง มีคนสงสัยเข้าไปเคาะประตูถามว่า

“ทุกวันนี้ขนมปังฟาดหัวสามีไม่ใช่เหรอ” คนที่สงสัยถาม

“ใช่แล้ว” ภรรยาจอมโหดตอบ “แต่วันนี้วันเกิดเขา”

สรรสาระ 2543; 11: 64

ตัวอย่างที่ 30

A drummer was tired of being told that ‘anyone can play the drums’ and decided to take up some real instruments.

Walking into a music shop, he said to the assistant, “I’ll take that red trumpet over there and the accordion in the corner.”

“Okay,” replied the confused assistant. “You can have the fire extinguisher, but the radiator’s got to stay.”

มือกลองคนหนึ่งเกิดเบื่อที่มีคนพูดว่า “ใครๆ ก็ตีกลองได้” จึงตัดสินใจว่าจะต้องหัดเล่นเครื่องดนตรีที่ยากขึ้น

เขาเดินเข้าไปในร้านขายเครื่องดนตรีแล้วบอกพนักงานว่า “เอาทรัมเป็ตสีแดงนั้นกับแอกคอร์ดียนตรงมุมโน้น”

“ได้ครับ” พนักงานรับคำอย่างงงๆ “เครื่องดับเพลิงพอขายได้ แต่เครื่องทำความร้อนคงถอดให้ไม่ได้หรอกครับ”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 31

“What’s taking so long?” shouted an exasperated golfer as he waited for his partner to line up his tee shot.

“My wife is watching me from the clubhouse,” explained the other man. “This needs to be a perfect shot.”

“Forget it,” said the golfer. “You’ll never hit her from down here.”

“เมื่อไรจะตีซะที” นักกอล์ฟถามเพื่อนร่วมก๊วนด้วยความฉุนเฉียวเมื่อรอนานมาก

“เมื่อยังยืนมองอยู่บนคลับเฮาส์” เพื่อนอธิบาย “ฉันจะตีพลาดไม่ได้เด็ดขาด”

“เลิกคิดเถอะ” นักกอล์ฟคนแรกบอกเพื่อน “ตีแรงแค่ไหน ลูกก็ไม่โดนเมียชายหรอก”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 32

A handsome man accidentally bumped into a woman on the street.

“I’m so sorry,” he apologized.

“That’s quite all right,” the woman replied. “You know,” she added with a smile, “you look just like my fifth husband.”

“Wow,” said the man. “How many times have you been married?”

“Four.”

หนุ่มรูปงามเดินชนสาวกระดิ่งงาสนไฟบนถนน

“ขอโทษครับ” เขากล่าว

“ไม่เป็นไรค่ะ” เจ้าหล่อนบอกเสียงอ่อนหวาน “คุณรู้ไหม” หล่อนพูดพร้อมส่งยิ้ม
กรุ้มกริ่ม “หน้าตาคุณเหมือนสามีคนที่ห้าของฉันเลย”

“ว้าว” หนุ่มรูปหล่ออุทาน “แล้วคุณมีสามีมาแล้วทั้งหมดกี่คนครับ”

“สี่คนค่ะ”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 33

A skinflint was looking for a gift for a friend and spotted a broken vase marked down to almost nothing, so he snapped it up. Arranging for it to be delivered, he hoped his friend would think it had been broken in transit.

A few days later the man received a note from his friend. “Thanks for the vase,” it read. “It was so thoughtful of you to wrap each piece separately.”

ชายผู้ตระหนี่กำลังมองหาของขวัญให้เพื่อน เดินไปเดินมาก็สะดุดตาแจกันแตกใบหนึ่ง ซึ่งราคาถูกเหมือนได้เปล่า เขารีบซื้อทันทีและบอกให้เจ้าของร้านส่งให้เพื่อน โดยหวังว่าผู้รับจะเข้าใจว่าแจกันแตกระหว่างขนส่ง

สองวันต่อมา เขาก็ได้รับจดหมายจากเพื่อนว่า “ขอบคุณที่อุตส่าห์ส่งแจกันมาให้ คุณรอบคอบมากที่แยกห่อแต่ละชิ้น”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 34

Lying on his deathbed, a loving husband was wavering between life and death when he thought he smelled chocolate chip cookies baking. They were his favorite, so he dragged himself out of bed, crawled to the kitchen and was just reaching up to take a cookie off the plate when his wife slapped his hand with a spatula.

“Don’t touch!” she commanded. “They’re for the funeral.”

สามีที่รักภรรยาอย่างสุดซึ่งกำลังนอนรอความตายอยู่บนเตียง ทันใดนั้นก็ได้กลิ่นคุกกี้ช็อกโกแลตชิพของโปรด เขาจึงพยายามลงจากเตียงจนสำเร็จ แล้วคลานกระเสือกกระสนเข้าไปในครัว แต่ขณะเอื้อมมือไปหยิบคุกกี้ในถาด ก็ถูกภรรยาเคาะมือด้วยตะหลิว

“ห้ามจับ” เธอสั่งเสียงขาด “จะเก็บไว้แจกงานศพ”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 35

Artist: “So what’s your opinion of my painting?”

Critic: “It’s worthless.”

Artist: “I know, but I’d like to hear it anyway.”

จิตรกร “คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับภาพวาดของผม”

นักวิจารณ์ “ไม่ได้เรื่องเลย”

จิตรกร “ผมรู้แต่ก็อยากได้ยินกับหู”

สรรสาระ 2543; 12: 64

ตัวอย่างที่ 36

A man dreamed of owning a parrot. He had never seen one, but had heard that it was a bird that talked. A friend suggested that he visit an aviary of a person he knew, adding that he would telephone to say that he was sending him there. The man went to the aviary, but the owner, who had no parrots at the time, and knew that the man had never seen one, gave him an owl.

Some time later, the man saw his friend. "How is the parrot?" his friend inquired.

"It's beautiful and I love it!" the man replied.

"So, is it talking yet?"

"To be honest, it doesn't talk. But when I speak to it, it pays close attention to what I say."

ชายคนหนึ่งฝันอยากเลี้ยงนกแก้วสักตัวทั้งที่ตลอดชีวิตไม่เคยเห็นนกชนิดนี้มาก่อนเลย เพียงแต่ได้ยินว่ามันเป็นนกพูดได้ เพื่อนจึงแนะนำให้ไปดูที่ร้านขายสัตว์เลี้ยงของคนรู้จัก แถมบอกด้วยว่าจะโทรศัพท์ไปแจ้งทางร้านว่าจะมีเพื่อนไปดูนกแก้ว ชายคนนั้นจึงไปตามที่เพื่อนแนะนำ ตอนนั้นในร้านไม่มีนกแก้วเหลืออยู่ แต่เจ้าของร้านรู้ว่าลูกค้ารายนี้ไม่เคยเห็นนกแก้วมาก่อนจึงหลอกให้ซื้อ นกชุกกลับไป

ต่อมา ชายนักฝันกับเพื่อนก็พบกัน "นกแก้วเป็นยัง ไงบ้าง" เพื่อนถาม

"ดีมาก ฉันชอบ" เขาตอบ

"แล้วมันพูดได้หรือยัง"

"ความจริงมันก็ยังไมยอมพูดหรอกนะ แต่เวลาฉันพูดด้วย มันหลับตาฟังอย่างตั้งอกตั้งใจเต็มที่แล้ว"

สรรสาระ 2543; 12: 65

ตัวอย่างที่ 37

The phone rings at the synagogue office. "Hello, is this Rabbi Schwartz?" the caller asks.

"It is."

"This is the Internal Revenue Service. We wonder if you can help us."

"I'll try."

"Do you know a Herman Cohen?"

"I do."

“Is this man a member of your congregation?”

“He is.”

“Did he donate \$10,000?”

“He will.”

โทรศัพท์ที่ตั้งที่สำนักงานสุเหร่ายิว “สวัสดีครับ แรบไบชวาทซ์ไซ์ใหม่ครับ” เสียงในสาย

ถาม

“ไซ์”

“ผมโทรฯมาจากกรมสรรพากร กรุณาตอบคำถามสักสองสามข้อได้ไหมครับ”

“ได้สิ”

“ท่านรู้จักเฮอรัแมน โคเอนไหมครับ”

“รู้จัก”

“เขามาที่สุเหร่าของท่านเป็นประจำไซ์ไหม”

“ไซ์”

“เขาเคยบริจาค 10,000 เหรียญให้สุเหร่าหรือเปล่า”

“ไม่เคย แต่เฮอรัแมนจะต้องบริจาคแน่ ไม่เชื่อคอยดู”

ธรรมสาระ 2543; 12: 65

ตัวอย่างที่ 38

“I went horseback riding on the weekend,” Bill told his friend.

“How was it?” Sam asked.

“It started off well; my horse was wonderful. He was trotting kind of fast, but I didn’t mind.”

“Great,” said Sam.

“But then he started to gallop. I got nervous, and before I knew it, my saddle was tilting to the left. In no time I was hanging upside down and my head was bouncing off the ground.”

“Good grief! How did you manage to get off without any broken bones or scratches?” asked Sam.

“Well, thank goodness the manager at the mall came and turned it off.”

“เสาร้อาติศย์ที่ผ่านมา ฉันไปจี๋มาแล้ว” บิลบอกเพื่อน

“เป็นไงบ้าง”

“แรกๆ ก็สนุกดี แต่พอจี๋ไปได้สักพักมันก็เริ่มความเร็วขึ้นๆ แต่ฉันไม่กลัวหรอก”

“เก่งจัง” แซมชม

“แต่จู่ๆ มันก็ควบคุมแทบไม่ติดพื้น ฉันชกกล้วย กว่าจะรู้ว่าอานก็หล่นลงไปทางซ้าย พริบตาเดียวหัวฉันก็ทิ่มห่างพื้นไม่ถึงคืบ”

“น่ากลัวจัง แล้วนายหยุดมาได้ยังไง โดยที่กระดูกไม่หักสักชิ้น แม้แต่รอยถลอกยังไม่มี” แซมสงสัย

“ก็อึ้งดี ต้องขอบคุณผู้จัดการห้างที่มาพบเข้าพอดี เลยปิดสวิทช์ให้ทันเวลา”

สรรสาระ 2543; 12: 65

ตัวอย่างที่ 39

“I think my wife’s going deaf,” Joe told their doctor.

“Try to test her hearing at home and let me know how severe her problem is before you bring her in for treatment,” the doctor said.

So that evening, when his wife was preparing dinner, Joe stood 15 feet behind her and said, “What’s for dinner, honey?” No response. He moved to ten feet behind her and asked again. No response. Then he stood five feet in back of her and tried again but still got no answer.

Finally, he stood directly behind her and asked, “Honey, what’s for supper?”

She turned around. “For the fourth time—I said chicken!”

“สงสัยภรรยาผมจะหูตึงครับ” โจบอกหมอ

“กลับไปบ้าน ลองทดสอบการได้ยินของภรรยาซะครับ แล้วมาบอกอาการหมอ จากนั้นค่อยคุยเรื่องขั้นตอนการรักษา” หมอบอก

เย็นวันนั้น ภรรยาของโจกำลังทำกับข้าว โจยืนข้างหลังเธอห่างออกไปห้าก้าว แล้วพูดว่า “วันนี้มีอะไรกินจ๊ะ” ไม่มีคำตอบ โจจึงขยับเข้าไปเป็นสี่ก้าวแล้วถามซ้ำ ไม่มีคำตอบ โจขยับเข้าไปเป็นสามก้าวแล้วถามอีก ก็ยังไม่มีคำตอบ

โจยืนข้างหลังภรรยาแล้วถาม “ที่รัก วันนี้มีอะไรกินจ๊ะ”

เธอหันมาตอบว่า “ฉันบอกเป็นหนที่สี่แล้วนะว่าวันนี้มีไก่”

สรรสาระ 2544; 1: 46

ตัวอย่างที่ 40

One afternoon, a young man who was an avid golfer had a few hours to spare. He figured that if he played quickly, he could squeeze in nine holes before heading home. Just as he was about to tee-off, an elderly gentleman shuffled onto the tee and asked if he could accompany him as he, too, was playing alone. The young man agreed and to his surprise, the elderly man played quickly.

Finally they reached the ninth fairway and the young man had a tough shot – there was a large pine tree directly between his ball and the green. The young man was considering how to hit the shot, when the other man said, “When I was your age, I’d hit the ball right over that tree.”

Accepting the challenge, the younger man swung hard and hit the ball smack into the top of the tree trunk. It thudded back on the ground not far from where it originally lay.

“Of course,” the elderly man continued, “when I was your age, that pine tree was only a meter tall.”

บ่ายวันหนึ่ง นักกอล์ฟหนุ่มผู้หลงใหลในกีฬาประเภทนี้ตั้งใจออกรอบทั้งที่มีเวลาเพียงสองถึงสามชั่วโมง แต่เขาคิดว่าถ้าเล่นให้เร็วหน่อยก็อาจตีได้เก้าหลุมก่อนถึงเวลากลับบ้าน ขณะจะเริ่มเล่น ชายสูงวัยคนหนึ่งเข้ามาขอร่วมก๊วนด้วยเพราะมาคนเดียวเหมือนกัน ทั้งสองตีมาถึงหลุมที่เก้า ชายหนุ่มต้องตีลูกที่ยากมากเพราะมีต้นสนใหญ่ขวางทางลูกกอล์ฟอยู่ทำให้เขาต้องคิดหนัก ชายสูงอายุกล่าวขึ้นมาลอยๆ ว่า “สมัยผมอายุเท่าคุณ ผมตีลูกข้ามต้นสนไปเลย”

ประหนึ่งเป็นคำท้าทาย ชายหนุ่มตัดสินใจหวดลูกกะให้ข้ามต้นสนใหญ่ แต่ลูกกอล์ฟไปชนยอดสนตกลงมาไม่ห่างจากจุดเดิมสัก แล้วเขาก็ได้ยินชายชราพูดต่อว่า “สมัยผมอายุเท่าคุณ สนต้นนี้สูงแค่เมตรเดียวเอง”

สรรสาระ 2544; 1: 46

ตัวอย่างที่ 41

For their first anniversary, a man buys his young wife a cell phone. She is thrilled and listens eagerly as he explains all its features. The next day she is out shopping when the phone rings.

“Hi, honey,” her husband says. “How do you like your new phone?”

“Oh, I just love it!” she gushes. “It’s so cute and small—and your voice sounds so clear. But there’s just one thing I don’t understand.”

“What’s that?”

“How did you know I was at Wal-Mart?”

สามีซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้ภรรยาสาวเป็นของขวัญครบรอบวันแต่งงาน เธอดีใจมาก ตั้งใจฟังสามีอธิบายวิธีใช้โดยละเอียด วันรุ่งขึ้น ขณะเดินช้อปปิ้ง โทรศัพท์เครื่องใหม่ก็ดังขึ้น

“สวัสดีจ๊ะ ชอบโทรศัพท์เครื่องใหม่ไหม” สามีถาม

“ชอบมากค่ะ เครื่องเล็กสวยน่ารัก เสียงคุณก็ชัดแจ๋ว แต่ฉันสงสัยอยู่อย่าง”

“อะไรหรือจ๊ะ”

“คุณรู้ได้ยังไงว่าฉันอยู่ที่ร้านบูตส์”

สรรสาระ 2544; 1: 46

ตัวอย่างที่ 42

A man moves to a large city with his family and sees a mirror for the first time. Upon seeing his reflection, he thinks it’s a portrait of his father and decides to buy the object so he can admire it everyday. His very jealous wife decides to investigate and upon seeing her reflection in the mirror concludes her husband has a lover. When she calls her mother over to tell her about the husband’s affair, the elderly woman looks into the mirror and exclaims:

“Now, why would Joe trade you in for someone as ugly as that!”

ชายคนหนึ่งพาครอบครัวย้ายไปตั้งถิ่นฐานในเมืองใหญ่ พวกเขาเพิ่งเคยเห็นกระจกเงาเป็นครั้งแรกในชีวิต เมื่อเห็นภาพในกระจก เขาคิดว่าเป็นรูปพ่อของเขา จึงตัดสินใจซื้อของมาแสดงความเคารพพ่อทุกวัน ส่วนภรรยาที่หึงก็ตั้งใจจะสืบเรื่องของสามีอยู่ตลอดเวลา พอเห็นภาพในกระจก เธอมั่นใจว่าเป็นภาพของชู้รักสามี จึงเล่าเรื่องนี้ให้แม่ของเธอฟังแล้วพามาดูภาพดังกล่าว แม่ภรรยาเพิ่งมองภาพในกระจก แล้วพูดว่า “โงะ โง่ ช่างโง่เสียจริง ไปชอบคนหน้าตาน่าเกลียดอย่างชายคนนี้ได้ยังไงนะ”

สรรสาระ 2544; 1: 46-7

ตัวอย่างที่ 43

A convict proposes the following to his lawyer: "If I get five years in prison I'll pay you a thousand bucks; three years, I'll pay you two thousand, and if I only get one year, three thousand.

After the trial, the lawyer tells the client: "I got you one year, so you owe me three thousand dollars. And listen, we got really lucky! They almost acquitted you!"

จำเลยในคดีหนึ่งยื่นข้อเสนอให้ทนายของเขา "ถ้าผมต้องติดคุกห้าปี ผมจ่ายให้คุณ 1,000 เหรียญ แต่ถ้าเหลือสามปีจะเพิ่มให้เป็น 2,000 เหรียญ แล้วถ้าคุณทำให้เหลือโทษจำคุกเพียงปีเดียว ผมจะให้คุณ 3,000 เหรียญเลย

หลังจากทนายพยายามทำตามที่ลูกค้าความต้องการแล้วก็มารายงานผลทันที "คุณต้องจ่ายผม 3,000 เหรียญแล้วละ ผมทำให้คุณติดคุกแค่ปีเดียว โชคดีจริงๆ ตอนแรกถูกขุนตัดสินใจจะยกฟ้องคุณด้วยซ้ำ"

สรุประ 2544; 1: 47

ตัวอย่างที่ 44

Two lions were lying in a Safari Park watching the tourists drive past in their cars.

"I've heard that canned humans are as good as fresh," says one lion to the other. "Pity we don't have a key to find out."

สิงโตสองตัวนอนฝั่งแดดอยู่ในสวนสัตว์ซาฟารี ทอดสายตามองนักท่องเที่ยวที่ขับรถเข้าไป สิงโตตัวหนึ่งเอ่ยขึ้นว่า "ฉันได้ยินว่ามนุษย์กระป๋องนี่รสชาติเยี่ยมพอๆ กับกินดิบๆ เลยนะ เสียหายที่เราไม่มีที่เปิดกระป๋อง

สรุประ 2544; 1: 47

ตัวอย่างที่ 45

A desperate voice calls the police by phone: "Help, come quickly! A cat has just entered my house!"

"A cat? Don't be afraid. There's not need to worry about a cat."

"Please! It's a tragedy!"

"To whom am I speaking?"

"It's the parrot!"

ตำรวจได้รับโทรศัพท์ฉุกเฉิน เสียงตระหนกตกใจดังมาตามสายว่า “ช่วยด้วย รีบมาที่นี้ด่วน แมวกำลังจะเข้าบ้านฉัน”

“แมวเหรอด ไม่ต้องกลัว ไม่เห็นมีอะไรน่าวิตกเลย”

“ได้โปรดเถอะ นี่เป็นเรื่องความเป็นความตายเชียวนะ”

“ขอโทษครับ ผมกำลังพูดอยู่กับใครไม่ทราบ”

“นกแก้วครับผม”

สรรพสาร 2544; 1: 47

ตัวอย่างที่ 46

The wife was mad when her husband told her he had lost the umbrella.

“Is that possible? You are the most absent-minded man in the world. When did you notice you had lost it?”

“I only missed it when the rain stopped and I raised my hand to close it.”

ภรรยาโกรธสามีมากเมื่อรู้ว่าเขาทำร่มหาย

“อีกแล้ว คุณนี่ขี้ลืมที่สุดในโลกเลยนะ แล้วรู้ตัวว่าทำร่มหายตอนไหนล่ะ”

“ก็ตอนที่ฝนหยุดตกแล้วผมจะหุบร่มนั่นแหละจ๊ะ”

สรรพสาร 2544; 1: 47

ตัวอย่างที่ 47

Ten years after the census was made, the girl went back to the same remote, small town in the backwoods and noticed that the population had not increased, nor decreased.

“How is this possible?” she asked the oldest woman in the place.

“It’s simple. Every time a baby is born, a young man runs away from the town.”

หลังมีการสำรวจสำมะโนประชากรไปแล้วสิบปี เจ้าหน้าที่สาวซึ่งเคยทำหน้าที่สำรวจกลับไปหมู่บ้านอันห่างไกลแห่งนั้นอีกครั้ง แล้วพบว่าจำนวนประชากรในหมู่บ้านไม่ได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงเลย

“เป็นไปได้ยังไงกัน” เธอถามหญิงซึ่งชราที่สุดในหมู่บ้าน

“ไม่เห็นแปลกเลย เวลาเกิดเด็กคนหนึ่ง ชายหนุ่มก็จะหนีหายไปหนึ่งคน”

สรรพสาร 2544; 2: 79

ตัวอย่างที่ 48

A man complained to his friend, "I had it all -- money, a magnificent house, a luxury car and the love of a beautiful woman. Then pow! It was all gone."

"What happened?" asked the friend.

"My wife found out."

ชายคนหนึ่งรีบทุกข์กับเพื่อนว่า "ผมมีพร้อมทุกอย่าง ทั้งเงิน บ้านสวย รถหรู และสาวสวยที่รักผมสุดหัวใจ แต่จู่ๆ วิกิมาทันทีพังทลาย"

"ทำไมล่ะ" เพื่อนถาม

"เมียจับได้น่ะสิ"

สรรสาระ 2544; 2: 79

ตัวอย่างที่ 49

Two friends meet in the street:

"What's wrong, Roland?"

"I found two 100 franc notes in the bus."

"And you're not happy about it?"

"Actually, someone else saw them at the same time, so I had to share them."

"A hundred francs each. That's not bad!"

"No it's not, but when I got home, I realized it was me who lost the 200 francs in the first place!"

เพื่อนสองคนพบกันที่ถนนสายหนึ่ง

"มีอะไรหรือเปล่า โรแลนด์"

"ฉันเจอเงิน 100 ฟรังก์สองใบบนรถเมล์"

"แล้วไม่ดีใจหรือ"

"จริงๆ แล้วมีคนอื่นเห็นเงินนั้นพร้อมๆ กับฉัน ก็เลยต้องแบ่งกัน"

"คนละ 100 ฟรังก์ก็ไม่เลวนะ"

"ไม่ใช่อย่างนั้นสิ พอถึงบ้าน ฉันถึงนึกได้ว่าฉันเป็นคนทำเงินหล่นบนรถเมล์ 200 ฟรังก์"

สรรสาระ 2544; 2: 79

ตัวอย่างที่ 50

A lion was getting married, and a mouse at the ceremony was so thrilled that he jumped up and down with joy. When one of his friends asked why he was so happy, he replied that his brother was getting married.

“What brother?” his friend asked in astonishment.

“The lion is my brother,” replied the mouse.

“But how can he be your brother, he is a lion and you are a mouse?” said his friend.

Replied the mouse with a grin: “We were all lions before we get married.”

สิ่งหนึ่งที่น่าทึ่งกำลังจะเข้าพิธีแต่งงาน หนึ่งในบรรดาแขกหรือเป็นหนูตัวเล็กๆ ซึ่งมีอาการ
เร็งรำ วนเห็นได้ชัดและกระโดดโลดเต้นอย่างมีความสุข เพื่อนๆที่มาในงานอดตามไม่ได้ว่า ทำไม
ถึงดีใจขนาดนั้น หนูน้อยตอบว่า นี่เป็นพิธีแต่งงานของน้องชาย

“สิงโตกับหนูจะเป็นพี่น้องกันได้ยังไง” เพื่อนๆถามอย่างงุนงง

“เจ้าสิงโตนั้นเป็นน้องชายแท้ๆ เลยแหละ ก่อนที่ฉันจะแต่งงาน ฉันก็เป็นสิงโตเหมือน
กัน”

สรรสาระ 2544; 2: 79-80

ตัวอย่างที่ 51

A father proudly showed his newborn triplets to his friend. “What do you think of them?” he asks.

“Well, if I were you,” replied his friend, “I’d keep that one.”

พ่อลูกแฝดสามอวดทารกแรกเกิดกับเพื่อน แล้วถามว่า “นายคิดว่าไง”

เพื่อนของเขาข้งดูเด็กๆ แล้วตอบว่า “ถ้าเราเป็นนายนะ เราจะเก็บไว้คนหนึ่ง”

สรรสาระ 2544; 2: 80

ตัวอย่างที่ 52

A private eye is rendering accounts with a client, “As per instructions, I’ve been following your husband since last night. First he bought gifts, then he went to a restaurant, after that he showed up at a bar, later on at a disco and, finally, at a hotel.”

“That creep! And what do you suppose he was doing in all those places?”

“I’m not sure, ma’am, but I think he was following you!”

นักสืบเอกชนกำลังรายงานผลการสืบสวนให้ลูกค้าฟัง “ตามคำสั่งของคุณ ผมตามสามีคุณไปเมื่อคืนตอนหัวค่ำ เขาซื้อของขวัญชิ้นหนึ่งแล้วไปกินอาหารที่ภัตตาคาร เสร็จแล้วไปดื่มที่บาร์ สักครู่ก็ไปเดินร้านในดิสโกเทก สุดท้ายก็เข้าโรงแรม”

“เลวมาก คุณคิดว่าเขาไปทำอะไรในสถานที่อย่างนั้น”

“ผมก็ไม่แน่ใจนะครับคุณนาย แต่คิดว่าเขาคงสะกดรอยตามคุณอยู่”

สรรสาระ 2544; 2: 80

ตัวอย่างที่ 53

“Why do you paint your getaway car green on one side and yellow on the other?”
asked one crook of another.

“Because I like to hear the witnesses contradict each other,” he replied.

“ทำไมนายถึงพ่นสีรถเขียวข้างเหลืองข้างล่ะ” สิบแปดมงกุฎนายหนึ่งถามพรรคพวก

“อยากเห็นพยานให้การขัดกันเองนี่” สมาชิกแก๊งตอบอย่างมั่นใจ

สรรสาระ 2544; 2: 80

ตัวอย่างที่ 54

A pretty girl walked up to a department store's fabric counter and said, “How much is that?”

“Only a kiss a meter,” replied the smirking male assistant.

“That's fine,” replied the girl. “I'll take four meters.”

The assistant eagerly measured the material, wrapped it and then held the parcel out. Taking it, the girl turned and pointed to an elderly man standing beside her. “My grandpa will pay the bill.”

สาวสวยนางหนึ่งเดินเข้าไปที่แผนกผ้าตัดเสื้อในห้างสรรพสินค้า

“ชิ้นนี้ราคาเท่าไรคะ” เธอถามพนักงานขายซึ่งเป็นผู้ชายท่าทางกุ่มกริม

“เมตรละหนึ่งจูบครับ”

“ไม่แพงเลย” หญิงสาวกล่าว “ถ้าจั้น ฉันขอซื้อสี่เมตรค่ะ”

พนักงานขายจัดแจงวัดและตัดผ้าห่อให้ลูกค้าสาวเป็นที่เรียบร้อย เธอชี้ไปที่ชายสูงอายุซึ่งยืนอยู่ข้างๆ พร้อมกับบอกคนขายว่า “เก็บค่าผ้าที่ปู่ฉันนะคะ”

สรรสาระ 2544; 2: 80

ตัวอย่างที่ 55

Coming home from work, a man finds toys and clothes strewn all over the house, piles of dishes in the kitchen and mess everywhere.

“What happened?” the man asked his wife.

“You know when you come home everyday and ask me what I did all day?” replied his wife. “Well, today I didn’t do it.”

เย็นวันหนึ่งหลังเลิกงาน สามีกลับบ้านก็พบว่าของเล่นและเสื้อผ้ากระจัดกระจายเต็มพื้นห้อง ด้วยขามกองใหญ่ระเกะระกะในครัว ดูเหมือนว่าทุกตารางนิ้วในบ้านจะรกเกลื่อนไปหมด

“เกิดอะไรขึ้น” เขาถามภรรยา

ภรรยาตอบหน้าตาเฉยว่า“เห็นคุณถามฉันทุกวันว่าวันๆทำอะไรบ้าง วันนี้ฉันอยู่เฉยๆค่ะ”

สรรสาระ 2544; 2: 80

2 สารพัดสารพันวันทำงาน

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องจำขันหัวข้อ “สารพัดสารพันวันทำงาน” มีทั้งสิ้น 26 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

During my training as a nursery-school teacher, I was used to seeing children pretend to cook in the home corner of the classroom. So when a young boy offered me an empty bowl, I recalled my tutor’s instructions to join in the children’s play and said:

“Hmm, this looks delicious. May I have a fork ?”

“It’s soup,” he replied bluntly.

ระหว่างฝึกเป็นครูพี่เลี้ยงเด็ก ดิฉันเห็นนักเรียนชอบทำท่าเหมือนกำลังทำกับข้าวอยู่ตรงมุมหนึ่งในห้องเรียนซึ่งสมมุติเป็นบ้าน ดังนั้น เมื่อเด็กชายคนหนึ่งยื่นชามเปล่ามาให้ ดิฉันก็จำคำสอนของครูฝึกว่าให้เล่นสมมุติไปกับเด็ก จึงพูดว่า “แหม น่ากินจัง มีส้อมไหมคะ”

“กินชุป ใช้ช้อมไม่ได้หรอกครับ” เขาตอบหัวงงๆ

สรรสาระ 2543; 8: 54

ตัวอย่างที่ 2

Giving a sermon one Sunday, I heard two teenage girls in the back giggling and disturbing people.

I interrupted my sermon and announce sternly, "There are two of you here who have not heard a word I've said." That quieted them down.

When the service was over, I went to greet people at the front door. Three adults apologized for going to sleep in church, promising it would never happen again.

วันอาทิตย์หนึ่ง ขณะผมเทศน์ เด็กสาววัยรุ่นสองคนที่นั่งอยู่ด้านหลังคุยหัวเราะคิกคักกันไม่หยุด ส่งเสียงรบกวนคนรอบข้างเป็นอย่างมาก

ผมหยุดเทศน์กลางคันและพูดให้ได้ว่า "มีใครสองคนไม่ได้ฟังพ่อพูดเลยแม้แต่คำเดียว" ได้ผลครับ ทุกคนในห้องเงียบกริบ

พอเทศน์เสร็จ ผมก็ลงไปทักทายญาติธรรม มีผู้ใหญ่สามคนเดินตรงมากล่าวคำขอโทษที่เสียงมารยาทนอนหลับในโบสถ์ และสัญญาว่าจะไม่ทำอย่างนั้นอีกเด็ดขาด

ธรรมสาร 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 3

In my police uniform and cruiser, I pulled it behind a doughnut shop. I spotted a shabbily dressed elderly man at the dumpster filling a plastic bag with discarded doughnuts. My heart went out to him, went inside and bought the poor soul a couple of doughnuts, went outside and handed them to him. "Here are some fresh ones for you."

"Oh, they're not for me," he said. I get them here every day to feed the birds."

ผมสวมเครื่องแบบตำรวจและขับรถสายตรวจไปจอดหลังร้านโดนัท เห็นชายชราแต่งตัวชอมซ่อกำลังเก็บเศษขนมจากถังขยะใส่ถุงพลาสติก หัวใจผมอ่อนไหวด้วยความสงสาร จึงลงจากรถแล้วเข้าไปซื้อโดนัทในร้านออกมาให้ "ขนมพวกนี้ดีกว่าและสดกว่าในถังนะลูก"

"ไม่เป็นไรหรอกครับคุณตำรวจ ผมไม่ได้กินเอง จะเอาไปเลี้ยงนก"

ธรรมสาร 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 4

My daughter and her husband were with us on vacation in Las Vegas, staying in a posh new hotel. As we were lounging by the pool, my son-in-law, whose company builds home in the Phoenix area, used his cell phone to try to reach his salesman.

After several unsuccessful attempts, he called his office. "Tell me something," we heard him said. "Am I the only one working today?"

ลูกสาวกับลูกเขยพาพ่อกับแม่ไปเที่ยวลาสเวกัส เราเข้าพักในโรงแรมหรูหรา ตกกลางวันที่นั่งเล่นริมสระน้ำ ลูกเขยซึ่งบริษัทกำลังก่อสร้างบ้านอยู่ในเมืองใกล้ๆ พยายามกดโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อติดต่อพนักงานขายแต่ต่อไม่ติดเสียที ในที่สุดก็ต้องโทรฯเข้าบริษัท "อะไรกัน" เราได้ยินเขาเอ็ดลูกน้อง "วันนี้ทั้งบริษัทมีผมทำงานอยู่คนเดียวใช่ไหม"

สรรสาระ 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 5

The husband of one of our obstetrics patients phoned the doctor to ask if it would be okay to make love to his wife while he was taking medication for an infected foot.

"Yes, that's fine," the doctor replied. "Just don't use your foot."

สามีของคนไข้สูตินรีแพทย์โทรฯ ไปถามหมอว่าเขาสามารถร่วมรักกับภรรยาในช่วงที่รับประทานยาแก้อักเสบที่ทำได้ไหม

"ถ้าไม่ใช่เท้าก็ไม่มีปัญหาครับ" หมอตอบ

สรรสาระ 2543; 9: 109

ตัวอย่างที่ 6

Driving to work one morning, I heard an announcement on the radio about a lost dog. The deejay said the owner was offering a cash reward for its return.

Going to the traffic segment on his broadcast, the deejay asked the helicopter pilot who monitors morning rush hour what the roads were like. "To heck with the traffic," the pilot said on the air, "we're going to look for that dog!"

เช้าวันหนึ่งขณะขับรถไปทำงาน ดิฉันได้ยินประกาศทางวิทยุว่ามีสุนัขหาย ถ้าใครพบหรือแจ้งเบาะแสได้ เจ้าของยินดีจ่ายรางวัลอย่างงาม

ช่วงต่อไปเป็นการรายงานสภาพจรรยา ผู้จัดการถามนักบินเฮลิคอปเตอร์ที่คอยตรวจสอบถนนสายต่างๆ ว่า เช้าวันนั้นสภาพการจราจรเป็นอย่างไรบ้าง “ช่างมันเถอะ เรื่องการจราจรนะ” นักบินพูดออกอากาศ “ตอนนี้เรากำลังมองหาสุนัขที่หายอยู่”

สรรสาระ 2543; 10: 148

ตัวอย่างที่ 7

When I had a job at the photo-developing counter of a pharmacy, the film was sometimes developed incorrectly. If this occurred, we did not charge our customers.

Once a man came to pick up his pictures, which were marked “\$0.00,” indicating not one of them had turned out right. The customer asked to see the photos, and when I noticed the odd splotches of color all over the pictures, I apologized profusely.

“Oh, no, these are just fine,” he said happily. “I’m a microbiologist, and these are my bacteria cultures.”

ตอนทำงานเป็นพนักงานประจำแผนกล้างอัดรูป ผมรู้ว่าบางครั้งการล้างฟิล์มก็มีข้อบกพร่อง ถ้าเกิดกรณีอย่างนี้ขึ้น ทางร้านจะไม่คิดค่าบริการ

ครั้งหนึ่ง ลูกค้าชายมารับรูปซึ่งหน้าของเขียนว่าไม่คิดค่าบริการ แสดงว่ามีการล้างฟิล์มในนั้นผิดพลาด ลูกค้าขอดูภาพ พอเห็นรูปที่มีสีเป็นวงๆ และเต็มไปหมด ผมก็รีบขอโทษยกใหญ่

“ไม่เป็นไรครับ ไม่มีอะไรผิดพลาด” เขาพูดอย่างดีใจ “ผมเป็นนักจุลชีววิทยา นี่เป็นภาพเชื้อแบคทีเรียจากผลงานการเพาะของผม”

สรรสาระ 2543; 10: 148

ตัวอย่างที่ 8

Employed by the human-development center of a corporation in the Midwest, my friend trains employees in proper dress codes and etiquette. One day as she was stepping onto the elevator, a casually dressed man in jeans and golf shirt got on with her. Thinking of her job responsibilities, she scolded, “Dressed a little casually today, aren’t we?”

The man replied, “That’s the benefit of owning the company.”

เพื่อนดิฉันเป็นเจ้าหน้าที่แผนกพัฒนาทรัพยากรบุคคลของบริษัท มีหน้าที่กวดขันเรื่องมารยาทและการแต่งกายของพนักงาน วันหนึ่ง เธอก้าวเข้าลิฟต์ที่บริษัทพร้อมกับชายในชุดกางเกง

ยืนและเสื้อเจี๊ตเล่นกอล์ฟ ด้วยสำนึกในหน้าที่ เธอจึงตำหนิว่า “วันนี้แต่งตัวตามสบายไปหน่อยหรือเปล่าคะ”

ชายผู้นั้นตอบว่า “การมีบริษัทเป็นของตัวเองก็เป็นอย่างนี้แหละคุณ”

สรรสาระ 2543; 10: 148

ตัวอย่างที่ 9

Hired by a bank as a personal trainer, I was supposed to make fitness a part of the workday routine. During one session, I told my students to lean against the bank lobby's walls and instructed them on how to stretch their hamstrings. A short time later I was shocked when several policemen stormed through the doors. A passer-by had seen the people facing the wall and assumed I was robbing the bank.

ธนาคารแห่งหนึ่งจ้างดิฉันเป็นครูฝึกประจำ หน้าที่หลักคือสนับสนุนให้พนักงานมีโอกาส ออกกำลังกายทุกวันทำงาน วันหนึ่ง ระหว่างที่บอกให้พนักงานยืนหันหน้าชิดผนังห้องโถง ในธนาคารเพื่อสอนวิธียืดกล้ามเนื้อต้นขาด้านหลัง ครูต่อมา ดิฉันก็ตกใจแทบเป็นลมเมื่อเห็นตำรวจกรูกันเข้าทางประตู เพราะมีคนเห็นดิฉันสั่งให้พนักงานยืนพิงฝา จึงเข้าใจว่าเกิดการปล้นธนาคารขึ้น

สรรสาระ 2543; 10: 149

ตัวอย่างที่ 10

Our teenage daughter, Misty, was waitressing at a restaurant when we showed up with a group of friends. Soon we became engrossed in our food and conversation.

Meanwhile, a man at a nearby table, probably 15 years Misty's senior, began flirting with her.

She ignored his request for her phone number, but he persisted.

Finally she stopped what she was doing and leveled her gaze at him. “Do you see that man?” she said, motioning toward my husband. The patron turned in our direction. “That's my dad,” Misty continued. “We have the same phone number. If you want it, get it from him.”

มิสตี้ ลูกสาววัยรุ่นของเราเป็นพนักงานเสิร์ฟที่ภัตตาคาร วันหนึ่ง เรานัดเพื่อนๆ ไปกินอาหารที่ร้านนั้น ทุกคนกินกันไปคุยกันไปอย่างสนุกสนาน

แล้วเราก็หันไปเห็นผู้ชายโต๊ะข้างๆ อายุมากกว่ามิสตี้สัก 15 ปี ทำท่าก้อร้อก้อดิก แต่มิสตี้ไม่สนใจ เขาขอเบอร์โทรศัพท์ เธอก็ทำเฉย แต่เจ้าหมอนั่นคือไม่เลิก

ในที่สุด ลูกสาวก็ซ่อนสายตาอ่อนหวานมองหน้าลูกค้าเจ้าชู้ “เห็นผู้ชายคนนั้นไหมคะ” ลูกบอกพลางชี้มาทางพ่อ จอมเจ้าชู้มองตามมือ “นั่นพ่อฉัน” มีสติพูดต่อ “เราใช้โทรศัพท์เบอร์เดียวกัน ถ้าอยากได้ก็ไปขอจากเขาสีคะ”

สรรสาระ 2543; 10: 149

ตัวอย่างที่ 11

The building-supply outlet where I work caters a lot of military personnel. One time an Army officer asked about purchasing some replacement elements for electric ranges. He was very specific in describing the wattage, and then he bought almost our entire stock. Since he had piqued my curiosity, I asked him why he was buying so many.

“Target practice,” he responded. “They’re for heat seeking missiles.”

ร้านขายอุปกรณ์ที่ฉันทำงานอยู่มีลูกค้าหลายคนเป็นทหาร ครั้งหนึ่งนายทหารชั้นสัญญาบัตรมาขอซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับแผงไฟฟ้า โดยเจาะจงว่าต้องการขนาดโวลต์สูงๆ เป็นพิเศษและซื้อไปเกือบหมดสต็อก ฉันสงสัยมากจึงเอ่ยปากถามว่าทำไมถึงซื้อไปมากขนาดนั้น

“เอาไปเป็นเป้าซ้อมยิงสำหรับจรวดแสวงวิถีด้วยความร้อน” เขาบอก

สรรสาระ 2543; 11: 104

ตัวอย่างที่ 12

To prepare an annual directory for one of our clients, our publications firm asked members of the board of directors to submit a photograph. Many of the 22 members sent their photos before deadline. A second reminder brought in all but the last six. As our final effort, we obtained an illustration of a gorilla, and mailed it out to the tardy directors with a note that read: “We need your photo for our directory. Unless we receive it by week’s end, we will run your high school graduation picture, shown above.”

All six photos were in our office within the next three days.

ขณะเตรียมจัดทำหนังสือรายงานประจำปีให้บริษัทลูกค้า เราขอให้คณะกรรมการบริษัท 22 คนส่งรูปถ่ายมาให้ หลายคนส่งมาตามกำหนด พอเดือนไปครั้งที่สองก็ได้รูปเกือบครบ ขาดเพียงหกคน ในที่สุด เราต้องใช้กลยุทธ์สุดท้ายคือหารูปลิงกอริลลาส่งให้กรรมการที่ยังโอ้อี้ พร้อมจดหมายแจ้งว่า “เราต้องการภาพของท่านเพื่อตีพิมพ์ในรายงานประจำปี หากไม่ได้รับภายในสัปดาห์นี้ เราจำเป็นต้องใช้รูปของท่านที่ปรากฏในหนังสือรุ่นตอนจบชั้นมัธยมปลายตามตัวอย่างที่แนบมานี้”

สามวันต่อมา หกภาพที่เหลือก็มาถึงมือ

สรุสาระ 2543; 11: 104

ตัวอย่างที่ 13

Frequently traveling for work. I usually stay in a bed and breakfast rather than a hotel. When I arrived at one place on the west coast of Florida, I still had on my prescription sunglasses as I entered the foyer.

I didn't see the step down into the reception area and lost my footing, colliding with a nearby piano. As I pushed myself up from the keyboard, the proprietor remarked, "I see you play the piano about as well as I do!"

เวลาเดินทาง ดิฉันชอบพักในโรงแรมเล็กๆ เป็นกันเองซึ่งมีอาหารเช้าพร้อม ครั้งหนึ่ง ดิฉันไปทำธุระที่ฟลอริดา และเลือกที่พักขนาดกระทัดรัดแบบที่ชอบ

ฉันเดินวางท่าเข้าไปในโรงแรมทั้งที่ยังสวมแว่นกันแดด และไม่ทันสังเกตว่าพื้นลดระดับลงไปหนึ่งขั้น ผลคือหัวคะมำและเซไปชนเปียโนที่ตั้งอยู่ข้างๆ ดิฉันต้องเกาะคีย์บอร์ดไว้เพื่อพยุงตัวลุกขึ้น เจ้าของที่พักกล่าวว่า "ฝีมือเปียโนของคุณดีไม่แพ้ผมเลยนะครับ"

สรุสาระ 2543; 11: 104

ตัวอย่างที่ 14

Soon after graduating from collage, I took a job as a home health worker in the rural foothills of North Carolina. One day I asked a client for directions to my next patient's home. A family member told me to travel down Old Route 6 until I saw a dog and a red truck. He then instructed me to turn at the next right.

"But what if the dog and the truck aren't there?" I asked.

"You still turn right," he replied.

หลังเรียนจบมหาวิทยาลัย ดิฉันทำงานเป็นพนักงานดูแลผู้ป่วยตามบ้านในแถบชนบท วันหนึ่งขณะถามทาง ไปบ้านคนไข้รายถัดไปจากคนไข้อีกคน เขาบอกว่าให้ไปเรื่อยๆ ตามถนน หมายเลขหก จนเห็นสุนัขตัวหนึ่งกับรถกระบะสีแดง ให้เตรียมเลี้ยวขวาแยกต่อไป

"แต่ถ้าไม่มีหมากับรถกระบะจอดอยู่ล่ะ จะให้ทำยังไง" ดิฉันถาม

"ก็ยังคงเลี้ยวขวาอยู่ดีครับ" เขาตอบ

สรุสาระ 2543; 11: 104-5

ตัวอย่างที่ 15

As an area manager for a major weight-loss company, I drive a company car. Both sides of the vehicle carry the company's name and toll-free number in large print. I was pumping gas when a woman came up to me, looking astonished. "Wow!" she exclaimed. "How much weight did you lose to get *that*?"

รถประจำตำแหน่งที่ดิฉันในฐานะผู้จัดการบริษัทลดน้ำหนัก มีข้อความโฆษณาชื่อบริษัท พร้อมเบอร์โทรฯ ติดอยู่ทั้งสองข้าง วันหนึ่งขณะเติมน้ำมัน ผู้หญิงคนหนึ่งเดินตรงมาหาดิฉันและอุทานด้วยสีหน้าประหลาดใจว่า "โอ้โฮ ต้องลดกี่กิโลฯ ค่ะเขาถึงแจกรถให้"

สรรสาระ 2543; 11: 105

ตัวอย่างที่ 16

I'm a captain with a major airline, and I routinely monitor the flight attendants' announcements while taxiing to the gate. Impatient passengers often stand up and attempt to dash forward before we arrive. Once, instead of the usual terse voice reminding people to remain in their seats, I heard the attendant declare, "In the history of our airline, no passenger has ever beaten the aircraft to the gate. So, ladies and gentlemen, please remain seated."

ผมเป็นนักบินประจำสายการบินใหญ่ และมีหน้าที่อย่างหนึ่งคือควบคุมดูแลการประกาศของพนักงานต้อนรับขณะเครื่องบินเข้าเทียบประตู ผู้โดยสารใจร้อนมักจะยืนขึ้นและรีบไปที่ประตูก่อนเครื่องจะจอดสนิท

ครั้งหนึ่ง แทนที่จะประกาศให้นั่งรัดเข็มขัดอยู่กับที่ด้วยน้ำเสียงห้วนๆ เช่นเคย พนักงานคนหนึ่งประกาศว่า "ตั้งแต่ก่อตั้งสายการบินแห่งนี้มา ยังไม่เคยมีผู้โดยสารคนใดสามารถวิ่งไปถึงประตูก่อนเครื่องบินเข้าเทียบได้เลย เพราะฉะนั้น ขอความกรุณาท่านผู้โดยสาร โปรดนั่งรัดเข็มขัดอยู่กับที่จนกว่าสัญญาณรัดเข็มขัดจะดับ"

สรรสาระ 2543; 11: 105

ตัวอย่างที่ 17

During a routine companywide drug screening, a co-worker was sent into the bathroom with a plastic cup, while the attendant dutifully stood guard outside. She waited patiently for several minutes, until she knocked on the door.

"Are you all right in there?"

From within, a timid voice responded, “Don’t I at least get a magazine or something?”

“No,” said the nurse, without blinking. “It’s not that kind of test.”

ในการตรวจหาสารเสพติดคึกของพนักงานซึ่งบริษัทของผมต้องทำประจำ เพื่อนพนักงานจะเข้าไปในห้องน้ำพร้อมถ้วยพลาสติกเพื่อตรวจปัสสาวะ ขณะที่พยาบาลสาวยืนเฝ้าประตูอยู่ด้านนอก

เธอรออยู่หลายนาที เวลาล่วงเลยไปมากจึงเคาะประตูเรียก

“เป็นอะไรหรือเปล่าคะคุณ”

คนในห้องส่งเสียงถามอย่างอ้อๆ ว่า “ขอนิตยสารผมสักเล่มได้ไหมครับ”

“ไม่ได้” พยาบาลตอบอย่างรวดเร็ว “ขอแคंपัสสาวะนะคุณ”

สรรสาระ 2543; 11: 105

ตัวอย่างที่ 18

A police car with flashing lights pulled me over near the high school where I teach.

As the officer asked for my license and registration, my student began to drive past. Some honked their horns, others hooted, and still others stopped to admonish me for speeding.

Finally the officer asked me if I was a teacher at the school, and I told him I was.

“I think you’ve paid your debt to society,” he concluded with a smile, and left without giving me a ticket.

รถตำรวจที่ติดไฟกะพริบเรียกให้ผมหยุดรถข้างๆ โรงเรียนที่ผมสอน ตำรวจขอดูใบขับขี่และทะเบียนรถ ลูกศิษย์หลายคนขับรถผ่านมาเห็นเหตุการณ์พอดี บ้างก็บีบแตร บ้างเป่าปาก และหลายคนจอดรถลงมาตำหนิผมที่ขับเร็ว

ตำรวจจึงถามว่าผมเป็นครูอยู่โรงเรียนนี้หรือ ผมตอบว่าใช่ “ผมว่าคุณรับโทษทัณฑ์ทางสังคมไปแล้ว” เขาสรุบบ้างแล้วจากไปโดยไม่ให้ใบสั่ง

สรรสาระ 2543; 11: 105

ตัวอย่างที่ 19

During an autopsy I watched when I was a criminal-justice student, the pathologist asked for help from an X-ray technician. A young woman set up the equipment, then we all stepped outside so the picture could be taken. Without thinking, the young woman said to the

corpse, “Hold your breath, please.” After taking the X ray, she added, “You can breathe now.” There was a pause, then the pathologist said, “If that guy breathes, I’m out of here.”

ดิฉันเป็นนักศึกษาด้านอาชญาวิทยุติธรรม วันหนึ่งดิฉันต้องไปสังเกตการณ์ชันสูตรศพ แพทย์ผู้ทำหน้าที่ผ่าศพขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่เอกซเรย์สาว เธอจัดการเตรียมเครื่องมือจนพร้อมสรรพ จากนั้นพวกเขาก็ถอยห่างเพื่อให้เธอถ่ายภาพได้สะดวก เจ้าหน้าที่พูดไปตามความเคยชินว่า “กลืนลมหายใจไว้ นะคะ” พอถ่ายเสร็จเธอก็บอกว่า “หายใจได้แล้วค่ะ” ทั้งห้องเงียบกริบอยู่ครู่หนึ่ง ก่อนที่แพทย์จะพูดว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่หายใจได้ ผมขอเผ่นก่อนเลยนะ”

สรรสาระ 2544; 1: 99

ตัวอย่างที่ 20

Often on overseas flights, I see passengers sleep through the entire trip. On one flight from Rome to Atlanta, the meal was postponed because the plane hit some turbulence. When the attendants were finally able to resume service, I noticed that one sleeping passenger had scribbled a note on his cocktail napkin and attached it to a button on his shirt. The note read: “Will wake for food.”

ผู้โดยสารเที่ยวบินเส้นทางไกลๆ มักหลับยาวตลอดการเดินทาง ครั้งหนึ่งระหว่างบินจากกรุงโรมไปเมืองแอตแลนตา สภาพอากาศแปรปรวนจนทำให้ต้องเลื่อนการบริการอาหารออกไป พอพนักงานต้อนรับกลับมาปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ผมเห็นผู้โดยสารคนหนึ่งเขียนโน้ตขยุกขยิกก๊ัดไว้ที่อกเสื้อ ว่า “ถึงเวลากินแล้วปลุกด้วยนะครับ”

สรรสาระ 2544; 1: 99

ตัวอย่างที่ 21

Before I started as a substitute in elementary school, my mom, a veteran teacher, told me, “Be firm or you won’t get any respect.” As I stood in front of my first class of third-graders, I took her advice. I told them my name, my expectations and my rules. When I finished, the room was dead silent.

I wondered if I’d been firm enough, when a hand went up in the back of the classroom. His face pensive, a boy asked, “Miss, were you in the Army?”

ก่อนที่ดิฉันจะไปปฏิบัติหน้าที่ครูอัตราจ้างพิเศษที่โรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง แม่ซึ่งเป็นครูที่มีประสบการณ์สูงสอนว่า “ต้องพูดจาหนักแน่น ไม่นั่นเดี๋ยวนั้น จะไม่กลัว” พอไปยืนหน้าชั้นนักเรียนประถมสาม ดิฉันก็ทำตามคำแนะนำของแม่ เริ่มจากแนะนำตัวเอง บอกความคาดหวังในฐานะครูและชี้แจงกฎระเบียบในห้อง พอพูดจบ นักเรียนเงียบกริบทั้งห้อง

ดิฉันชักไม่แน่ใจว่าหนักแน่นพอหรือยัง ทันใดนั้น นักเรียนชายที่นั่งหลังห้องก็ยกมือขึ้นถามด้วยท่าทางกล้าๆ กลัวๆ “ครูครับ ครูเคยเป็นทหารมาก่อนหรือเปล่าครับ”

สรรสาระ 2544; 1: 99

ตัวอย่างที่ 22

My 21-year-old daughter, Jamie, landed an internship with a prestigious engineering firm in the city. I was proud, but worried about her finding a place to park on her first day, so I asked her to call when she got settled. “Mom, I can’t do that,” she said. “I don’t even know if I’ll have my own desk, let alone be able to phone.”

“Nonsense,” I replied. “You’re a capable young professional in a very demanding field. You’ll have to speak up and take charge. Just march up to your boss and tell him you have to call

your mother.”

เจมี ลูกสาววัย 21 ได้ฝึกงานที่บริษัทวิศวกรรมชื่อดังประจำเมือง ดิฉันภูมิใจมากแต่ก็รู้สึกเป็นห่วงกลัวลูกจะหาที่จอดรถไม่ได้เมื่อไปทำงานวันแรก จึงบอกให้ลูกโทรฯ มาส่งข่าวทันทีที่เข้าทำงานเรียบร้อยแล้ว “หนูโทรฯ ไม่ได้หรอกค่ะแม่” ลูกบอก “ขนาดโต๊ะทำงานยังไม่รู้ว่าจะได้หรือเปล่า เรื่องโทรศัพท์ไม่ต้องพูดถึง”

“เหลวไหล” ดิฉันคิด “ลูกเป็นบุคลากรมืออาชีพในสาขาที่ขาดแคลน ลูกจะยอมไม่ได้ ต้องเดินไปบอกเจ้านายว่าต้องโทรฯ กลับมารายงานตัวกับแม่ เข้าใจไหม”

สรรสาระ 2544; 1: 99-100

ตัวอย่างที่ 23

My 15-year-old daughter Tammy was delighted when she got her first job as a hostess at a restaurant that has been owned and operated by the same family for years. At first everything went smoothly, but after a busy Sunday my daughter returned home exhausted and frustrated.

Apparently the owners kept looking over her shoulder, directing every move, and Tammy said she came very close to quitting.

After listening to her tirade of complaints, I responded, “So you don’t like working there anymore?”

“Oh,” my teenager replied, “I like working there fine. I just don’t like *them* working there.”

แหมมีลูกสาววัย 15 ดีใจที่ได้งานแรกในชีวิตเป็นพนักงานต้อนรับในภัตตาคารเก่าแก่ซึ่งตกทอดภายในตระกูลเดียวกันมาหลายชั่วคน แรกๆ ทุกอย่างก็ราบรื่นดี แต่พอถึงวันอาทิตย์ซึ่งมีแขกเยอะมาก แหมมีก็กลับบ้านด้วยความเหนื่อยอ่อนและสับสน ลูกสาวรายงานว่าอยากลาออกเพราะรู้สึกว่าการเข้าของร้านคอยจ้องจับผิดทุกฝี่ี้ยว

หลังฟังลูกบ่นยืดยาว ดิฉันก็ถามตรงๆ ว่า “ไม่ชอบทำงานที่ทำแล้วหรือ”

“ไม่ใช่ค่ะ” ลูกสาววัยรุ่นตอบเสียงสูง “หนูชอบงานที่นี่ เพียงแต่ไม่ชอบให้พวกเจ้าของมาทำงานด้วยเท่านั้นเอง”

สรรสาระ 2544; 1: 100

ตัวอย่างที่ 24

While on a business trip, I traveled via commuter train to my various appointments. Before each stop, a petite, fragile-looking conductor entered the car. In a surprisingly booming voice, she clearly and authoritatively announced the destination.

One passenger complimented the conductor on her powerful voice, asking, “How do you manage to speak so forcefully?”

“It’s easy,” she replied. “I just visualize my kids sitting in the back of the train, doing something they shouldn’t.”

ผมโดยสารรถไฟเข้าเมืองเพื่อไปติดต่อธุรกิจ รถไฟแวะจอดหลายสถานี โดยมีเจ้าหน้าที่ตรวจตั๋วซึ่งเป็นผู้หญิงคอยประกาศชื่อสถานีด้วยน้ำเสียงดังผิดกับรูปร่างเล็กบอบบาง

ผู้โดยสารคนหนึ่งเอ่ยปากชมเสียงทรงพลังของเธอ พร้อมกับถามว่า “ทำยังไงเสียงถึงได้ดังแบบนี้”

“ง่ายมาก” เธอตอบ “ดิฉันนึกภาพว่าลูกๆ นั่งอยู่ด้านหลังและกำลังทำตัวไม่น่ารัก”

สรรสาระ 2544; 1: 100

ตัวอย่างที่ 25

I use the telephone a lot as a purchasing agent. Often I'm connected to an automated switchboard. One day I placed a call to a company and heard, "For customer service, press one. For engineering, press two." I pressed one.

"To place an order, press one. To check on an order, press two." I pressed two, and the machine clicked into yet another round of even more specific questions. Finally I heard a phone ringing. To my relief, a human voice answered. Said the woman, "How may I direct your call?"

ฉันทำงานเป็นตัวแทนจัดซื้อจึงต้องใช้โทรศัพท์เป็นประจำและมักจะโทรฯ ไปเจอเสียงจากระบบโอนสายอัตโนมัติบ่อยๆ วันหนึ่งฉันโทรฯไปที่บริษัทแห่งหนึ่ง ได้ยินเครื่องฯพูดว่า "ต้องการติดต่อฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ กดหนึ่ง ฝ่ายวิศวกรรม กดสอง" ฉันกดหนึ่ง

"ต้องการสั่งซื้อสินค้า กดหนึ่ง ต้องการสอบถามเกี่ยวกับการสั่งซื้อ กดสอง" ฉันกดสอง เครื่องเริ่มป้อนคำถามจุกจิกมากขึ้นทุกที ในที่สุดก็ได้ยินเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น พอได้ยินเสียงคนรับสายฉันก็โล่งอก

"จะติดต่อแผนกไหนคะ"

สรรสาระ 2544; 1: 100

ตัวอย่างที่ 26

I feel inadequate when talking with a mechanic, so when my vehicle started making a strange noise, I sought help from a friend. He drove the car around the block, listened carefully, then told me how to explain the difficulty when I took it in for repair.

At the shop I proudly recited, "The timing is off, and there are premature detonations, which may damage the valves."

As I smugly glanced over the mechanic's shoulder, I saw him write on his clipboard "Lady says it makes a funny noise."

ดิฉันรู้สึกตัวลีบทุกครั้งที่อยู่กับช่างซ่อมรถ ดังนั้น พอเครื่องยนต์ทำเสียงแปลกๆ จึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อน เขาขับวนอยู่สองสามรอบพลาจเสียงหูฟังอย่างเต็มที่ จากนั้นก็หันมาบอกว่า ควรอธิบายความผิดปกติอย่างไรเวลานำรถไปซ่อม

พอถึงอยู่ ดิฉันบอกช่างไปตามที่ท่องมาด้วยความกระหึ่มขี้นขี้น "เร่งเครื่องไม่ค่อยได้ และมีการปะทุเร็วเกินไป ซึ่งอาจทำให้วาล์วเสียหายได้"

ดิฉันแอบมองกระดานจด แล้วเห็นช่างเขียนว่า “คุณผู้หญิงบอกว่า รดมีเสียงดังแปลกๆ”

สรรสาระ 2544; 1: 100

3 ชีวิตก็เป็นอย่างนี้

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องข้างขึ้นหัวข้อ “ชีวิตก็เป็นอย่างนี้” มีทั้งสิ้น 18 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

Donna was celebrating her 40th birthday, and friends planned a surprise party at a restaurant. They picked up Donna and, as a practical joke, told her they were taking her to a male strip show. When they arrived at the restaurant, they made sure she was the first to walk in. Two seconds later she ran out.

“What’s wrong?” asked one of her friends.

“I can’t do it,” Donna said. “My mother is in there!”

คอนนาฉลองอายุครบรอบ 40 ปี โดยเพื่อนๆ จัดงานเลี้ยงให้ประหลาดใจที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง พอรับคอนนาแล้ว เพื่อนก็ใช้อุบายที่ขึ้นชื่อคือแกล้งบอกว่าจะพาไปดูระบำผู้ชายเปลื้องผ้า เมื่อถึง ร้านอาหาร เพื่อนก็ทิ้งผลึกทั้งคืนให้เจ้าของวันเกิดเดินนำเข้าไปก่อน ชั่วพริบตา คอนนาก็หันหลังวิ่งออกมาหน้าตาตื่น

“เป็นอะไรไปล่ะ” เพื่อนคนหนึ่งถาม

“ไม่ดูแล้ว แม่ฉันอยู่ในนั่นด้วย” คอนนาร้องเสียงหลง

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 2

An acquaintance of mine had a small leak under her kitchen sink. Begin a creative type, she came up with a novel solution. She pulled out a super-absorbent diaper and wrapped it around the pipe. Her gimmick worked like a charm, but the diaper had to be changed twice a day.

A few days later the woman got a call from a plumber. “Yes, I would like to talk with you,” she told him, “but would you mind waiting a minute while I change the diaper on my kitchen drain?”

After a long silence, the plumber asked if he could call back later. He never did.

ท่อน้ำอ่างล้างจานในห้องครัวของเพื่อนคนหนึ่งเกิดรั่ว เจ้าของเป็นคนช่างคิดจึงเอาผ้าอ้อมชนิดซึมซับพิเศษมาท่อน้ำไว้ กลเม็ดนี้เด็ดขาดเหมือนเล่นกล เสียอย่างเดียว ต้องเปลี่ยนผ้าอ้อมวันละสองผืน

ไม่กี่วันต่อมา ช่างประปาก็โทรฯ ไปหาแม่บ้านเจ้าปัญญา “ใช้ค่ะ ดิฉันมีเรื่องจะพูดกับคุณแต่ช่วยถือสายรอสักครู่นะคะ ขอตัวไปเปลี่ยนผ้าอ้อมให้ท่อน้ำในครัวก่อน”

ช่างเงียบไปอีดีใจ ก่อนออกตัวว่าวันหน้าจะโทรฯ มาใหม่ แต่ไม่เคยโทรฯ มาอีกเลย

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 3

A highway was built through our community. The noise was unbearable, especially at our Little League field, where we couldn't hear coaches or umpires. Some people in town suggested building sound barriers, so the highway department scheduled a public hearing.

I represented the Little League and stood up to give my presentation. I outlined how the noise affected our games, and ended by telling officials the only time it was quiet enough to play ball was between 4 p.m. and 6 p.m.

One official eyed me skeptically and asked, "I don't understand. Traffic is the heaviest between four and six."

"You're right," I replied. "That's when it isn't moving."

มีทางหลวงตัดผ่านชุมชนของเรา การจราจรส่งเสียงหนวกหูมากเหลือรับโดยเฉพาะบริเวณ สนามกีฬา พวกเราแทบไม่ได้ยินเสียงครูฝึกหรือกรรมการเลย ชาวบ้านเสนอให้สร้างแนวกันเสียงกรมทางหลวงจึงจัดประชาพิจารณ์ขึ้น

ผมเป็นตัวแทนของสนามฯ ลูกขึ้นอธิบายว่าเสียงมีผลต่อเกมการแข่งขันของเรา และกล่าวทิ้งท้ายว่าเสียงจะเงียบลงบ้างก็ช่วงเวลา 16.00น. ถึง 18.00น. เท่านั้น

เจ้าหน้าที่ของกรมฯมองผมอย่างสงสัยและถามว่า “ผมไม่เข้าใจ ช่วงนั้นการจราจรคับคั่งที่สุดไม่ใช่หรือ”

“ถูกต้องครับ” ผมตอบ “ก็ตอนนั้นรถติดจนขยับไม่ได้นี่ครับ”

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 4

Both my fiancé and I are in our 40s. I thought it was both amusing and touching when he assumed the classic position to propose me—down on one bended knee.

“Are you serious?” I asked, laughing.

“Of course I’m serious,” he said. “I’m on my bad knee.”

ดิฉันกับคู่หมั้นอายุ 40 เศษๆ เท่ากัน เขาคุกเข่าข้างหนึ่งเพื่อขอแต่งงาน ดิฉันว่ามันตลก แต่ก็โรแมนติกน่าดู

“พูดจริงหรือคะ” ดิฉันถามกลัวหัวเราะ

“จริงสิ นีลงทูนคุกเข่าข้างที่เจ็บด้วยนะ”

สรรสาระ 2543; 8: 126

ตัวอย่างที่ 5

With a new book on handwriting analysis, I began practicing on colleagues at work. One skeptical woman asked if she could bring in a sample of her daughter’s writing. “Of course,” I replied.

Next day the woman handed me an envelope. I opened it. Read the contents, then dramatically told her, “Your daughter is 14 years old. She’s an A student. She loves music and horses.”

Amazed, the woman ran off to tell her friends before I could show her the note. It read: “I’m 14 years old and an A student. I love music and horses. My mother thinks you’re fake.”

ผมเขียนหนังสือเกี่ยวกับการทายนิสัยจากลายมือ จึงทดสอบกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อนผู้หญิงซึ่งสงสัยคนหนึ่งถามว่าจะเอาลายมือของลูกสาวมาให้ทายได้ไหม “สบายมาก” ผมตอบ

รุ่งขึ้น เธอก็ยื่นซองให้ผม พอเปิดออกอ่านผมรีบบอกอย่างตื่นเต็นว่า “ลูกสาวคุณอายุ 14 ปี เรียนเก่ง รักเสียงดนตรีและชอบขี่ม้า”

เพื่อนคนนั้นรีบวิ่งบอกคนอื่นด้วยความทึ่ง ก่อนที่ผมจะทันพูดต่อว่าข้อความที่ลูกสาวเธอเขียนมามีดังนี้ “หนูอายุ 14ปี เรียนเก่ง รักเสียงดนตรีและชอบขี่ม้า แม่ของหนูคิดว่าคุณเป็นหมอเดา”

สรรสาระ 2543; 8: 126-7

ตัวอย่างที่ 6

Our black Labrador, Ralph, was being trained by my husband, Bob, to retrieve ducks. Bob accomplished this by tying duck feathers to the sticks he threw into the water and having Ralph retrieve them. Finally they were ready for the first hunt. They were gone all they. When they arrived home, I asked how Ralph had performed. Bob sheepishly admitted that while he had to retrieve the ducks, Ralph had brought back every stick in the water.

บ็อบสามีฉันพยายามฝึกให้รัลฟ์สุนัขสีดำพันธุ์ลาบราดอร์ล่านกเป็ดน้ำ การฝึกดำเนินไปได้ด้วยดี โดยบ็อบ โยนกิ่งไม้ที่พันด้วยขนเป็ดลงไปในน้ำแล้วสั่งให้รัลฟ์ไปเก็บ ในที่สุดก็จบหลักสูตรและพร้อมปฏิบัติจริง บ็อบกับเจ้ารัลฟ์หายไปทั้งวัน ตกเย็นกลับมา ฉันก็ถามว่าเจ้ารัลฟ์ทำหน้าที่ดีแค่ไหน บ็อบพูดอ่อยๆ ว่าพอสั่งให้ไปคาบนกเป็ดน้ำมา เจ้ารัลฟ์ก็ไปคาบกิ่งไม้ในน้ำมาให้ทุกกิ่งเลย

สรรสาระ 2543; 8: 127

ตัวอย่างที่ 7

I grew up in the Midwest, and very unsure of myself when I went to take the road test for my driver's license. The examiner was a woman who said nothing to me the entire time, except for giving terse instructions to turn left, right and parallel park.

When we turned to the parking lot she looked at me. "I'm going to give you your license," she said. "But don't ever ask to borrow my car."

ดิฉันสอบใบขับขี่อย่างกล้าๆ กลัวๆ ผู้ทดสอบเป็นผู้หญิง เธอไม่ปรีปากพูดอะไรเลยนอกจากบอกให้เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา และถอยหลังเข้าจอดเท่านั้น

พอกลับมาที่จุดเริ่มต้น เธอจ้องหน้าดิฉันแล้วพูดว่า "ดิฉันให้คุณผ่าน แต่อย่ามายืมรถดิฉันไปขับเป็นอันขาด"

สรรสาระ 2543; 8: 127

ตัวอย่างที่ 8

There's a single group at my church for people over 35, so I decided to tempt fate and attend a lunch. As I enter the dining room, I noticed about 300 people---most of them, like me, female. Since I didn't know anyone, I sat at an empty table near the front.

Soon six men walked up and joined me—all of them young and good-looking. I was stunned, and thought, “Well, maybe it’s my new dress.” They were friendly and introduced themselves as they sat down. Then the man to my right enlightened me:

This was the first table to go through the buffet line.

โบสถ์ที่ฉันเป็นสมาชิกตั้งชมรมคนโตศตอายุเกิน 35 ปี ฉันอยากพิสูจน์ว่าตัวเองมีดวงรั้วจริงไหม จึงตัดสินใจไปร่วมงานเลี้ยงมือเทียง พอเข้าไปในห้องจัดงานก็เห็นสมาชิกราว 300 คน แออัดกันอยู่ในนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง เนื่องจากไม่มีคนรู้จัก ดิฉันจึงเดินไปนั่งโต๊ะว่างด้านหน้า

อึดใจเดียวก็มีหนุ่มๆ หน้าตาดีถึงหกคนมานั่งร่วมโต๊ะ ดิฉันประหลาดใจมาก แต่คิดเข้าข้างตัวเองว่าคงเป็นเพราะกระโปรงชุดใหม่ที่เพิ่งสวมโอกาสนี้เป็นครั้งแรก

หนุ่มๆ เหล่านั้นล้วนแต่อัชชาศัยดี ทุกคนแนะนำตัวเองก่อนนั่ง ในที่สุด ดิฉันก็เข้าใจว่าเพราะเหตุใด เมื่อชายหนุ่มที่นั่งทางขวามือพูดขึ้นว่า “เราจะเป็นโต๊ะแรกที่ได้ตักอาหารบุฟเฟต์”

สรรสาระ 2543; 8: 127

ตัวอย่างที่ 9

Preparing for a tag sale at our house, my wife and I decided to put out a mirror we’d received as a wedding gift. Because of its garish aqua-colored metal frame we just could not find a room in our house where it looked good.

Shortly after the tag sale started, a man looking to decorate his apartment bought it for one dollar. “This is a great deal,” he said excitedly, “It still has the plastic on it.” The he peeled off the aqua-colored protective covering to reveal a beautiful gold-finished frame.

ขณะเตรียมจัดของเพื่อขายเลหลัง ผมกับภรรยาเห็นกระจกบานหนึ่งซึ่งได้มาเป็นของขวัญแต่งงาน กรอบเป็นโลหะสีฟ้าแจ๋น ตั้งไว้ตรงไหนก็ไม่สวย

พอเปิดขายได้ไม่นาน ลูกค้าชายคนหนึ่งซึ่งกำลังมองหาของตกแต่งอพาร์ทเมนต์ตกลงใจซื้อกระจกบานนั้นในราคาหนึ่งเหรียญ “ยังใหม่ๆ อยู่เลย พลาสติกก็ยังมีอยู่” เขาพูดอย่างตื่นเต้น ว่าแล้วก็แกะพลาสติกสีฟ้าที่หุ้มนั้นออก เผยให้เห็นกรอบทองอร่าม

สรรสาระ 2543; 9: 129

ตัวอย่างที่ 10

Recently I read an ad for a popular shampoo that said “Dare to do new things in the shower,” I thought it would be cute to put this suggestion on the inside of the shower door that evening for my husband, Garry.

While he was in the bathroom, I waited for his reaction, When he finally came out, Garry handed me the note and declared, “Okay, I cleaned the shower walls like you wanted.”

เมื่อเร็วๆ นี้ ยาสระผมยี่ห้อดังโฆษณาว่า “กล้าทำสิ่งใหม่ๆ ในห้องน้ำ” ดิฉันจึงคิดจะใช้ เป็นคำเชิญชวนติดตรงประตูด้านในของห้องน้ำเพื่อให้แกรีสามีสุดที่รักได้อ่าน

ดิฉันรอดูปฏิกิริยาของเขาขณะเข้าไปอาบน้ำ พอออกมา แกรีส่งกระดาษคำขวัญให้ดิฉัน และโอ้อวว่า “เอาละ ผมล้างฝาผนังห้องน้ำตามที่บอกแล้ว”

สรรสาระ 2543; 9: 129

ตัวอย่างที่ 11

Suffering with a herniated disk in his back, my husband told his cousin that a well-respected doctor was treating him. His cousin asked the name of the doctor, and on hearing it, he replied, “I never heard of him—that’s good sign.”

The cousin is a medical-malpractice attorney.

สามีดิฉันหลังยกต้องไปพบแพทย์ เขาเล่าให้ญาติฟังว่าหมอผู้รักษาทำทางนำเชื้อคือ ญาติชักว่าหมอชื่ออะไร พอทราบก็บอกว่า “ไม่เคยได้ยินชื่อนี้เลย ดีแล้วล่ะ”

ญาติคนนี้มีอาชีพเป็นอัยการผู้เชี่ยวชาญด้านคดีแพทย์ประพตติพิศวิชาติพิ

สรรสาระ 2543; 9: 129

ตัวอย่างที่ 12

On vacation one year I went to a resort in Wyoming. As part of the usual activities, a neighboring ranch invited guests from our resort to participate in a cattle drive. After watching 20 make-believe cowpokes whooping and hollering, I rode up to the ranch owner and asked her how many cowboys it normally takes to drive a herd of that size.

“One,” she replied, “and a dog,”

ช่วงวันหยุดปีหนึ่ง ดิฉันไปที่รีสอร์ทในรัฐไวโอมิง กิจกรรมสนุกอย่างหนึ่งคือฟาร์มข้างๆจะเชิญแขกที่พักในรีสอร์ทไปร่วมต้อนวัว ดิฉันดูโคบาลสมัครเล่น 20 คนวาดลวดลายกันอยู่ราว 20 นาทีก็ขี่ม้าเข้าไปหาเจ้าของฟาร์ม แล้วถามว่าปกติต้องใช้โคบาลกี่คนต้อนวัวฝูงขนาดนี้

“คนเดียวกับหมาหนึ่งตัวก็เหลือเหลือแล้ว” เจ้าของฟาร์มตอบ

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 13

I placed my items on the conveyor belt at the checkout counter of the grocery store: broccoli, cauliflower, a vegetable dip, along with a six-pack of beer and a bottle of wine. Since I looked every bit of my 32 years, I thanked the cashier for the compliment when she asked for my ID.

The woman behind me, who obviously had kids at home since her cart was full of sugar-coated cereal, said to the cashier, “Any guy old enough to buy broccoli and cauliflower by himself is old enough to buy beer.”

ผมวางข้าวของที่ต้องการซื้อลงบนเคาน์เตอร์จ่ายเงินในร้าน ประกอบด้วยบร็อกโคลี่ ดอกกะหล่ำ น้ำสลัด เบียร์หกกระป๋อง และไวน์หนึ่งขวด พนักงานขอคุบ์ตรประจำตัว ผมอดป्ली้มไม่ได้ทั้งที่รู้ตัวว่าหน้าตาแก่บออายุก็พอๆ กันคือ 32 ปี จึงรีบกล่าวขอบคุณ

ผู้หญิงข้างหลังซึ่งแต่งงานมีลูกแล้วแน่ๆ เพราะซื้อธัญพืชเคลือบน้ำตาลเป็นกรุสบอกพนักงานว่า “ผู้ชายคนไหนที่รู้จักซื้อบร็อกโคลี่กับดอกกะหล่ำไว้กินเองก็แสดงว่าโตพอจะซื้อเบียร์ดื่มได้แล้ว”

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 14

Because I had missed a few appointments with my chiropractor, his receptionist, Shirley, started calling me with a reminder. Once, however, I made it to the office without the customary phone call from her. She ushered me into the doctor's office, and when I came out, I told her how pleased I was that I had remembered. “Actually,” she said, “your appointment's not until next week.”

ฉันจำวันนัดกับหมอรักษาโรคเท้าไม่ค่อยได้ เซอร์พนักงานประจำร้านต้องคอยโทรศัพท์มาตามเป็นประจำ ครั้งหนึ่ง ฉันไปร้านหมอโดยไม่ต้องให้เธอโทรฯ มาเตือน พอออกจากห้องตรวจ ฉันก็อวดว่าจำวันนัดได้เอง “ที่จริงแล้ว” เซอร์ว่า “หมอนัดคุณสัปดาห์หน้านะคะ”

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 15

My husband was bending over to tie my three-year-old's shoes. That's when I noticed my son, Ben, staring at my husband's head. He gently touched the slightly thinning spot of hair and said in a concerned voice, "Daddy, You have a hole in your head. Does it hurt?"

After a pause, I heard my husband's murmured replied: "Not physically."

สามีดิฉันก้มลงผูกเนคไทให้เบน ลูกชายวัยสามขวบ ดิฉันเห็นเบนจ้องศรีษะพ่อไม่วางตา แกเอื้อมมือไปลูบรอยไข่ดาวกลางกระหม่อม แล้วพูดด้วยน้ำเสียงห่วงใยว่า “พ่อครับ หัวพ่อเป็นแผล เบื่อเริ่มเลย เจ็บมากไหมครับ”

เขาเงยไปอืดใจก่อนตอบว่า “เจ็บตัวไม่เท่าไรหรอกลูก แต่เจ็บใจมากกว่า”

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 16

Last year's storms were scary because they came and went without warning. My son's friend got caught outside during one particularly nasty thunderstorm and was hit by lightning.

We rushed him to the hospital, but before long we found out he was going to be okay.

As we entered the room, I asked if there was anything I could get for him. His answer:

"How about a lottery ticket?"

ปีที่แล้วเกิดพายุหนักกลัวมาก เพราะจู่ๆ ก็พัดอย่างไม่มีปี่มีขลุ่ย เพื่อนของลูกชายติดอยู่ข้างนอกและเคราะห์ร้ายถูกฟ้าผ่า

เรารีบพาเขาส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว พอเข้าไปในห้อง เราก็ถามว่าอยากได้อะไรไหม เขาตอบว่า “ช่วยซื้อล็อตเตอรี่ให้สักใบเถอะครับ”

สรรสาระ 2543; 10: 62

ตัวอย่างที่ 17

At the airport check-in counter, I overheard a woman ask for window seats for her and her husband. The clerk pointed out that this would prevent them from sitting together.

“Sweetie,” the woman replied. “I just spent ten days of quality time in a compact rental car with this man. I know what I’m requesting.”

ระหว่างต่อแถวที่เคาน์เตอร์สนามบิน ดิฉันได้ยินผู้โดยสารคนหนึ่งบอกพนักงานว่าเธอกับสามีต้องการที่นั่งริมหน้าต่าง พนักงานบอกว่าอาจต้องนั่งแยกกัน

“หนูจ๋า ฉันนั่งอยู่กับคุณคนนี้ในรถเช่าคันกะเบียดมาสิบวันแล้ว ห่างๆ กันบ้างก็ดีเหมือนกัน”

สรุสาระ 2544; 2: 56

ตัวอย่างที่ 18

My wife and I were moving to a new home in the suburbs. As many young couples do, we rented a van, then lined up friends and family to help. At the time, I was a graduate English student preparing to teach school, and I had packed up many boxes of books.

My wife’s brother Bob ended up on “book” detail, and after he had unloaded the last of what must have seemed like a ton of boxes, he sat down to enjoy a cool drink. Finally, he looked at me and remarked, “All I know is, the next time I come to visit, you’d *better* be reading.”

ผมกับภรรยาย้ายไปอยู่บ้านใหม่ในเขตชานเมือง เราใช้วิธีเหมือนคนอื่นๆ คือเช่ารถตู้แล้วขอแรงเพื่อนฝูงและญาติๆ ให้มาช่วยขนของ ตอนนั้นผมกำลังเรียนปริญญาโทด้านภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมตัวไปสอนในโรงเรียนมัธยม ข้าวของส่วนหนึ่งจึงเป็นกล่องตำราหนักอึ้ง

บ๊อบพี่เขยผมรับหน้าที่ขนกล่องหนังสือ พอเสร็จงาน เขาก็นั่งพักเหนื่อยพร้อมกับจิบเครื่องดื่มเย็นๆ สักครู่ก็มองหน้าผมแล้วคาดคั้นว่า “อย่าให้เห็นเฉยนะว่านายเอาหนังสือพวกนี้ไปซุกไว้ในตู้ อ่านซะนะ อย่าลืม”

สรุสาระ 2544; 2: 56

4 เครื่องแบบเฮฮา

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องข้างขึ้นหัวข้อ “เครื่องแบบเฮฮา” มีทั้งสิ้น 10 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

There was a high volume of new recruits when I joined the Army. Instead of using our names, we were called by ID numbers. On the second day of reception, a group of new privates awaited instructions. Suddenly a sergent burst into the room and yelled, “Hey, you, Private!”

We all stared, unsure whom he was talking to. Annoyed, the sergent stepped up to the intended private and shouted, “You!”

“Hey,” she protested, “I have a number!”

ตอนที่ฉันเข้าเป็นทหารในกองทัพบก จำนวนพลทหารมีมากจนผู้บังคับบัญชาใช้วิธีเรียกทหารแต่ละนายตามหมายเลขประจำตัวแทนที่จะเรียกชื่อ พออย่างเข้าวันที่สองของการฝึก ทหารต่างยืนเข้าแถวรอคำสั่ง จู่ๆ จำนวนายหนึ่งก็พรวดปราดเข้ามาในห้องแล้วร้องเสียงดัง “เฮ้ย พลทหารคนนี้นะ”

พวกเรามองตากันด้วยความไม่แน่ใจว่าเขาพูดกับใคร จำเริ่มหัวเสีย ตรงรีเข้าหาพลทหารที่หมายตาไว้แล้วตะคอกว่า “เธอนั้นแหละ”

“นี่คุณจ๋า” พลทหารหญิงคนนั้น โวยวาย “ฉันมีเบอร์นะคะ”

สรรสาระ 2543; 8: 102

ตัวอย่างที่ 2

There was a long-standing practice at our hospital in Virginia that physicians with a rank of major or above did not have to rotate through nighttime emergency-room duty. A new commanding officer, however, issued an order that all physicians, regardless of rank must take ER call.

On his first night of emergency-room duty, our pathologist, a major, had to see a colonel’s wife who was complaining of abdominal pain. “I’ll try to evaluate you as best as I can,” he said after introducing himself. “But I must inform you that you are the first living patient I’ve seen in fifteen years.”

โรงพยาบาลที่พวกเราทำงานในรัฐเวอร์จิเนียมีธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมานาน คือ แพทย์ศตั้งแต่พันตรีขึ้นไปไม่ต้องอยู่เวรแผนกฉุกเฉินตอนกลางคืน แต่ผู้บังคับบัญชาที่เพิ่งย้ายมาสั่งการให้แพทย์ทุกคนไม่ว่ายศระดับใด ต้องสลับกันเข้าเวรในแผนกฉุกเฉิน

คืนแรกที่นักพยาธิวิทยาศพันตรีนายหนึ่งเข้าเวรฉุกเฉิน เขาต้องตรวจกรรยาของนายทหารยศพันเอกซึ่งมีอาการปวดท้อง “หมอจะพยายามวินิจฉัยโรคให้ใกล้เคียงความจริงที่สุด” หมอบอกหลังกล่าวแนะนำตัว “แต่ต้องขอบอกตามตรงนะครับว่า คุณเป็นคนไข้ที่ยังมีลมหายใจคนแรกที่ผมได้มีโอกาสตรวจในรอบ 15 ปี”

สรรสาระ 2543; 8: 102

ตัวอย่างที่ 3

A naval captain my husband knows was on his way to an official function in full dress uniform and stopped into a fast-food restaurant for breakfast. When he got out his wallet to pay, he was told, “That’s okay. We don’t charge coach drivers.”

สามีดิฉันซึ่งเป็นนายทหารยศนาวาเอกแต่งตัวเต็มยศจะไปร่วมงานพิธี ระหว่างทางเกิดหิวจึงจอดรถแวะกินมื้อเช้าที่ร้านอาหารจานด่วน ขณะควักกระเป๋าสตางค์มาจ่ายพนักงานเก็บเงินก็บอกสามีดิฉันว่า “ไม่เป็นไร เราไม่คิดเงินค่าอาหารกับคนขับรถโดยสารหรอก”

สรรสาระ 2543; 8: 103

ตัวอย่างที่ 4

The theater group at our Navy base delayed the opening curtain until well after the 8p.m. starting time because the commanding officer was still conspicuously absent from his reserved front-row seat. Since we all aware of military protocol, everyone waited patiently. When a member of our drama club finally spotted the captain settling into his seat, we quickly dimmed the lights. That’s when we heard the captain proclaim to his wife, “Great luck! We made it just in time.”

กลุ่มนักแสดงของฐานทัพเรือที่เราประจำการอยู่ต้องเปิดการแสดงล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้เวลา 20.00 น. เนื่องจากผู้บัญชาการยังมาไม่ถึงซึ่งผิดวิสัยอย่างยิ่ง แต่พวกเราต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมทหาร ทุกคนจึงได้แต่รอด้วยความอดทน ในที่สุด เมื่อนักแสดงเห็นว่าผู้บัญชาการเข้านั่งประจำที่แถวหน้าซึ่งสำรองไว้สำหรับท่าน จึงหรีไฟลงทันที ผู้บัญชาการหันไปบอกกรรยาอย่างภูมิใจว่า

“โชคดีจริงๆ เรามาทันเวลาพอดีเลย”

สรรสาระ 2543; 11: 129

ตัวอย่างที่ 5

I entered military service in 1959. During Weapons Instruction the instructor asked, “The enemy is 400 yards away, your rifle has a range of 200 yards. What do you do?”

“Shoot twice, sergeant,” came the unthinking answer from the back of the room.

ผมเข้ารับราชการทหารเมื่อปี 2502 ระหว่างการฝึกเกี่ยวกับอาวุธต่างๆ ครูฝึกถามว่า “ข้าศึกอยู่ห่างออกไป 400 หลา ถ้าปืนเล็กยาวของพวกคุณยิงได้ไกล 200 หลา คุณจะต้องทำอย่างไร”

มีเสียงตอบมาจากด้านหลังว่า “ยิงซ้ำสองครั้งครับ ข้า”

สรรสาระ 2543; 11: 129

ตัวอย่างที่ 6

After our son, Vincent, left for a year’s stint with the Air Force in Korea, we decided to send him a string of letters from friends and family taped together to form a banner. Vincent’s grandmother had done the same when her brother was in World War II, and she was proud that the banner she’d sent off had measured 18 feet long. My husband and I were determined to match that length, so we feverishly sought out friends and relatives to contribute to the chain

Weeks later we had the banner finished, but it was barely 17 feet long. Still, we sent it off to Korea, happy with our efforts, although a little disappointed that we didn’t quite measure up. Shortly afterward my son called to say he had received the banner. “I can’t believe how long it is!” he said excitedly. “But why didn’t you two write?”

หลังวินเซนต์ลูกชายเราไปประจำการที่ฐานทัพอากาศในเกาหลีใต้เป็นเวลาหนึ่งปี เราคิดจะทำให้เขาประหลาดใจด้วยการนำจดหมายจากเพื่อนๆ และครอบครัวมาติดต่อกันเป็นแผ่นป้ายยาวๆ ข้าของวินเซนต์เคยทำแบบนี้ตอนที่ชายของท่านไปรบในสงครามโลกครั้งที่สองและ ภูมิใจมากที่ทำแผ่นป้ายได้ยาวถึงห้าเมตรครึ่ง ฉันกับสามีตั้งใจจะทำให้ยาวเท่ากับของย่า จึงขอให้เพื่อนๆ และญาติช่วยกันเขียนจดหมายมาต่อแผ่นป้าย

หลายสัปดาห์ต่อมา เราได้แผ่นป้ายยาวแค่ห้าเมตรกว่านิดหน่อย แต่ก็ส่งไปเกาหลีด้วยความภาคภูมิใจแม้จะผิดหวังเล็กน้อยที่ได้ความยาวไม่เท่ากับย่า ไม่กี่วันให้หลัง วินเซนต์โทรฯ มาบอก

ว่าได้รับแผ่นป้ายแล้ว “แผ่นป้ายยาวมากจนผมแทบไม่เชื่อสายตา” น้ำเสียงเขาดิ้นเดิน “แต่พ่อกับแม่ทำไมไม่เขียนติดมาด้วยล่ะครับ”

สรรสาระ 2543; 11: 129-30

ตัวอย่างที่ 7

Our brigade was on a field training exercise at CFB Petawawa, Ontario, when the commander and some headquarters staff left by helicopter to visit the artillery. On the way, they spotted a moose. When they returned to headquarters, one of the officers mentioned the sighting to the chief of the staff, an avid hunter. “Was it male or female?” he asked.

“I don’t know,” the officer replied. “We flew over it, not under it.”

กองพลของเรากำลังฝึกภาคสนามตอนที่ผู้บัญชาการกับคณะนายทหารฝ่ายอำนวยการเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปตรวจเยี่ยมหน่วยปืนใหญ่สนาม ทุกคนบนเครื่องเห็นกวางมูสตัวหนึ่ง พอเสร็จงานตรวจเยี่ยม นายทหารฝ่ายอำนวยการรายงานสิ่งที่พบกับเสนาริการกรมซึ่งรักการล่าสัตว์ เป็นชีวิตจิตใจ เสนาริการรีบถามว่า “ตัวผู้หรือตัวเมีย”

ทหารผู้นั้นรายงานว่า “ไม่ทราบครับ เรบินอยู่เหนือกวาง ไม่ได้บินลอดใต้มันครับ”

สรรสาระ 2543; 11: 130

ตัวอย่างที่ 8

While visiting our daughter Susan, who was stationed at Fort Hood Army Base, we joined her at the officers club. Upon entering the building, Susan hung her cap in the hall, and I asked her if she wasn’t afraid that someone might take it.

“No, I’m not worried,” she said, sighing. “No one wants to be a second lieutenant.”

ตอนไปเยี่ยมซุซันลูกสาวเราซึ่งประจำการอยู่ที่ฟอร์ตฮูดของกองทัพบก เรนัดพบกันที่สโมสรสัญญาบัตรของค่าย เมื่อถึงทางเข้าสโมสร ซุซันแขวนหมวกเครื่องแบบไว้กับผนังห้อง ดิฉันถามลูกว่าไม่กลัวคนอื่นเอาหมวกไปหรือ

“หายห่วงค่ะ” เธอตอบพลางถอนใจ “ไม่มีใครอยากเป็นแคร์ร้อยตรีหรอกค่ะ”

สรรสาระ 2543; 11: 130

ตัวอย่างที่ 9

All soldiers assigned to the 6th Infantry Division at Fort Greely, Alaska attend the week-long Arctic Light Infantry Training Course. As the survival instructor, I start my class by passing out baked grubs to demonstrate that even bugs can be eaten in an emergency. I noticed one of the soldiers placing her baked grub in her pocket. After class, I called her over and demanded to know why she hadn't eaten her grub as everyone else had. She replied, "I'm saving it for an emergency, like you taught us."

ทหารที่ถูกส่งไปประจำการที่กรมทหารราบที่ 6 ประจำฟอร์ตกรีลี รัฐอะแลสกา จะต้องเข้ารับการฝึกหลักสูตรทหารราบอาวุธเบาประจำภาคพื้นอาร์คติก ซึ่งใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ ผมในฐานะครูฝึกเริ่มสอนวิชาดำรงชีพด้วยการแจกจ่ายหนอนและแมลงอบแห้งเพื่อสาธิตว่า ในยามคับขันเราสามารถกินแมลงประทังชีวิตได้ ผมเห็นทหารหญิงคนหนึ่งเก็บหนอนที่ได้รับแจกไว้ในกระเป๋า พอหมดชั่วโมงสอนผมจึงเรียกมาแล้วคาดคั้นด้วยความอยากรู้ว่า ทำไมเธอจึงไม่ยอมกินหนอนเหมือนคนอื่นๆ แล้วก็ได้รับคำตอบว่า “หนูเก็บไว้ในยามคับขันจริงๆ อย่างที่ครูสอนไงคะ”

สรุสาระ 2543; 11: 130

ตัวอย่างที่ 10

On Saturday morning the cadets on the reserve officer's course were lined up beside their beds in the sleeping quarters. The lockers, containing their personal belongings, stood open for inspection. The sergeant, who was rather unpopular, applied himself meticulously to his task. After making various petty comments to almost every cadet, he stopped by the last man.

He rubbed his finger over the shaving mirror that hung on the locker door, detected a little dust and, pointing at the mirror, said: "Not a pretty sight, soldier!"

The cadet, in a voice audible to everyone in the room, answered: "I can't do anything about that, sergeant. It's your face!"

เช้าวันเสาร์ นักเรียนนายร้อยซึ่งเข้ารับการฝึกหลักสูตรนายทหารกองหนุนต้องยืนแถวข้างเตียงในโรงนอนเพื่อรอรับการตรวจ รวมทั้งตู้เก็บข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวก็ต้องเปิดออก จำครูฝึกซึ่งพวกนักเรียนไม่ค่อยชอบเพราะเจ้าระเบียบมากรับหน้าที่นี้ เขาสั่งทำโทษนักเรียนแทบทุกคนหลังการตรวจ

เมื่อเดินไปถึงนักเรียนคนสุดท้าย จำลูกกระจกโกนหนวดซึ่งแขวนอยู่ที่ประตูตู้เก็บของ เมื่อพบว่ามิฝุ่นจับอยู่เล็กน้อยก็ชี้ไปที่กระจกและตะคอกว่า “ดูกระจกนี่สิ ไม่ได้เรื่องเลย”

นักเรียนนายร้อยเจ้าของกระจกตบเสียงดังได้ยืนไปทั่วโรงนอนว่า “ช่วยไม่ได้ครับจำ ที่เห็นในกระจกนั้นก็หน้าตัวเองนะครับ”

สรรสาระ 2543; 11: 130

5 ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องชำฉันทัวข้อ “ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย” มี 4 เรื่องดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

I worked for the late Joseph Artman, who taught physics at Carnegie Mellon University. I enjoyed his favorite recollection: On the first day of a semester, Professor Artman, clad in his usual flannel shirt, work pants and boots, was cleaning the blackboard. Two freshmen entered his classroom and took seats. After he finished, and without saying a word, Artman proceeded to write out a series of equations for his upcoming class.

One student looked at the other and said, “Wow, this is a tough school. Look, even the janitor knows calculus!”

ดิฉันเคยทำงานอยู่กับอาจารย์โจเซฟ อาร์ตมาน ซึ่งสอนฟิสิกส์อยู่ที่มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน จึงมีความทรงจำเกี่ยวกับอาจารย์ผู้ล่วงลับท่านนี้มากมาย เรื่องที่จำได้แม่นที่สุดคือตอนนั้นเป็นวันเปิดภาคเรียน อาจารย์แต่งกายง่ายๆ เหมือนเคย คือสวมเสื้อเชิ้ตกับกางเกงและสวมรองเท้าบูต ท่านเดินเข้าไปในห้องเรียน ตรงไปลบกระดานดำ ขณะที่นักศึกษาปีหนึ่งสองคนเดินเข้ามานั่งในห้อง พอลบเสร็จ อาจารย์ก็ไม่พูดอะไรแต่เดินไปหยิบชอล์กมาเขียนสมการมากมายบนกระดานเพื่อเตรียมตัวสอนต่อไป นักศึกษาหนึ่งในสองคนบอกเพื่อนว่า “ไอ้โห การเรียนที่นี่คงหินอย่างบอกใคร ดูสิ ขนาดภารโรงยังรู้แคลคูลัสเลย”

สรรสาระ 2543; 12: 119

ตัวอย่างที่ 2

Stopping at a restroom at the University of Wisconsin-Madison, I paused to read the graffiti. One item, written in very small letters, was positioned far forward on the left wall in a stall. When I leaned forward, I could just make it out. It read “You are now at a 45-degree angle.”

ผมเข้าไปทำธุระในห้องน้ำของมหาวิทยาลัย เห็นข้อความตามฝาผนังก็อดสนใจไม่ได้ มีตัวหนังสือกลุ่มหนึ่งตัวเล็กมากอยู่บนผนังด้านซ้ายเหนืออ่างล้างมือ ผมจึงต้องชะโงกหน้าเข้าไปดูซักๆ ใจความว่า “ขณะนี้ร่างของคุณทำมุม 45 องศา กับพื้นห้องน้ำ”

สรุประ 2543; 12: 119

ตัวอย่างที่ 3

My journalism professor at Indiana University gave us a spur-of-the-moment assignment to read and outline a book—and the outline was due in just two days. Boggling down in details, I finished only half my report by the deadline. At the bottom of the page I wrote, “Will finish next time. This is where I fell asleep.”

My professor wrote, “So did I!”

อาจารย์วิชาหนังสือพิมพ์ที่มหาวิทยาลัยสั่งงานด่วนให้นักศึกษาอ่านหนังสือและเขียนโครงเรื่องมาส่งโดยใช้เวลาเพียงสองวัน เนื่องจากรายละเอียดเยอะมาก พอถึงกำหนดส่ง ฉันทำได้ครึ่งเดียวและเขียนไว้ตอนท้ายว่า “หนูจะทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด เพราะทำถึงตรงนี้หนูผล็อยหลับไปพอดี”

อาจารย์เขียนไปต่อว่า “ผมก็เหมือนกัน”

สรุประ 2543; 12: 119

ตัวอย่างที่ 4

Going off to my first semester of college, I was a little uneasy about living with someone I'd never met before. But a couple of days after we moved in, I knew I'd be okay. I walked in to find my roommate on the floor, running his hands up and down a pair of khaki shorts. “What are you doing?” I asked.

“Ironing,” he replied.

ตอนเป็นนักศึกษาใหม่ ผมรู้สึกแปลกๆ ที่ต้องอยู่ร่วมห้องกับคนแปลกหน้าในหอพักมหาวิทยาลัย แต่สองสามวันแรกก็ผ่านไปด้วยดี ผมเลยเบาใจ ขณะเดินเข้าห้อง เพื่อนร่วมห้องนั่งอยู่บนพื้นกำลังกรีดมือไปตามกางเกงขาสั้นสีกาก็ที่ปูอยู่ตรงหน้า “ทำอะไรรอยู่” ผมถาม

“รีดผ้าไง” เขาตอบ

สรุประ 2543; 12: 119

6 ไอเทคคลิกคัก

ต้นฉบับและบทแปลเรื่องจำขันหัวข้อ “ไอเทคคลิกคัก” มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

As our daughter, Stefanie, went off to college, we encouraged her to e-mail us to cut down on long-distance charges. Unfortunately, our advice fell on deaf ears. She called constantly.

Just as we had given up, Stefanie phoned and left a message for us to check the computer. Excited that Stefanie finally understood the economic sense of e-mailing, we logged on, only to find this note: “Call me at 8 p.m.”

สเตฟานี ลูกสาวเราไปเรียนต่อที่เมืองอื่น เราจึงบอกให้ส่งอีเมลล์มาคุยบ่อยๆ เพื่อประหยัดค่าโทรศัพท์ทางไกล อย่างไรก็ตาม ลูกสาวตัวดีทำหุวนลมแถมยังโทรฯ มาคุยอยู่เสมอๆ จนเราเอือมระอาเต็มที

แล้ววันหนึ่ง สเตฟานีก็โทรฯ เข้ามาฝากข้อความว่าให้ดูอีเมลล์ด้วย เรารีบเปิดคอมพิวเตอร์ด้วยความดีใจว่า ในที่สุดลูกก็เข้าใจว่าอีเมลล์ประหยัดกว่าเยอะ ข้อความที่ลูกส่งมาคือ “โทรฯ หาหนูด้วยตอนสองทุ่ม”

สรรสาระ 2543; 12: 137

ตัวอย่างที่ 2

When I signed up with an Internet provider, I was asked to select a password, but every word I picked had already been chosen by someone else. After nearly 30 minutes of frustration, I typed, “I give up.”

My provider’s reply: “Password already in use.”

ตอนสมัครใช้อินเทอร์เน็ต ทางบริษัทผู้ให้บริการบอกให้เลือกรหัสผ่าน แต่ทุกคำที่ดิฉันเลือกไปซ้ำหมด หลังพยายามอยู่ครึ่งชั่วโมง ดิฉันก็หมดความอดทน จึงพิมพ์ไปว่า “I give up” ซึ่งหมายความว่า พอกันที

แต่คำตอบที่ได้รับก็คือ “รหัสซ้ำ”

สรรสาระ 2543; 12: 137

ตัวอย่างที่ 3

When I managed a chemical plant, I instituted a rule that there would be no playing games on our computers. So I wouldn't be a hypocrite, I had an information technologist get rid of the games on my laptop. Therefore I was surprised to find my grandson playing solitaire on it one weekend. I asked if he had loaded the game. "No," he answered, "it was already there. It was just hidden—taken off the main menu."

On Monday I chided our information technologist for not getting rid of the game. "But," he explained, "I thought I just had to keep it away from *you*—not from a nine-year-old!"

เมื่อครั้งเป็นผู้จัดการ โรงงานเคมีภัณฑ์ ผมออกกฎห้ามพนักงานใช้คอมพิวเตอร์ของบริษัทเล่นเกม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกน้อง ผมจึงบอกให้เจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ลบเกมทั้งหลายออกจากคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้วของผม แต่แล้ววันอาทิตย์หนึ่งก็ต้องประหลาดใจที่เห็นหลานชายนั่งเล่นเกมถอดไฟอยู่หน้าจอ ผมถามว่าแอบใส่ไว้ตั้งแต่เมื่อไร “เปล่าครับ มันมีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้อยู่ในเมนูหลัก” หลานตอบ

พอวันจันทร์ ผมจึงตำหนิเจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ และได้รับคำอธิบายว่า “ผมคิดว่าแค่เก็บเกมให้พ้นหูพ้นตาคุณก็พอ แต่ไม่ได้ตั้งใจจะเก็บให้พ้นมือเด็กเก๋ๆครับ”

สรรสาระ 2543; 12: 137

ตัวอย่างที่ 4

The computer company my wife works for distributed a corporate-clothing catalogue that included a pair of cuff links. One was inscribed *Ctrl* (control) and the other *Esc* (escape), just as they look on a computer keyboard. "They would make a good present for any man," my wife commented to a colleague, "if only to remind him of the two things he can never have."

บริษัทคอมพิวเตอร์ที่ภรรยาผมทำงานอยู่แจกแต่ตาคีอ็อกเสื้อผ้าให้พนักงานเลือก ซึ่งมีกระดุมคู่หนึ่งพิมพ์ลวดลายเป็นค่านับแปงเป็นคอมพิวเตอร์ ข้างหนึ่งพิมพ์ว่า *Ctrl* (เป็นควบคุม) อีกข้างพิมพ์ว่า *Esc* (เป็นหลีกเลี่ยง) “น่าซื้อเป็นของขวัญให้พวกผู้ชาย” ภรรยาผมเปรียบกับเพื่อนร่วมงาน “ไว้เตือนใจว่ามีสองสิ่งในโลกที่พวกเขาไม่มีวันได้”

สรรสาระ 2543; 12: 137

ตัวอย่างที่ 5

My kids love going to the Web, and they keep track of their passwords by writing them on Post-it notes. I noticed their Disney password was “MickeyMinnieGoofyPluto” and asked why it was so long.

“Because,” my son explained, “they say it has to have at least four characters.”

ลูกๆ ดิฉันชอบเข้าไปท่องเว็บไซต์และใช้วิธีจดรหัสผ่านใส่กระดาษโน้ตแปะไว้ มีรหัสผ่านของดิฉันอยู่ด้วยคือ “MickeyMinnieGoofyPluto” (มิกกีมินนี่กูฟีพลูโต) ดิฉันอดสงสัยไม่ได้ จึงถามลูกว่าทำไมยาวจัง

“เพราะเขาบอกว่าต้องมีสี่ตัวขึ้นไป” ลูกชายตอบ

สรรสาระ 2544; 1: 125

ตัวอย่างที่ 6

What if people bought cars the way they buy computers. A conversation on GM’s helpline might sound something like this:

Helpline: “How can I help you?”

Customer: “I got in my car and closed the door, and nothing happened.”

Helpline: “Did you turn the key in the ignition?”

Customer: “What’s an ignition?”

Helpline: “It’s a starter motor that draws current from your battery and turns over the engine.”

Customer: “Motor? Battery? Why do I have to know all these technical terms just to use my car?”

โลกจะเป็นอย่างไรถ้าเราใช้รถเหมือนอย่างที่ใช้คอมพิวเตอร์ทุกวันนี้บทสนทนาระหว่างลูกค้ากับพนักงานประจำศูนย์ลูกค้าเงินอาจเป็นเช่นนี้

พนักงาน “มีอะไรให้รับใช้ครับ”

ลูกค้า “ผมขึ้นรถแล้วปิดประตู แต่ไม่เห็นเครื่องติดเลย”

พนักงาน “คุณ ไขกุญแจสตาร์ทเครื่องหรือยังครับ”

ลูกค้า “กุญแจสตาร์ทคืออะไร”

พนักงาน “จุดที่เครื่องยนต์จะเริ่มดูดกระแสไฟฟ้าจากแบตเตอรี่มาทำให้เครื่องยนต์เริ่มทำงาน”

ลูกค้า “เครื่องยนต์เอเย่ แบตเตอรี่เอเย่ แค่ว่าจะขับรถก็ต้องรู้จักศัพท์เทคนิคพวกนี้ด้วยเธอ”

สรรสาระ 2544; 1: 125

ตัวอย่างที่ 7

One morning Gloria's neighbor noticed that she had made several trips out to her curbside mailbox, even though the mail usually comes in the late afternoon.

When Gloria headed for her mailbox yet again, the neighbor asked, "Expecting a special delivery?"

"No," Gloria replied. "My computer keeps telling me I've got mail."

เข้าวันหนึ่ง เพื่อนบ้านของกลอเรียสังเกตเห็นเธอเดินไปที่ตู้รับจดหมายหน้าบ้านอยู่หลายเที่ยวทั้งที่โดยปกติบุรุษไปรษณีย์จะนำส่งจดหมายในช่วงบ่าย

● พอกลอเรียเดินไปที่ตู้รับจดหมายอีกเพื่อนบ้านก็ถามว่า “คุณคอยจดหมายพิเศษอยู่เธอ”

“เปล่า” กลอเรียตอบ “ก็เห็นคอมพิวเตอร์คอยบอกอยู่เรื่อยว่ามีจดหมายมา”

สรรสาระ 2544; 1: 125

ภาคผนวก ก.

ผลตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามซึ่งใช้ในการศึกษารั้วนี้ได้ส่งไปยังบุคลากรที่รับผิดชอบการแปลเรื่องจำ
ชั้นของนิตยสารสรรสาระ 3 ท่าน ได้แก่ คุณรักจิต รัตจุมพณ ผู้แปล คุณภาณุ นุชรรัตนพันธ์ และ
เกียรติสุดา สุริยยศ บรรณาธิการอาวุโส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการแปลเรื่องจำชั้น
ทัศนคติต่อการแปลเรื่องจำชั้น รวมทั้งการสื่อสารอารมณ์ชั้นในบทแปล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลเรื่องซ้ำชั้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแปลเรื่องซ้ำชั้น และการถ่ายทอดอารมณ์ขึ้น จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยทำการเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องใน การแปลเรื่องซ้ำชั้นของนิตยสารสรรสาระเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแปล ตลอดจน พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแปลเรื่องซ้ำชั้นจากภาษาอังกฤษต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2

กลวิธีการแปลเรื่องซ้ำชั้น

ตอนที่ 3

ข้อคิดเห็นในการแปลเรื่องซ้ำชั้น

ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม สมบูรณ์ที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษากการแปลเรื่องซ้ำชั้นจากภาษาอังกฤษ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติม X ลงใน ที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1.ชื่อ นาย / นางสาว / นาง

ภักดิ์

อุบลรัตน์

2.ท่านมีอายุระหว่าง

 20 – 25 ปี 31 – 35 ปี 41 – 45 ปี 26 – 30 ปี 36 – 40 ปี มากกว่า 46 ปี

3.ท่านมีตำแหน่ง / หน้าที่เป็น

นักแปลอิสระ

4. ท่านมีหน้าที่ใดในการแปลเรื่องข่าวฉันทนิตยสารสรรสาระ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 คัดเลือกต้นฉบับเรื่องข่าวฉันทนิตยสารสรรสาระมาทำการแปล แปลต้นฉบับเรื่องข่าวฉันทนิตยสารสรรสาระจากภาษาอังกฤษ แก้ไขและปรับแต่งเนื้อหาของบทแปลเรื่องข่าวฉันทนิตยสารสรรสาระ

5.ประเภทของเรื่องข่าวฉันทนิตยสารสรรสาระที่ท่านมีความถนัดเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 ชีวิตที่เป็นอยู่ ข่าวระทึกขวัญ สารพัดสารพันวันทำงาน เครื่องแบบเฮฮา ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย ไฮเทคคลิกคลิก

ตอนที่ 2 วิธีการแปลเรื่องซ้ำชั้น

1. ท่านมีแนวทางการแปลเรื่องซ้ำชั้นภาษาจากอังกฤษอย่างไร

1. อ่านเรื่องทั่วหมดไปไว้ก่อน และพยายามจินตนาการสภาวะอารมณ์ตามที่บรรยายไว้

2. เมื่อพยายามครบถ้วนถึงความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจแล้ว
จะเดาเดี๋ยวก่อน หากมีสำนวนใดที่พบเจอในสมอง ก็บันทึกไว้ก่อนแล้วค่อย

3. ค่อยแปลโดยพยายามรักษาอารมณ์เช่นตัวอย่างตรงนั้น
และอาจเพิ่มเติมนำแก่นใจ นึกจำได้

4. ตรวจสอบความหมายก่อนแปล

2. ปัญหาที่ท่านพบในกระบวนการแปลเรื่องข้างต้นจากภาษาอังกฤษมีอะไรบ้าง และท่านมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

มองเรื่อง อารมณ์ในของ โทษ กับของ มีไว้ดั่ง สั้น ดน ละ เรือง เพราะ ฉะนั้น มองเรื่อง
แปลออกมาแล้วอาจจะ ไม่ชัด เลข หรือ ห้วน ไม่มีท ก็จำเป็นต้อง ระวังความ
ที่ผิดดัดแปลงเล็กน้อย แทนที่จริงแท้ แต่ทั้งนี้ต้องพยายาม ใส่วรรณคดี
อารมณ์เดิม ของเรื่อง ไว้ให้มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการแปลเรื่องข้ามชั้น

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นจากภาษาอังกฤษอย่างไร

A large, semi-transparent watermark of the Mahidol University logo is centered on the page. The logo is circular with a blue background and a golden emblem in the center. The emblem features a crown-like structure with a flame-like base and a central figure. The Thai text 'อภิตาธิ์ อุดม ภาส' is written along the top inner edge of the circle, and 'มหาวิทยาลัยมหิดล' is written along the bottom inner edge. The watermark is overlaid on a series of horizontal dotted lines intended for writing.

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในการแปลเรื่องจำขั้้นจากภาษาอังกฤษอย่างไร

ภาษาแสดงอารมณ์ขัน ตรง ๆ กระชั้น ไร้ดกม และอาจจะไม่ใช้ภาษา
ที่เป็นทางการนัก

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติม X ลงใน ที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1. ชื่อ นาย / นางสาว / นาง

..... ม.ค. พ.ศ. ๒๕๕๓ / ๒๕๕๓ / ๒๕๕๓

2. ท่านมีอายุระหว่าง

20 – 25 ปี

 31 – 35 ปี 41 – 45 ปี

26 – 30 ปี

 36 – 40 ปี มากกว่า 46 ปี

3. ท่านมีตำแหน่ง / หน้าที่เป็น

..... senior editor

4. ท่านมีหน้าที่ใดในการแปลเรื่องข่าวของนิตยสารสรรสาระ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คัดเลือกต้นฉบับเรื่องข่าวภาษาอังกฤษมาทำการแปล
- แปลต้นฉบับเรื่องข่าวจากภาษาอังกฤษ
- แก้ไขและปรับแต่งเนื้อหาของบทแปลเรื่องข่าว

5. ประเภทของเรื่องข่าวที่ท่านมีความถนัดเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ชีวิตก็เป็นอย่างนี้

หัวเราะคือยาวิเศษ

สารพัดสารพันวันทำงาน

เครื่องแบบเสนา

ตกในรั้วมหาวิทยาลัย

ไฮเทคคลิกคลิก

ไม่มีประเภทใด
ที่ถนัดเป็นพิเศษ

ตอนที่ 2 วิธีการแปลเรื่องข้ามชั้น

1. ท่านมีแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นภาษาจากอังกฤษอย่างไร

ประการแรก ผมพบว่าเรื่องข้ามชั้นจะต้องแปลให้อ่านแล้วเข้าใจในระดับ
 ที่ใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับ (จึงจะถึงขั้นเข้าใจได้)
 ดังนั้น ในบรรดาหลัก 3 ประการที่ผมแปล ได้แก่ ① ตามภาษาจริง
 ② สั้นๆ ③ ขอบตออยู่ข้างใน สมองจัดไฟ ④ ผู้ล่องล่องอยู่ข้าง
 ข้างความสำนึกอันดั้งเดิม รวบรวมมาตั้งสั้นๆ และตามภาษาจริง
 ทั้งหมดนี้
 อนึ่ง ถ้าในสิ่งจริงที่ตกตกละหว่างภาษาต้นฉบับเรื่องข้ามชั้นใน
 ภาษาไทยดูเป็นต้นฉบับประกอบดัดแปลง เนื้อหาเรื่องข้ามชั้น
 ดราม่า ไร้และ เป็นภาษาไทยที่ไร้
 ส่วนในความถูกต้อง นอกนั้นก็ดัดแปลงแล้วขี้นเพื่อ
 ให้ "ขม" ดราม่าแล้วได้

2. ปัญหาที่ท่านพบในกระบวนการแปลเรื่องข้างต้นจากภาษาอังกฤษมีอะไรบ้าง และท่านมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

เวลาแปล ต้องจับบทเทศและวัดธรรม
จับแต่ใจเทศ โดยเอาความเข้าใจพระบาลีคำ เทคนิตตามแปล
แต่ใจใจใจแปลตรงๆ ดนที่รอดความตามแล้ว สัก
ก็ไม่มีทำ ก็จำต้องทิ้งเรื่องนั้นไป ครั้นคำพอแปลไป
กลางใจ แม้เข้าใจความหมายมาก แล้วตงก็ไม่ดีด้วย

จับแต่ใจวัดธรรม ไม่ทันจดแยกเป็นวัดธรรมทั้งไป
จึงเป็นกลาง=เอ็ดวัดธรรมในเรื่องราวข้างนั้น ทดแต่ใจ
ไม่เข้าใจ หรือต้องออกของอีกที ก็คือผิด

จับแต่ใจวัดธรรมมีอีกสอง ดั่งวัดธรรมหรือแง่ใน
พระบาลีเรื่องทำของหรือ จึงมีแง่ในพระบาลีเรื่องทำแง่ก็
สำเร็ตรง เช่น เรื่องว่าลือลึงขณฑเขต, ล้อมมงลงสด
แต่ใจ หรือเรื่องพระเจ้า จึงเป็นแง่ข้างที่ด้นไทย
ขาดไม่เข้าใจว่าดลกอะไรกันแน่แท้. ทว่ามีเรื่องแง่
สอง ผิดตรงเป็นเรื่องราว หรือแปลไปโดยเรื่องนั้นใน
ด้นว่าหน้าด=สามารถ เข้าใจดลกหรือหน้าหน้าใดใดที่
(เรื่องเป็นพระมวงใจอันเต็ม)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการแปลเรื่องข้ามชั้น

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นจากภาษาอังกฤษอย่างไร

ใช้หลักทฤษฎีที่ได้อธิบายแล้วมาแล้วแต่ส.ค.
เรื่องข้ามชั้นนั้น ถ้าแปลแล้วไม่ชัด c ในระดับ หรือตรงนั้น
ใกล้เคียงกับต้นฉบับ) ก็ต้องว่ายังไม่ชัด.

อีกทีเรื่องข้ามชั้นตรงนั้นถ้า c ในภาษาไม่ตรงกัน
ตก) ถ้ามีความแตกต่างเนื่องจากโครงสร้างไวยากรณ์แบบอังกฤษ
เช่น หรือ ตกลงคล้ายกัน) ก็ต้องว่าชัดในนั้นแล้ว จะ
ได้เหมือน = แล้วไปอธิบายเรื่องต่อไป

นำทฤษฎีที่ไปในเรื่องข้ามชั้นไป และทบทวนไป
(แต่ไม่ชัด ข้อแล้วกับต้นฉบับ).

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติม X ลงใน ที่เหมาะสมกับคำตอบของท่าน

1.ชื่อ นาย / นางสาว / นาง

..... นร. เกษรติรัตน์ สุริยกุล

2.ท่านมีอายุระหว่าง

20 – 25 ปี

31 – 35 ปี

41 – 45 ปี

26 – 30 ปี

36 – 40 ปี

มากกว่า 46 ปี

3.ท่านมีตำแหน่ง / หน้าที่เป็น

..... วิทยากรอาวุโส

4. ท่านมีหน้าที่ใดในการแปลเรื่องข่าวชั้นของนิตยสารสรรสาระ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คัดเลือกต้นฉบับเรื่องข่าวชั้นภาษาอังกฤษมาทำการแปล

แปลต้นฉบับเรื่องข่าวชั้นจากภาษาอังกฤษ

แก้ไขและปรับแต่งเนื้อหาของบทแปลเรื่องข่าวชั้น

5.ประเภทของเรื่องข่าวชั้นที่ท่านมีความถนัดเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ชีวิตที่เป็นอยู่

หัวเราะคือยาวิเศษ

สารพัดสารพันวันทำงาน

เครื่องแบบเสซา

ตกในรั้วมหาวิทยาลัย

ไฮเทคคลิกคลิก

ตอนที่ 2 วิธีการแปลเรื่องข้ามชั้น

1. ท่านมีแนวทางการแปลเรื่องข้ามชั้นภาษาจากอังกฤษอย่างไร

- ศึกษาคำศัพท์
- ศึกษาคำแปล
- ศึกษาความหมายที่แปลตรงตาม : คนไทยจะไม่เข้าใจศัพท์บางคำ
- จัดหาบทแปลที่ใกล้เคียง

2. ปัญหาที่ท่านพบในกระบวนการแปลเรื่องข้างต้นจากภาษาอังกฤษมีอะไรบ้าง และท่านมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

- วัฒนธรรมที่แตกต่าง. เกิดผิดพลาดที่บริบท.
- คบขงำและไวยากรณ์การ. แวรวทศนดงวริ เกิดคพวไม่ใช่อิงงก
- ทงดงวริทวอวริ เวนควอถำขงพำอสิง นังออง
ที่เ่งเพอองแล้ว แลคพองได้วเ่งคทงได้ เ่งอวอวอ
เกิดคพวไม่ใ้.

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการแปลเรื่องซ้ำชั้น

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแปลเรื่องซ้ำชั้นจากภาษาอังกฤษอย่างไร

1. บทบาทของนักแปลควรให้ความสำคัญกับบริบทของเรื่องและผู้อ่าน
 2. การใช้ภาษาควรเหมาะสมกับระดับภาษาของเรื่องและผู้อ่าน
 3. การใช้คำศัพท์ควรคำนึงถึงความหมายที่แท้จริงของคำศัพท์
 4. การใช้ประโยคควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของประโยค
 5. การใช้เครื่องหมายวรรคตอนควรคำนึงถึงความเหมาะสม

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในการแปลเรื่องขำขันจากภาษาอังกฤษอย่างไร

มุกที่ใช้ควรละเอียดกว่า ใกล้เคียงกับมุกพูด
มากกว่า มุกที่ใช้ในทลวม แต่ใช้สลับเป็น
มุกปากแข็งได้บ้าง เพราะมีอารมณ์ขัน
เช่น, เช่น ~~ที่~~ ตอบท้ายของพวกตลกเพราะตลกขมขื่น
อดทนในอีกเรื่องขำขันพูดเพื่อ ขำขำแล้ว
ไปลงมุกสำราญ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายพงศกร บัวทอง
วัน เดือน ปีเกิด	4 กรกฎาคม 2520
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2537-2540 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2541-2545 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
ที่อยู่ปัจจุบัน	227 / 14 ถนนสนามจันทร์ ตำบลสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

Executive Summary

1. Rationale

This thesis aim at the study on how humor is presented in English joke and which translation techniques are found in Thai version of Reader's Digest. Previous studies show that level of humor introduced in the Thai translated version jokes is depended on reader's experience and translation techniques applied.

The studies on nature of humor suggest that telling jokes is playing with language and cultural aspect. It involves reversing meaning that most social group members are familiar with and retelling the distorted meaning in unique surprising way to create a punch-line. A study by Attardo (1993) suggests that types of telling jokes can be categorized according to how they violate Grice's Cooperative Principles: Maxim of Quality, Maxim of Quantity, Maxim of Relevance and Maxim of Manner.

Previous study indicated that preferred topics and styles of telling jokes presented in each social group were different. Then, untranslatibility normally occurs in translation of joke from source language to target language. According to Catford's translation study, untranslatibility can be divided into two aspects: linguistic untranslatibility and cultural untranslatibility. (Catford, 1975)

2. Methods and Material

The aims of this study of jokes translation emphasize the study on the presentation of humor and the translation techniques required to transfer meaning and sense of humor from English to Thai. The Thai version of Reader's Digest is chosen to be the case study since it has exact departments of jokes and almost all of the jokes published are translated from English.

This study focuses on six departments of English jokes and Thai translated version from 2000's August issue to 2001's February issue:

- 1) English version's "Life is Like That" and Thai version's "ชีวิตก็เป็นอย่างนี้"
- 2) English version's "All in a Day's Work" and Thai version's "สารพัดสารพันวันทำงาน"
- 3) English version's "Laughter, The Best Medicine" and Thai version's "หัวเราะคือยาวิเศษ"
- 4) English version's "Humor in Uniform" and Thai version's "เครื่องแบบเฮฮา"
- 5) English version's "Campus Comedy" and Thai version's "ตลกในรั้วมหาวิทยาลัย"
- 6) English version's "Virtual Hilarity" and Thai version's "ไฮเทคตลกคลิก"

The researcher collected English and translated version jokes from Reader's Digest (Thai version), and submitted questionnaire about jokes translation to Rakkhit Rattajumpot, translator, and editorial department of Reader's Digest (Thai version): Panu Burutratapan, Kiatsuda Suriyayos and Jittima Sirikajorn. The researcher also conducted informal interview asking for opinion about jokes translation from English to Thai from Panu Burutratapan and Jittima Sirikajorn.

After the data collecting process ended, the researcher analyzed methods of creating humor found in the English version, then the translation techniques found in the Thai translated version of Reader's Digest (Thai version)

3. Findings

3.1 Humor presentation in English jokes

It was found that humor presentation in English jokes is introduced by violations of Grice's conversational maxims as the following.

3.1.1 Maxim of Quality

Violation of Maxim of Quality found can be divided in to two groups: violation with intent and violation due to misunderstanding.

3.1.2 Maxim of Quantity

Maxim of Quantity is violated by giving too much information or not providing enough information.

3.1.3 Maxim of Relevance

Maxim of Relevance is violated by replying the first character's topic with another topic that seems to be irrelevance.

3.1.4 Maxim of Manner

Violation of Maxim of Manner found can be divided into three characters: talking ambiguously, circumlocution, and proposing confusing topic.

3.2 Translation techniques

The findings showed that the translator employed the dynamic equivalence method in order to transfer meaning and humor from English jokes to Thai version. Moreover, the translator and the editorial department also applied adjustment techniques both in word level and sentence level as the followings.

3.2.1 Word-level adjustments

From the findings, the researcher considered that most of word-level adjustments found were used to solve cultural difference between English and Thai context.

1) Add explanation

Who wants to be a Millionaire

รายการเกมเศรษฐี

2) Replace word with phrase or sentence

French loaf

ขนมปังยาวแบบฝรั่งเศส

3) Replace problematic with more general meaning word

rural foothills of North Carolina

แถบชนบท

4) Add linkage between concepts

Yes, sir. It is the town's telephone directory

ครับท่าน เพราะลอกมาจากสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ทั้งหมดเลย

5) Delete unimportant word or idiom

As an area manager for a major weight-loss company, I drive a company car. Both sides of the vehicle carry the company's name and toll-free number in large print.

รถประจำตำแหน่งที่ดิฉันในฐานะผู้จัดการบริษัทลดน้ำหนัก มีข้อความโฆษณาชื่อบริษัทพร้อมเบอร์โทรฯ ติดอยู่ทั้งสองข้าง

I thought it was both amusing and touching when he assumed the classic position to propose me—down on one bended knee.

เขาคุกเข่าข้างหนึ่งเพื่อขอแต่งงาน ดิฉันว่ามันตลกแต่ก็โรแมนติกน่าดู

6) Change original meaning to be inconsistent with Thai context

They boil you in oil, whip you and then put you on the rack

เจ้าต้องลงกระทะทองแดง ปั่นต้นจิว แล้วถูกอีกาปากเหล็กจิกดี

3.2.2 Sentence-level adjustments

According to the findings of this study, the researcher found that sentence-level adjustments were applied in order to solve structural difference between the source language and the target language.

1) Rearrange word order

My 21-year-old daughter, Jamie

เจมี ลูกสาววัย 21

2) Adjust phrase to sentence and sentence to phrase

“Expecting a special delivery?”

“คุณคอยจดหมายพิเศษอยู่หรือ”

He was very specific in describing the wattage

โดยเจาะจงว่าต้องการขนาดโวลต์สูงๆ เป็นพิเศษ

3) Adjust passive voice

A drummer was tired of being told that ‘anyone can play the drums’

มีกอลองคนหนึ่งเกิดเบื่อที่มีคนพูดว่า “ใครๆ ก็ตีกลองได้”

4) Add or delete word in sentence

and if I only get one year, three thousand

แล้วถ้าคุณทำให้เหลือโทษจำคุกเพียงปีเดียว ผมจะให้คุณ 3,000 เหรียญเลย

It’s the parrot!

นกแก้วครับผม

4. Conclusion

The findings revealed that Grice’ Cooperative Principles can explain how humor is presented in English jokes. The concept may be quite useful for translator in studying the idea of each punch-line before interpretation process.

It was found that the untranslatibility, both structural and cultural, was the important factor that affected meaning and level of humor in translated version. According to the translation approach mentioned by the translator and the editorial department of Reader’s Digest (Thai version), however, translation adjustment can solve the untranslatibility and maintain sense of

humor in the translated version. Additionally, it may infer that nothing but humor is the most important factor that must be preserved in the translated version. The translator may modify meaning of the story in case he considered that it would increase level of humor and make it comprehensible to the Thai context.

The findings of this study may be applied in further study of jokes translation from English to Thai. The jokes translation approach of Reader's Digest (Thai version) and translation adjustment techniques may be quite beneficial, especially for the translator who is new to jokes translation.

